

TOISENLAINEN GALLERIA

KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOSSUUNNITELMA
LIIKETILAAN

Tanja Väyrynen, Opinnäytetyö, Kevät 2015

TOISENLAINEN GALLERIA

KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOSSUUNNITELMA
LIIKETILAAN

OPINNÄYTETYÖ
Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Sisustusarkkitehtuuri

Kevät 2015
Tanja Väyrynen

TOISENLAINEN GALLERIA

KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOSSUUNNITELMA LIIKETILAAN

TIIVISTELMÄ

Taiteen esittelyn tilat, kuten taidegalleriat ovat viime vuosikymmenien ajan olleet pääsääntöisesti valkoisia. Puhutaan valkoisesta kuutiosta, jossa tilan pinnat ovat väriltään valkoiset. Galleriat ovat useimmiten myös riisuttuja kalusteista. Ne ovat taiteen kokemisen hiljaisia tiloja, joissa taiteilijat pääsevät esittämään luomistöitään puhtaassa, melkein abstraktissa tilassa.

Tämä opinnäytetyö tarkastelee gallerian tilallista ja toiminnallista suunnittelua. Työ on käyttäjälähtöinen tilasuunnitelma. Se on myös muuntojoustava. Opinnäytetyön tarkoituksena on herättää ajatuksia toisenlaisesta taidegalleriasta, missä näyttelytoiminnan ohella on myös muuta toimintaa. Näitä toimintoja voivat olla esimerkiksi erilaiset luennot, Pecha Kucha illat, oppilaitosten lopputyönäyttelyt ja pop up –myymälätoiminta. Valkoisen kuution käsitettä kyseenalaistetaan hienovaraisin keinoin. Lopputuotteena on tila, jossa taidetta voi kokea joko hiljaisena dialogina tai sosiaalisena tapahtumana. Suunnitelmani esittelen piirustuksin ja havainnekuvin.

ASIASANAT

Taidegalleria, galleriatila, näyttelytoiminta, tilasuunnitelma, käyttötarkoituksen muutos

ANOTHER KIND OF GALLERY

A CHANGE OF USE PLAN FOR A BUSINESS SPACE

ABSTRACT

During the last decades, art presentation premises and art galleries have generally been white. People talk about a white cube, where the surfaces of the space are mostly white. More often than not, galleries also do not have any furniture. Galleries are silent spaces for art experiences, where artists can show their creations in a clean, almost abstract atmosphere.

This thesis examines a gallery's spatial and functional design. The work is a user-oriented, flexible space plan. The purpose of this thesis is to provoke thoughts about a different kind of art gallery, which could also be used for organizing other kind of activities. Examples of these are PechaKucha evenings, thesis exhibitions, and pop-up boutiques. The white cube concept is subtly questioned. The end result is a space in which art can be experienced as a silent dialogue or social event. I will present my plan through drawings and illustrations.

KEYWORDS

Art gallery, gallery space, exhibitions, spatial design, change of use

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Sisustusarkkitehtuuri
Tanja Väyrynen

Opinnäytetyö
Kevät 2015
Sivumäärä: 171 + liitteet 2 kpl

Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design and Fine Arts
Degree Programme in Design
Interior Architecture
Tanja Väyrynen

Graduation Project
Spring 2015
Pages: 171 + attachments 2 pcs.

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	9	5. TOISENLAINEN GALLERIA	65
1.1 Aiheen esittely ja taustat	10	5.1 Tavoitteena toisenlainen galleria	67
1.2 Tutkimusasetelma	11	5.2 Toiminnalliset tavoitteet	69
2. TAIDEGALLERIA SUUNNITTELUTYÖN KOHTEENA	13	5.3 Kohderyhmät	71
2.1 Taidegallerian määritelmä	15	5.4 Visuaaliset tavoitteet, tyyli ja tunnelma	72
2.2 Gallerian toiminta	17	5.5 Muut tavoitteet	72
2.3 Galleriatila	23	5.6 Rajaus, suunnittelutehtävä	72
2.4 Säädökset ja ohjeistus	28	6. SUUNNITTELUPROSESSI	75
2.5 Käyttäjät	34	6.1 Tilaohjelma	77
2.6 Referenssit	36	6.2 Pinnat, materiaalit ja värit	90
3. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS	41	6.3 Valaistus	95
3.1 Käsite	42	6.4 Kalusteet ja varusteet	99
3.2 Toimenpiteet	43	6.5 Detaljikka, tyyli ja tilan henki	106
4. SUUNNITTELUTYÖN KOHDE	47	7. TILASUUNNITELMA	115
4.1 Kohteen esittely	49	7.1 Tilan toiminta, skenaariot	116
4.2 Rakennuksen ja tilan vaiheista	54	7.2 Kuvat ja suunnitelmat	118
4.3 Tilan haasteet	60	7.3 Havainnekuvat	149
4.4 Tilan mahdollisuudet	60	7.4 Jatkokehitys	157
4.5 Muutostarpeet	62	8. ARVIOINTI	159
		8.1 Tila	160
		8.2 Prosessi	161
		LÄHTEET	165
		LIITTEET	173

1. JOHDANTO

1.1 Aiheen esittely ja taustat

Opinnäytetyöni aiheena on toisenlainen galleria. Se on käyttötarkoituksen muutossuunnitelma liiketilaan. Tutkin aihetta gallerian määritelmän, toiminnan ja tilallisuuden kautta. Olemme tottuneet näkemään galleriat valkoisina, useimmiten kalusteista riisuttuina paikkoina. Monet galleriat ovat perinteisesti toimivia, näyttelytoimintaan keskittyneitä gallerioita. Mielestäni näyttelytoiminnan ohella galleriassa voisi olla muutakin toimintaa. Sitä voisi kehittää kokeellisempaan ja sosiaalisempaan suuntaan.

Taide on ollut elämässäni läsnä aina. Tulen perheestä, jossa taidetta sen eri muodoissa on suuresti arvostettu jo useamman sukupolven ajan. Olen itse taiteen ystävä ja harrastelijataiteilija. Käyn taidenäyttelyissä aina kun siihen vain on mahdollisuus, ihan muuten vain taide-elämyksiä kokemassa, fiilistelemässä, kuin myös katsastamassa, mitä taidekentällä kullakin hetkellä tapahtuu.

Useissa gallerioissa olen kokenut puutteena, ettei sieltä löydy istuskeluryhmää tai paikkaa esim. kahvitelulle tai hetken ajatukselle mahdollisen ostopäätöksen tekemiseen. Miksi näin on? Miksei tilannetta voisi korjata? Mikä olisi sen mukavampaa, kuin istahtaa taidekierroksen välissä tai sen päätteeksi mukavalle tuolille ja nauttia taiteen tarjoamasta tunteesta, sen vaikutuksesta. Tai viettää hetki jutellen galleristin kanssa mahdollisesta ostoajatuksesta tai kertoa omasta kiinnostuksesta taidenäyttelyyn pitämiseen.

Opinnäytetyöni on fiktiivinen tilankäyttösuunnitelma, mutta kohde on todellinen. Kohde As Oy Vakuutustorni sijaitsee kotikaupungissani Oulussa, kaupungin keskustassa, Snellmanin puistossa. Se on valmistunut vuonna 1957 ja sen on suunnitellut oululainen arkkitehti Uki Heikkinen. As Oy Vakuutustorni on kymmenkerroksinen. Sen maatasokerrokseen on alkujaan suunniteltu kahvila. Kahvila kantoi nimeä Kahvi-Aula.

Kahvi-Aula palveli kaupunkilaisia vuodesta 1957 vuoteen 1984 ja oli hyvin suosittu kohtaamispaikka oululaisten keskuudessa. Tämän jälkeen tilassa on ollut vuokralla eri yrittäjiä matkatoimistoista kiinteistövälitystoimistoihin. Tällä hetkellä tila on tyhjiään.

Valitsin kohteen opinnäytetyöhöni loppukestästä 2014. Olen aina pitänyt kohteesta, sen sijainnista kauniilla puistoalueella Kaupunginon varrella. Tilan muoto ja suuret ikkunat viehättävät minua. Mielestäni paikka on ihan teellinen galleriatoiminnalle.

Opinnäytetyöni tavoitteena on luoda gallerias-ta tila, mikä on lähellä ihmistä ja mikä tavoit-taisi myös nuoremmat ihmiset taiteen pariin. Tavoitteena on syventää kaupunkilaisten taidegalleriakokemusta, antaa kävijöille uuden-laisia näkökulmia taiteeseen ja herättää heidän kiinnostuksensa visuaaliseen maailmaan. Hyvä taidegalleriakokemus jatkaa kävijäkokemusta kotiin asti.

1.2 Tutkimusasetelma

Miten taidegallerian voisi tuoda lähemmäksi ihmistä? Onko gallerian aina oltava valkoinen? Miksi galleriatilassa ei ole kahvitelutilaa? Mitä muita toimintoja galleriassa voisi olla kuin vain taidenäyttelyt? Miten nuoret saataisiin kohderyhmäksi? Näihin kysymyksiin lähdin hake-maan vastausta opinnäytetyössäni.

Gallerian toimintaa ja galleriatilaa tutkiessani hain tietoa mm. referenssikohteiden kautta. Tutustuin gallerioihin eri kaupungeissa valokuvaamalla tiloja ja tein havaintojen perusteella tila-analyysin. Haastattelin galleristeja ja taiteilijoita, saadakseni heidän kautta käyttäjäkoke-musta gallerian toiminnasta ja tilasta. Tutkin aihetta eri kirjallisuuslähteistä ja muutamasta galleriaan liittyvästä pro gradu -tutkielmasta ja väitöskirjasta.

Varsinaisessa suunnittelutyössä tutkin miten tilan eri toiminnot vaikuttavat suunnitteluun, mitä säädöksiä, ohjeistuksia ja määräyksiä galleriatilan suunnittelulle asetetaan. Tutkin myös miten tilatoimintojen päällekkäisyys saadaan toteutettua samassa tilassa mahdollisimman vähin ja yksinkertaisin keinoin.

Suunnittelutyön apuna käytin RT -ohjeistuksia, -säädöksiä ja -määräyksiä. Valaistussuunnitel-massa haastattelin valaistuksen asiantuntijoita löytääkseni oikeanlaisen ratkaisun gallerian valaistukselle.

Rakennuksen, tilan ja alueen historia, sen eri kerrostumat ovat minulle tärkeässä roolissa tilan suunnittelussa. Rakennuksen ja tilan vaihei-ta tutkiessani haastattelin mm. yhtä Vakuutus-tornin pitkäaikaista asukasta, arkkitehtitoimisto Uki Arkkitehtien perustajan poikaa rakennus-neuvos Matti Heikkistä, taloyhtiön jäsentä sekä Oulun rakennushistoriaa tutkivaa kotiseutu-neuvos Kaarina Niskalaa. Oulun rakennusval-vonnassa kävin perehtymässä rakennuksen eri vaiheisiin lupa-asioiden kautta. Internetistä löysin jonkun verran historiatietoa alueesta. Pohjois-Pohjanmaan museon kotisivuilta löysin linkin Oulun historiaa valokuvien dokumentoi-neen Uuno Laukan kuvakokoelmaan, jonka yhtä kuvaa olen käyttänyt tässä opinnäytetyös-säni.

Historiaa tutkimalla löysin yhtäläisyyksiä men-neen ajan vaiheista ja toiminnoista opinnäy-tetyöni sisältöön. Tontilla oli aikana ennen Vakuutustornin rakennusta viljelty kaupungin toimesta heinää, jota oli huutokaupattu kau-punkilaisille. Huutokauppa assosioituu mieles-säni taiteeseen, joten tässä mielessä opinnäy-tetyöni aihe juontaa juurensa historiaan tämän linkittymän kautta.

2. TAIDEGALLERIA SUUNNITTELUTYÖN KOHTEENA

2.1 Taidegallerian määritelmä

Taidegalleria on paikka, jossa taide ja ihminen kohtaavat toisensa. Taidegalleria esittelee kuvataidetta ja antaa kävijöilleen taidekokemuksen herättäen erilaisia tunteita. Taidenäyttelykokemus voi olla myönteinen, puhutteleva ja se voi nostaa esiin vaikeita asioita tai jäädä mieleen vain käyntinä. Tavallisesti galleriassa esitetään joko yksityis- tai yhteisnäyttelyitä. Kuvataiteiden ohella galleriassa voi myös olla muita esityksiä, mm. performanssitaidetta, tila-, ääni- ja yhteisötaidetta, video- ja valotaidetta. Taidegalleria myy taiteilijoiden teoksia, mutta välttämättä aina näyttelyssä oleva taideteos ei kuitenkaan ole tehty myytäväksi.

Gallerian roolina on toimia taiteenvälittäjänä, markkinointikanavana, taiteen kentällä sekä edustaa taiteilijaa ja pyrkiä edistämään tämän uraa. Mänttari-Buttler (2010, 19) mainitsee Helsingin galleriakenttää käsittävissä pro gradu -tutkielmassaan, että taidegalleriat ovat taidemaailman yksi keskeisistä toimijoista, ns. portinvartijoita. Ne vaikuttavat kuvataiteen kysyntään, päättämällä, mikä taide ja millaiset ja ketkä taiteilijat nousevat kulloinkin keskeisiksi. Galleria ei siis ole ainoa taiteen portinvartija. Taiteen ammattilaisten ohella taiteen määrittelyyn ja taiteen keskusteluun voi "maallikkokin" osallistua aktiivisesti. Jokaisella portinvartijalla on omat näkemyksensä siitä, minkä he kelpuuttavat taiteeksi. Portinvartijat asettavat

taiteenkentälle jonkinlaisia rajapyykkejä siitä, kuka on taiteilija ja kuka "vain" taiteen harrastaja.

Vuonna 1993 perustettu Galleristit ry on valtakunnallinen taidegallerioiden yhdistys, jolla on tarkat eettiset ja toiminnalliset säännöt. Periaatteessa kuka tahansa voi perustaa oman gallerian, mutta taiteen kentällä mitä tahansa näyttelytoimintaa ei voida pitää galleriatointana. Tällaisia ovat esimerkiksi taidekaupat. Galleristit ry:n määritelmän mukaan galleria on pysyvässä osoitteessa ympärivuotisesti toimiva näyttelytila ja uusimman kuvataiteen näyttämö, jossa vierailminen on yleisölle ilmaista. Lisäksi Galleristit ry määrittelee nettisivuillaan seuraavasti:

"Gallerioiden ja taiteilijoiden yhteistyö ja vuorovaikutus on tiivistä ja parhaimmillaan vuosikautia kestävä. Taidegalleria on ammattimaisesti hoidettu, taiteilijalle välttämätön esiintymisfoorumi, jolla jo tunnetut taiteilijat esittävät määrävälein uusinta tuotantoaan ja jolla uusi nuori taiteilija rekrytoituu taiteen kentälle. Yksityinen galleriakenttä kattaa kuvataiteilijoiden näyttelytarpeesta n. 85 %. Yksityinen galleria järjestää vuosittain 12-16 vaihtuvaa 2-4 viikon mittaista näyttelyä." (Galleristit ry 2015.)

Arkkitehtuuri tulkitsee sanan galleria toisella tavalla ja määrittelee Wikipediassa gallerian seuraavasti:

"Galleria on kahden rakennuksen välinen käytävä tai talon ulkopuolinen pylväskäytävä, arkadin rajaamana, jota kutsutaan usein myös pasaasiksi. Galleria on myös vallituksen sisäinen käytävä. Myöhäisrenessanssin ja barokin aikana galleria oli pitkä, kapea sali. Keskiajalla taas gallerioita olivat kirkkojen kerrokset ja arkadiparvekkeet. Galleria voi olla myös lehteri tai parveke, esimerkiksi teatterin parveke." (Wikipedia 2015, galleria.)

Galleria sanana voi esiintyä taidegallerian yhteydessä eri muodossa. Galleriatila-analyysiä tehdessäni sain huomata, että kirjoitusmuotona käytetään "galleria", "galerie", "gallery" tai "galleri". Näistä yleisemmin Suomessa käytettyjä muotoja lienevät "galleria" ja "galerie", ruotsinkielisillä alueilla "galleri".

2.2 Gallerian toiminta

Tämä gallerian toimintaa käsittävä aihealue pohjautuu pitkälti Antti Hyrkkään Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen pro gradu -tutkielmaan (2007), Feinik, Laine ja Mäkelän kirjoittamaan kirjaan Koti + Taide (2014) sekä tekemieni galleristien ja taiteilijoiden haastatteluihin. Lisäksi olen lukenut paljon aiheesta erinäisistä kirjoista, lehtiartikkeleista, nettisivuilta yms. syksystä 2014 alkaen, joten tietoni pohjautuu myös tähän oppineisuuteen.

Kursivoitujen tekstien perässä olevat lyhenteet viittaavat tekemiini teemahaastatteluihin seuraavasti:

- T1=Taiteilija 1
- T2=Taiteilija 2
- G1=Galleria/galleristi 1
- G2=Galleria/galleristi 2

Taidegallerioiden historia juontaa juurensa 1700 -luvun Italiaan ja Ranskaan, jonne ilmaantuivat ensimmäiset taidegalleriat. Sitä ennen taiteilijat tekivät tauluja lähinnä kirkon ja ylhäisön omiin kokoelmiin. Taulujen aiheet olivat yleensä omistajan sivistystasoa korostavaa ja vaativat katsojaltaan lukeneisuutta. Aiheina käsiteltiin muun muassa Kreikan mytologiaa ja erilaisia uskonnollisia teemoja. Teoksissa voitiin kuvata myös työn tilaajan, useimmiten aatelisen vaurautta esimerkiksi kuvaamalla tilaaja omilla maillaan tai hienossa

kartanossaan. Vähitellen 1700 -luvun loppupuolella kauppiasyhteiskunnan muodostumisen myötä suuremmalla osalla ihmisiä oli varaa ostaa taidetta. Samalla myös taiteilijoiden määrä kasvoi lopputuloksenaan suuremmaksi määräksi kuin potentiaaliset taiteen mesenaatit. Kysyntä ja tarjonta hakivat toimivampaa tapaa taiteen esilletuloon. Taidetta eivät enää ostaneet yksittäiset ihmiset, aateliset, tai kirkot. Tilalle tuli markkinoita, joiden palvelemiseksi syntyi uudenlainen jakelukanava, taidegalleriat. (Hyrkäs 2007, 11.)

Taidegalleriat yleistyivät 1900-luvun aikana hurjaa vauhtia vapauduttuaan kirkon ja yläluokan holhouksesta. Tuolloin myös **galleristien rooli** taidemarkkinoilla muodostui hyvin tärkeäksi: taiteilijan ja ostajan välille oli tullut väliporras, jonka tehtävänä oli kääntää taiteen arvo taloudelliseksi arvoksi. (Hyrkäs 2007, 12.) Voisi sanoa, että galleria, galleristi toimii kahden erilaisen "maailman", talouden ja taiteen yhdistäjänä. Tehtävä tässä roolissa ei ole mitenkään helppo, sillä siinä täytyy osata arvioida numerollisella, rahayksikköön perustuvalla luvulla taiteen arvo taidemarkkinoilla. Tällä on kaksisuuntainen vaikutus: taiteen hintaan vaikuttaa taiteilijan todellinen asema taiteenkentällä ja päinvastoin taiteilijan asemalla on vaikutus gallerian tasoon, miten galleria profiloituu. Näyttelytoiminnalla on siis suuri

merkitys, sillä se edustaa sekä taiteilijaa että galleriaa. Pauliina Laitinen - Laiho on kirjoittanut Taiteilijan sijoitusoppaan, jossa hän on määritellyt kuusi eri tasoa, perustuen taiteilijan urakehitykseen. Nämä tasot ovat autenttinen taso, debytoinnin taso, etabloitunut taso, retrospektiivinen taso, postmortiaalinen taso ja museaalinen taso. (2003,103.) Mm. näiden tasojen pohjalta voidaan arvioida taiteen hinta ja sitä myöten taiteilijan asema.

Taidemuseoiden tapaan taidegalleriat ovat avoimena arkipäivinä aamupäivästä alkultaan ja ovat useimmiten suljettuina maanantaisin. Gallerioissa esitetään tavallisesti joko yksityis- tai yhteisnäyttelyitä. Yleensä näyttelyssä esiteltävä taide on uutta taidetta. Yleinen käytäntö Suomessa on, että galleria perii taiteilijalta galleriavuokraa. **Galleriavuokraan** voi sopimuksesta riippuen kuulua näyttelytilavuokra, näyttelyn päivystys ja muita menoja kuten avajaisiin liittyvät kulut. Näiden lisäksi galleria yleensä perii myydyistä teoksista **myyntiprovision**. (Wikipedia 2015, taidegalleriat.) Hinta myyntiprovisiosta ja galleriavuokrasta on galleria-/sopimuskohtainen. Joidenkin gallerioiden käytäntöön kuuluu **kutsunäyttelyiden** pitäminen, jossa galleristi kutsuu taiteilijan pitämään näyttelyn galleriaansa. Tässä toimintatavassa taiteilija ja galleristi jakavat voiton keskenään. Galleriavuokraa useinkaan peritään, sen sijaa

myyntiprovisio on korkeampi. (Hyrkäs 2007, 18-19.) Suurin osa maamme gallerioista toimii periaatteella, jossa galleria perii taiteilijalta galleriavuokran ja myydyistä teoksista myyntiprovision. Toimintatapana kutsunäyttelyt ovat yleisempiä Keski-Euroopassa, Suomen gallerioissa vielä harvinaisempia. (Muhonen 2009, 13)

Gallerian toimintaan kuuluu näyttelyohjelman laatiminen yleensä kuukausiksi eteenpäin.

Minä laadin näyttelyohjelman yleensä vuodeksi eteenpäin. Joitakin tyhjiä paikkoja jätän, ohjelma ei ole ihan niin tiukka, jotta jää tilaa yllätyksille ja uusille taiteilijoille. G1

Meillä näyttelyhaku on puolivuositain, syksyllä ja keväällä. Yleensä hakijoita on n. 50, joista 8-10 valitaan näyttelyyn. Näyttely sijoittuu vuoden päähän hakuprosessista, kevään 2015 näyttelyhaussa valitut taiteilijat tulevat pitämään näyttelyn keväällä 2016. G2

Taiteilijan tehtävänä on hakea näyttelyaikaa ja yleensä on hyvä olla hyvissä ajoin liikkeellä. Tavallisesti yksittäinen taidenäyttely kestää 3-4 viikkoa. Uusi tuleva taidenäyttely alkaa yleensä avajaisilla, jossa taiteilija on mukana esittelemässä teoksiaan. Galleriat järjestävät taide-

näyttelyiden avajaiset usein samana viikonpäivänä tiettyyn vakiintuneeseen kellonaikaan. Kuvaaminen gallerioissa on luvanvaraista, sillä taideteokset ovat tekijänoikeuslain suojaamia. (Feinik, Laine, Mäkelä 2014, 35-37.) Yleensä, ellei sopimuksessa toisin mainita, taiteilijat huolehtivat itse taiteen kuljetuksen näyttelypaikalle pari päivää ennen näyttelyn avajaisia. Teosten ripustamiseen ja sommitteluun varataan aikaa 1-3 päivää, riippuen näyttelyn koosta. Tavallisesti ripustus tapahtuu yhteistyössä galleristin kanssa.

Riippuu sopimuksesta, miten logistiikasta aiheutuneet kulut hoidetaan. Minä olen käyttänyt rekkaa isojen töiden siirtämiseen. Kun näyttely oli Kiinassa, laitoin teokset merikonttiin. T1

*Minä haluan yleensä itse tehdä sommitte-
lun ja ripustuksen. Yleinen käytäntö on, että taiteilija käy ainakin tarkistamassa ripustuk-
sen.* T1

Me teemme yhdessä taiteilijan kanssa ripustuksen ja sommittelemme teokset. Näyttely on aina kokonaisuus ja kaikki teokset eivät välttämättä päädy esiteltäväksi. G1

Näyttelytoiminta on taiteilijoiden toiminta-

kentän tärkeimpiä alueita. Taidegalleriat museoiden ohella ovat paikkoja, mitkä antavat mahdollisuuden tämän toiminnan toteuttamiselle ja jonka välityksellä taiteilija voi tuoda esille omaa osaamistaan. Näyttelyiden kautta taiteilijat tavoittavat kriitikoita, taiteen keräilijöitä ja ostajia ja hoitavat suhdettaan koko taiteen kenttään. (Feinik ym. 2014, 32.) Galleristit hoitavat suhdetta mediaan mm. laatimalla lehdistötiedotteen ja huolehtivat myöskin yhteydenpidon asiakaskuntaan mm. avajaiskutsujen postituksella joko kirjepostina tai sähköisesti.

On tärkeää pitää yllä kontakteja taiteilijoihin ja asiakkaisiin. Taiteilija- ja kutsuvieraslistan ylläpitäminen ja päivittäminen kuuluu galleristin tehtäviin, samoin medialle ja yleisölle tiedottaminen. G1

Näyttelyissä on esillä teosluettelo, jossa on julkaistu teosten nimet, hinta ja muut tiedot. Varatut teokset merkitään vihreällä ja myydyt punaisella merkillä teoksen viereen seinälle. Teosluettelon lisäksi esillä on myös taiteilijan ansioluettelo, josta käy ilmi taiteilijan koulutus, näyttelyt ja muut toiminnat sekä yhteystiedot.

Teosluettelo laaditaan yhdessä taiteilijan kanssa. G1

Kuvataiteilijoiden näkökulmasta gallerioiden

merkitys taiteenkentällä on suuri. Haastattelemieni taiteilijoiden mukaan gallerian merkitys liittyy maineen ja näkyvyyden saamiseen.

Taiteilija arvotetaan ja profiloidaan sen mukaan, minkälaisissa gallerioissa hän on pitänyt näyttelyitä. Esimerkiksi julkiset paikat kuten kirjastot ja siellä olevat teosnäyttelyt ovat enempi kansalaisille tarjottavaa yhteishyvää palvelua, mikä ei välttämättä myy eikä ole aina tarkoituskaan. Kirjastot ja sen tapaiset paikat ovat silti hyviä paikkoja aloitteleville taiteilijoille. T1

Harrastajamaisuus vaikuttaa tasoon ja miten galleria profiloituu. T1

Näyttelylinjalla on suuri merkitys gallerian profilointiin. Se myös vaikuttaa siihen, haluaako hakea näyttelyaikaa ko. galleriasta. Galleria on markkinointikanava taiteilijalle, mutta galleria voi myös markkinoida itseään nimekkäällä taiteilijalla. T2

Gallerioilla ja galleristeilla on useimmiten ”omat” taiteilijansa, jotka kuuluvat heidän ”talliinsa” ja joiden teosmyyntiä galleria pyrkii edistämään. Talliin kuuluminen voi jossain määrin aiheuttaa eriäviä mielipiteitä siitä, voiko taidenäyttelyä pitää jonkun toisen galleriassa. Galleriaedustuksesta huolimatta taiteilijalla on

kuitenkin vapaus omaan toisaalla järjestettävään näyttelytoimintaan.

Taiteilija on osa galleriaa ja etabloitunut taiteilija kuuluu usein jonkun tietyn gallerian talliin. Taiteilija on gallerian listoilla. Näyttelyt järjestyvät tämän kautta. T1

Minulla on vakiintunut taiteilijaporukka, jotka pitävät säännöllisesti näyttelyn galleriassa. G1

Meidän galleriamme taiteilijat ovat pääasiassa nuoria aloittelevia taiteilijoita. Taivotteenamme on nostaa nuoria tekijöitä esille ja edistää heidän urakehitystä. G2

Suomessa on useita eri tavalla toimivia taidegallerioita niin kansallisesti kuin myös joitakin kansainvälisestikin arvostettuja gallerioita. **Gallerian toimintamallit** voidaan jakaa erilaisiin kategorioihin toimintaperiaatteiden mukaan. Osa gallerioista toimii yksityisesti ja on ammattimaiseen kuvataiteeseen keskittyneitä. Ammattimaisella kuvataiteella tarkoitetaan ammattikoulutuksen saaneiden taiteilijoiden taidetta. Galleriatoiminta voi myös olla taiteilijaliittojen, -seurojen, -yhdistysten, -järjestöjen tai taiteilijakollektiivien ylläpitämiä, tai galleria voi olla kaupungin tai kunnan omistuksessa. Näiden lisäksi on tahoja, jotka toimivat taide-

museon ja taidegallerian välimaastossa, kuten esimerkiksi taidehallit sekä kulttuurikeskukset, jotka toimivat usealla eri taiteen kentällä.

Hyrkäs jakaa gallerian toiminnan karrikoidusti kahteen kategoriaan: **perinteiset galleriat ja vaihtoehtoiset galleriat**. Perinteisellä galleriatoiminnalla Hyrkäs tarkoittaa markkinoilla toimivia ammattimaisia, taloudellisesti kannattavia ja voittoa tuottavia yrityksiä. Heidän listoilleen kuuluvat lähinnä etabloituneet taiteilijat, mutta joukossa voi olla myös debytoivia taiteilijoita. Vaihtoehtoisella gallerialla Hyrkäs tarkoittaa taiteilijayhdistysten ja osuuskuntien tms. ylläpitämiä gallerioita, joiden taidesisältö on perinteisiä gallerioita provokatiivisempaa ja taiteilijat ennemminkin autenttisia ja debytoivia taiteilijoita. Vaihtoehtogalleriat pyrkivät esittelemään taidetta, jota ei ole vielä hyväksytty tai edes haluttu tarjota perinteisiin gallerioihin (Hyrkäs 2007, 19). Itse käyttäisin jaottelussa mieluummin nimikkeitä yksityisen galleria ja julkinen tai matalan kynnyksen galleria. Vaihtoehtogalleria sanana tässä vertailutilanteessa saa mielestäni hieman negatiivisen sävyn, sen sijaan kun vaihtoehtoisuudelle haluaisi antaa mahdollisuuden, toisenlaisen näkökulman taiteen esittämiseen. Tästä ajatuksesta opinnäytetyöni aihe on saanut nimensä, **Toisenlainen Galleria**. Jakaisin galleriakategoriat sen mukaan, toimiiko galleria yritysmäises-

ti, voittoa tavoittelevana ja minkäläistä taidetta galleria esittelee. Toisena galleriatyyppinä ovat galleriat, jotka ovat taiteilijayhdistysten, -kollektiivien tms. ylläpitämiä voittoa tavoittelemattomia matalan kynnyksen gallerioita, joiden talliin voivat kuulua mihin tahansa tasoon kuuluvia taitelijoita ja joiden taidesisältö on kokeellisempaa.

Taidegallerioiden ohella muita taiteen ostamisen paikkoja ovat taidelainaamot, taidemessut, ateljeet, teosvälitystilaisuudet, kirjastot ja muut julkiset tilat, kesänäyttelyt, pop up -putiikit, taiteilijan työhuoneet ja omat showroomit sekä taidemuseot. Muita galleriamuotoja ovat esimerkiksi myyntigalleriat ja konseptigalleriat. Myyntigalleriat ottavat myyntiin, vaihtavat ja ostavat taideteoksia. Konseptigalleriat esittelevät vain valikoimiensa taiteilijoiden teoksia. (Feinik ym. 2014, 12, 29-30.)

Mikä on **taidegallerioiden rooli tulevaisuudessa** taiteenkentällä? Kuten edellä olen jo kuvaillut, galleriassa myydään tai esitellään kuvataidetta kuten maalaustaidetta, kuvanveistoa, grafiikkaa, valokuvataidetta, nykytaidetta. Näiden lisäksi on gallerioita, jotka tarjoavat myös muunlaista, ennakkoluulottomampaa taidetta, esimerkiksi tila-, ääni- ja ympäristötaidetta, musiikkiesityksiä yms. Aihetta tutkiessani olen huomannut, että Hyrkkään luonnehtimat

vaihtoehtogalleriat herättävät galleriakentässä monenlaisia ajatuksia sekä puolesta että vastaan. Uskottavuutta näiden gallerioiden toiminnasta on kyseenalaistettu. Aika usein näitä gallerioita myös leimaa ajatus harrastelijamaisuudesta. Silti näillekin gallerioille on paikkansa ja tehtävänsä.

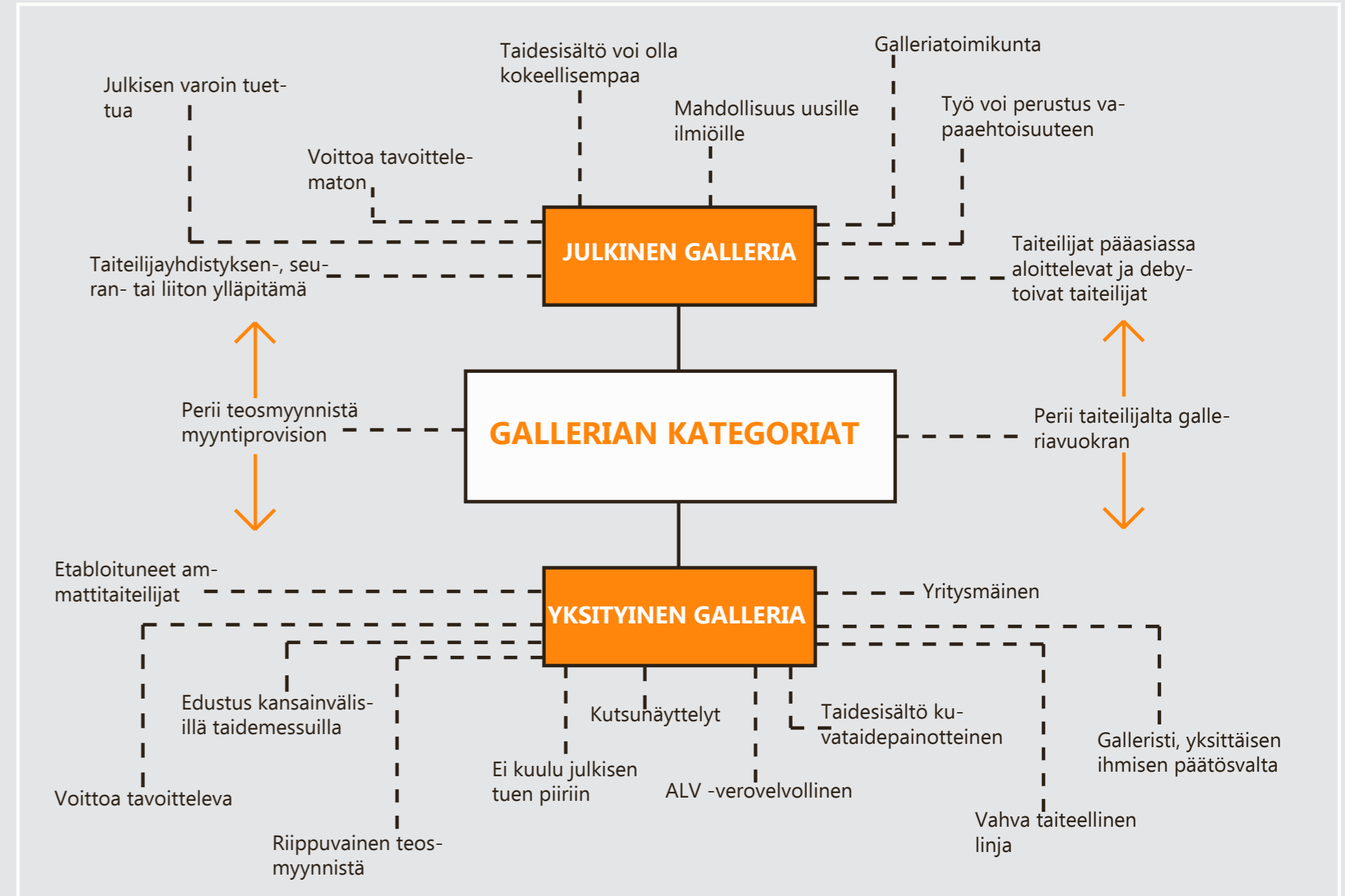
Uskottavuuseroja on ja pitääkin olla gallerioiden välillä. Ne luovat profiilin gallerioille ja antavat paikan harrastelijoille, uraansa aloitteleville ja etabloituneille taiteilijoille.
T2

Tulevaisuuteen katsomalla ja seuraamalla taiteenkentän hiljaisia signaaleja, voi aistia galleriakentän toisenlaisia näkymiä ja tarpeita. Voisiko olla, että galleriat tulevat muuttumaan sosiaalisempaan suuntaan. Olisiko tulevaisuuden gallerioissa hyvä huomioida sosiaalisen median kulttuuri, kuten facebook, twitter, instagram, nettigalleriat. Voisiko galleriat tulevaisuudessa olla kulttuurisen toiminnan ohella myös ajanviettopaikkoja, sosiaalisten tilanteiden paikkoja, joissa on mahdollisuus muunkinlaiseen toimintaan kuin näyttelytoimintaan. On hyvin ymmärrettävää, että gallerioiden, erityisesti yksityisten, kaupallisten gallerioiden, on jollain elettävä ja siksi he eivät voi sivuuttaa perinteistä toimintamallia kokonaan. Mutta taide on muuttuvaa, miksi ei taidegalleriakulttuu-

rikin. Mikä on näyttelyiden uusi suunta? Tämän kysymyksen äärellä on syytä olla valppaana.

Mainitsin ylempänä nettigallerian. Netistä aihetta tutkiessani, löysin sieltä mielenkiintoisen tavan "käydä galleriassa". Tieteelliselle tutkimukselle alunperin pohjautuva koulutus- ja valmennusyritys Altonova Oy on perustanut tammikuussa 2015 Suomen ensimmäisen verkossa toimivan taidegallerian, AltoGame Virtual Galleryn. Taidegalleria on pelimuotoinen 3D galleria, mikä tarjoaa asiakkaille kaikki tavanomaisen gallerian toiminnot. Gallerian toiminta on kansainvälistä, Altonova toimii Lontoosta käsin ja Gallery Suomesta. Näyttelyitä järjestetään säännöllisesti. Gallery on avoinna pyydettyäessä. (Altogame 2015.) En ole vielä käynyt tutustumassa Alton taidenäyttelyyn. Nähtäväksi jää, milloin pyydän lupaa päästä näyttelykierrokselle. Mielenkiintoinen formaatti silti. Täähänkö ollaan perinteisistä kivijalkagallerioista siirtymässä?

Seuraavalla sivulla olen jakanut galleriat kahteen eri kategoriaan ja listannut otsikoiden alle gallerioiden toimintatavoille tunnistettavat ominaispiirteet. Taustatietoina olen käyttänyt tekemiäni teemahaastatteluja sekä Hyrkkään että Mänttari-Buttler:n pro gradu -tutkielmia. Taulukon ei ole tarkoitus olla osoittava ja määrittävä vaan ohjeistava ja auttava.

www.behance.net

www.archiexpo.com

2.3 Galleriatila

Hyvä näyttelytila on sellainen, mikä tarjoaa katsojalle/kävijälle parhaan mahdollisen ympäristön taiteen kokemiseen vailla minkäänlaista ylimääräistä visuaalista hälinää. Parhaimmillaan näyttelytila on selkeä, tarjoaa joustavat, muunneltavat esillepanoratkaisut ja on tilallisesti hyvin orientoitavissa. Näyttelytilassa taide on pääasiassa, keskiössä, muut elementit luovat taustan, jotka mahdollistavat taiteen esilleluon.

Taiteen esittelyn tilat, kuten galleriat, ovat viime vuosikymmenien ajan olleet pääsääntöisesti valkoisia. Voisi sanoa, että valkoisesta väristä on taiteenkentällä tullut käsite, puhutaan valkoisesta kuutiosta. Valkoinen tila juontaa juurensa funktionalismiin. Valkoinen on värinä puhdistava ja raikas. Mutta kestääkö teos valkoisen kokeen? Voiko valkoinen olla liian kova ja paljastava? Mitä tapahtuu taiteella, kun sen matka galleriasta päätyykin aivan toisenlaiseen ympäristöön ja värimaailmaan - kotiin? Tämä on suuri kysymys, mikä on hyvä huomioida mm. teoksen ostopäätöstä tehdessä. Toinen mielestäni tärkeä pohdittava asia on, että galleria on julkinen tila ja useinkaan siellä ei ole huonekaluja apuna antamassa mittakaavaa teoksen todelliselle fyysiselle koolle.

Galleriatila tarvitsee toimiakseen varsinaisen näyttelytilan ohella erilaisia **aputiloja**. Galle-

rioita tutkiessani ja galleristeja haastatellessani opin, että varastointitilat ovat tärkeä osa gallerian toimintaa. Varastointitilojen koko riippuu näyttelytoiminnan laajuudesta ja luonteesta. Sinne varastoidaan mm. seinämaalit, teipit, pakkausmuovit, ylimääräiset irtokalusteet kuten pikkutuolit ja pöydät, tikkaat, pakkauspöytä, työkalutarvikkeet, ripustustarvikkeet, siellä voidaan varastoida edellisen näyttelyn teoksia ennen kuin ne siirtyvät/haetaan seuraavaan näyttelyyn, yms. Varastointitilat on hyvä varustaa hyllyillä ja erilaisilla ja kokoisilla kourustoilla.

Monestikaan galleriatilassa ei ole asiakas wc-tiloja. Galleriatila-analyyseissä kahdeksasta galleriasta vain kahdessa oli wc-tilat erikseen sekä miehille että naisille. Parissa galleriassa wc oli henkilökunnan tilojen puolella ja käytössä vain avajaisten aikana, lopuissa gallerioista tila oli tarkoitettu vain henkilökunnan käyttöön. Useimmiten galleriat mielletään "pistäytymispaikoiksi", joissa vietetään vain vähän aikaa katsellen ja kierellen. Ehkä tästä johtuen vain harvoin gallerioissa on erillinen naulakotila ulkovaatteiden säilytykselle, sen sijaan pystynaulakko tms. kevyempi vaatesäilytys voi löytyä ulko-oven lähetyviltä. Palvelutiskin ideaalisin sijainti on lähellä sisäänkäyntiä tai niin, että galleristin on helppo nähdä tulleja ja toivottaa tämä tervetulleeksi näyttelyyn

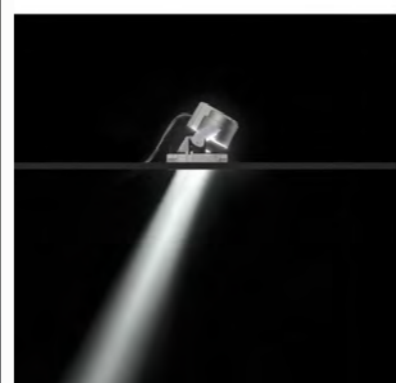
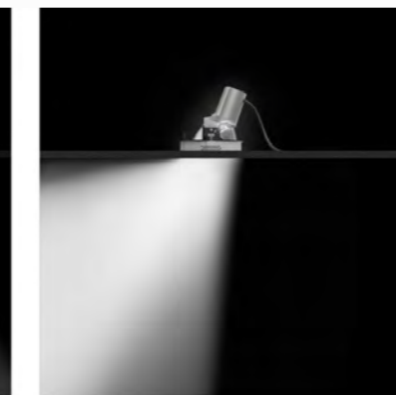
sekä valvoa näyttelyä. Palvelutiskillä ja sen sijainnilla on toiminnallinen funktio. Se toimii rajaavana elementtinä yksityisen, galleristin henkilökohtaisen työskentelytilan ja näyttelytilan, julkisemman tilan välillä. Palvelutiskialue toimii toimisto-, info- ja valvonta-alueena. Palvelutiski on usein visuaaliselta ilmeeltään eleeton. Palvelutiskissä on hyvä olla riittävästi pöytätasopintaa sekä säilytystilaa erilaisille toimistotarvikkeille ja laitteille kuten mapeille, tietokoneelle, tulostimelle, esitehylly/teline mm. oheismyynnin esillepanoa varten, paikka teosluettelolle ja vieraskirjalle. Henkilökunnan sosiaalitilat ovat tärkeitä tiloja ja usein ne ovatkin erillistiloja varustettuna wc-tilalla ja erillisellä ruoanlaittoon tarkoitetulla vesipisteellä. Joissakin tila-analysoiduissa gallerioissa sosiaalitalan virkaa ajoi pelkästään wc-tila, mikä toimi samanaikaisesti galleristin pukeutumistilana.

Taideteos ja tila

Taiteen vaatimukset galleriatilalta ovat moninaiset. Edellä mainitsin käsitteen **valkoinen kuutio**. Valkoisen kuution käsitettä puolustetaan ajatuksella, että se antaa neutraalin taustan teoksille ja että valkoista vasten teos piirtyy esiin selkeästi ja pääsee oikeuksiinsa. Valkoinen tila on lähtökohtaisesti helpoin valinta. Valkoinen kuutio ei silti ole edellytys, tausta voi olla muunkin värinen. Teoksesta, taitelijasta

www.archlighting.com

www.erco.com

ja tilasta riippuen osa seinistä tai vain yhden teoksen tausta voidaan maalata eri värillä, jotta näyttelyyn saadaan sille haluttu jännite.

Joskus teos voi vaatia aivan toisen värin kuin valkoisen taustakseen. Se voi olla vaikkapa musta. Minä maalautin yhteen näyttelyyn taustan kullanväriseksi. Se kävi helposti. T1

Tietyn sävyinen harmaa tausta tuo vaaleat teokset ja valkoiset kehykset loistavasti esille. T2

Valkoinen väri on neutraali tausta teokselle. Joskus olemme maalanneet seinän sinisellä tai mustalla, jos taiteilija on niin halunnut. G2

Maalin kiiltoasteella on myös merkityksensä. Pääsääntöisesti galleriat on maalattu mattapintaisella valkoisella maalilla, jossa kiiltoaste on himmeä tai täyshimmeä. Mattapinta on armollinen seinän paikkausjäljille, se ei anna häiritseviä heijastuksia valon langetessa seinäpinnalle. Se ei myöskään kiiltämättömyytensä vuoksi anna häiritseviä kiiltoheijastuksia taiteen kokeemiselle.

Valkoinen tila on luonteeltaan abstrakti, tila, joka muodostuu tilanteeksi, mikä ei saa häi-

riintyä. Tätä vasten ajateltuna gallerian yhden tärkeimmän tekijän, **valaistusratkaisujen**, tulee noudattaa myös tätä linjaa. Valaistus on osa taiteen tilaa. Teos tarvitsee näkyäkseen valon, niin kohdevalon kuin yleisvalon. Valo on tekijä, mikä luo jännitteen teoksen, katsojan ja tilan välille. Valonlähteen ja valon värintoistolla, **Ra**, (englanniksi CRI colour rendering index) on teosten eri variaatioiden ja eri taiteenlajien esittämisessä tärkeä rooli, jotta taiteilijan luomistyö, on se sitten veistos, mustavalkoinen valokuva, runsas värinen öljyväriteos, pääsee oikeuksiinsa. Ra on värintoistoindeksi, suure, jolla mitataan valonlähteen kykyä toistaa värejä. Värintoistoluku ilmoitetaan numerona välillä 0-100, missä 0 tarkoittaa valoa, mikä ei toista lainkaan väriä ja 100 valoa, mikä antaa täydellisen, jatkuvaspektrisen valon. Alle 5000 kelvinin valonlähteitä verrataan mustaan kappaleeseen, Planckin säteilijään (absorboi kaiken säteilyn eikä heijasta sitä lainkaan) ja yli 5000 kelvinin valonlähteitä verrataan D65 luonnonvalolohputkeen. Yleensä yli 80 Ra valo koetaan luonnolliseksi, kun taas alle 70 Ra valo koetaan luonnottomaksi, värittyneeksi valoksi. Esimerkiksi päivänvalon värintoistoindeksi on 89, samainen luku saadaan jo markkinoilta poistuneelle hehkulampulle. Yleensä tiloissa, joissa ”värillä on väliä”, kuten video- ja valokuvauksen tilat, on valonlähteen Ra:n syytä olla vähintään 90. (Wikipedia 2015, värintoistoindeksi.)

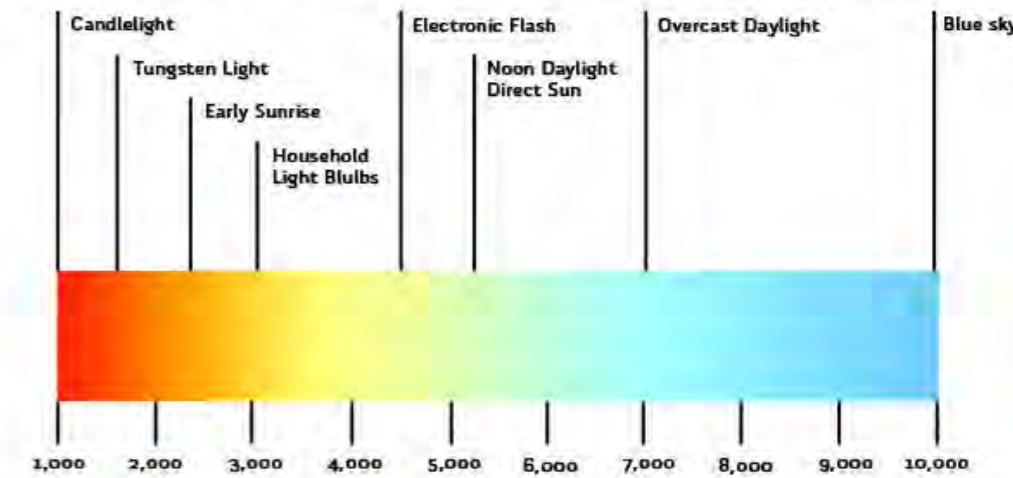
Hox! viitattu 24.1.2015 Tämän perusteella voisi hyvin ajatella, että myös muut taiteen esittämiseen liittyvät tilat, kuten galleriat, lukeutuvat tähän samaan kategoriaan. Värintoistoindeksin ohella myös valon värilämpötilalla on vaikutus taiteen kokemiseen. Valon värilämpötilalla tarkoitetaan valon värivaikutelmaa, lämmin tai kylmä väri, ja sen määrittämiseen käytetään **Kelvin** asteikkoa, lyhenteenä K. Yleissääntönä voidaan pitää, että mitä kylmempi ja sinertävämpää valo on, sitä suurempi on Kelvin luku.

Elina Kinnunen on opinnäytetyössään Valot ja värit näyttelytilassa (2014) tutkinut oululaisia gallerioita värilämpötilamittarin avulla ja hämmästykseseen todennut, että tutkimuskohteena olleissa gallerioissa Kelvin oli 2500 astetta tai jopa sen alle. Hän odotti värilämpötilan olevan viileän tai neutraalin valkoisen. Hän myös mainitsi, että eräs galleristeista ei tiennyt valon värilämpötilan käsitteestä. (Kinnunen, 2014, 14.) Ammattitaiteilijat Feinik ym. mainitsevat kirjassaan Koti+ Taide, että parasta taiteelle on puhdas, väriltään mahdollisimman neutraali valo. Voimakkaasti kellertävä valo voi vääristää värejä ja sininen valo voi tehdä tilasta kalsean ja taivuttaa taideteoksen värit kylmemmiksi. (Feinik ym, 2014, 56.) Väritynyt, sävyttynyt valo yleensä harmaannuttaa vastasävyiset pinnat. Kelvin asteikolla mitattuna

neutraalin valon arvo on eri lähteistä riippuen välillä 3300-5000K. Lämmin valo on alle 3300K ja kylmä valo yli 5000K, neutraalivalo sijoittuu näiden välille. Päivänvalolampuiksi määritellään lamput, joiden värilämpötila on yli 5000K. Puhelinhaastattelussa (Kuloaho 2015) Erco Lighting valaistus konsultti kertoi, että tänä päivänä näyttelytiloissa, joissa esitellään nykytaidetta, suositaan 4000K värilämpötilaa. Sen sijaan esimerkiksi renessanssitaiteessa suositaan lämpimämpää 3000K värilämpötilaa. Värilämpötila on verrannollinen siihen, missä valotilanteessa taiteilija on työskennellyt. Näyttelytilanteessa on tarkoituksellista pyrkiä samaan vaikutelmaan kuin missä taiteilija on työtään tehnyt. Vanhempaa taidetta ei sen vuoksi ole hyvä esittää kovin kylmässä valossa, kun taas nykytaidetta työstetään usein luonnonvalon tai päivänvalolohputken alla, jolloin näyttelytilan valaistuskin kestää valkoisemman valon.

Joissakin tutkimissani gallerioissa valon värilämpötila oli minun tuntemuksiini liiankin kylmä, joissain taas liian kellertävä. Yhdessä galleriassa kahdeksasta värilämpötila oli miellyttävä. Se ei häirinyt tilakokemusta eikä myöskään taidekokemusta. Tila tuntui varsin luontevalle. Valo oli suunnattu laaja-alaisesti ja pehmeästi taideteoksille, selvärajaisia häiritseviä valopintoja ei syntynyt.

Colour Temperatures in the Kelvin Scale

Kuva: www.sharedappetite.com

Alla taulukko, jossa on kuvattu erilaisia valon värilämpötilojen käyttökohteita. Galleriat lokeroituu tämän ohjeistuksen mukaan Kelvin asteikkoon 6500K, jossa vaikutelma kirkas, viileä päivänvalo. Tämä taulukko poikkeaa Ercolta saamaani tietoon gallerioiden Kelvin arvosta.

COLOR TEMPERATURE	WARM WHITE	SOFT WHITE	NEUTRAL	COOL	SOFT DAYLIGHT	DAYLIGHT
KELVIN	2700K	3000K	3500K	4100K	5000K	6500K
MOOD & EFFECTS	FRIENDLY, PERSONAL, INTIMATE	SOFT, WARM, PLEASING LIGHT	FRIENDLY, INVITING, NON-THREATENING	NEAT, CLEAN, EFFICIENT	BRIGHT, ALERT	BRIGHT, COOL
APPLICATIONS	HOMES, LIBRARIES, RESTAURANTS	HOMES, HOTEL ROOMS, LOBBIES, RESTAURANTS, RETAIL STORES	EXECUTIVE OFFICES, PUBLIC RECEPTION AREAS, SUPERMARKETS	OFFICES, CLASSROOMS, MASS MERCHANDISERS, SHOWROOMS	GRAPHICS INDUSTRY, HOSPITALS	JEWELRY STORES, BEAUTY SALONS, GALLERIES, MUSEUMS, PRINTING

Kuva: www.lightopedia.com

Myös valon voimakkuus oli sopiva, toisin kun muutamassa galleriassa, joissa valaistus oli aivan liian kirkas ja voimakas.

Ra:n ja Kelvin arvon lisäksi merkittävä asia näyttelytilan valaistussuunnittelussa on valaistuksen voimakkuudella ja valon määrällä. Valon määrän, valovirran yksikkö on **Lumen**, lyhenteenä lm. Valovirta määrittelee kuinka paljon valo säteilee tiettyyn suuntaan. Tarkkaa arvoa lumen arvolle näyttelytilassa ei voi antaa, sillä siihen vaikuttavat eri tekijät, kuten näyttelytilan korkeus, kohteen etäisyys valonlähteestä sekä valon jakokulma. Valaistusvoimakkuuden yksikkö on **luksi**, lyhenteenä lx. Valaistusvoimakkuus tarkoittaa pinnalle tulevan valovirran suhdetta pinnan alaan eli $lx = lm/m^2$ (Työterveyslaitos 2015, valaistussuureita). Valaistusvoimakkuus riippuu mm. lampun valovirrasta ja etäisyydestä kohteeseen. Mitä kauempana valaistavan kohteen pinta on valonlähteestä, sitä pienempi on valaistusvoimakkuus kohteen pinnassa. Pintaan osuva valon määrä määrittelee, kuinka hyvin näemme kohteen. (Lampputieto, 2015.) Taidemuseoissa suositeltava lx arvo paperipohjaisille teoksille ja vanhemmalle taiteelle on 50 lx, maalaukset ja nykytaide kestävät 150 lx.

Sanotaan, että taide voi kriitikkojen lausumien vaikutuksista olla haavoittuvaista. Armollista

tässä on se, että kriitikon lausuma ei ole julkinen totuus, se on ”vain” yhden ihmisen mielipide. Ja mielipiteen ilmaisulla ei ole konkreettista, fyysistä vaikutusta taideteokseen. Sen sijaan vaarallisen haavoittuvaista taiteelle on **valo** ja sen aiheuttamat rasitteet taideteoksen herkälle pinnalle. On hyvä muistaa, että suuralle auringonvalolle tai keinovalolle altistuvat taideteokset ovat vaaran paikassa. Voimakas sivuvalo voi haitata myös taidekokemusta, teosten havainnollistamista ikkunaseinällä tai vastakkaisella seinällä. Valon aiheuttamat haitat taideteokselle ovat sekä kemiallisia että fysikaalisia. Valo voi johtaa materiaalin vanhenemiseen, haalistuttaa värejä, haurastuttaa paperia (akvarellityöt ovat erityisen herkkiä valolle) sekä tehdä tuhoa maalauksen lakkapinnalle. Valaisimen tuottama liika lämpö ja ultraviolettiväri voivat muuttaa ja haalistuttaa etenkin värikylläisen teoksen värejä. Suuret lämpötilan vaihtelut voivat aiheuttaa taideteoksen pinnassa laajentumista ja kutistumista, pitkään jatkuessaan halkeilua, hilseilyä ja jopa maalauspinnan irtoamista. (Feinik ym, 2014.)

Vaikka päivänvalo on viihtyvyys, näkömukavuus ja energiataloudellinen tekijä, on sen UV-säteily haitallista taiteelle. Siksi näyttelytiloissa, jossa on paljon ikkunapintaa, on päivänvalo päivän kirkkaimpina hetkinä tarpeen tullen hyvä saada suodatettua joko hajavaloksi tai

kokonaan pois käyttötarkoitukseen sopivalla auringonsuojalla, kuten sälekaihtimilla, lamelliverhoilla, rullaverhoilla. Myös diffusioivat, läpi-kuultavat verhot pienentävät terävimmät valon ja varjon rajat, jolloin valo lankeaa pehmeämmin tilaan. Joissakin galleriatila-analysoiduissa kohteissa suurikokoinen yläikkuna oli peitetty kokonaan joko valkoisella paperimaisella kalvolla tai ikkunan eteen oli rakennettu seinä estämän valon tulon. Seinä toimi tällöin taiteen ripustus-/ esittelypintana. Verhojen ja seinärakenteiden lisäksi voi taideteoksen suojaamiseen suurikokoisissa ikkunoissa käyttää **UV-suojakalvoa** (Feinik ym, 2014). Auringonsuojakalvot voidaan asentaa joko ikkunan sisä- tai ulkopintaan. Ikkunakalvoilla voidaan vähentää UV-säteilyn lisäksi lämpösäteilyä ja häikäisyä.

Tänä päivänä paljon käytetyt LED-valaisimet ovat yleensä turvallisia taiteen valaisussa, sillä niiden lämmöntuotto on vähäistä, riippuen tietystikin valmistajasta. Feinik ym. toteavat kirjassaan, että sopivimmat valaisimet näyttelyssä ovat häikäisysuojattuja ja epäsuorasti valaisevia tai valaisimet, joiden valo jakautuu suuremmalle alueelle ja joissa valon pintakirkkaus on kohtuullinen. (Feinik ym. 2014, 56.)

Pääsääntöisesti galleriatilassa suositaan **kohdevaloja**, joilla valo saadaan kohdistettua, suunnattua teoksiin. Kohdevalojen suuntaa-

misessa on huomioitava, etteivät ne häikäise suoraan tai epäsuorasti minkään kiiltopinnan kautta katsojan silmiin. Liian lähellä sijaitseva kohdevalo voi heittää teoksen päälle selvärajaisen valopinnan, mikä ei ole suotavaa. Kohdevalojen lisäksi galleriassa on hyvä olla käytössä myös yleisvalot esimerkiksi kulkureiteillä. On tarkoituksenmukaista jo taidekokemuksen kannalta, että näiden kahden eri valaistusratkaisujen välillä valon väri on tasalaatuista. Eri-laisilla **valaistuksen ohjauksilla** voidaan valon voimakkuutta säädellä tehtävien toimintojen ja luonnonvalon määrän mukaan. Erityisen herkkät taideteokset tarvitsevat lepoetäisyyttä valolta. Tavallisesti nämä taideteokset ovat erillisessä tilassa, joka on varustettu liiketunnistimella toimivalla valaistusjärjestelmällä. Usein tämänkaltaisia ratkaisuja käytetään taidemuseoissa enemmän kuin gallerioissa.

Suomessa vuodenaikojen vaihtuvuudesta johtuen **ilmankosteuden erot** ovat suuret kesä ja talvikuukausien välillä. Talvisin huoneilma on kuivaa, kesäisin päinvastoin kosteaa. Ilmankosteuden ääripäät vaikuttavat taideteoksen säilyvyyteen. Tämä on tärkeä asia huomioida galleriatilan ilmanvaihtoa suunniteltaessa. Korkea ilmankosteus voi paperipinnassa saada aikaan aaltoilua, mikäli olosuhteet jatkuvat pitkään samanlaisina. Olosuhteiden normalisoitua aaltoilukin yleensä palautuu. Vaikka aaltoilu palau-

tuisikin, voi lasin alle kehittyä ns. mikroilmasto aiheuttaen teokseen pintaan vaurioita, jopa hometta. Kuiva huoneilma ei ole samalla tavalla haitallinen taideteokselle. Silti liian pitkään kuivuudelle altistuneena teoksen kiilapuut ja kehykset voivat vääntyillä. (Feinik ym, 2014, 58) Tampereen taidemuseon näyttelysuunnittelijalta saamani tiedon mukaan suositeltava ilman suhteellinen kosteus näyttelyaikana on 50% +-5%. Suositeltava lämpötila näyttelytilassa on 20°C +-2 °C. Ilmankosteuden mahdolliset vaihtelut eivät galleriatilassa pääse ilmenemään samalla tavalla kuin ne museoissa voisi ilmetä, sillä gallerioiden näyttelyaika on lyhyempi kuin museoiden, jolloin altistuminen on vähäisempää. Tästä huolimatta aihetta ei voi mielestäni LVI suunnittelussa sivuuttaa.

Sekä haastattamani galleristit että taiteilijat olivat yhtä mieltä siitä, että paras tapa taideteoksen **ripustamiselle** on naulaaminen. Se on turvallisempi ja helpompi tapa kuin ripustusjärjestelmien käyttäminen. Tavallisesti seinään kiinnitetään L-koukku, jonka varaan teos ripustetaan. Koukut kestävät hyvin eri painoisia teoksia. Myös erilaiset ruuvit ja naulat sopivat hyvin ripustukseen. Ripustusjärjestelmän siimat koettiin häiritsevinä ja esimerkiksi päällekkäissommittelu ei tällä menetelmällä onnistu. Joidenkin järjestelmien siimat ovat kaikenlisäksi heikosti lukkiutuvia, jolloin vaakalinjauksen

pitäminen voi osoittautua haasteelliseksi. Joissakin tilanteissa ripustusjärjestelmä on ainoa oikea tapa ripustukselle. Tällaiset tilanteet ovat esimerkiksi liian kova kiviseinä, johon naulaaminen ja poraaminen eivät sovellu tai tilanteet, jossa kohde on suojeltu ja seinäpinnan ylimääräistä naulaamista tai rikkomista tulee välttää. Ripustuskorkeus määräytyy näyttelyarkkitehtuurin mukaan, mille korkeudelle teoksen halutaan sijoittuvan. Taiteilija 2, T2, kertoi haastattelussaan, että tavallisesti ripustuksen keskilinja on 135-140 cm lattiapinnasta. Keskilinja on hieman keskimittaisen ihmisen katseen tasoa alempana. Tällä periaatteella etäisyys kattoon ja lattiaan on sopusuhtaisiin. Paras alusta ripustukselle on MDF levy, siihen saadaan tarpeeksi luja kiinnitys eikä se ole poratessa yhtä haasteellinen kuin kiviseinä voisi olla tai niin hauras kuin kipsilevy. Ulkoseinälle ripustamista galleristit ja taiteilijat eivät suosineet kosteusvaaran vuoksi. Jos ulkoseinä on ainoa vaihtoehto, olisi se hyvä, jos mahdollista, koolata ja uudelleen levyttää. Koolauksen välissä ilma pääsee kiertämään ja tasaamaan ilmankosteuden vaikutusta.

2.4 Säädökset ja ohjeistus

Tämän alaotsikon alla käyn läpi näyttelytilojen yleisimpiä suunnittelu- ja mitoitusohjeita. Tieto pohjautuu pitkälti RT -ohjetiedostoon näyttelytiloista, RT 96-10509. Tämän ohella näyttelytilaa suunniteltaessa on syytä tutustua myös viranomaisten määräyksiin ja ohjeisiin, kuten RakMK (Suomen rakentamismääräyskokoelma) ja sieltä kokoelman osat C1 Ääneneristys ja meluntorjunta rakennuksessa, D2 Rakennusten sisäilmasto ja ilmanvaihto, EI Rakennusten paloturvallisuus, F1 Liikkumisesteetön rakentaminen ja F2 Rakennusten käyttö- ja huoltoturvallisuus. Olen rajannut tutkimuksesta pois näiden aihealueiden syvemmän käsittelyn, jotta sisältö pysyy hallittuna ja selkeänä pääpainon ollessa varsinaisessa galleriatilan suunnittelussa.

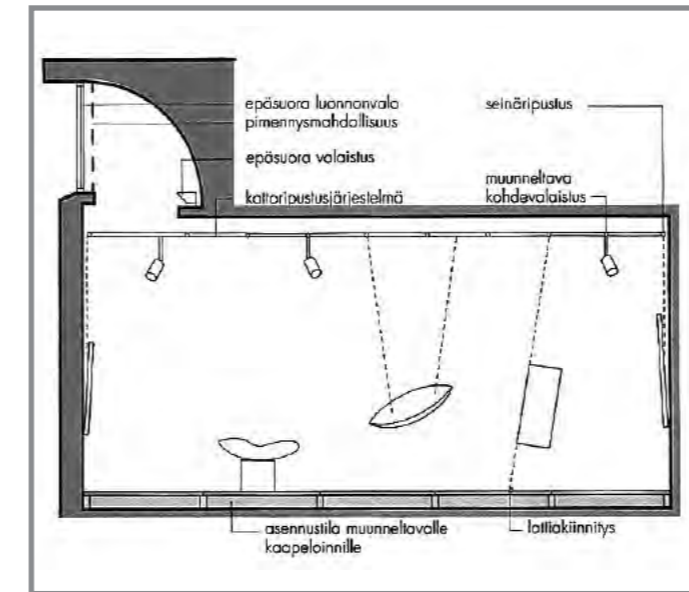
Näyttelytoimintaa voi olla kulttuuritoiminnallisen rakennuksen yhteydessä erillisessä huone-tilassa tai se voi olla osana aulatilaa esimerkiksi kirjastoissa, monitoimitaloissa tai kulttuurikeskuksissa. Taidegalleriat ja museot ovat paikkoja, joissa näyttelytoiminta on tilan pääasiallista toimintaa. Taidegalleriat luokitellaan RakMK E1 Rakennusten paloturvallisuus säädöksen mukaan käyttötaluokkaan kokoontumis- ja liiketilat. Käyttötaluokan perusteella saadaan selville muun muassa suurin sallittu henkilömäärä tilassa, kulkureitin enimmäispituus uloskäytävään sekä sisäpuolisten pintojen luokka-vaatimukset rakennuksen paloluokan mukaan. (RakMk E1, 2011)

Näyttelytoiminnan keskeisimpinä tekijöinä ovat tilojen valaistus, varusteet, materiaalit ja värit, esineturvallisuus ja valvonta. (RT -ohjeistus, näyttelytilat.) Varsinainen suunnittelutyö alkaa lähtöselvityksellä, miten näyttelytoimintaa hoidetaan. Lähtöselvityksessä selvitetään yhdessä käyttäjän tai käyttäjän edustajan kanssa tärkeimmät tilallisuuteen vaikuttavat asiat, kuten mitä teknisiä laitteita ja varusteita tilassa tarvitaan, mikä on näyttelytoiminnan luonne, onko se pitempiaikaista vai vaihtuvaa, mitä näytteille asetetaan, onko tilassa tarkoitus järjestää muuta oheistoimintaa ja kuinka paljon tilaan tulee luonnonvaloa. Lähtöselvityksen pohjalta voidaan aloittaa varsinaisen näyttelytilan suunnittelu oheistiloineen, joita ovat henkilökunnan sosiaalitilat ja varastotilat, info/valvontatila sekä eteis- ja aulatilat. Tärkeää on miettiä kulkuyhteyksien helppoutta niin yleisöliikenteessä sisätilassa kuin ulko- ja sisätilojen välisessä yhteydessä sekä mistä ja miten näyttelyesineet parhaiten saadaan kuljetettua tilaan. Kulkuyhteyksissä on tärkeää huomioida myös esteettömyysasiat. Esteettömyyden toteamiseksi laaditaan esteettömyyselvytys, jossa esitetään vähintään RakMK F1 ja G1 vaatimat esteettömät tilat ja niiden väliset kulkuyhteydet (Rakennusvalvonta Oulu). Jos kyseessä on vanhempi rakennus, ja tila on alkujaan esteellinen, tulee esteettömyysasia selvittää kunnan rakennusvalvonnasta.

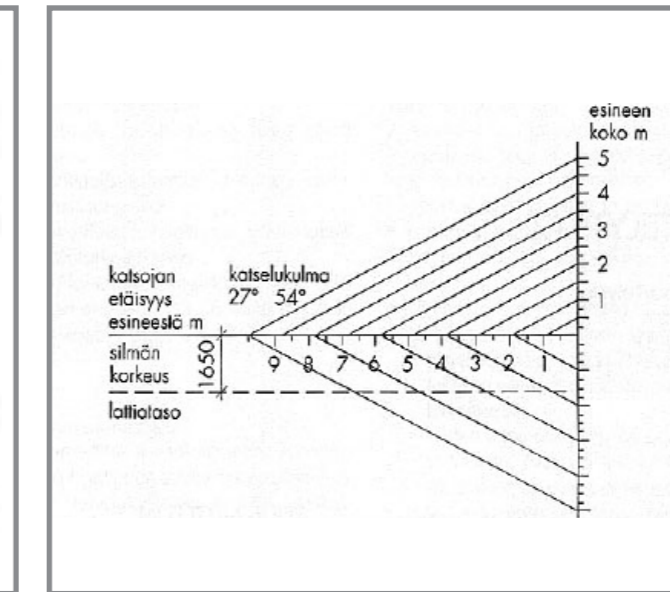
Näyttelytilan tilasuunnittelussa ja mitoituksessa on oleellista tutkia, miten ja mihin esitelyseinät sijoitetaan, mitkä ovat optimaaliset paikat katselukulma ja -etäisyys huomioiden, ja miten saadaan paras mahdollinen juoksumetrimäärä esitelyseinäpinnoille. RT -ohjeituksen mukaan taulut tulisi sijoittaa vähintään 1000 mm etäisyydelle nurkista, katselukulman olisi hyvä olla 40° ja katseluetäisyyden noin 2x taulun halkaisija. Näyttelyesineet, teokset tai veistokset voidaan sijoittaa seinälle, seinäkkeille, jalustoille, vapaasti latioille tai vitriineihin.

Seinäkkeet voivat olla liikuteltavia ja keskenään yhdistettäviä. (RT -ohjeistus, näyttelytilat.) Seinäkiinnitysmenetelmistä on kerrottu tarkemmin luvussa 2.3 Galleriatila. Yleisöliikenteen vapaan kulkutilan muiden kävijöiden ohittamiseen tulisi olla 1200-1400 mm (RT -ohjeistus, ihmisen mitat ja ulottuminen). Näyttelytoiminnan hoitaminen edellyttää toimistotyötä, johon näyttelyvalvojan, galleristin työ rinnastetaan. Näyttelytoimintaan liittyvät oleelliset säilytystilarakenteen huomioiminen sekä muiden toimintojen, valvonnan ja infon yhdistäminen

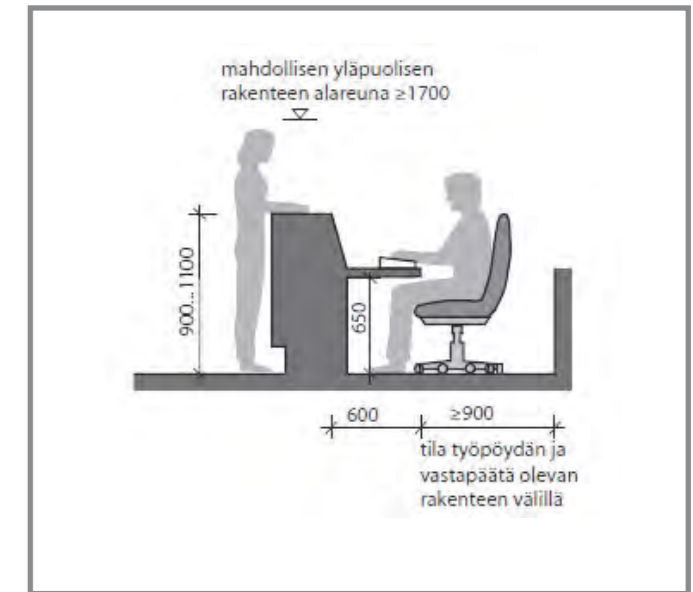
toimistotyöhön. Lisäksi on huomioitava mahdollinen oheismyynti sekä esitteiden esillepääntö. (RT -ohjeistus, näyttelytilat.) Tietoa näyttelyvalvojan, galleristin istumatyön ja -toiminnan mitoituksista saa RT -ohjeistuksesta RT 09-11137.

Kuva: Leikkauskaavio näyttelytilasta RT 96-10509

Kuva: Etäisyys ja katselukulma esineeseen nähden RT 96-10509

Kuva: Mittasuosituksia istumatyölle ja asiakaspalvelulle RT 09-11137

Ikkunoiden määrä ja ikkunasta tulevan luonnonvalon määrä on huomioitava suunnittelussa. Luonnonvalon tulosuunnat on hyvä analysoida jo suunnittelun alkuvaiheessa. Ihanteellisinta näyttelytoiminnalle olisi, jos luonnonvalon tulosuuntana on pohjoinen. Mikäli ikkunapintaa on tilassa paljon ja auringonvalo voi muodostua ongelmaksi, tulee luonnonvalon olla säädeltävissä tai tarvittaessa pimennettävissä. Auringonvalon häikäisyn estäminen on osa valaistussuunnittelua. Aurinkosuojat voivat sijaita joko rakennuksen ulkopuolella tai ikkunoilla. Ulkopuolisia suojauksia ovat esim. julkisivujen pysty- tai vaakasuuntaiset säleiköt, myös valokatteet, markiisit, lipat ja räystäiden jatkeet voivat toimia aurinkosuojina. (RT -ohjeistus, päivänvalon hallinta sisätiloissa.) Luonnonvalon ja valon haittavaikutuksista sekä auringonvalon suojauksesta on kerrottu lisää luvussa 2.3 Galleriatila. Ohjeistusta löytyy lisäksi RT 07-10912 Päivänvalon hallinta sisätiloissa -ohjetiedostosta.

Näyttelytoiminta vaatii yleensä helposti puhdistettavia, korjattavia, paikattavia ja uudelleen käsiteltäviä neutraaleja pintoja. Lattia- ja seinäpinnoilta vaaditaan kovan käytön kestävyyttä erilaisten kiinnitysten mahdollistamiseksi. Seinäpintojen on hyvä olla vaaleat, valkoiseksi maalatut, jolloin ne luovat lähtökohtaisesti parhaimman ja neutraaleimman taustan taide-

teoksille. Kiinteä kattoripustusjärjestelmä on eduksi näyttelyiden järjestämiselle. Pintamateriaalien valinnassa tärkeimpänä ja ohjaavana tekijänä tulee huomioida rakennuksen paloluokka ja määritellä tilaan paloteknisiltä ominaisuuksiltaan oikeanlaiset materiaalit. Rakennusten paloluokat jaetaan kolmeen luokkaan P1, P2 ja P3. Paloluokat määrittelevät, miten rakennusten kantavat rakenteet kestävät palossa. Kun kokoontumis- ja liiketilan, johon taidegalleriat kuuluvat, käyttötapaluokan pinta-ala on alle 300 m², on sisäpuolisten pintojen, seinä- ja kattopintojen luokkavaatimus D-s2,d2 paloluokassa P1. Paloluokassa P2 seinä- ja kattopintojen luokkavaatimus on B-s1,d0. Lattioiden pintamateriaaleille ei ole annettu vaatimuksia tässä kokoluokassa. Sisusteet, kuten verhot ja pehmustetut istuinkalusteet luokitellaan kolmeen syttyvyysluokkaan, SL1 (vaikeasti syttyvä, sammuu itsestään), SL2 (tavanomaisesti syttyvä) ja SL3 (heikosti syttyvä). Kokoontumistilan sisusteet ovat luokassa SL1 ja SL2, riippuen sammutuskalustosta. (RT -ohjeistus, sisusteiden paloturvallisuus.) Lisätietoa paloturvallisuudesta saa RT RakMK E1 säännöksistä sekä RT 08-11098 Sisusteiden paloturvallisuus ohjeistuksesta. Rakentamisen laadun edistämiseksi ja hyvä sisäilman laadun saavuttamiseksi on rakennusmateriaalien päästöluokitus hyvä olla M1 -luokassa. Luokkia on kolme, joista M1 -luokka on vaatimuksiltaan

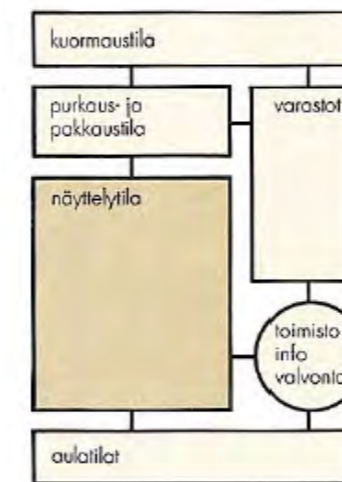
tiukin, vähäpäästöisin.

Varastotilojen tarve ja mitoitus on näyttelytoimintakohtaista. Varastointitilaa tulee varata pysyväle esineistölle sekä erilaisille tarvikkeille, kuten työkaluille, varusteille, pakkauspöydälle, tikkaille, varastoitaville tilapäiskäytössä oleville pikkutuoleille ja pöydille, kuljetuslaatikoille, pakkaustarvikkeille. AV-tekniset laitteet, kuten videotykit ja dataprojektorit voivat tarvita erillisen varastointitilan. AV-laitteita varten tarvitaan tilassa liitännäspisteitä ja projisoinnissa heijastepintaa, mikä voi olla esimerkiksi yksi näyttelytilan valkoiseksi maalatuista seinistä. (RT -ohjeistus, näyttelytilat.)

Ilmanvaihto suunnitellaan rakennuksen tai tilan pääkäyttötarkoituksen mukaan. Näyttelytilan ilmanvaihto voi noudattaa esimerkiksi toimistotilojen ilmanvaihdon periaatetta. LVI-laitteiden melu ei saisi ylittää 35 db, suositus on enintään 25 db. (RT -ohjeistus, näyttelytilat.)

Sähkösuunnittelussa on tarpeen huomioida riittävä määrä liitännäspisteitä ja johtoteitä eri puolille näyttelytilaa. Korotetulla asennuslattialla saadaan hyödynnettyä lattiapinnan alapuolista tilaa muunneltavalle kaapeloinnille. Myös tietoliikennepisteitä tarvitaan erityisesti galleristin työpistealueella. (RT -ohjeistus, näyttelytilat.)

Näyttelytilojen turvallisuustarve määräytyy mm. tilojen sijainnin ja valvontamahdollisuuksien mukaan. Henkilövalvonta kameroilla täydennettynä vastaa turvallisuudesta näyttelyaikana, kiinnioloaikana valvonta on tutkilla toimiva. Tilasuunnittelussa vahinkojen minimoimiseksi tulee välttää vaikeasti valvottavia nurkkauksia. Näyttelyesineet pyritään suojaamaan pölyn, auringonvalon ja ilmankosteuden lisäksi tulipalolta. (RT -ohjeistus, näyttelytilat.) Sammutusjärjestelmää valittaessa tulee huomioida, että se on automaattinen ja ettei se käytettäessä vaurioita näyttelyesineitä. Esimerkiksi museoissa käytettävä sammutusjärjestelmä on kaasuun perustuva sammutus. Lopullisen päätöksen näyttelytilaan sopivasta sammutusjärjestelmästä tekee paloviranomainen.

Kuva: Näyttelytilan kulkuyhteydet RT 96-10509

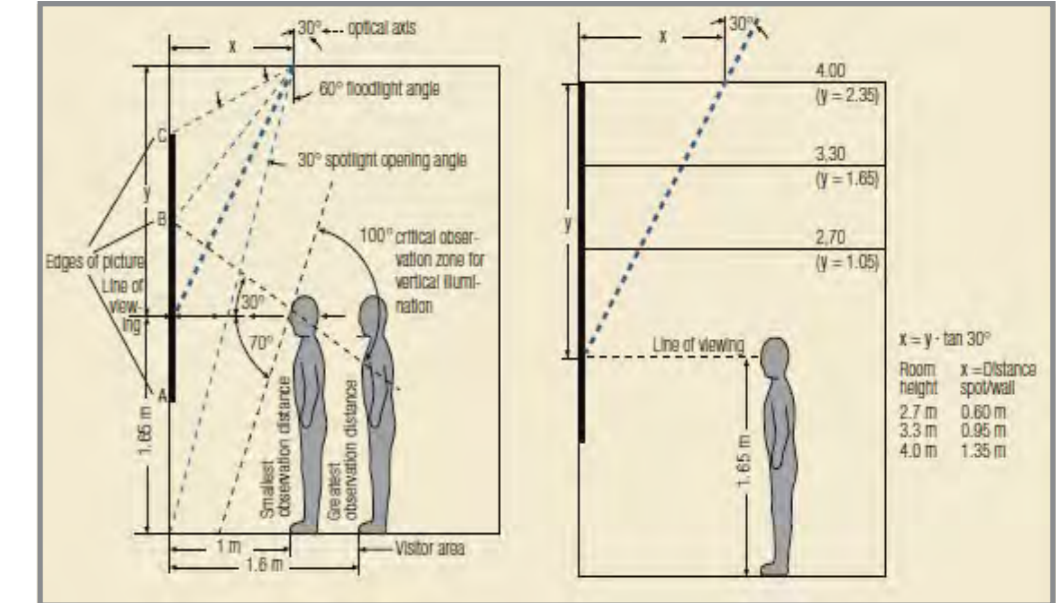

Näyttelytilasuunnittelun yksi tärkeimpiä rooleja on valaistussuunnittelu. Joustavat, muunneltavat valaistusolosuhteet, jossa valaisinten määrää, sijoittelua ja kohdentamista voidaan muuttaa, luovat hyvän pohjan onnistuneelle näyttelylle. Näyttelytoiminnassa suositaan kohdevaloja. Kohdevalojen lisäksi tilassa tulisi olla säädeltävissä oleva yleisvalaistus. Kohdevalojen linssivaihtoehdoilla saadaan luotua näyttelyyn erilaisia valaistusvariaatioita. Esimerkiksi käytämällä eri avauskulmaisia linsejä, 16°, 27°, 40° tai seinänpesijälinssiä, voidaan tilaan luoda haluttu näyttelykohtainen tunnelma tai jännite. Optimaalinen kohdevalon asennuskulma suhteessa suoraan seinäpintaan on 30°. Hyvä etäisyys seinäpinnasta on 1:3, mikä tarkoittaa kohdevalon sijoittamista 1 metrin etäisyydelle seinäpinnasta, kun tilan korkeus on 3 metriä. Liian lähellä oleva valo heittää taideteoksen päälle selkeärajaisen valoreunan. Himmentimellä voidaan myös luoda haluttua tunnelmaa näyttelyyn. Himmentimellä voidaan dimmata, himmentää esimerkiksi valon värilämpötilaa ihmisaivoille sopivammaksi. Himmennintoiminta voi olla valaisinkohtainen tai kiskokohtainen. Videonäytöistä tai projisoinnista koostuvan näyttelyn valaistustaso voidaan himmentimen avulla säätää alhaisemmaksi. (Kuloaho 2015.) Valaistusstandardi SFS-EN 12464-1 määrittelee valaistusvoimakkuudet eri sisätilojen työkohteiden valaistukselle tehtävien ja toimintojen

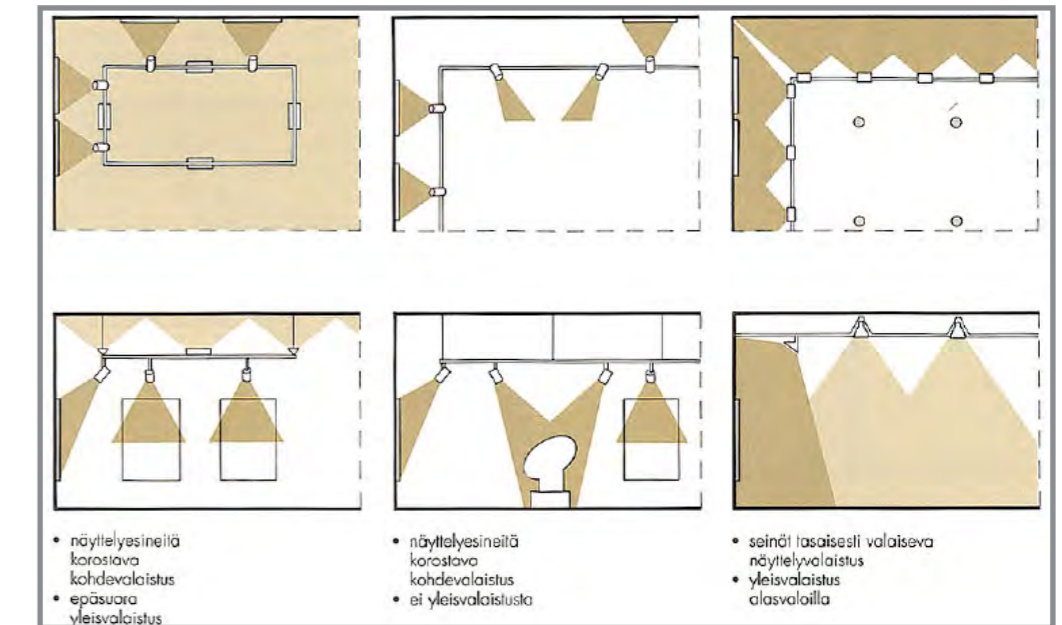
mukaan. Työtehtävälueilla valaistusvoimakkuus vaihtelee välillä 200-3000 lx. Esimerkiksi yksinkertaista näkötehtävää vaativassa tilassa valaistusvoimakkuuden suositus on välillä 200-500 lx, kun taas tarkkuutta vaativissa näkötehtävissä suositus on 500-1000 lx. (Työterveyslaitos 2015, valaistusvoimakkuus.)

Valaistussuunnittelussa käytetään erilaisia valaistussuureita, joista osan olen maininnut luvussa 2.3 Galleriatila. Värinotoistoindeksin (Ra), värilämpötilan (K), valovirran (lm) ja valaistusvoimakkuuden (lx) lisäksi on valaistussuunnittelussa huomioitava myös luminanssi. Luminanssi kuvaa pintojen kirkkautta, kuten seinän, lattian ja katon kirkkautta. Luminanssin yksikkö on kandela neliometriä kohden, kcd/m². Kontrasti kuvaa vierekkäisten pintojen luminanssi suhdetta. Esimerkiksi katselukohteen ja sen välittömän ympäristön luminanssi ero vaikuttaa näkemiseen. Mitä suurempi on kontrasti, sen vaikeampaa on näkeminen. Tummaa kohdetta on vaikea tarkasti katsoa kirkasta auringonvaloa vasten. Hyvän valaistuksen ominaisuus on myös häikäsemättömyys. Häikäisy aiheuttavat suuret luminanssierot tai liian nopea luminanssitason muuttuminen. Estohäikäisy heikentää näkemistä ja kiusahäikäisy aiheuttaa epämiellyttävän tunteen. (Työterveyslaitos 2015, luminanssi.) Häikäisy voi olla lisäksi epäsuoraa, pinnan kautta heijastuvaa

häikäisyä tai suoraa, jossa suora valonlähteen näkyminen on häikäisevää. Onnistuneen lopputuloksen saamiseksi on valaistussuunnitelma hyvä tehdä yhteistyössä sähkösuunnittelijan ja muiden valaistuksen ammattilaisten kanssa. Valaistukseen ja valoon liittyviä muita tärkeitä ominaisuuksia on määritelty tarkemmin luvussa 2.3 Galleriatila.

Kuva: Optimaalinen katseluetaisyys ja valaisimen sijoitus, Good Lighting for Museums.

Kuva: Valaistusperiaatteita, RT 96-10509

2.5 Käyttäjät

Taiteen määrittelijöitä ja taiteen portinvartijoita löytyy monelta taiteenkentän alueelta. Kuten gallerian määrittelyssä jo kerroin, ”maallikko-kin” on yksi taiteenkentän käyttäjistä ja voi osallistua keskusteluun aktiivisesti. Annukka Jyrämä luonnehtii väitöskirjassaan Contemporary Art Markets, että taiteenmaailmassa on gallerioiden lisäksi monia toimijoita. Näitä ovat taiteilijoiden ohella muun muassa museot, taidekriitikot, taidekoulut, yhdistykset, huutokaupat, kuluttajat, tiedotusvälineet ja taidekaupat. (Jyrämä 1999, 117-126.)

Gallerian keskeisimmät käyttäjät ovat luonnollisesti taiteilijat näyttelytoiminnallaan. Muita käyttäjiä ovat taiteen ammattilaiset, kuten toiset taiteilijat, galleristit, kuraattorit ja kriitikot, joista osan jo edellä mainitsin viitaten Jyrämän väitöskirjaan. Laajemmin taiteenkenttää ajatellen taiteen ammattilaisiksi voidaan lukea lisäksi taidealan opettajat ja opiskelijat ja museoiden henkilökunta. Yksi iso gallerian tai ylipäänsä taiteenkentän käyttäjäryhmistä ovat taiteen keräilijät. Keräilijöitä voivat olla niin yksityiset ihmiset kuin yhdistykset tai säätiötkin. Lisäksi on vielä suuri yleisö, taiteesta ja kulttuurista kiinnostuneet ihmiset, joilla on tapana rikastuttaa taidenäyttelyiden kautta omaa tietämystään, mitä taiteenkentällä tapahtuu.

Kuratointi tulee latinan kielen sanasta ”curare”, mikä tarkoittaa huolehtimista. Kuraattori on taidenäyttelyn järjestäjä ja organisoija. Suomen Kuraattorien Yhdistys SKY ry on perustettu vuonna 2007. Yhdistyksen tehtävänä on vakiinnuttaa kuraattorien ammattityötä ja tuoda heidän työtään tunnetuksi sekä edesauttaa heidän työmahdollisuuksiaan. (Wikipedia 2015, kuraattori.) Kuratointi herättää taiteilijoissa monenlaisia tunteita ja jakaa mielipiteitä. Parhaimmillaan kuraattori edistää taiteilijan uraa ja osaa luoda näyttelystä moniulotteisen, jossa taidekokemus huipentuu hienoksi, esteettiseksi tilalliseksi taidekokemukseksi. Taiteilijat kertovat haastatteluissaan kuraattorin roolin olevan eräänlainen poimija, joka onkii taiteesta tiettyjä teemoja ja hienovaraisesti kokoaa taiteen teeman ympärille. Haastatteluissa mainittiin myös tähtikuraattori, jossa kuraattori - taiteilijan ja hänen teosten esittelyn sijaan - tuo esille itseään. Tällaisessa tilanteessa päähenkilönä on kuraattori ja sivuroolia näyttelee taiteilija(t) toteuttaessaan hänen ideaansa teemasta. Kuraattorin rooli on joka tapauksessa tärkeä. Kuraattori koetaan moniosajana. Kuraattori on ammattilainen työssään ja hän voi nostaa taiteilijan aseman sille kuuluvalle tasolle. Kuraattori on usein myös se ammattiosaaja, joka voi viedä taiteilijan kansainvälisille markkinoille. Taidenäyttely on visuaalinen kokemus ja kuraattorin tehtävänä on ensisijaisesti nostaa

esille näyttelyn idea ja näyttelyarkkitehtuurillaan, kuten ripustuksen avulla tuoda esille taideteosten keskinäisiä rinnastuksia ja merkityksiä (Täydellinen ympyrä 2/2014, 27).

Taidekriitikon arvostelu liittyy sekä taiteen tekemiseen ja sen vastaanottamiseen. Kriitikki, taidearvostelu on julkisesti esiteltyjen taideteosten merkityksen analysointia yleisölle. (Wikipedia 2015, taidekriitikki.) Taiteilijat kokevat taidekriitikon analysoinnin työlleen tärkeäksi. Osaava kriitikko osaa analysoida rakentavasti heijastaen taiteilijan töitä tähän päivään ja tämän päivän taiteenkentän ilmiöihin. Arvostelu on väylä taiteilijalle kehittyä urallaan, lukijalle se on yhden kriitikon näkemys näyttelystä. Taidekriitikki voi olla subjektiivista, johon vaikuttavat kriitikon omat tunteet ja reaktiot taiteesta tai se voi olla akateemista, jossa taidetta tarkastellaan esimerkiksi taidehistorian näkökulmasta (Wikipedia 2015, taidekriitikki).

Galleristien kanssa käymäni keskustelut tukevat hyvin Jyrämän toteamusta gallerioiden toimijoista. Yhtenä haastattelukysymyksenäni galleristeille oli ” Ketkä ovat gallerian käyttäjiä?” Vastaukset polveilivat yksittäisistä kävijöistä suurempiin teemoihin taiteen toimijoista. Sukupuolijakaumassa, kumpia käy enemmän, miehiä vai naisia, vastaukset kallistuivat naisten suuntaan näissä kyseisissä haastattelu-

kohteena olevissa gallerioissa. Myös Katri Muhosen opinnäytetyön asiakaskyselyssä selvisi, että enemmistö galleriakävijöistä hänen tutkimuskohteena olevassa galleriassa olivat 50-60-vuotiaat naiset. Suurin tavoitettava ikäryhmä oli 20-40-vuotiaat nuoret ja etenkin miehet. (Muhonen 2009, 37.) Muhosen gallerian ikäjakauma poikkeaa kohteeni gallerioista. Jos Muhosen tutkimassa galleriassa keskiikäikävä oli iältään 50-60-vuotias, mainitsivat minun kohteeni galleristit ikäjakaumaksi 20-vuotiaat ja sitä vanhemmat. Toisessa galleriassa erityisesti nuoret taiteen harrastajat, nuoret taiteilijat ja taiteesta kiinnostuneet olivat ensisijaisia käyttäjiä, mutta myös vanhempi väestö, eläkeläiset ja vanhemmat, tiesivät gallerian olemassa olon ja olivat yksi vakiintunut kävijäryhmä. Kävijöiden status vaihteli opiskelijasta sunnuntai kävelijän kautta työssään, ammatissaan hyvin menestyvään ja siitä edelleen vanhempaan, eläkkeellä olevaan väestöön ja vanhuksiin. Suurin osa taiteen ostajista osoittautui taiteenkeräilijöiksi ja työssä käyviksi. Taiteen ostajia siis on, mutta erään galleristin mukaan lähes 95% kävijöistä tai suuresta yleisöstä ei osta taidetta, vaan he tavoittelevat käynnillään taidekokemusta. Luku on suuri ja se laittaa miettimään, miten ostopäätöstä voisi madaltaa. Toisaalta, tarvitseeko sitä madaltaa. Vai hinnoitellaanko taide vain tietylle potentiaaliselle ostajakohderyhmälle. Miten taide

saadaan lähemmäksi ihmistä, niin ettei siitä tai taiteen näyttelytilasta muodostu liian ulkopuolista, muusta maailmasta eristäytynyttä paikkaa? Miten näyttelytilan sisäänmenokynnystä saadaan madallettua?

2.6 Referenssit

Suomessa on satoja taidegallerioita, joissa esitetään sekä suomalaista että kansainvälistä taidetta. Yksistään jo Helsingissä on visit-helsinki.fi -sivujen mukaan 70 taidegalleriaa. Kotikaupungissani Oulussa taidegallerioita on kymmenkunta.

Opinnäytetyötäni varten tutkin syksyllä 2014 yhteensä kahdeksaa eri galleriaa eri kaupungeissa, Helsingissä, Tampereella sekä Oulussa. Kahdeksasta galleriasta kuusi oli yksityisesti toimivia gallerioita ja kaksi taiteilijayhdistyksen tms. ylläpitämiä ja julkisin varoin tuettuja. Tutkin gallerioita tila-analyysipainotteisesti valokuvaamalla ja kirjaamalla ylös havaitsemiani asioita. Varsinaista haastattelua en näissä gallerioissa tehnyt. Sain gallerioissa luvan kuvata heidän tilojaan sillä edellytyksellä, että en opinnäytetyössäni mainitse gallerian nimeä. Myöskään taideteoksia en saa kuvissani julkistaa, valokuvissa olevat teokset olen kuvankäsittelymenetelmin peittänyt.

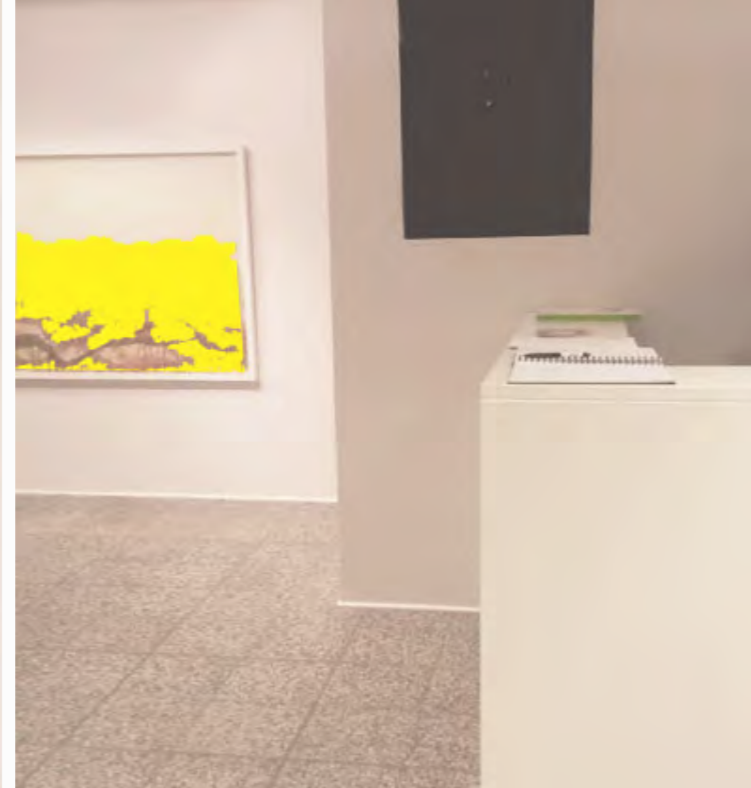
Päädyin tekemään galleriatila-analyysin selvittääkseni opinnäytetyötäni varten, mitä asioita galleriatilassa tulee huomioida. Tila-analyysi jäseni käsitystäni gallerioista ja syvensi tietoutta gallerian toiminnasta sekä galeriatilan suunnittelusta.

Olen koonnut tila-analyysistä taulukon, josta selviää tutkimukseni kohteena olevat aiheet. Taulukon jälkeisillä sivuilla on kuvakollaasi tutkimuskohteeni gallerioista.

Yleisluonnehdintana gallerioista voisi sanoa, että tilallisesti ne ovat hyvin tarkoituksenmukaisia. Näyttelytoiminta on pääasiassa, tilat selkeitä ja hiljaisia taiteen kokemisien tiloja. Lähes kaikissa referenssikohteeni gallerioissa näyttelytila avautui suoraan sisääntulosta. Osassa gallerioista näyttelytilat jatkuivat tilasta toiseen ikään kuin tilasarjana, antaen kävijälleen mielenkiintoisen tilakokemuksen. Valaistus oli toteutettu pääasiassa kohdevaloin. Yllättävänä tekijänä koin, että valaistus, sen voimakkuus ja värilämpötila olivat hyvinkin vaihtelevat gallerioiden välillä. Joitakin häiritseviä, joskin pieniä asioita havaitsin, kuten pistorasioiden hajasijoittelut, pistorasiat seinäväristä poikkeavat, huolimattomasti tehtyjä naulausjälkien paikkauksia sekä ilmastointilaitteiden humina, mikä oli osassa gallerioista melko äänekkästä. Erillistä istuskeluryhmää ei ollut kuin kahdessa galleriassa, toisessa nojatuolein ja toisessa vastakkaisin sohvin varustettuina. Muutamassa galleriassa oli erilliset, yksittäiset pikkutuolit tai jakkarat istuskelua varten. Pääasiassa galleriat olivat kuitenkin irtokalusteista riisuttuja.

GALLERIOIDEN TILA-ANALYYSI

Materiaalit ja värit	- lattiat: puinen vaalea laualattia, harmahtava mosaiikkibetoni, vaalea massalattia, musta linoleum, vaalea vinyylilaatta - seinät/seinäkkeet: maalattu valkoinen, kiiltoaste himmeä tai täyshimmeä, lasikuitutapetti maalattu valkoinen, - katto: maalattu valkoinen kipsilevy tai välipohjan alapinta, kiiltoaste himmeä tai täyshimmeä, akustiikkalevy valkoinen
Kiintokalusteet	- palvelutiski: sijainti sisäänkäynnin lähetyillä, väritys pääosin valkoinen, myös lattiamateriaalin mukaisia, kuultokäsittely valkoinen tai kirkas mattalakka, yksi teräksinen, tumma palvelutiski, muutamassa kohteessa perus vaalea toimistopöytä - säilytyskaluste: kirjahylly, liukuovellinen säilytyskomero, vetolaatikot grafiikan vedoksille, kiinteä patteripenkki istuskeluun
Varusteet ja irtokalusteet	- pikkutuolit, verhoillut nojatuolit, sohvaryhmä istuskelua varten, pitkänomainen pöytä tai pikkupöytiä esitteille, teosluettelolle yms. - vapaasti seisova pystynaulakko tai seinään kiinnitetty hattuhyllyllinen naulakko/vaatesäilytys - esiteline oheismyyntiä varten esim. taidekortit - osassa gallerioista ikkunan edessä lamelliverhot, sälekaihtimet tai rullaverhot
Tilallisuus	- tilat yhdessä tai kahdessa kerroksessa (kellaritila), osassa gallerioista erillinen, pimennettävissä oleva studiotila - tilat yleisesti selkeästi jäsenelty, hyvä orientoituminen tilaan, tila iikuteltavilla seinäkkeillä muokattavissa tai erilliset näyttelytilat - asiakas wc -tiloja vain muutamassa galleriassa - osa gallerioista esteellisiä kivijalkagallerioita, sisäänkäynnin tasoerossa portaikko, ei luiskaa pyörätuolin käyttäjälle
Valaistus	- tilat pääosin kohdevaloin toteutettuja, osassa gallerioista myös yleisvalot upotettuina alasvaloina tai loisteputkin toteutettuina - näyttelyn aikana näyttelytilassa yleensä vain kohdevalot päällä - valon värilämpötila vaihteleva lämpimästä kylmään, osassa liian sinertävä valo, osassa liian kellertävä, muutamassa silmälle sopiva - valon määrä ja voimakkuus vaihtelevat, osassa gallerioista valon voimakkuus häiritsevä, muutamassa miellyttävä
Akustiikka	- vain muutamassa galleriassa akustiikkalevyt katossa, joko alaslaskettuna tai kattopintaan kiinnitettynä - usein galleriat "kaikuisia" tiloja
Näyttelysisältö	- kuvataidepainotteisia - osassa myös valokuvataidetta sekä veistostaidetta - installaatiot mahdollisia kaikissa gallerioissa, installaatiot näyttelytilan koon mukaisia, rajoittavana tekijänä sisäänkäynnin oven kulkuaukon vapaa leveys
Ripustustapa	- pääasiallisin ripustustapa naulaaminen tai L -koukut - yhdessä galleriassa ripustusjärjestelmä-->vanha, suojeltu kiinteistö, kiviseinät ei salli ylimääräistä naulaamista - naulausjäljet yleensä siististi paikattuja, joissain kohteissa paikkausten jäljet haitallisesti viistovalossa näkyvissä
Tyyli	- kahdeksasta galleriasta yhdessä valkoinen kuutio toteutuu lähes 100%, poikkeuksena betoniset pilarit ja sisääntulon vanha esille oettu tiiliseinä - tyyli vaihteleva hienostuneesta "megagalleriasta" kotikutoisempaan galleriaan

3. KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOS

3.1 Käsite

Maankäyttöä, rakentamista ja korjaamista maassamme säätelee Maankäyttö- ja rakennuslaki. Sen tavoitteena on luoda edellytykset hyvälle elinympäristölle. Käyttötarkoituksen muutos on säädetty Maankäyttö- ja rakennuslaissa luvanvaraiseksi. (Korjaustieto, 2015.)

Käyttötarkoituksen muutoksella tarkoitetaan tilannetta, jossa rakennuksen tai sen osan alkuperäinen käyttötarkoitus muuttuu toisenlaiseksi. Muutos voi olla olennaista tai vähäistä. Olennaisella käyttötarkoituksen muutoksella tarkoitetaan esimerkiksi loma-asunnon käytön muuttamista pysyvään asuinkäyttöön tai asunnon muuttamista toimisto- tai muuhun työtilakäyttöön. Myös kuivan tilan muuttaminen märkätilaksi katsotaan olennaiseksi muutokseksi. Muutos on oleellinen myös tapauksissa, jossa se vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen, kuten kantavan rakenteen muutokset. Tämän tapaisissa muutoksissa lupamenettelynä on rakennuslupa. (Rakennettu ympäristö, 2015.) Käyttötarkoituksen muutos voi olla myös vähäistä käsittäen esimerkiksi vain huoneistojärjestelyä, kuten huoneiden yhdistämistä ovi- aukolla. Vaikka muutos on vähäistä, tarvitaan siinäkin lupaa. Vähäisissä muutoksissa kyseessä on yleensä toimenpidelupa.

Rakennusvalvontaan on oltava aina yhteydessä, kun huoneiston tai sen osan käyttötarkoi-

tusta muutetaan. Pääsääntöisesti rakennusten ulkopuoliset ja sisäiset muutostyöt ovat aina luvanvaraisia. Rakennusvalvontaviranomainen tekee rajan vedon siitä, onko kyseessä toimenpide- vai rakennusluvan varainen muutos.

3.2 Toimenpiteet

Rakentamisen luvanvaraisuus perustuu Maankäyttö- ja rakennuslain 132/1999 lukuihin 17,18 ja 19 sekä Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 895/1999 lukuun 11. Maankäyttö- ja rakennuslakia sekä -asetusta täydentää Suomen rakentamismääräyskokoelman osa RakMK A2 muun muassa rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehtimisvelvollisuuden osalta. Näiden lisäksi käyttötarkoituksen muutoshankkeessa täytyy noudattaa myös muita RakMK kokoelman osia, niiden säännöksiä ja määräyksiä sekä yleis- ja asemakaavaan liittyviä säännöksiä ja määräyksiä. Rakentamismääräyskokoelman ohella suunnittelussa tulee noudattaa pelastustoimeen, sähköturvallisuuteen, terveydensuojeluun, työturvallisuuteen, väestönsuojelun rakentamiseen ja ympäristönsuojeluun liittyviä säännöksiä. (RT -ohjeistus, luvan hakeminen rakentamiseen.)

Suomen rakentamismääräyskokoelmaa, RakMK, ylläpitää Ympäristöministeriö. Rakentamismääräyskokoelmassa on koottuna rakentamista koskevat säännökset ja määräykset sekä ministeriön ohjeet rakentamisesta. Rakentamismääräyskokoelma on seitsemänosainen ja sen määräykset ovat uuden rakennuksen rakentamisessa aina velvoittavia. Käyttötarkoituksen muutossuunnitelmassa noudatetaan lähtökohtaisesti samoja määräyksiä, standardeja ja ohjeita kuin uudisrakentamisessa,

tapauskohtaisesti määräyksiä voidaan soveltaa. (Oulun Rakennusvalvonta, 2015.)

Rakennushankkeeseen ryhtyvän velvollisuutena on huolehtia, että käytettävissä olevat suunnittelijat ovat tehtävään kelpoisia, täyttävät suunnitteluun vaadittavat pätevyysvaatimukset. Sen tehtävänä on myös huolehtia, että rakennustyöhön hankitaan vastuulliset työnjohtajat. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa rakentamistoimintaa sekä huolehtia, että säädöksiä ja määräyksiä noudatetaan. Lopullisen ratkaisun suunnittelijoiden kelpoisuudesta tekee rakennusvalvonta hankkeen vaativuuden, suunnittelijan kokemuksen ja koulutuksen perusteella. Rakennuksen pääsuunnittelija vastaa suunnittelun sisällöstä ja siitä, että suunnitelma täyttää määräysten mukaiset hyvän rakennustavan vaatimukset. Pääsuunnittelijan vastuulla on huolehtia, että käytössä ovat tarvittavat lähtötiedot ja että ne ovat ristiriidattomat ja ajantasaiset ja että ne ovat kaikille suunnittelijaosapuolille toimitettu. Hän huolehtii myös eri alojen suunnitelmien vastuunjaosta. (RT -ohjeistus, luvan hakeminen rakentamiseen.)

Käyttötarkoituksen muutoksessa ensimmäisenä tehtävänä on selvittää rakennuksen tai tilan nykyinen käyttötarkoitus ja mihin käyttötaluokkaan se kuuluu. Tätä voi selvittää esimer-

kiksi rakennusvalvonnan kautta, kiinteistön omistajan kautta tai tutkimalla rakentamismääräyskokoelman osaa RakMK E1 Rakennusten paloturvallisuus ja sieltä kohta Rakennusten käyttötavat. Ennen rakennushankkeeseen ryhtymistä on hyvä neuvotella hankkeesta rakennusvalvontaviranomaisen kanssa. Ennakoon neuvotellaan, mitä lupia tarvitaan ja mikä viranomainen toiminnasta vastaa. Myös hankkeen lähtökohdista, suunnittelijoiden valinnasta sekä suunnittelutyön laajuudesta voidaan neuvotella. Ennakkoneuvotteluja voi olla useampia, mikäli hanke sitä vaatii. Suurempien hankkeiden neuvotteluissa voi olla mukana muita viranomaistahoja, esimerkiksi ympäristökeskus ja pelastuslaitos. (RT -ohjeistus, luvan hakeminen rakentamiseen.)

Käyttötarkoituksen muutoksesta laaditaan suunnitelma ennen luvan hakemista. Suunnitelman esitystavan tulee noudattaa hyvää piirustustapaa. Yleisesti käytössä olevasta piirustustavasta on laadittu erillinen ohjeistus RT 15-10849 Muutos- ja korjausrakentamisen piirustukset -ohjetiedostossa. Lisäksi RakMK A2 säädöksessä luvussa 5 on annettu määräys kunkin pääpiirustuksen piirroksen tasosta.

Lupa, on se sitten rakennus- tai toimenpide-lupa, haetaan kirjallisesti. Lupaa hakee rakennuspaikan / kiinteistön haltija, joko omistaja tai hänen valtuuttama henkilö tai vuokralainen. Asunto-osakeyhtiöissä lupaa hakee taloyhtiö ja luvan allekirjoittajana on taloyhtiön isännöitsijä, hallituksen puheenjohtaja tai hallituksen valtuuttama henkilö. Taloyhtiöissä vaaditaan luvan liitteeksi aina hallituksen pöytäkirjaote. (Rakennusvalvonta Oulu.) Luvan hakemista varten täytetään hankkeesta riippuen rakennuslupa- tai toimenpidelupahakemus. Hakemuksia saa kaupungin rakennusvalvonnasta. Hakemuksen vähimmäisvaatimuksena on täyttää rakennuspaikan, kiinteistön omistajan, hankkeen ja suunnittelijoiden tiedot ja antaa kirjallinen selvitys käyttötarkoituksen muutoksesta. Hakemuksen allekirjoittavat pääsuunnittelija ja kiinteistön omistaja. Lupahakemusasiakirjoihin, jotka toimitetaan rakennusvalvontaan, sisältyvät lupahakemus, pääpiirustussarja ja tarvittavat selvitykset.

Suunnitelmien tulee olla pääpiirustustasoiset ja arkistointikelpoiset nimiösivulla ja seläkkeillä varustettuna. Pääpiirustukset laaditaan siinä laajuudessa, että lupakäsittely niiden nojalla on mahdollista. (Rakennusvalvonta Oulu.) Toimenpidelupa-asiakirjojen määrä on pienempi kuin rakennuslupa-asiakirjojen. Menettelynä toimenpidelupa on kevyempi. Molemmat luvat tarvitsevat seuraavat asiakirjat:

- o Rakennuslupa-/ Toimenpidelupahakemus
- o Piirustukset (pääpiirustussarja)
- o Rakennuspaikan omistus- tai hallintaoikeustodistukset
- o Naapureille tiedottaminen, naapurilomake
- o Tilastolomakkeet, RH1 tai RH2 lomake
- o Rakennustöiden vastaavan työjohtajan ja/tai KVV -työjohtajan hakemus

Uudisrakentamisessa rakennuslupaa varten tarvitaan lisäksi virallinen rakennuslupakartta, pohjatutkimus ja perustamistapalausunto, energiatodistus ja -selvitys. Käyttötarkoituksen muutoksissa asiakirjojen tarve ja laajuus varmistetaan rakennusvalvontaviranomaiselta. (Rakennusvalvonta Oulu.)

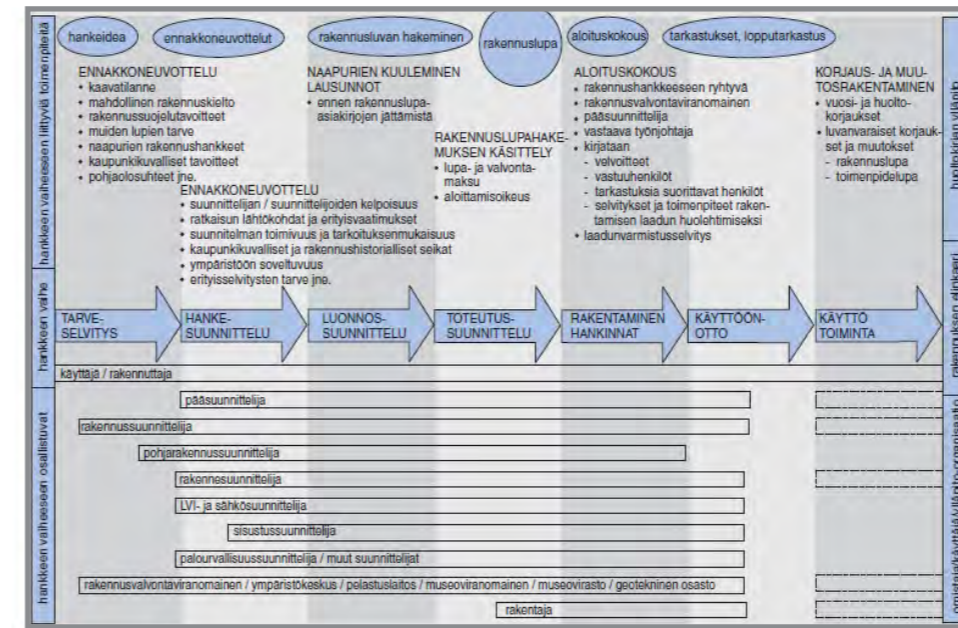
Aiotusta rakennushankkeesta on aina ilmoitettava naapureille. Naapuria tiedotetaan ja kuullaan kirjallisesti. Luvanhakija voi itse tiedottaa naapureille rakennuslupahakemuksesta. Tästä on kuitenkin ilmoitettava kirjallisesti viranomaisille, että naapureita on kuultu. Rakennusvalvontaviranomainen voi myös lähettää kirjeen rakennuksen naapuritonttien haltijoille ja omistajille rakennuslupahakemuksen vireille tulosta. Rakennushankkeen koosta ja sijainnista riippuen asian vireilläolosta täytyy tiedottaa

rakennuspaikalla ja tarvittaessa toimittaa katselmus rakennuspaikalla. (RT -ohjeistus, luvan hakeminen rakentamiseen.) Tarkastus- ja valvontatehtävistä kunta perii maksun luvan hakijalta tai toimenpiteen suorittajalta. Maksu on kuntakohtainen. Näiden lisäksi peritään rakennuskohtainen perusmaksu sekä maksut työjohtajien hyväksymisestä ja mahdollisesta purkamisilmoituksesta. Maksu kattaa viranomaisvalvonnan rakennustyöaika- na. (RT -ohjeistus, luvan hakeminen rakentamiseen.)

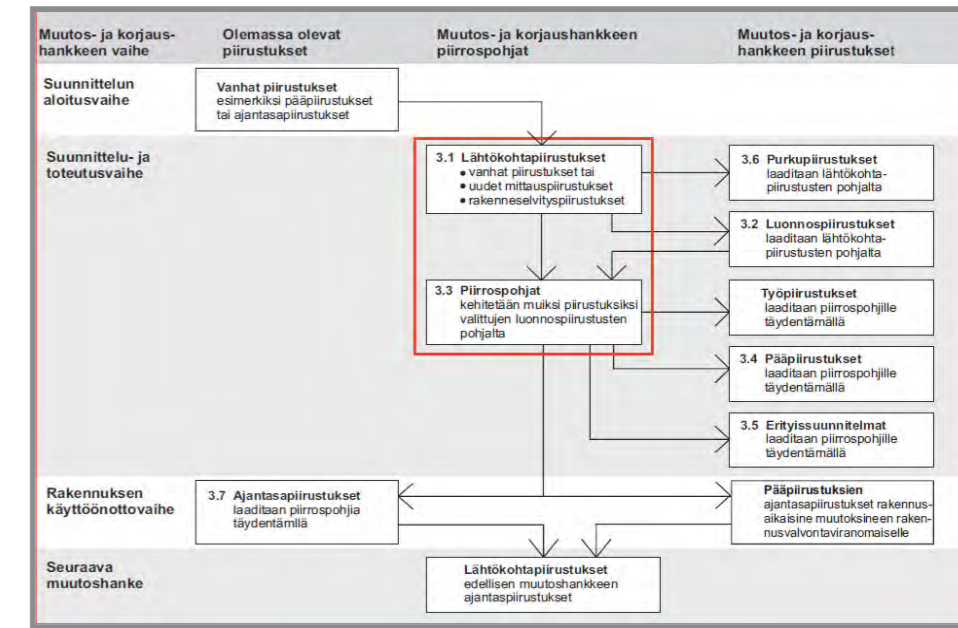
Ennen rakennustyön aloittamista pidetään aloituskokous, jossa käydään läpi rakennushanketta ja vastuuhenkilöiden tehtäviä. Aloituskokouksessa on mukana rakennuttaja, vastaava työjohtaja, pääsuunnittelija sekä rakennusvalvonnan edustaja. (Rakennusvalvonta Oulu.) Hankkeen alettua työn etenemistä seurataan työmaakäynneillä. Suunnitelmia tarvittaessa täydennetään ja / tai muutetaan vastaamaan työmaanaikaisia muutoksia. Rakennushankkeen valmistuttua työmaalla järjestetään vastaanottotarkastus, jossa varmistetaan, että työ vastaa suunnitelmia. Muutokset ja poikkeamat kirjataan ja esitetään vastaanottotarkastuksen yhteydessä pidettävässä kokouksessa. Lopuksi, kohteen valmistuttua, suunnitelmista laaditaan loppupiirustukset, jotka toimitetaan hankkeesta vastaavalle taholle arkistoitaviksi ajantasapiirustuksiksi.

Oulun Rakennusvalvonnasta saamani tiedon mukaan opinnäytetyön käyttötarkoituksen muutos toimistotilasta galleriaksi on vähäinen. Muutos koskee huoneistojärjestelyä, näin ollen lupamenettelynä olisi toimenpidelupa.

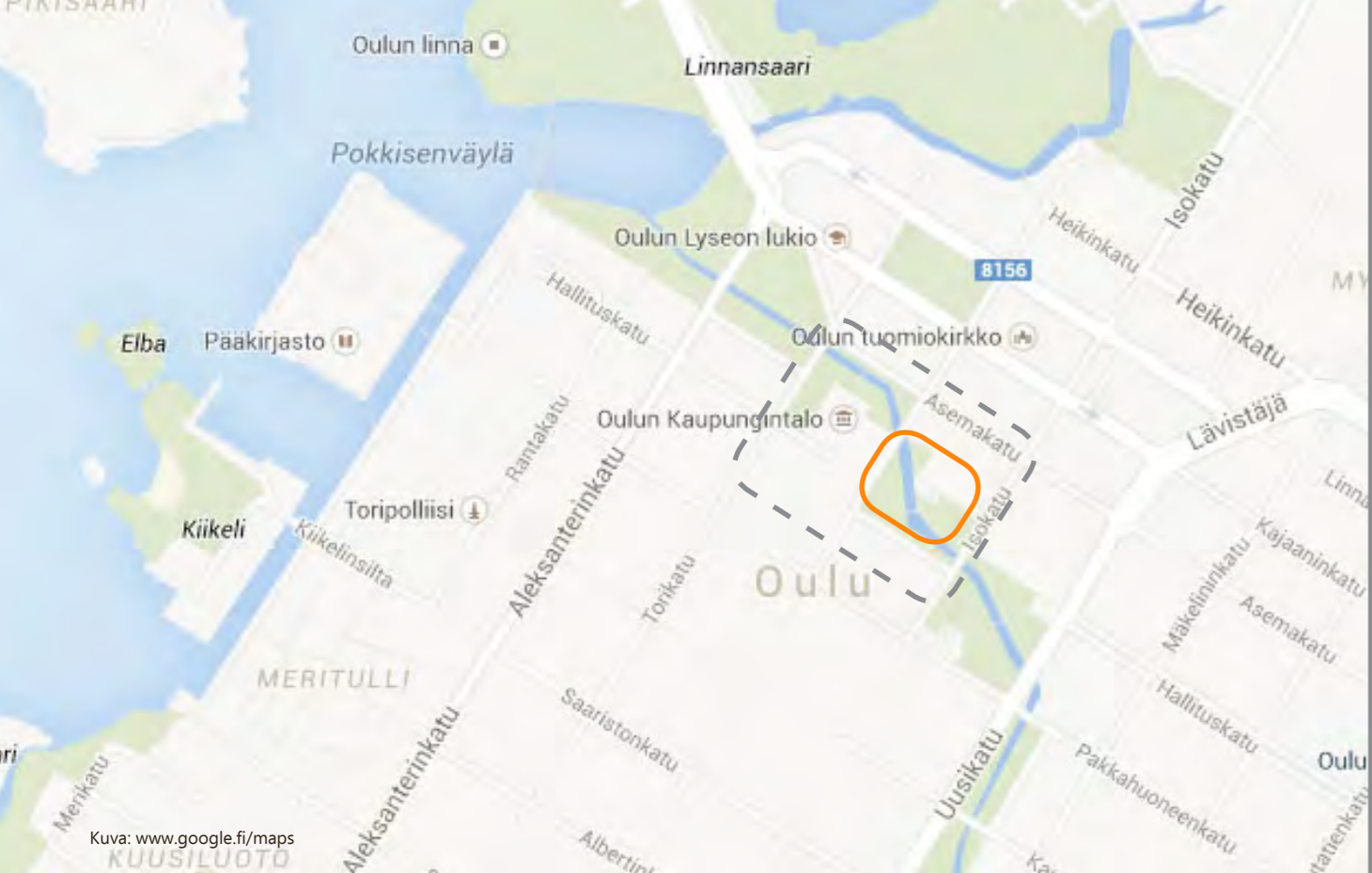
Rakennus on alkujaan suunniteltu asuin- ja liiketiläkäyttöön. Opinnäytetyöni kohteen käyttötapa on vuosien saatossa muuttunut liiketilasta työpaikkatilakäyttöön. Galleriatilan, näyttelytilan myötä se muuttuisi takaisin alkuperäiseen käyttötaluokkaan, liiketilaksi.

Kuva: Kaavio rakennusluvan liittymisestä hankkeen vaiheisiin ja osapuoliin, RT 11-10781

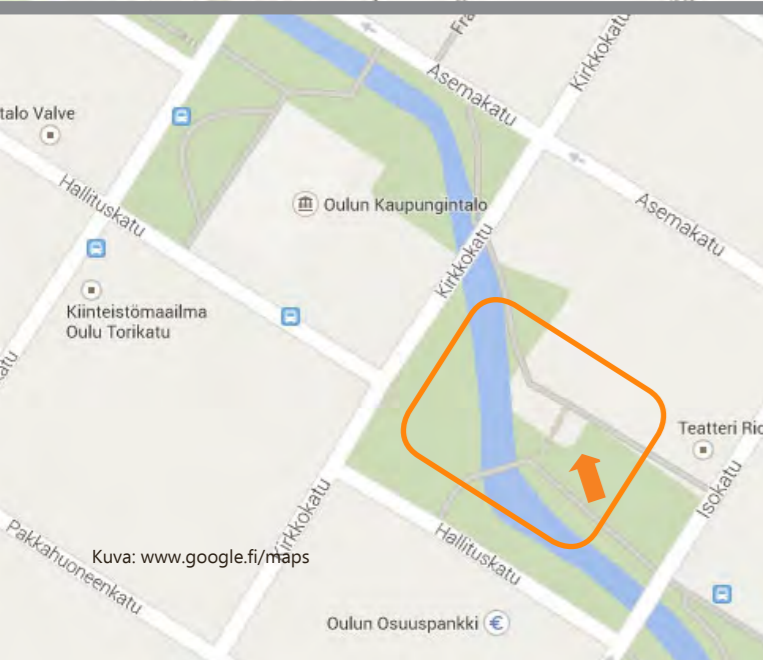

Kuva: Kaavio piirustusten laatisesta, RT 15-10849

Kohteen sijainti Oulun kartalla.

As Oy Vakuutustorni
Asuin- ja liikerakennus
Hallituskatu 9
Snellmannin puisto

Kuva: Tanja Väyrynen

4. SUUNNITTELUTYÖN KOHDE

4.1 Kohteen esittely

Oulun kaupungin ruutukaavan halkaisee Kaupunginoja puistovyöhykkeineen kaakosta luoteeseen. Kaupunginoja on yksi Oulujoen haaroista. Yhteen näistä puistovyöhykkeen puistoista, Snellmanin puistoon, sijoittuu opinäytetyöni kohde As. Oy Vakuutustorni, osoitteessa Hallituskatu 9. Rakennuksen on suunnitellut oululainen arkkitehti Uki Heikkinen vuonna 1956. Vakuutustornissa on kymmenen kerrosta, joista kaksi ensimmäistä kerrosta käsittävät liiketiloja, näiden yläpuolelle sijoittuvat asuinhuoneistot. (Niskala, Okkonen 2009, 121.) Kellaritilassa sijaitsevat mm. asuinhuoneistojen varastotilat sekä ensimmäisen kerroksen, maatasokerroksessa olevan liiketilan aputilat. Vakuutustornin ja viereisen rakennuksen, Kasatalon, liitoskohdassa on City-käytävä, jonka kautta jalankulkuliikenne ohjautuu välillä Kirkkokatu – Isokatu (Niskala, Okkonen 2009, 121.)

Vakuutustorni on paikalla rakennettu, betoni-rakenteinen, harjakattoinen rakennus. Sen julkisivut ovat vaaleiksi rapatut. Maatasokerroksen julkisivumateriaalina on tummapolttoinen, rusehtava tiililaatta. Tiililaatan ja rappauksen väliin jää horisontaalinen, patinoitunut kuparinauha. Huoneistojen parvekkeet avautuvat etelään, kaupunkiin päin ja pohjoiseen, kirkon suuntaan. (Heikkinen 2014.)

Suunnittelukohteeni sijaitsee Vakuutustornin maatasokerroksen liiketilassa. Tila on muoltaan suorakaiteen muotoinen. Huonepinta-alaa tilassa on alkuperäisten piirustusten mukaan $\sim 84\text{m}^2$, kellarin aputilat ovat $\sim 24\text{m}^2$. Joulukuussa 2014 suorittamassani inventointimitoituksessa sain huonealaksi 82m^2 . Tilan pituudeksi sain $\sim 15500\text{mm}$ ja syvyydeksi $\sim 5300\text{mm}$. Tilan huonekorkeus on alasasketun katon kohdalla 2665mm , reuna-alueilla, ikkunoiden kohdalla korkeus on välipohjan alapintaan 3080mm .

Tila on valoisa. Ikkunat avautuvat kolmeen suuntaan, pohjoiseen, etelään ja länteen. Tilan itäpääty sekä osa pohjoissivusta ovat ummessa. Etelästä ja lännestä tuleva luonnonvalo siivilöityy puuston ja pensaistojen sekä ympärillä olevien rakennusten välistä osittaisena hajavalona tilaan. Pohjoissivu jää lähes täysin varjoiseksi sijoittuen City-käytävän suuntaan. Sisäänkäynti sijoittuu pohjoissivulle, sen länsipäätyyn.

Tilan City-käytävän puoleiseen itäpäätyyn sijoittuvat kellaritilaan johtavat kierreportaat. Kierreportaat ovat alkuperäiset Högforsin teräsreportaat, väriltään punaiset ja vuosien saatossa ajan patinoimat. Seinä ja kattopinnot

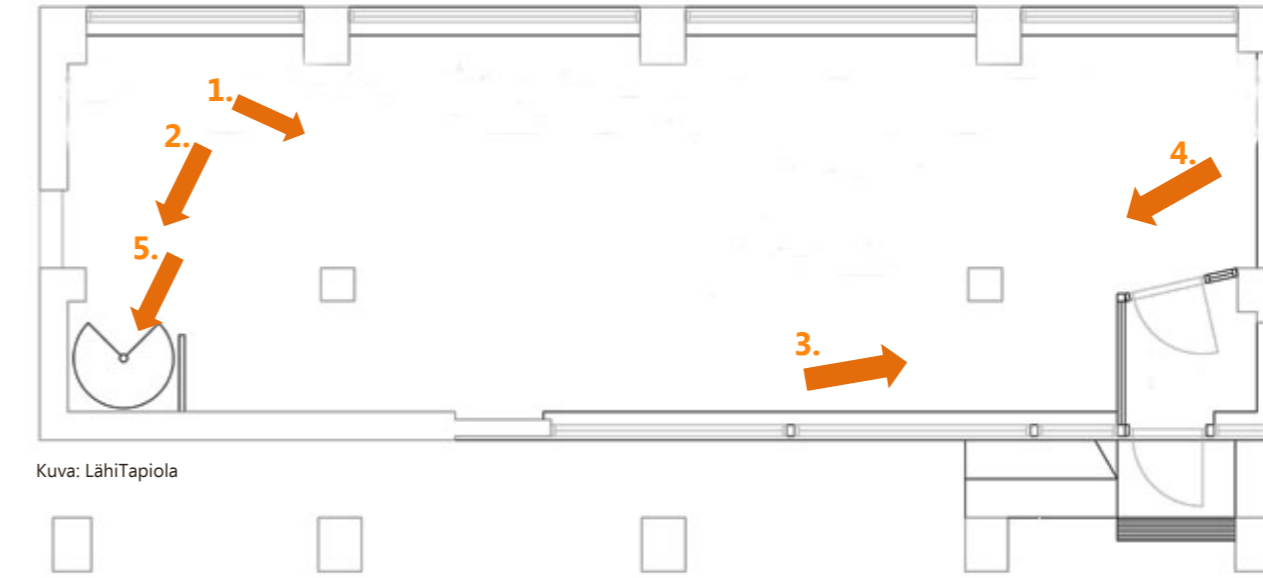
ovat väritykseltään vaaleat, seinät maalattua valkoista kipsilevyä ja katossa valkoinen, sekä reititettyä että umpinaista akustiikkalevyalakattoa. Lattiamateriaalina on muovimatto, jossa diagonaalileikkaus jakaa maton kahdeksi eri väriksi, punaiseksi ja harmaaksi. Lattialistana on muovinen, harmaa jalkalista. Tilan suuret tammikarmiset ikkunat ovat etelä- ja länsisuunnalla alkuperäisiä, osa uusia vuodelta 2000. Ikkunoiden kohdalla ovat lämpöpatterit, ne on koteloitu piiloon harmaaksi maalatulla kalustelevyllä. Lasiseinäinen eteistila tammikarmisella ja -puitteisella lasiväliovellä sijoittuu pohjoissivun länsipäätyyn. Valaistus on toteutettu alakattoon upotetuilla alasvaloilla (suora valaistus) ja ripustettavilla ylös - alas suuntaavilla loisteputkivaloilla (puoliepäsuora valaistus). Valaistus on jäänne edelliseltä vuokralaiselta, kiinteistönvälitystoimistolta. Pituussuunnassa, pohjoissivupainotteisesti ja samanlinjaisesti sijoittuvat tilan kaksi valkoiseksi maalattua betonipilaria. Pilarit ovat osa rakennuksen kantavaa elementtirakennetta. Kellaritilassa sijaitsevat henkilökunnan oleskelutila keittonurkkauksella, varastointitila sekä wc-tila.

Kuvassa olevat ikkunat avautuvat etelään.

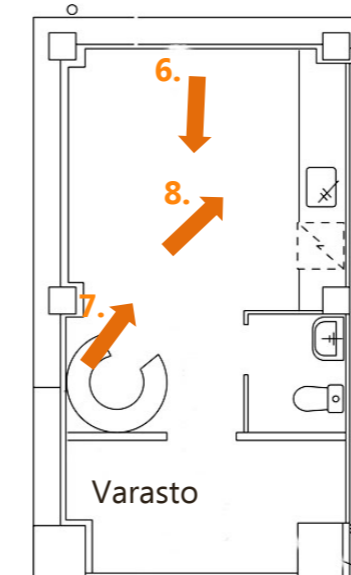
NYKYTILAN POHJAPIIRROKSET

Pohjapiirros 1. krs

Kuva: LähiTapiola

Pohjapiirros kellari

Kuva: LähiTapiola

Nuolet osoittavat valokuvauksen position ja suunnan. Numerot nuolien kohdalla viittaavat seuraavilla sivuilla oleviin kohteissa otettuihin valokuviin.

Kuva: Tanja Väyrynen

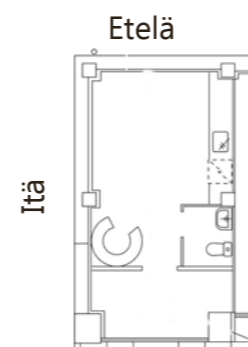
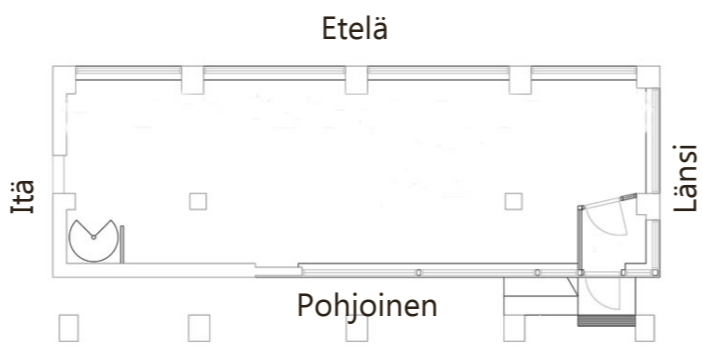
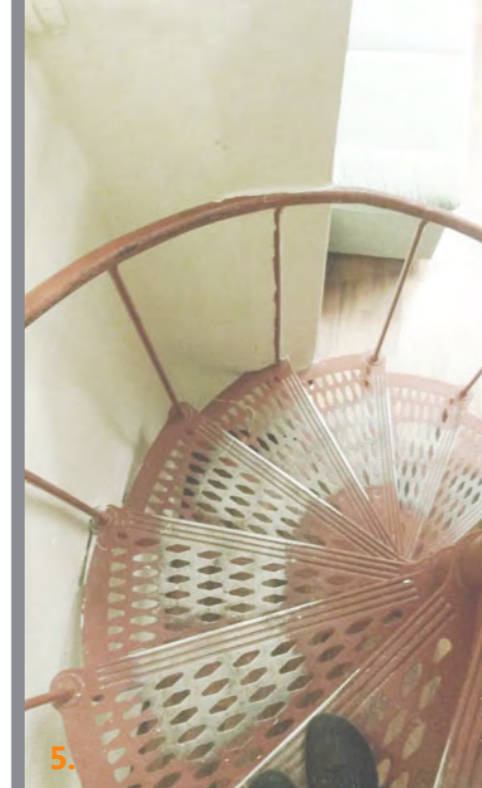

1. kerroksen sisäkuvat, kuvat 1-4

- Kuva 1 Näkymä itäpäädyistä eteistilaan päin
- Kuva 2 Kellaritilaan johtavat kierreportaat
- Kuva 3 Eteistila pohjoisovulta kuvattuna
- Kuva 4 Näkymä länsipäädyistä itään

Kellari kerroksen sisäkuvat, kuvat 5-8

- Kuva 5 Portaat kellaritilaan
- Kuva 6 Näkymä taukotilasta varastotilaan
- Kuva 7 Näkymä etelään, taukotila
- Kuva 8 Taukotilan keittiökalusteet

Snellmannin-puisto

4.2 Rakennuksen ja tilan vaiheista

Suunnittelutyöni kohde sijoittuu Snellmanin puistossa puiston läpi virtaavan Kaupunginajan varteen. Tontti, jossa Vakuutustornin talo sijaitsee, oli alkujaan kaupungin plaana aluetta, jossa viljeltiin heinää. Oulun palon jälkeen vuonna 1822 Kaupunginajan varteen istutettiin puistikoita, joiden tehtävä plaanojen ohella oli parantaa kaupungin paloturvallisuutta. Kaupunki huutokauppasi plaanoja kaupunkilaisille vuokrakäyttöön määräajaksi. (Niskala 2015.) (Museovirasto 2015.)

Kaupunginajan puistoalueiden rakentaminen alkoi 1830-luvulla, muun muassa Snellmanin puiston alueelle ojan molemmin puolin rakennettiin kävelyplaanit välille Kirkkokatu - Isokatu. (Museovirasto 2015.) Snellmanin puisto sai nimensä vuoden 1907 asemakaavassa. Aiemmin puisto oli nimeltään Elfvingin puisto. (Wikipedia 2015, kaupunginajan_puistovyöhyke.)

Vakuutustornin taloa ryhdyttiin suunnittelemaan 1950-luvun lopulla. Koska vieressä oleva Kassatalo oli saatu rakentaa seitsenkerroksiseksi, ryhtyi Pohjois-Suomen Keskinäinen Vakuutusyhtiö hankkimaan kerrostaloa Kassatalon viereen, ajatuksenaan rakentaa siitä korkeampi, kymmenkerroksinen. Tuolloin asemakaava-arkkitehtina toiminut Niilo Mattila piti ajatuksesta, hänen mielestään rakennuksen täytyi olla korkea ja arkkitehtonisesti hallitseva.

Niinpä hän puolsi pyyntöä ja näin saatiin lupa Oulun ensimmäiselle kymmenkerroksiselle talolle. As. Oy Vakuutustorni suunniteltiin asuin- ja liikerakennukseksi ja se valmistui vuonna 1957. Asuinhuoneistoja rakennuksessa on 31 kpl ja liikehuoneistoja 15 kpl. (Niskala, Okkonen 2009, 121).

Maatasokerroksen liiketila suunniteltiin alkujaan kahvilaksi. Tila vuokrattiin Kahvi-Aulan käyttöön. Kahvi-Aula oli 48 -paikkainen kahvila ja sen toiminnasta vastasi leskirouva, konsulinna Lilly Andersson. Kahvila oli oman aikakautensa tärkeä kohtaamispaikka oululaisille. Kahvilan kokivat omakseen niin Lyseon pojat kuin Laanaojan Rotareiden herraseurue. (Heikkinen 2014.) Haastattelemani Vakuutustornin asukas, varatuomari Jyrki Ristiluoma kuvailee Kahvi-Aulaa hyvin lämpimään sävyyn.

“Kahvi-Aulan sisustus oli siisti, tumman puhuva, mutta kahvila ei ollut mitenkään ylellinen sisustukseltaan. Pohjoispuolen ikkunoita peittivät raskaat lattiaan asti ulottuvat, paksut, ruskeat verhot. Tällä haluttiin ilmeisesti luoda intimiteettiä ja näkösuojaa vilkkaalta City-käytävältä. Eteläpuoleisilla ikkunoilla oli myös verhot, mutta verhot olivat auki ja ikkunoista oli avoin, esteetön näkymä Snellmannin puistoon.”

Neljän hengen metalliputkijalkaiset pöytäryhmät muodostivat kalustuksen perusrakenteen. Pöytiä yhdisteltiin suuremmiksi ryhmiksi eteläpuoleisella sivulla. Tilan keskellä oli pienemmät pöytäryhmät. Pöydillä oli pöytäliinat, kukkamaljako ja tuhkakuppi. Tuon ajan kahviloissa oli tapana polttaa sisällä tupakkaa. Palvelutiski oli klassinen, ajan hengen mukainen, jonka lasikuvun alla leivokset olivat tarjolla. Kahvilassa tarjoiltiin muuan muassa kahvia, teetä, kaakaota, virvokkeita, karamelleja, jäätelöä ja makeita leivoksia. Alkoholilla ei tarjottu. Tilaus tehtiin tiskillä, jonka jälkeen valittiin istumapaikka ja odoteltiin, että essupukuinen tarjoilija tarjoili tilauksen pöytään. Myös itse kahvilan pitäjä Lilly oli töissä kahvilassa. Kahvilan etelän puoleisella piha-alueella oli kesäaikaan ulkoilmakahvila, jonne myös oli pöytiin tarjottu. Tarjoilijat kulkivat takaoven kautta ulkoilmakahvilaan. Ulkoilmakahvila oli suosittu ja siellä oli tapana syödä kesäisin jätskit (jäätelöt). Lyseon poikien ja herrakerhojen lisäksi kahvila oli suosittu lapsiperheiden keskuudessa. Kahvila oli avoinna iltaan asti.” (Ristiluoma 2015.)

Kahvi-Aula siirtyi Katri Antellin omistukseen vuonna 1970. Vuokrasopimus irtisanottiin vuonna 1984, jonka jälkeen tilassa ei ole ollut kahvilatoimintaa. Kahvila koettiin oululaisten keskuudessa niin tärkeäksi, että sille pidettiin omat ”hautajaiset”, jossa kahvilaa kiitettiin puhe-in, kukin ja sähkein. (Katri Antell, 2015.)

Kiinteistö on edelleen Pohjois-Suomen Keskinäisen Vakuutusyhtiön, nykyisen LähiTapiolan omistuksessa. Tila on kokenut sisätilojen muutoksen kahvilatoiminnan jälkeen. Pohjoissivulla tehtiin muutoksia vuonna 2000 uuden sisäkäynnin sijoittamisella länsipäättyyn, jolloin osa ikkunoista myös uusittiin vanhan mallin mukaiseksi (Harju 2015). Tuolloin myös itäpäädyssä alkujaan sijainnut varaueloskäynti purettiin ja levytettiin umpeen. Rakennukseen on tehty putkiremontti, vesikattoa on uusittu ja parvekkeet peruskorjattu viime vuosien aikana. Julkisivuremontin rakennus koki vuonna 2013, jonka yhteydessä rakennuksen energiatehokkuutta nostettiin. (Ristiluoma 2015.) Kahvilatoiminnan aikaiset kiintokalusteet ja asiakas wc-tilat purettiin uusien vuokralaisten myötä.

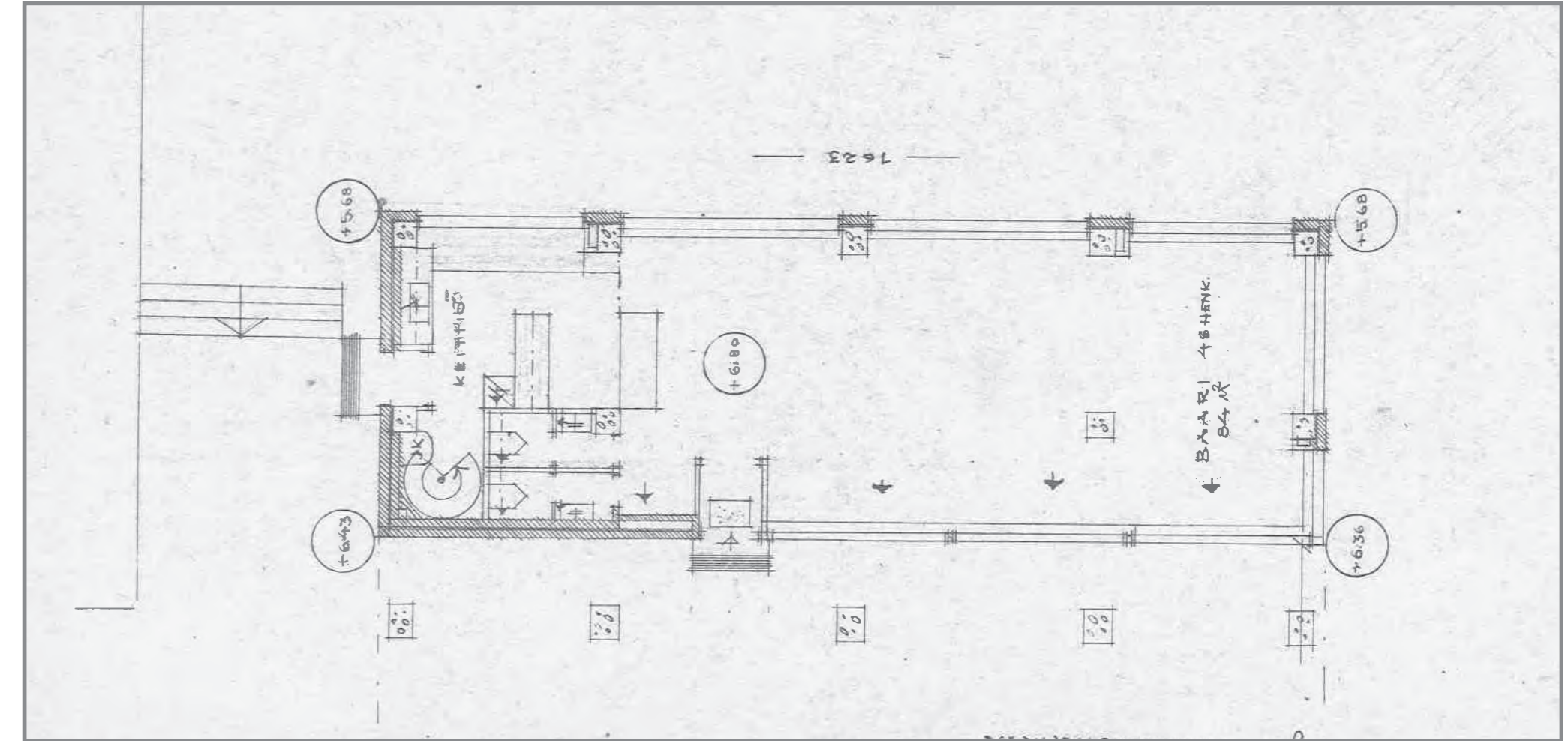
Tilassa on ollut vuokralla eri yrittäjiä matkatoimistoista kiinteistövalitystoimistoihin. Tila on toiminut vaalien alla puolueiden vaalikampanjapaikkana. Viimeiset pari vuotta tila on ollut tyhjiään. (Roine 2014.) Pimennosta valoon tila pääsi jälleen marraskuussa 2014, kun Oulun Saskiat pitivät tilassa viikonlopun ajan taide-myymäläisiä. Pari viikkoa tämän jälkeen, joulukuussa 2014 Pop Up -myymälä otti tilan viikon ajaksi omakseen myymällä ja esittelemällä nuoren vaatesuunnittelijan töitä. Molemmilla kerroilla tila oli tulvillaan väkeä.

Kuva: Pohjois-Pohjanmaan museo, Uuno Laukan kokoelma

ALKUPERÄINEN KUVA-AINEISTO

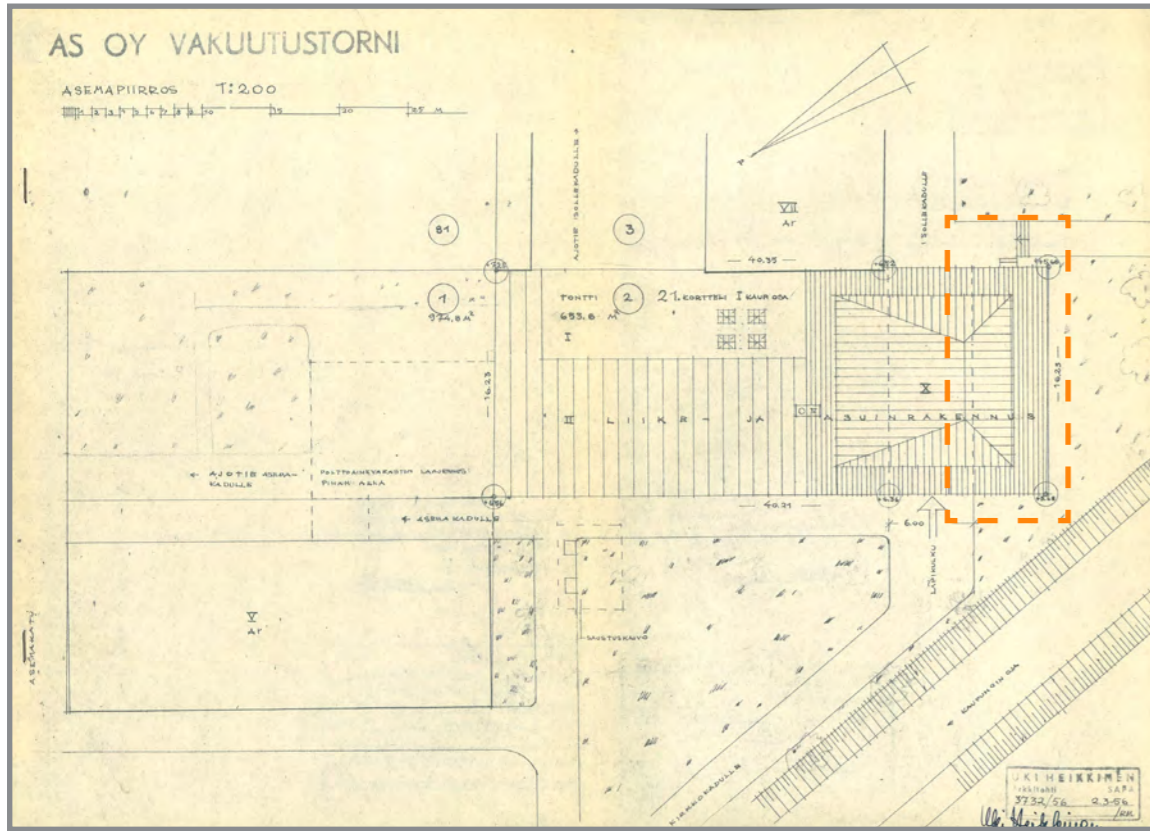
Lupa alkuperäisten kuvien julkaisuun on saatu UKI Arkkitehdit Oy:ltä, rakennusneuvos, arkkitehti Matti Heikkiseltä 13.2.2015. Alkuperäiset kuvat ovat vuodelta 1956.

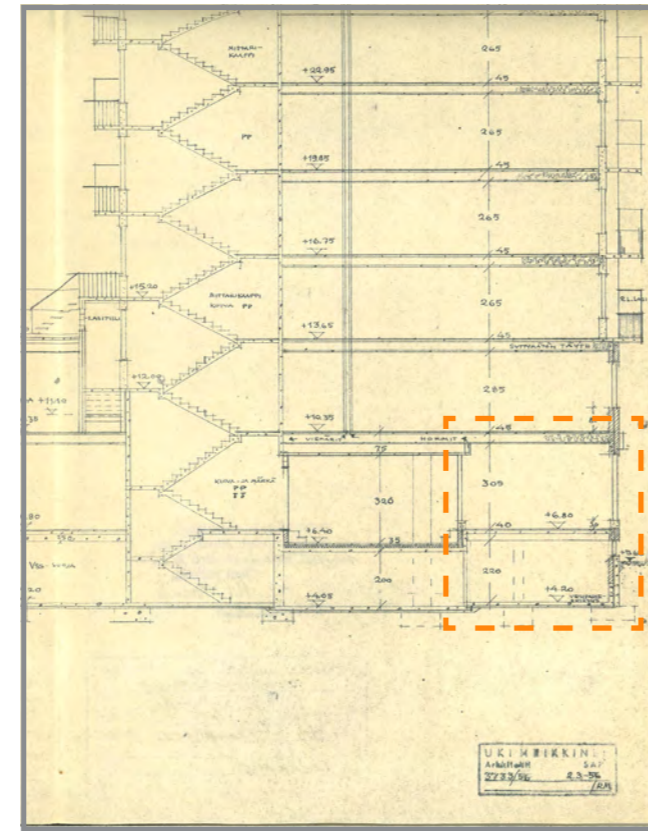
Kuva: Pohjapiirros, Oulun Rakennusvalvonta
Kuvaa muokannut Tanja Väyrynen

ALKUPERÄINEN KUVA-AINEISTO

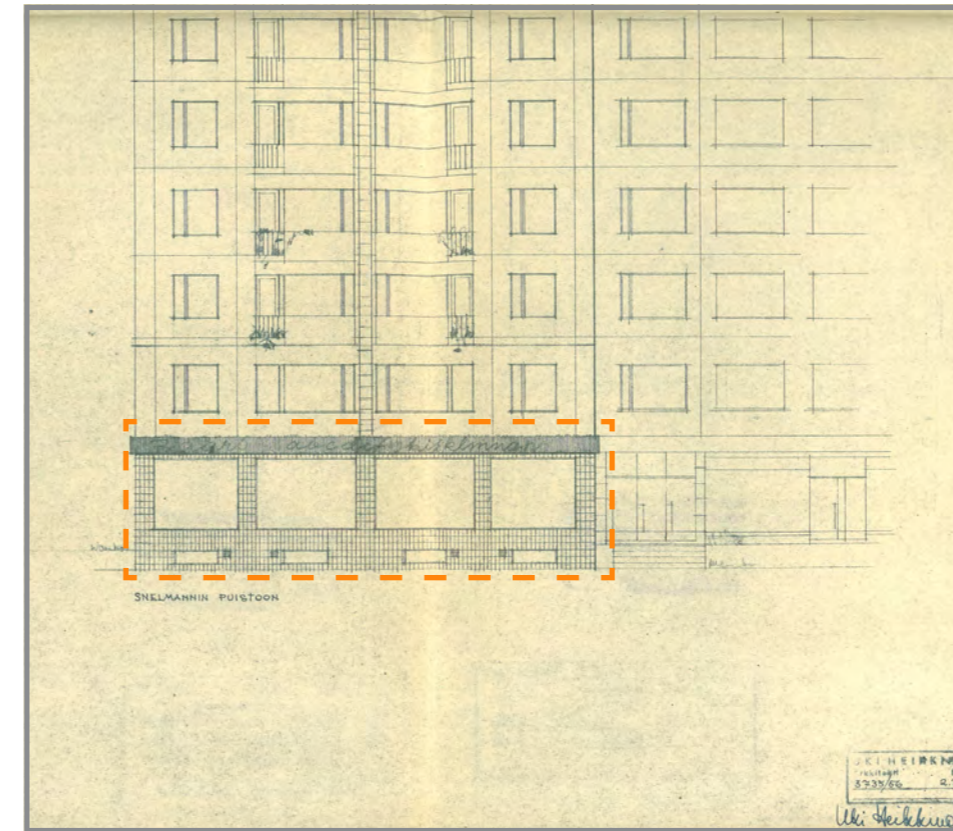
Oranssilla katkoviivalla on kuvasta rajattu opinnäytetyön kohteen sijainti piirustuksessa.

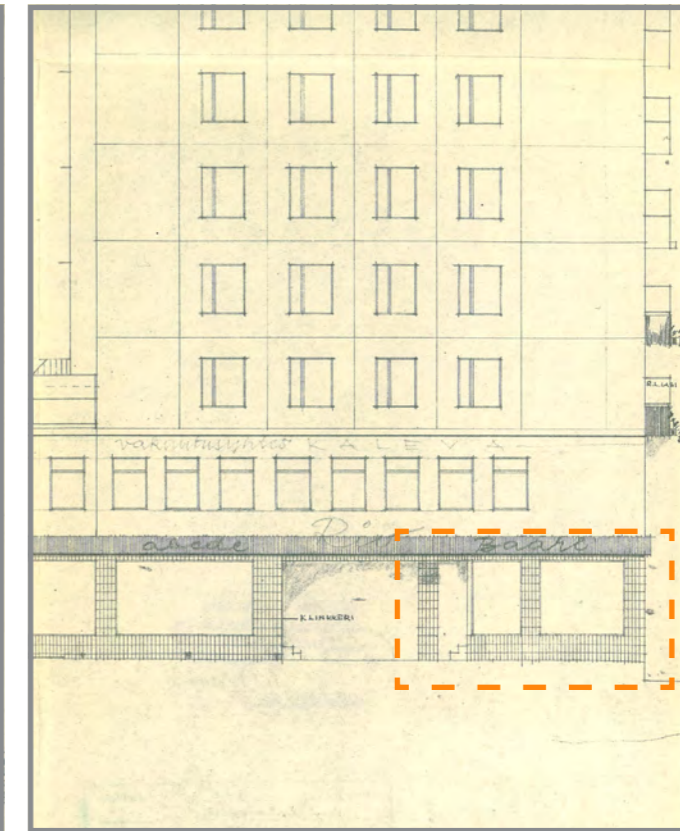
Kuva: Asemapiirros, Oulun Rakennusvalvonta
Kuvaa muokannut Tanja Väyrynen

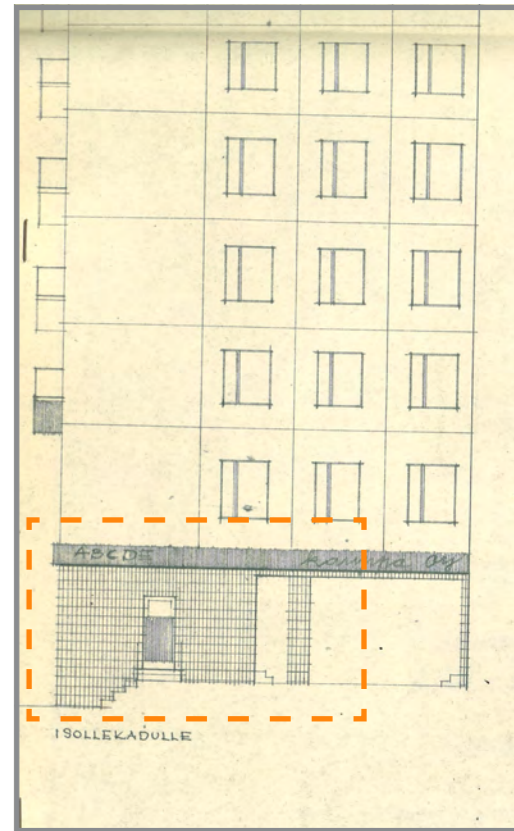
Kuva: Leikkaus, Oulun Rakennusvalvonta
Kuvaa muokannut Tanja Väyrynen

Kuva: Julkisivu etelään, Oulun Rakennusvalvonta
Kuvaa muokannut Tanja Väyrynen

Kuva: Julkisivu länteen, Oulun Rakennusvalvonta
Kuvaa muokannut Tanja Väyrynen

Kuva: Julkisivu itään, Oulun Rakennusvalvonta
Kuvaa muokannut Tanja Väyrynen

4.3 Tilan haasteet

Tila on muodoltaan suorakaiteen muotoinen, jonka etelä- ja länsisivulla on lattiasta kattoon asti korkeat ikkunat. Pohjoissivusta noin puolet on ikkunallista seinäpintaa, loppuosa on ummessa. Ainoastaan itäpääty on kokonaan ummessa. Tilan muoto, ehjän seinäpinnan vähäisyys sekä etelään avautuvat suuret ikkunat ovat suunnittelun suurimpia haasteita. Tila voisi olla myös korkeampi. Tämä ei kuitenkaan aseta haastetta tilan suunnittelulle, mutta voisi tuoda tilaan hienoista jännitettä ja antaa väljempää tilallista tunnetta.

Tilan suuri ikkunapinta-ala voi etenkin kesäaikaan koitua haasteeksi. Vastapuolella olevat korkeat rakennukset sekä puistoalueen puustot ja muu kasvillisuus varjostavat tilaa kuitenkin sen verran, ettei suora auringonvalo lankea sisälle tilaan. Sisään tulvivaa valoa voisi luonnehtia taivaankannesta siroavaksi päivänvaloksi. Tila on silti valoisa ja nykyisellään päivänvalon kulku tilaan on esteetöntä, mikä voi aiheuttaa häikäisyä. Häikäisyn lisäksi haasteena on päivänvalon tuottama UV -säteily, mikä on taideteoksien aroille pinnoille vaarallista. Galleriatilojen yleisen käytännön mukaiset vaaleat seinäpinnat toimivat ikkunapintoja täydentävänä valonjakopintoina ja voi liiallisen pintakirkkauden muodossa muodostua haasteeksi tässä opinnäytetyökohteessa.

Ehjän seinäpinnan vähäisyys on päivänvalon ohella toinen haasteellinen tekijä tilassa. Pääsääntöisesti näyttelyseinät gallerioissa rakentuvat ehjille, kiinteille väliseinille. Tässä kohteessa ehjiä seinäpintoja on vähän. Tällä on välitön vaikutus tilasuunnitteluun, miten suunnitella tila niin, että olevat seinäpinnat saadaan hyödynnettyä näyttelytoimintaan. Toisaalta se asettaa myös haasteen, millä muulla tavalla näyttelyn voi rakentaa kuin kiinteillä seinillä.

Kellaritilaan johtavat alkuperäiset kierreportaat ovat kapeat, eivätkä täytä tämän päivän portaiden mitoitusohjeita. Kellaritilassa sijaitsevat muun muassa varastointitilat. Kapeiden ja verrattain jyrkkienkin portaiden turvallisuusasia täytyy huomioida varastotilaa käytettäessä. Tästä johtuen painavia ja kookkaita varastoita tarvikkeita, varusteita, kalusteita ei mielellään tulisi varastoida kellaritilaan, ellei siihen toiminnallisista tai muista syistä ole pakottava tarve. Kellarin varastointitilojen lisäksi säilytystilan tarve täytyy huomioida myös näyttelytilan puolella. Säilytystilaa tulee olla sen verran, että sinne voidaan varastoida toimistotarvikkeita suurempia varusteita.

Tila on haasteellinen. Lähtötilanne ei ole galleriatoiminnalle tyypillinen ehjää seinäpintaa käsittävä tila. Tila haastaa suunnittelijan ja kysyy ongelmanratkaisukykyä.

4.4 Tilan mahdollisuudet

Vaikka tila on haasteellinen, näin siinä syksyllä 2014 tilan valittuani opinnäytetyön kohteeksi suurta potentiaalia näyttelytoiminnalle. Kohteella, tilalla on keskeinen sijainti Oulun kaupunkikuvassa. Tila on suurelle osalla oululaisia tuttu paitsi sijaintinsa vuoksi myös aiempien käyttötarkoitusten vuoksi. On todella harmillista, että tila on ollut jo pitkän ajan tyhjillään.

Tila on mielestäni viehättävä. Muoto on haasteellinen toimintojen suunnittelun kannalta, mutta mittasuhteeltaan se on sopusuhtainen, jako on noin 1:3, pituus ~15500 mm ja syvyys ~5300 mm. Tilan suuret ikkunat toimivat ikään kuin näyteikkunoina, pysäyttävät ohikulkijan ja houkuttelevat sisälle tutkimaan tilaa ja sen toimintaa. Tila on tällä hetkellä täysin tyhjä, riisuttuna väliseinistä. Se on yhtä avointa tilaa, mikä helpottaa suunnittelutyötä siten, ettei purkutöille ole välitöntä tarvetta. Tyhjä tila on kuin avoin mieli. Se on raamit, kehys, jonka sisällön voi taiteilla halutunlaiseksi.

Koska sijainti on keskeinen ja saavutettavuus hyvä, koen että sillä voisi olla positiivinen merkitys kävijämäärään. Sinne on helppo pistäytyä kaupunkireissun aikana. Pysäköintitilaa on lähetyvillä autolla saapuvalle. Se on kevyenliikenteen väylän varrella, joten kulkuyhteydet ovat hyvät niin kävellen kuin pyöräillen. Sen sijainti kauniilla Snellmanin puistoalueella luo

jo lähtökohtaisesti luonnon muovaaman taiteellisen miljööön toiminnan tueksi.

Suuret ikkunat voivat olla haaste, mutta luonnonvalo, silloin kun sen suuntaa ja hajottaa optimaalisella tavalla, on luonnollisin valo silmällä koettuna. Luonnonvalo on tasaista eikä sitä voi keinovaloin korvata.

Tilassa on kahvilatoiminnan aikana sijainnut asiakas wc -tilat. Vesi- ja viemäri-liitännät on tulpattu kahvilatoiminnan loputtua, mutta liitosten paikat ovat olemassa ja niitä voi hyödyntää uuden WC -tilan rakentamisessa.

4.5 Muutostarpeet

Muutostarpeet kumpuavat tilan haasteista ja tulevan toiminnan tarpeista. Galleriatilan suunnittelun lähtökohtana on näyttelytoiminnan hoitaminen. Näyttelytoiminnan oleellisina tekijöinä ovat mm. valaistus ja varastointitilat. Arkkitehtuuri ja valaistus eivät kuitenkaan saa kilpailla näyttelytoiminnan kanssa, vaan arkkitehtonisten ja valaistuksellisten ratkaisujen tehtävänä on tukea näyttelytoimintaa.

Muutostarpeena tilassa on lisäsäilytystilan järjestäminen näyttelytilaan kellaritilassa olevan varastotilan lisäksi. Säilytystilan koko täytyy huomioida riittävän syvänä ja korkeana, jotta sinne saadaan mahtumaan esimerkiksi taitettava pakkaus/purkupöytä ja muut pakkaukseen/purkuun liittyvät varusteet ja työkalut. Myös kokoon taitettavien taloustikkaiden varastointi tulee huomioida.

Valaistus on tällä hetkellä toimistotilan tarpeisiin ja toimintoihin suunniteltu. Se täytyy uudelleen suunnitella näyttelytilatoimintaan sopivaksi. Tilan suuriin etelän- ja lännenpuoleisiin ikkunoihin tarvitaan taideteoksia luonnonvalolta suojaavat UV -kalvot. Ikkunoiden edessä on UV -kalvojen lisäksi hyvä olla muunlaistakin aurinkosuojausta hajottamaan, vaimentamaan ja varjostamaan tilaa halutulla ja tarpeen vaativalla tavalla. Suojauksena voivat toimia esimerkiksi sälekaihtimet, lamellit tai

kierrekaihtimet. Pohjoispuolen ikkunat jäävät sen sijaan varjopuolelle, jota City-käytävän yli kulkeva rakennuksen siipiosa varjostaa lisää. Tila tulee saada myös tarvittaessa täysin pimennettyä. Tällä tavalla vaaleista seinäpinoista heijastuva päivänvalon aiheuttama epäsuoravallo saadaan minimoitua esimerkiksi videoesityksien aikana. Suuren ikkunapinta-alan vuoksi tilan ilmanvaihdolliset ratkaisut ovat keskeisiä suunnitteluun vaikuttavia asioita. Tila voi kesäkuukausina lämmetä nopeasti, mikä vaikuttaa kävijöiden viihtyvyyskokemukseen. Lisäksi lämpötilalla on vaikutusta taideteoksiin, suositeltava lämpötila on +20°C +/- 2°. Ilmanvaihtoon ja jäähdytykseen tulee LVI-suunnitelmissa kiinnittää huomio.

Koska ehjää seinäpintaa on tilassa vähän, täytyy näytteille asettelulle suunnitella toisenlainen ratkaisu. Esimerkiksi liikuteltavat seinäkkeet voisivat olla ratkaisu tähän. Luonnollisesti olevia seinäpintoja hyödynnetään niin paljon kuin mahdollista ja miten suunnitelmat antavat myöten. Olevat seinäpinnat täytyy uudelleen käsitellä, pudistaa ja maalata, tarvittaessa uudelleen levyttää. Uudelleen levytyksessä tulee materiaalivalinnassa huomioida, että se on riittävän kestävä ja luja taideteoksien ripustamiselle. Lattiamateriaalina tilassa on nykyisellään kaksivärinen, harmaa-punainen, muovimatto, mikä tulee vaihtaa suunnitelmien myötä neut-

raalimpaan. Myös alaslasketun katon materiaali ja koko alakattorakennelma tulee uusia. Sähkösuunnitelmissa tulee huomioida riittävä liitännäpisteiden määrä niin valaistukselle kuin tietoliikenteelle. Liitännäpisteitä on hyvä olla ympäri näyttelytilaa. Turvallisuuksuunnittelussa tulee välttää vaikeasti valvottavia nurkkauksia. Tila tulee varustaa kameroilla sekä tutkalla toimivalla valvontalaitteistolla, mikä valvoo tilaa kiinnioloaikana. Tarvittavista AV -laitteistoista, kuten dataprojektorin ja kaiuttimien sijainnista vastaa AV -suunnittelija. Sähkö- LVI - ja turvallisuusasioista vastaavat alan erityissuunnittelijat.

Nykyisellään tila on yhtä suurta, avointa tilaa. Tilan pohjoissivulla on alkujaan ollut asiakas wc -tilat. Ajatuksenani on palauttaa wc -tila alkuperäiselle paikalle. Gallerialuontainen näyttelytoiminta ei velvoita asiakas wc -tilan rakentamista, mutta haluan tämän asian huomioida, sillä koin wc -tilojen puuttumisen todellisena puutteena galleriatila-analyyseni tehdessäni.

Lisämuutostarpeina kiintokalustesuunnittelussa on palvelutiskin suunnittelu toimistotarpeisiin sopivaksi. Ikkunoiden edessä olevat nykyiset patteripenkit tulee lisäksi uusia olevaa kiinnitystapaa hyödyntäen.

MITÄ? MIKSI?

5. TOISENLAINEN GALLERIA

5.1 Tavoitteena toisenlainen galleria

Taidegallerioilla on tapana esittää taidetta valkoisissa, kirkkaasti valaistuissa tiloissa. Valkoisesta tilasta, kuutiosta, on tullut melkein käsite. Taiteen ympäröimä valkoinen, usein hiljainenkin tila voi tuntua muusta maailmasta eristetyltä tilalta, jossa taidetta palvotaan. Kynnys astua sisälle tilaan kokemaan taidetta voi muodostua korkeaksi, jos ei ole ostoaikeissa.

Galleriatilan ja sen toiminnan tutkiminen eri menetelmin, haastattelut, tila-analyysit, kirjallisuuslähteet, vahvistivat ajatustani opinnäytetyön aihevalinnasta, Toisenlainen Galleria. Perinteisesti toimivia gallerioita on maassamme paljon. Suurin osa gallerioista, voisi jopa sanoa, että lähes kaikki galleriatoiminta on keskittynyt näyttelytoimintaan. Mielestäni galleriatoimintaa voisi kehittää kokeellisempaan ja sosiaalisempaan suuntaan. Gallerian toimintaa ei ehkä kokonaan, yleisesti tarvitse muuttaa toisenlaiseksi, vaan niin, että perinteisten gallerioiden rinnalla voisi kulkea galleria, jonka toiminta on monipuolista. Taide on muuttuvaa, miksi ei taidegalleriakulttuurikin.

Olen pohtinut, miten saada taide lähemmäksi arkea ja ihmistä. En tarkoita, että taiteen näyttelytilojen täytyisi olla kotikutoisia. Arjen ja arjen ulkopuolisen elämän - kodin ja julkisen tilan - välillä on hyvä olla hienoinen jännite, ra-

jakin. Mielestäni taide voisi silti olla sosiaalista tai sosiaalisempaa designia, muotoilua. Taiteen tehtävänä on parantaa elämän laatua. Taide on vuorovaikutustapahtuma, taideteoksen ja katsojan välinen dialogi. Dialogi jää silti usein hiljaiseksi, katsojan omaksi tajunnan virraksi ja tulkinnaksi teoksen viestistä. Tähän dialogiin haluan kiinnittää huomiota. Galleriatilan voisi rakentaa ja sisustaa niin, että se luo turvallisen, keskusteluun johtavan vuorovaikutustilan. Että tila itsessään jo ohjaisi avoimempaan, sosiaalisempaan viestintään, jota erilaiset toiminnot tukisivat. Siksi mietin, onko valkoinen tila paras mahdollinen sosiaalisuusaspektin kannalta, vaikka se on totuttu ja vakiintunutkin taustaväri taiteen esittelylle. Ohjaako valkoinen tila äänettömään, hiljaiseen, uskaltaako täällä puhua ääneen -tilakokemukseen. Millä muilla keinoin galleriasta saisi vuorovaikutuksellisemman kuin kyseenalaistamalla valkoisen värin? Onko valkoisen värin kyseenalaistaminen välttämätöntä, voiko materiaalivalinnoilla vaikuttaa?

Galleristien haastatteluissa esille nousivat erilaiset tempaukset, yllätykset, kaupungin kulttuuritoiminnan tapahtumissa mukana oleminen elävöittäviksi teemoiksi. Myös pienet asiat, kuten glögitarjoilu Joulun alla kutsui ihmisiä galleriavierailulle. Tällaiset teemat osoittavat sen, että arkisemmat aiheet yhdistettynä taiteeseen madaltavat kynnyistä astua galleri-

aan. Arkisten toimintojen mukanaolo voi lisätä turvallisuuden tunnetta epäarkisessa ympäristössä, mikä voi myötävaikuttaa viihtyvyyteen ja sitä kautta vuorovaikutuksellisuuteen. Tällä pohdinnalla haluan johdattaa ajatukseni gallerian perinteisestä toimintamallista toisenlaiseen ajatustapaan gallerian toiminnasta. Toisenlaisen Gallerian ei ole tarkoitus olla julkinen, taiteesta kumpuavien mielipiteiden äänekäs ilmaisupaikka, vaan ennemmin taiteenkokeamisen vastavuoroinen ajanviettopaikka, mikä antaa mahdollisuuden myös hiljaiseen taidekokemiseen. Lähtökohtaisesti galleria tarjoaa ihmisille tilan, jossa voi kokea taidetta sen eri muodoissa.

Kahvi-Aula herää uudelleen henkiin toisenlaisessa merkityksessä. Opinnäytetyön aiheen, Toisenlaisen Gallerian tilan nimeksi olen päättänyt antaa Galleria Aula. Toivon sille työn fiktiivisyydestä huolimatta yhtä suurta suosiota kuin Kahvi-Aula aikoinaan koki oululaisten keskuudessa. Tulokoon Galleria Aulasta oululaisten taiteenkokeamisen olohuone, taiteen kohtauspaikka.

MITEN?

5.2 Toiminnalliset tavoitteet

Galleria Aulan toiminnan lähtökohtana on pyrkiä järjestämään tilassa erilaisia tapahtumia näyttelytoiminnan lisänä. Toiminta-ajatuksena on venyttää rajoja totutusta kokeellisempaan suuntaan. Gallerian tehtävänä on piristää oululaista taide-elämää. Sen tehtävänä on tuoda taide lähelle ihmistä ja antaa kaupunkilaisille taide-elämyksiä, joihin voivat itsekkin vaikuttaa tai osallistua.

Galleria Aulan toimintana on edistää nuorten ja aloittelevien taiteilijoiden uramahdollisuuksia, nostaa esille uusia tekijöitä ja esitellä uutta taidetta, nykytaidetta. Se voi olla maalauksia, grafiikkaa, valokuvataidetta, veistostaidetta, muotoilua, designia. Galleriassa järjestetään yksityis- ja ryhmänäyttelyitä. Gallerian profiili ei ole lukittuna tiettyyn taiteelliseen linjaan vaan galleria antaa tilaa yllättäville, uusille ilmiöille. Gallerian pääpaino on näyttelytoiminnassa. Näyttelytoiminnan ohella galleriassa voidaan järjestää keskustelutilaisuuksia esimerkiksi PechaKuchan muodossa. Siellä voidaan pitää opistojen tms. harrastelijaryhmien näyttelyitä. Taidepainotteiset luennot kaikille avoimina tilaisuuksina tai kohderyhmille järjestettyinä tuovat mukavan lisän toimintaan. Galleria antaa myös mahdollisuuden taidealan oppilaitosten töiden esittelyille esimerkiksi loppuyönäyttelyn muodossa. Näyttelykierroksen päätteenä on tilavarauksen pienelle istuskeluryh-

mälle, jonka yhteydessä galleria tarjoaa käyttöön ilmaisen, langattoman nettiyhteyden, jota voi käyttää gallerian tarjoamalla tai käyttäjän omalla päätelaitteella (tabeltti, kannettava tietokone, tms.). Pientä maksua vastaan Galleriasta voi myös ostaa kahvia, oululaisittain "kahvia" tai "kaffetta". Istuskeluryhmän tehtävänä on lisäksi antaa levähdys hetki heikompi kuntoselle ja/tai vanhukselle.

Gallerian yhtenä yhteisöllisenä toiminta-ajatuksena, johon kaupunkilaiset itse voivat osallistua, voisivat olla erilaiset teemaviikot. Yhden teemaviikon aiheena voisi olla esimerkiksi Nuoret ja Graffitit. Teemaviikon aikana nuorilla olisi mahdollisuus tulla toteuttamaan ideoitaan galleriaan. Seinälle tai seinäkkeelle varataan pinnan kokoinen maalattava alusta, jolle nuoret toteuttavat ideoitaan vaikkapa alkukulttuurin elävöittämiseksi. Graffitimaalauksista järjestetään lopuksi näyttely teemaan sopivalla otsikolla, esimerkiksi "Tagies in the streets". Matka laittomasta graffitien maalauksista voi olla lyhyt tuottavaan taiteeseen tai designiin. Teemat voivat olla keskustelujen avauksia taiteen keinoin. Toisena teemaviikon aiheena voisi olla pop up -myymälä, jossa paikalliset tai ulkopaikkakuntalaiset pienyrittäjät voivat tuoda tuotteitaan esille. Teemaviikot ja gallerian muut toiminnot voisivat olla vastaus kulttuurin kuluttajien muuttuneisiin tarpeisiin.

Galleria Aulaa ylläpitää paikallinen taiteilijayhdistys tai taiteilijaseura. Toiminta olisi julkisin apurahavaroin tuettua. Galleriaa hoitaa galleristin sijaan gallerian työntekijä. Työntekijän rooli on sama kuin galleristin, mutta hänen apunaan voi olla näyttelysihteeri. Gallerian toiminta on voittoa tavoittelematonta. Kaupallista painetta ei ole. Taiteilijoilta ja muilta näyttelytilaa tarvitsevilta peritään tilavuokra, mikä kattaa osan gallerian vuokrasta. Gallerian pyrkimyksenä on pitää tilavuokra alhaisena, ettei se muodostu kynnyskysymykseksi etenkin aloittelevalle taiteilijalle. Taideteosten myyntivoitosta galleria perii pienen provision. Galleriassa voi pienenä oheismyyntinä olla paikallista osaamista, kuten kirjoja, keramiikkaa, taidegrafiikkaa. Galleria pyrkii aktiiviseen kulttuurilliseen toimintaan niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Se on ponnahduslauta aloitteleville taiteenosaajille, myös paikka etabloituneemmille taiteilijoille.

KENELLE?

5.3 Kohderyhmät

Galleria Aula ei tavoittele tiettyä taiteellista linjaa vaan toimii paikallisten ja ulkopaikkakuntalaisten monialaisen taiteen ja eri toimintojen näyttämönä. Pääpaino on kuitenkin näyttelytoiminnassa.

Galleria Aulan kohderyhmätavoitteena tilan käyttäjinä ovat ensisijassa nuoret ja nuoret aikuiset sekä uransa aloittelevat taiteilijat. Oulussa on paljon luovan alan osaajia niin harrastelijoissa kuin luovan, taiteellisen alan opiskelijoissakin, kuten Käsi- ja taideteollisuusalan opiskelijat ja Yliopiston Arkkitehtuurin tiedekunnan opiskelijat. Näiden nuorten osaaminen olisi hienoa saada esille näkyvästi paikassa, jonka he kokevat helposti lähestyttäväksi, ja jolla on keskeinen sijainti kaupungissa.

Nuoret ja uransa aloittelevat taiteilijat ovat ensisijaisia galleriatilan käyttäjiä. Myös yrittäjät ja yritykset, yhdistykset, seurakunnat, harrastustoiminnasta vastaavat opistot, oppilaitokset sekä nimekkäämmät taiteilijat ovat osa gallerian tavoitekohderyhmää käyttäjinä. Vaikka Galleria Aula antaa mahdollisuuden uransa aloitteleville, on sen tavoitteena saada osa käyttäjistä vakiintuneiksi. Yhteisöllinen taiteilijatiimi, yhdessä tekeminen ja toisten tukeminen vähentää kilpailuhenkeä. Siihen galleria pyrkii.

Tekemieni galleristien haastattelujen ja eräiden tutkimusten mukaan Gallerian keskivertokävijä kallistuu työssäkäyvään, keski-ikäiseen naiseen. Galleria Aulan tavoitteena ei ole profiloitua tietyn kävijäryhmän galleriaksi, vaan galleria

toivottaa tervetulleeksi niin lapset kuin vanhuksetkin, turistit ja ohikulkijat, opiskelijat ja työssäkäyvät, taiteilijat ja taiteenkeräilijät. Tavoitteena on oululaisten olohuone, jossa kynnyks astua galleriaan on matala. Se on näyttämö oululaisesta osaamisesta jokaiselle, joka on taiteesta sen eri muodoissa kiinnostunut.

5.4 Visuaaliset tavoitteet, tyyli ja tunnelma

Kohderyhmätavoitteella on vaikutusta tai se voi/sen avulla voi määritellä sisustuksellisen linjan, tai toisin päin, sisustusratkaisuilla voidaan vaikuttaa haluttuun kohderyhmään. Visuaaliset tavoitteet voivat olla suuria linjanvetoja tai ne voivat olla pieniä, tunnelmaan vetoavia ratkaisuja.

As Oy Vakuutustorni on valmistunut vuonna 1957 ja se edustaa tyyllisesti jälkifunktionalismia. Jo aivan opinnäytetyön alkuvaiheessa minulle oli selvää, että haluan tuoda tuon ajan tyylin, -50-60 -lukulaisuuden gallerian sisustukseen ja siten kunnioittaa rakennuksen aikakauden henkeä. Tarkoitukseni ei ole noudattaa tuon aikakauden tyyliä kirjaimellisesti vaan niin, että siinä voi aistia aikakauden jälkimainingin pienissä yksityiskohdissa, nyansseissa.

Visuaalisten ratkaisujen tavoitteena on herättää nuorten kiinnostus ja vanhempien oululaisten uteliaisuus. Luulen, että Kahvi-Aulan henkiinherääminen, vaikkakin toisenlaisessa käyttötarkoituksessa, nostaisi vanhemmassa väestössä nostalgisia tunteita tilaa ja sen uutta toimintaa kohtaan.

Mielestäni yksi tärkeimmistä visuaalisista tavoitteista on tuoda tilaan kalusteita, jotka ovat mm. kotiympäristöstä tuttuja, kuten istuske-

luryhmä. Kalustuksen avulla saadaan teoksen fyysiselle koolle mittakaava, mikä voi helpottaa hahmottamista teoksen mahdolliselle paikalle kotona.

Galleria Aulasta on tavoitteena suunnitella tarkoituksenmukainen ja selkeä näyttelytila niin, ettei tilassa ole häiritseviä tekijöitä taiteenkokemiselle. Valkoinen kuutio ei tule silti toteutumaan 100 % tässä kohteessa. Materiaali- ja värivalinnoilla on tarkoitus kyseenalaistaa valkoisen kuution mahti hienovaraisin keinoin. Tunnelmaltaan Galleria Aula tavoittelee leppoisaa ja rentoa olotilaa, jossa kookkaiden ikkunoiden läpi voi kokea luonnonilmiöt ja kaupungin sykkeen osana tunnelman luojana.

5.5 Muut tavoitteet

Olen kuvaillut Galleria Aulaa matalan kynnyksen galleriana. Tämä tarkoittaa yhtäläillä helposti lähestyttävää galleriaa kuin myös ihan konkreettista kynnyksettömyyttä. Tavoitteena suunnitelmissa on huomioida liikkumis- ja toimintaesteiset käyttäjät ja suunnitella tilasta saavutettava.

Mikäli Galleria Aula toteutettaisiin, olisi hienoa, jos mukana olisi paikallista osaamista. Rakennuspuolen opiskelijat yhdessä muiden oppilai-

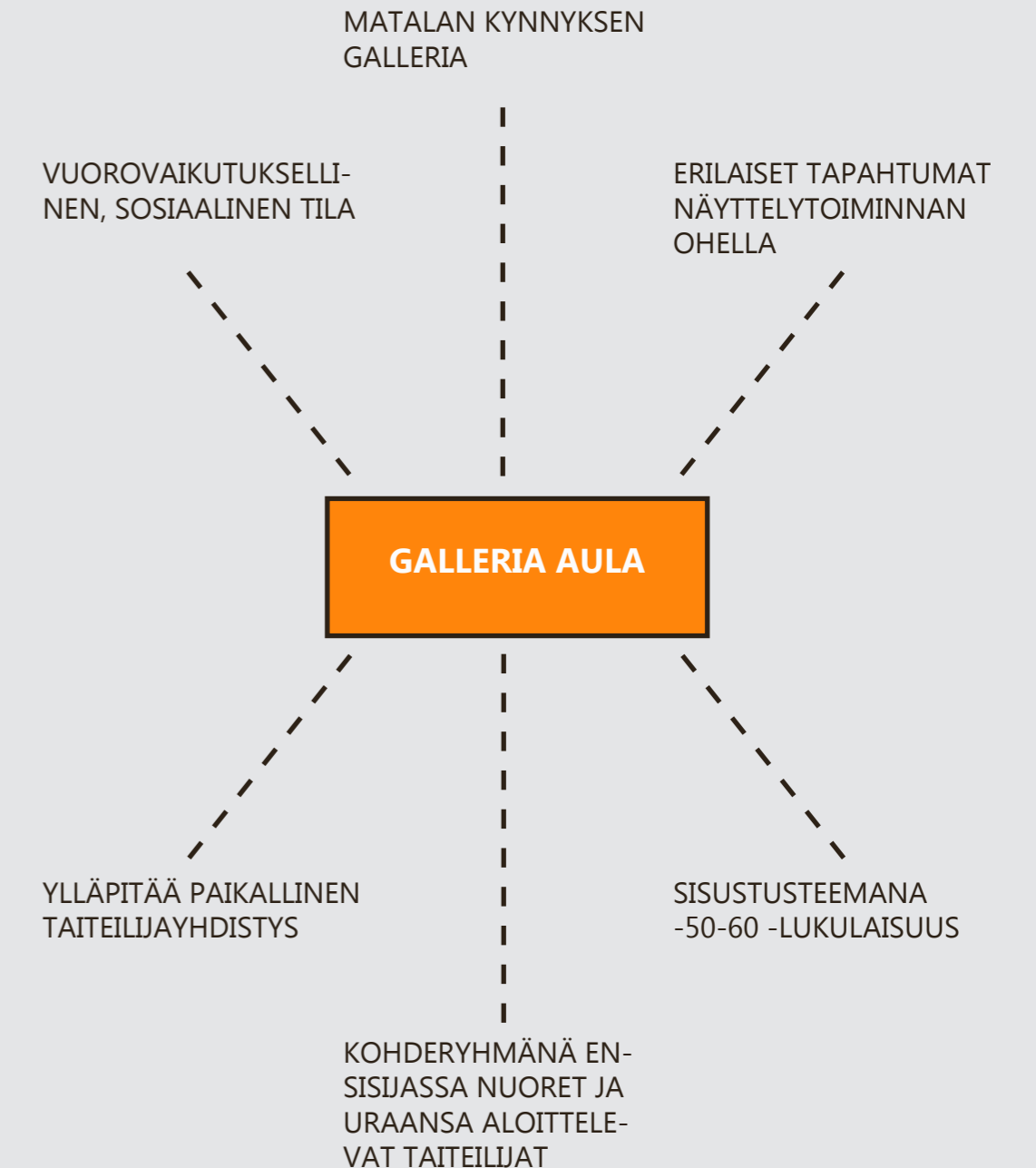
tostahojen kanssa voisivat olla mukana rakentamassa galleriaa, saaden samalla suoritettua opintoihin kuuluvia kursseja. Se voisi olla oululaisten nuorten osaamisen taidonnäyte.

5.6 Rajaus, suunnittelutehtävä

Työ on tilaorientoitunut, fiktiivinen tilankäyttösuunnitelma. Tilat ovat kahdessa kerroksessa. Varsinainen suunnittelutyö kohdentuu rakennuksen maatasokerrokseen, johon näyttelytilan suunnittelen. Esittelen tilasuunnitelman pohjapiirustuksen, leikkausten, tarvittavien projektoiden, kalustepiirustuksien ja 3D -mallinuskuvien avulla. Täydennän suunnitelmaa muilla tarvittavilla piirustuksilla ja selosteilla sekä tuotekuvilla.

Kellaritilassa sijaitsevat henkilökunnan sosiaalitytöt ja varastotila rajautuvat opinnäytetyön ulkopuolelle. Samoin rakennuksen ulkopuoliset työt, kuten sisäänkäyntiin johtavan liikkumis- ja toimintaesteiselle tarkoitettun luiskan saattaminen tämän päivän ohjeistuksen mukaiseksi, jätän suunnittelutyön ulkopuolelle. Muut toiminnot, skenaariot, esitän kuvitteellisina toimintoina. En suunnittelu tässä opinnäytetyössäni muihin toimintoihin liittyviä kalusteita tai varusteita. Tarkoituksena ei ole myöskään tehdä galleriasta liiketoimintasuunnitelmaa

eikä osallistua sen kustannustekijöihin, sillä työn tarkoituksena ei ole perustaa galleriaa, vaan tehdä tilankäyttösuunnitelma galleriaan.

6. SUUNNITTELUPROSESSI

Suunnitteluprosessista

Aloitin varsinaisen suunnitteluprosessin joulukuussa 2014 valokuvaamalla kohteen sisätilat sekä suorittamalla tilassa inventointimitoituksen. Kartoitin tilassa samalla käytettyjen pintojen materiaalit ja värit. Näitä olen kuvannut 4.1 Kohteen esittely otsikon alla. Tammikuussa 2015 kävin Oulun Rakennusvalvonnassa tutkimassa rakennuksen alkuperäisiä piirustuksia, lupakuvia, joista sain skannata kuvat itselleni suunnittelun tueksi. Tammikuussa sain myös LähiTapiolan luvalla Arkkitehtitoimisto Harjulta käyttöni rakennuksen viimeisimmän, ajantasaisen pohjapiirustuksen vuodelta 2000.

Näiden kuvamateriaalien ja lähtötilannekartoituksen sekä muutaman haastattelun pohjalta aloitin tilan luonnosteluvaiheen. Skissailin, luonnostelin alkuun erilaisia versioita tilasta, tilan jäsentelystä, löytäkseni toimivimman ratkaisun. Mietin näkymäsuuntia, luonnonvalon kulkua, mitä tiloja galleria tarvitsee toimakseen ja miten ne tilaan sijoittuisivat. Tutkin tilaa tilavyöhykkein. Kävin läpi näyttelyseinien sijainteja.

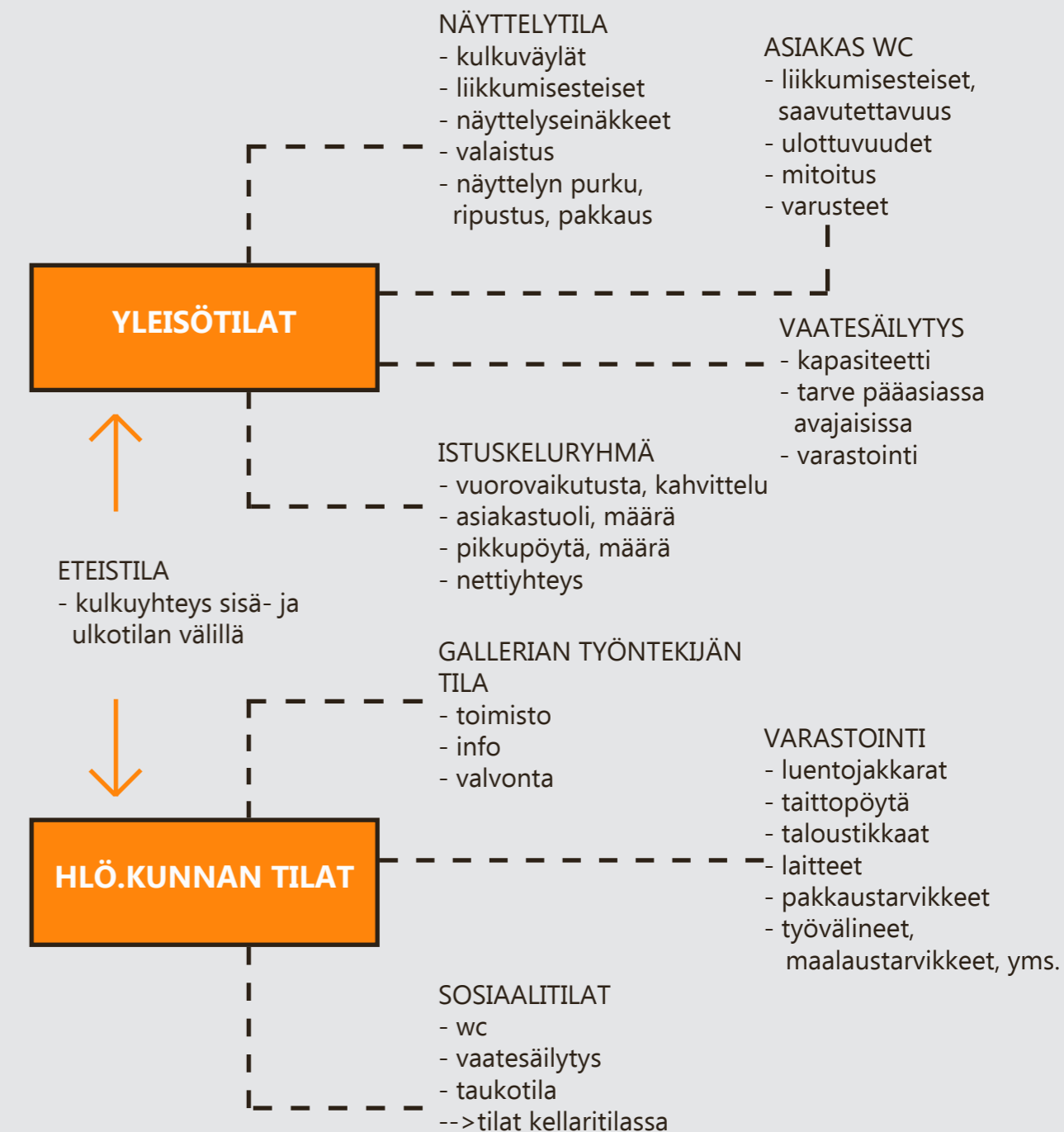
Tilasuunnittelussa tärkeimmäksi elementiksi nousi galleristin tila, vaikkakin se vyöhykkeellisesti on pienin. Galleristin tila jäsentää näyttelytilan ja koko tilan rakenteen yleisötilan ja henkilökunnan tilan välillä. Sen täytyy sijaita niin, että siitä on hyvät näkymät koko tilaan ja ettei huonosti valvottavia nurkkauksia pääse syntymään.

Kun sain tila-analysoinnin vietyä loppuun ja valittua toimivimman tilaratkaisun helmikuussa 2015, jatkoin suunnittelua kiintokalusteiden luonnostelulla. Kiintokalusteista, palvelutiskistä ja näyttelyseinäkkeistä tein pari erilaista vaihtoehtoa. Tutkin niissä mitoituksia ja toiminnallisuutta käsiskissien avulla. Tein lisäksi kiintokalusteet patteripenkistä, ikkunan edessä olevasta pöytätasosta, liukuovellisesta säilytystilasta ja asiakas wc-tilan hyllykomerosta sekä laskutasosta. Näiden jälkeen, maaliskuussa 2015 jatkoin suunnittelua irtokalusteiden ja varusteiden valinnalla sekä aloitin varsinaisen valaistussuunnittelun. Maaliskuun aikana piirsin kaikki tekniset kuvat, kuten pohjat, leikkaukset,

kiintokalusteet ja alakattokuvan puhtaaksi. Huhtikuun 2015 alkupuolella tein tilaselostuksen, jossa kävin läpi tilan materiaalit ja värit. Huhtikuun alussa aloitin myös havainnekuvien teon. Tämän jälkeen työstin kirjaa loppuun toukokuussa 2015 pidettävää julkaisuseminaaria varten.

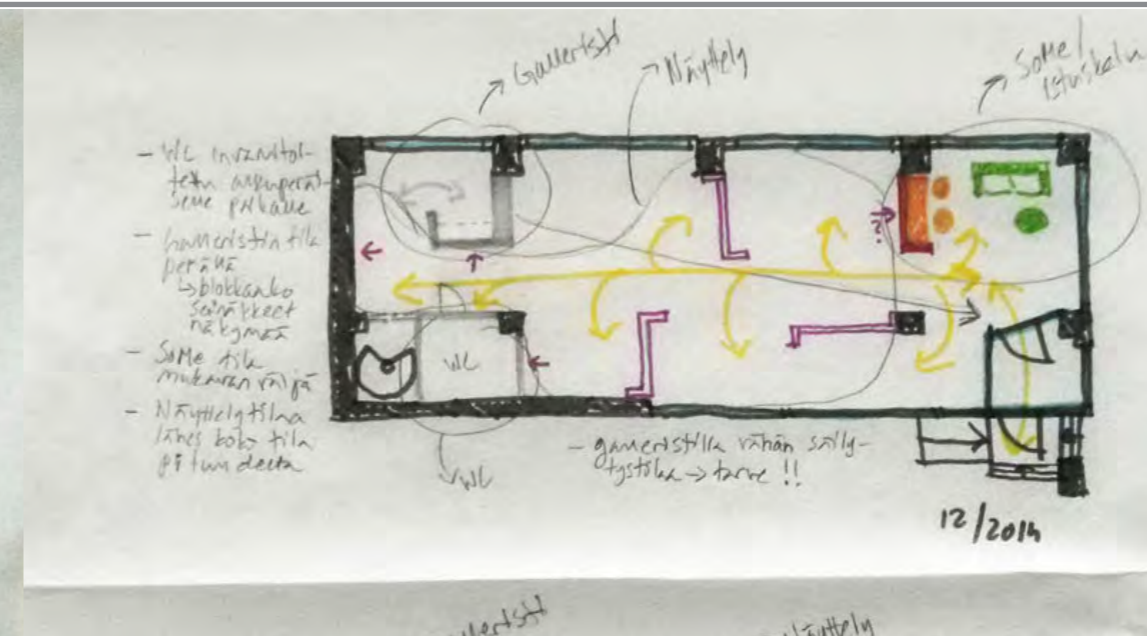
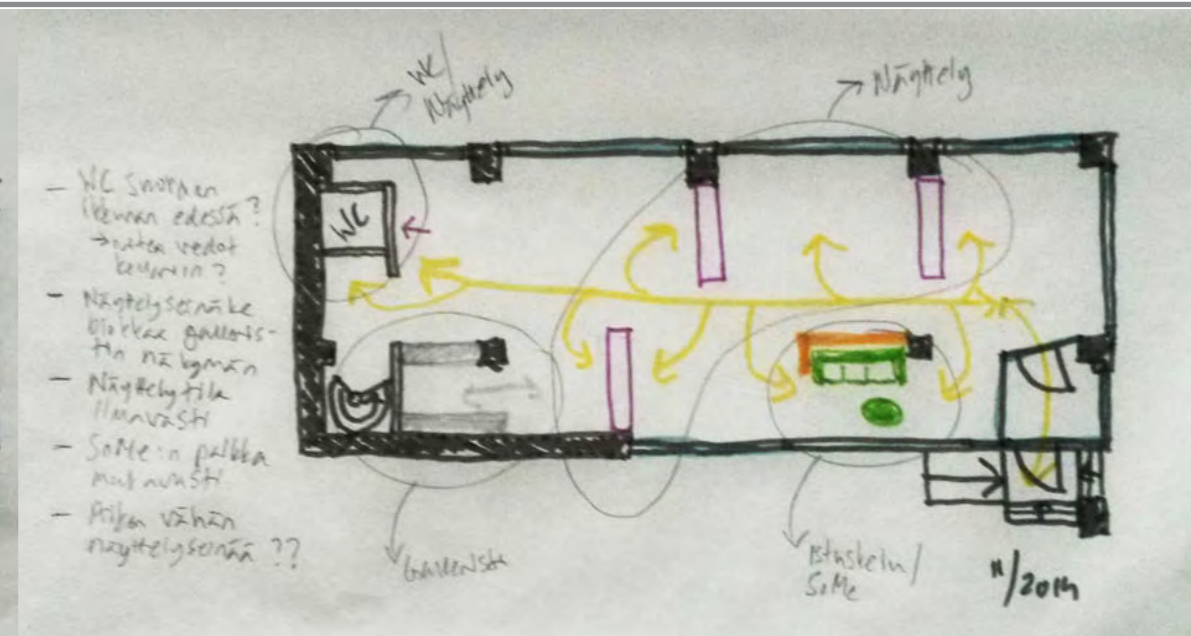
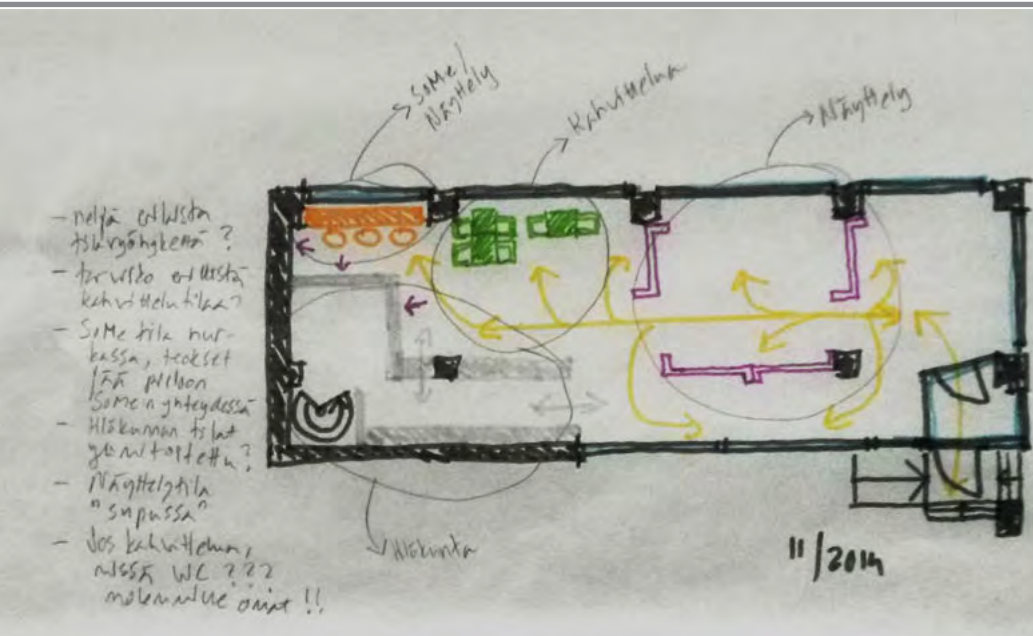
6.1 Tilaohjelma

Viereen olen kuvannut tilaohjelman kaavion avulla. Tein kaavion työvihkooni ennen luonnosteluvaihetta, jossa pääpiirteittäin analysoin tilojen tarpeet, mitä tiloja ja toimintoja näyttelytilan suunnittelussa tulee huomioida. Tämä kaavio jäseni omaa ajatustani tilan käytöstä ja oli tukena suunnittelutyössä.

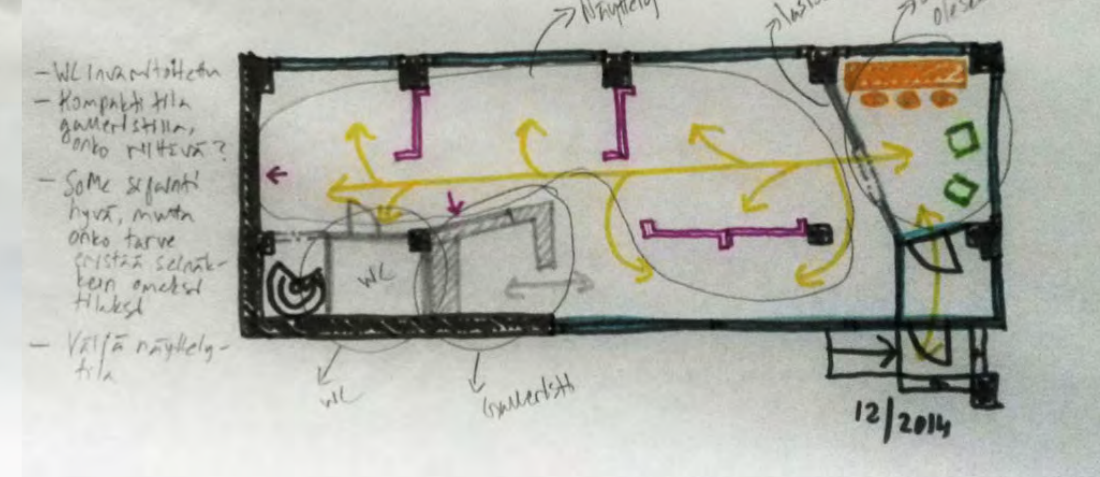
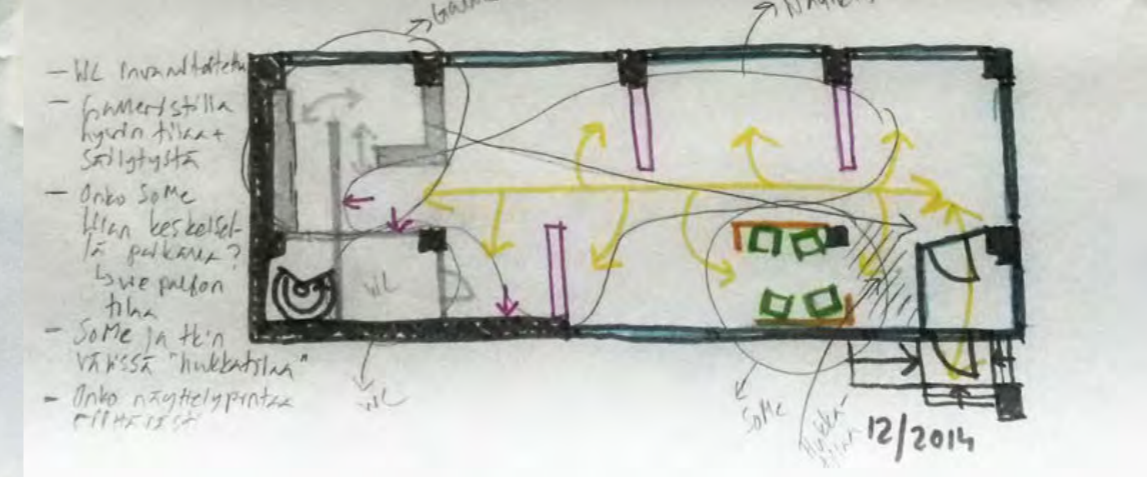
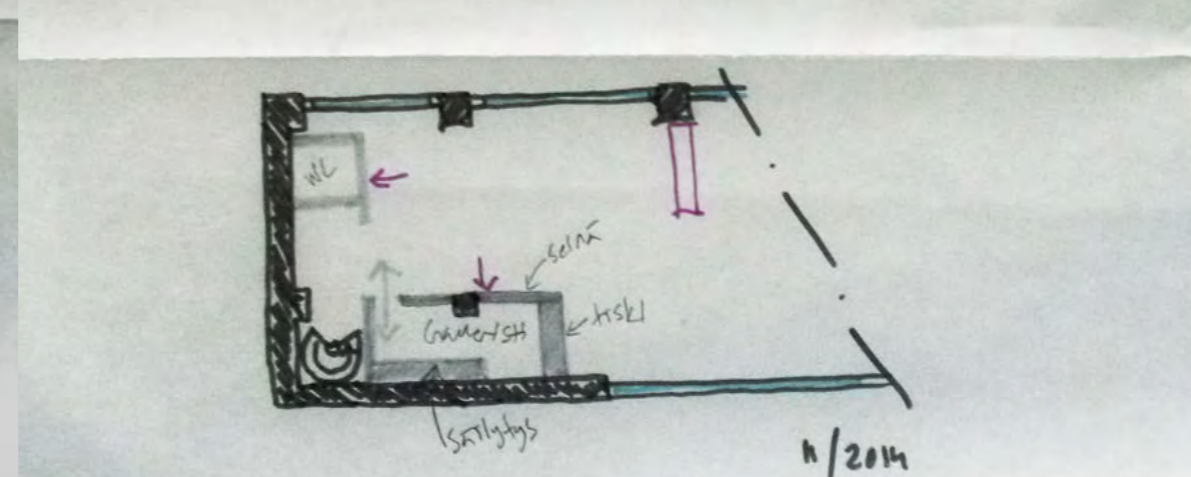
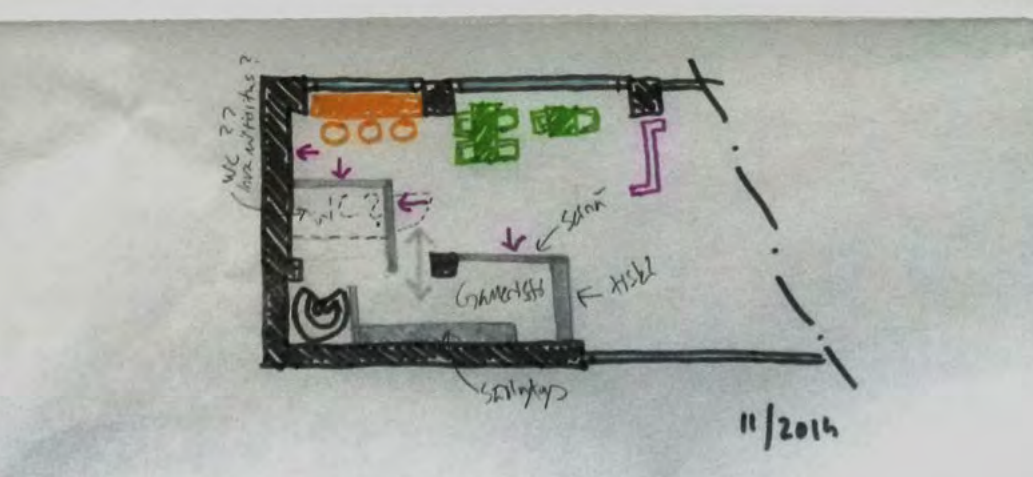
TILALUONNOKSIA

Alun tilaluonnostelua, skissailua.

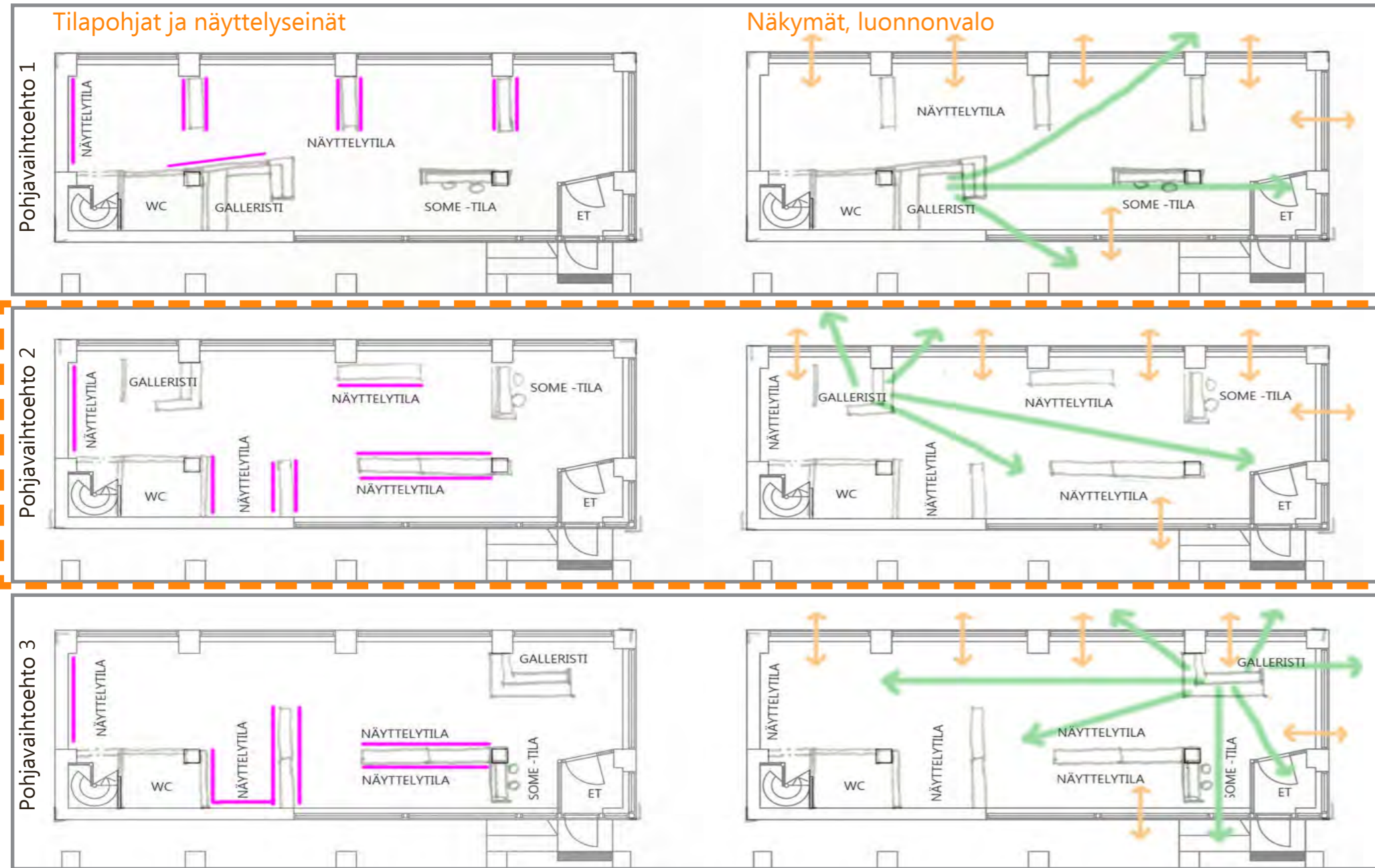

Tila-analysointia pohjassa. Liikenne ja tilavyöhykkeet. Näyttelytilan, SoMe -tilan/istuskeluryhmän, galleristin tilan ja wc -tilan jäsentämistä.

Seuraaville sivuille olen valinnut alun skisseistä, luonnoksista, kolme tilaluonnosta lähempää tarkastelua varten.

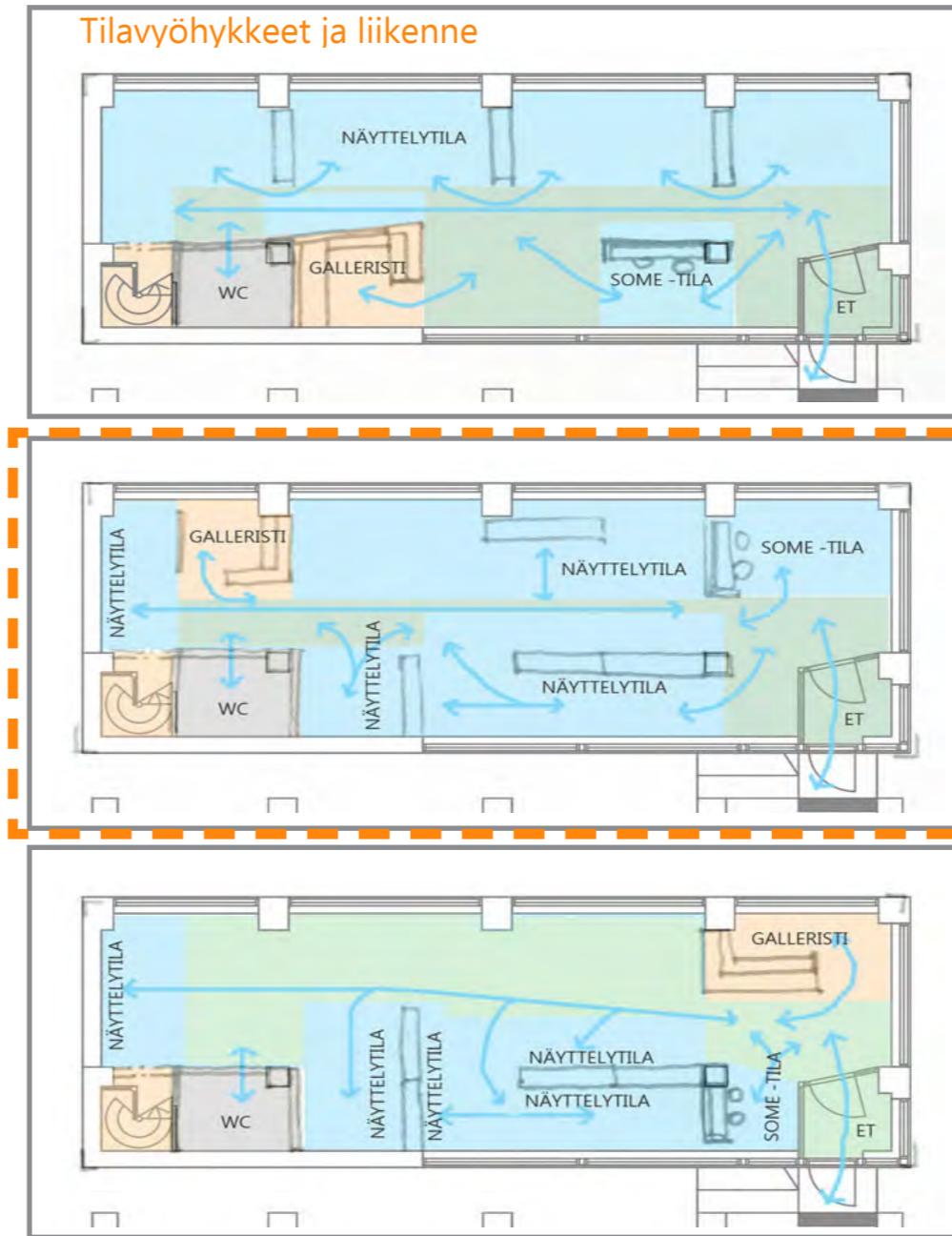

POHJAVAIHTOEHDOT, NÄKYMÄT, LUONNONVALON TULOSUUNNAT, KULKUREITIT, TILAVYÖHYKKEET

Kuvat: Tanja Väyrynen

80

Kuvat: Tanja Väyrynen

81

Vyöhykkeet

- █ Näyttelyseinät
- █ Näyttelytoiminta
- █ Liikenne
- █ Galleristi
- █ WC

VAIHTOEHTO 1

- Näyttelytila painottuu tilan eteläpuolelle
- Pohjoispuolella galleristi ja SoMe-tila
- SoMe-tila houkuttelevasti City-käytävän puolella
- Inva-mitotettu wc
- Näyttelyseinäkkeet liikuteltavia
- Galleristin näkymät suhteellisen hyvät, peränurkka jää näkymäalueen taakse
- Galleristilla korkea säilytystilaa
- Galleristilla oma rauhallinen tila
- Luonnonvalo esteettä tilaan-->suojaus
- Näyttelytilaa vyöhykkeellisesti hyvin
- Liikenne rauhallista
- Vyöhykkeet jäsenyy selkeästi

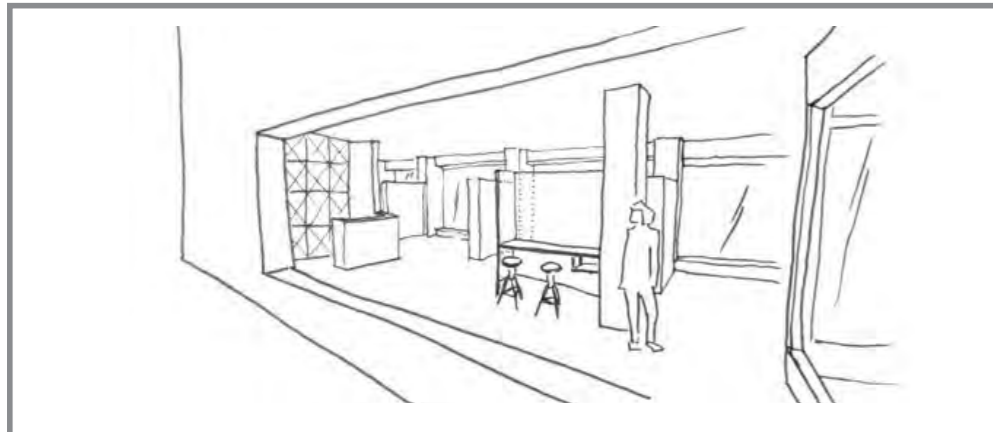
VAIHTOEHTO 2

- Näyttelytilaa sekä tilan etelä- että pohjoispuolella
- Eteläpuolella galleristi ja SoMe-tila
- SoMe ja galleristin tila jäävät "pimettiin" City-käytävältä katsottuna
- Inva-mitotettu wc
- Näyttelyseinäkkeet liikuteltavia
- Galleristin näkymät hyvät, joka suuntaan
- Galleristilla vähän säilytystilaa
- Luonnonvalo esteettä tilaan-->suojaus
- Näyttelytila vyöhykkeellisesti suurin
- Liikennettä paljon
- Vyöhykkeet jännitteiset

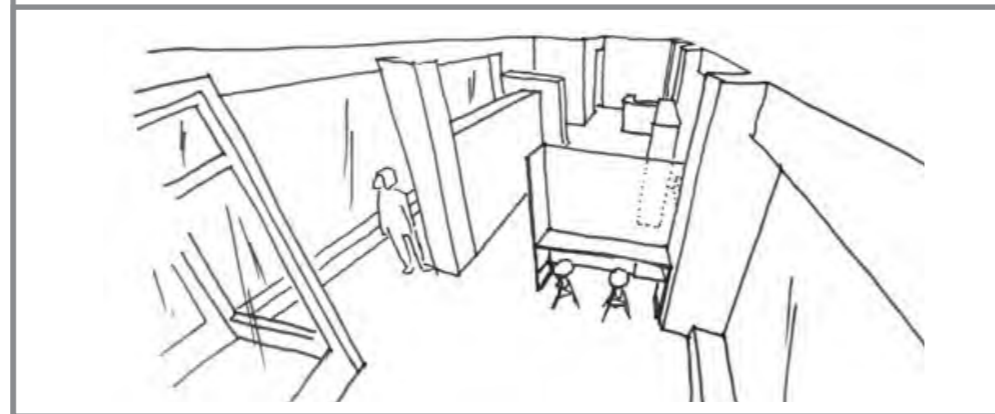
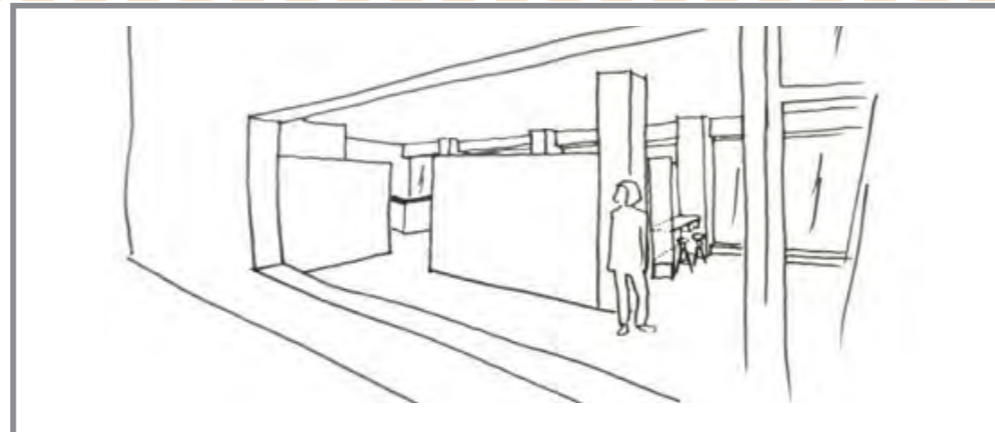
VAIHTOEHTO 3

- Näyttelytilaa painottuu pohjoispuolelle
- Galleristin tila eteläpuolella ovea vastapäätä, SoMe-tila pohjoispuolella
- SoMe-tila sijoittuu houkuttelevasti City-käytävälle päin
- Inva-mitotettu wc
- Näyttelyseinäkkeet liikuteltavia
- Galleristin näkymät hyvät, joka suuntaan
- Galleristilla vähän säilytystilaa
- Luonnonvalo esteettä tilaan-->suojaus
- Näyttelytila vyöhykkeellisesti pieniin
- Liikennettä paljon, ruuhkaantuu ovelta
- Vyöhykkeet suhteellisen selkeät

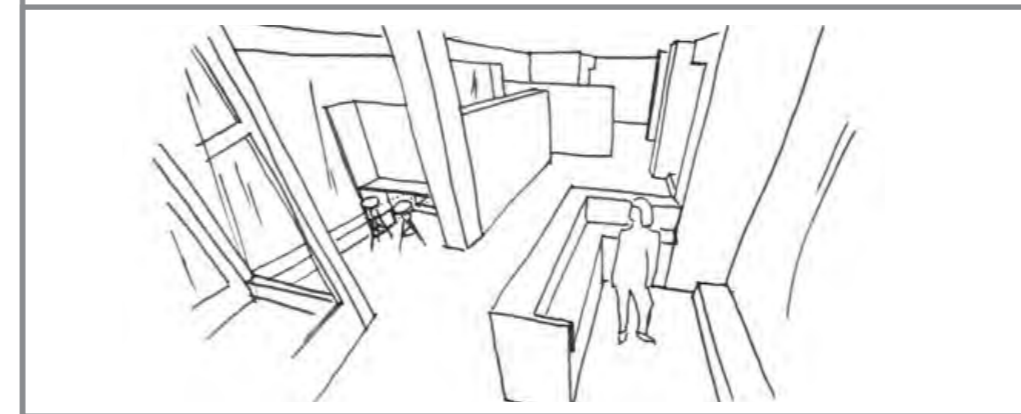
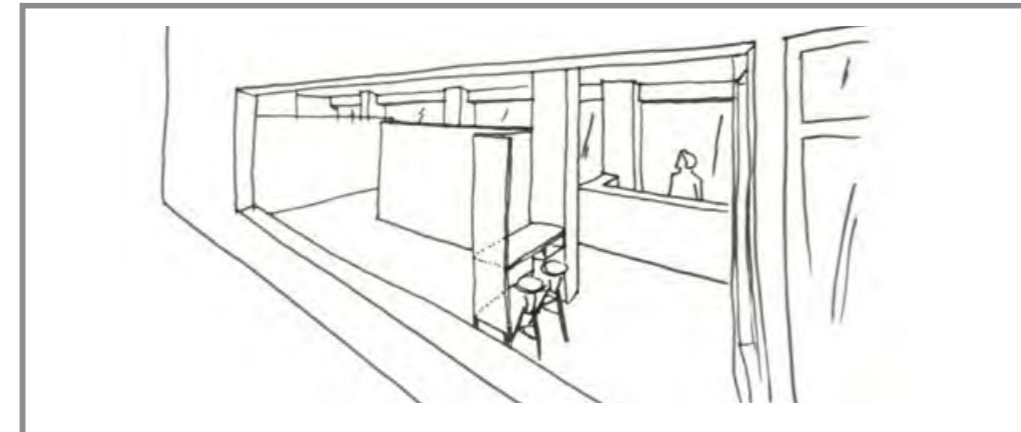
POHJAVAIHTOEHDOT JA KÄSIVARAISET PERSPEKTIIVIKUVAT TILASTA

Kuvat: Tanja Väyrynen

82

Kuvat: Tanja Väyrynen

83

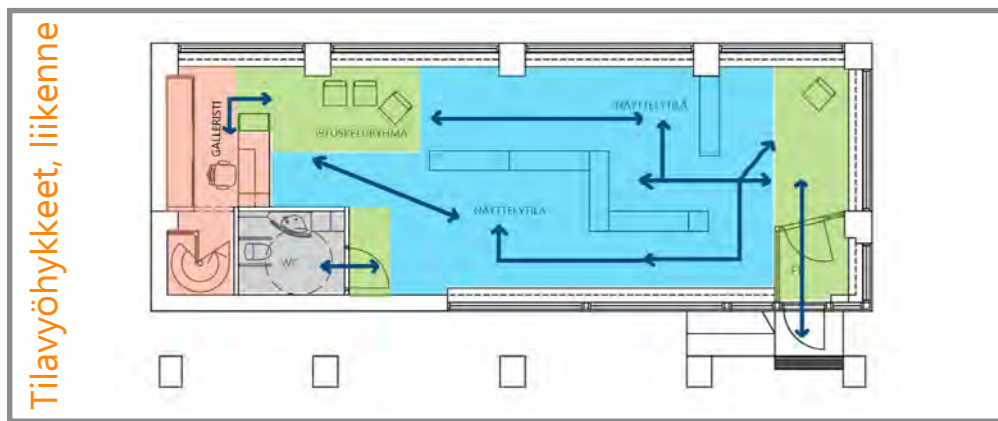
VALITTU VAIHTOEHTO, POHJAVAIHTOEHTO 2

- Näyttelytilaa sekä tilan etelä- että pohjoispuolella
- Eteläpuolella galleristi ja SoMe -tila
- SoMe ja galleristin tila jäävät "pimentoon" City-käytävältä katsottuna
- Inva-mitotettu wc
- Näyttelyseinäkkeet liikuteltavia
- Galleristin näkymät hyvät, joka suuntaan
- Galleristilla vähän säilytystilaa
- Luonnonvalo esteettä tilaan-->suojaus
- Näyttelytila vyöhykkeellisesti suurin
- Liikennettä paljon
- Vyöhykkeet jännitteiset

MUUTOSTARPEET:

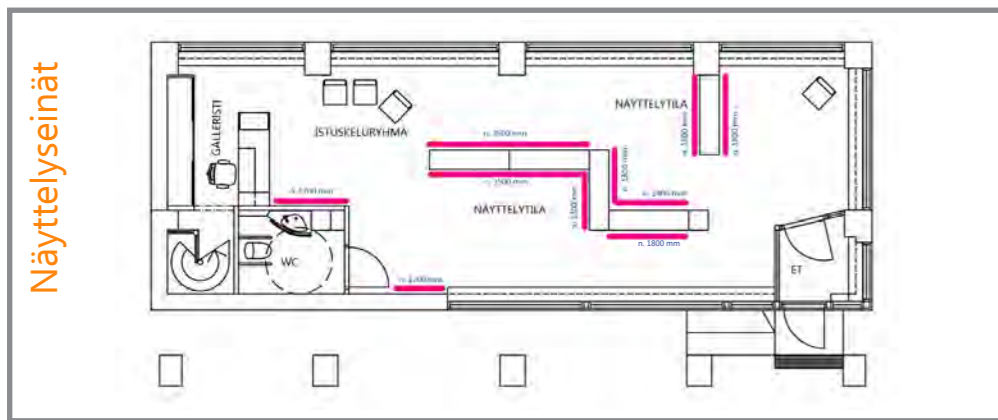
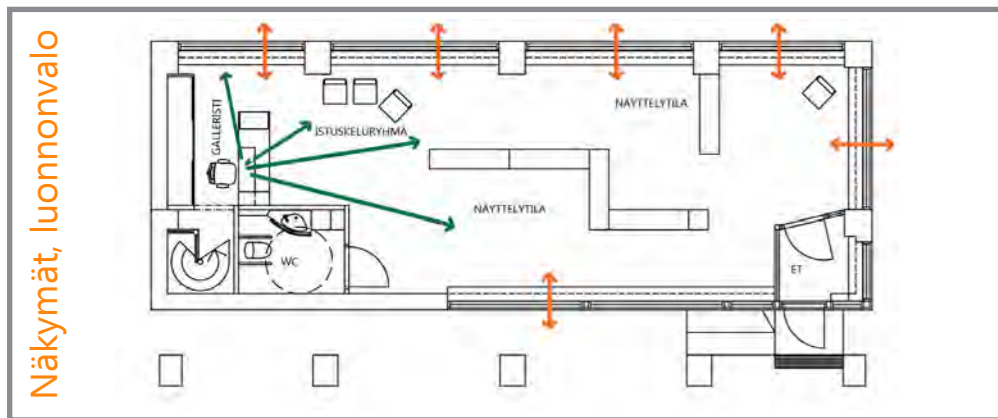
- Galleristin/näyttelyvalvojan työpisteen siirto ikkuna-seinältä wc -tilan vastaiselle seinälle -->rauhallisempi sijainti työskentelyyn, työskentelytila ei näy ikkunan kautta ulos, rajaa tilan selkeämmin omaksi alueeksi
- SoMe/istuskeluryhmän siirto eteistilan edestä perälle --> näyttelytila alkaa heti eteistilasta, selkeä oma tila --> istuskeluryhmä irtokalustein-->muuntojousto, istuskeluryhmän sijaintia helpompi muuttaa toimintojen muuttuessa
- Galleristin/näyttelyvalvojan tiskin muodon tarkistaminen--> kahviautomaatin mahdolluttaminen tiskiinkin
- Säilytystilan sijoittaminen työpistealueelle-->toimistotarvikkeet + näyttelyn järjestämiseen liittyvät varusteet, laitteet ja kalusteet (taitettava pakkauspyytä)

VALITTU POHJAVAIHTOEHTO, MUUTOSTARPEET HUOMIOITU

Vyöhykkeet

- Näyttelyseinät
- Näyttelytoiminta
- Liikenne
- Galleristi
- WC

VYÖHYKKEET, LIIKENNE

- Näyttelytilan vyöhykepinta-ala suuri.
- Tila hyvin orientoitavissa.
- Liikenne rauhallista
- Vyöhykkeet selkeät.
- Säilytystilaa peräseinällä, koko tilan korkeudelta.
- Asiakas wc inva-mitotettu, oikeakätinen.
- Gallerian työntekijän tila perällä, oma rauhallinen tila.

NÄKYMÄT

- Gallerian työntekijän näkymät koko tilaan.
- Näyttelytilan valvonta hyvä.
- Luonnonvalo esteettä tilaan-->suojaus
- Ikkunoissa pimennysverhot ja UV -suojakalvot.

NÄYTTELYSEINÄKKEET

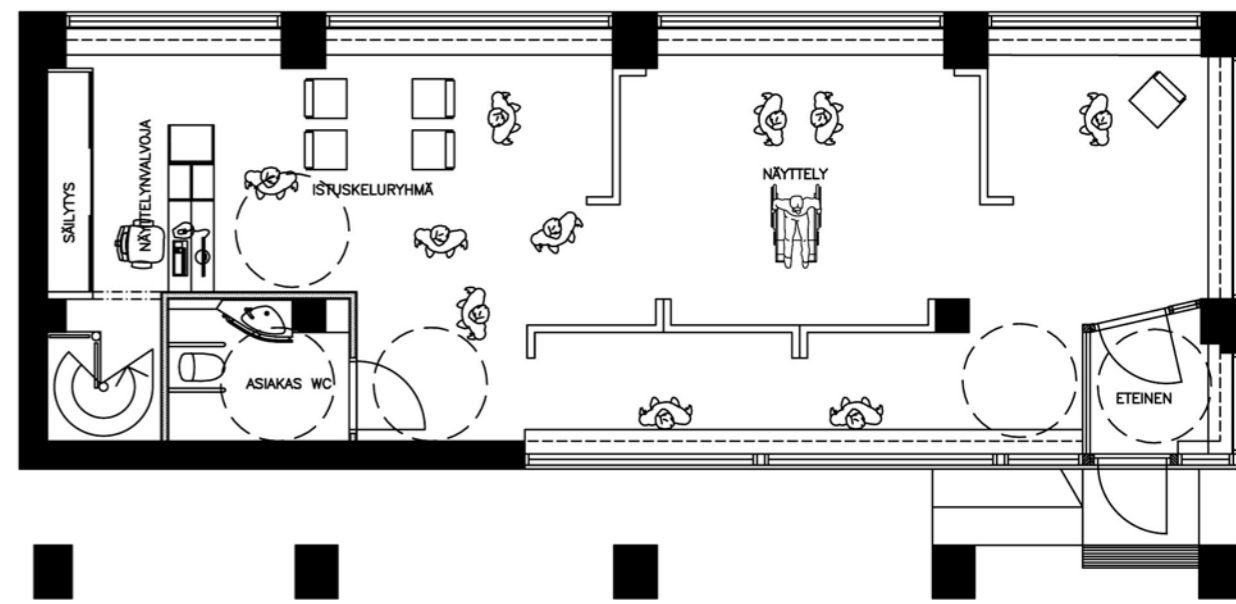
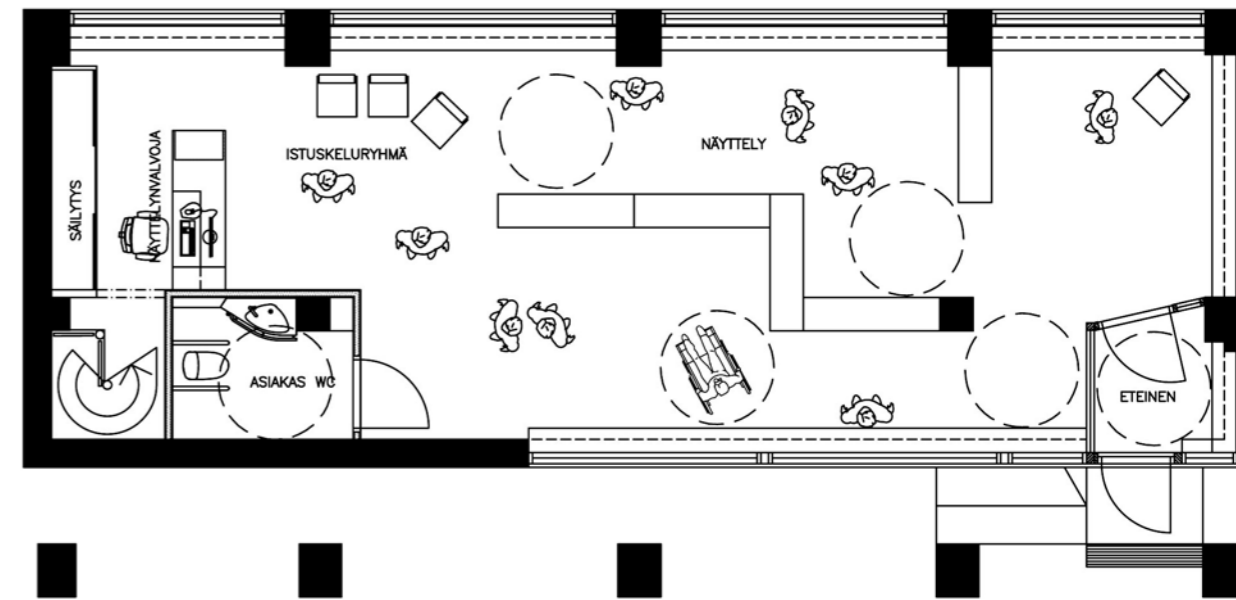
- Näyttelyseinän juoksumetrimäärä yht. n. 20 metriä
- Liikuteltavat näyttelyseinäkkeet, koko 1800x2100 mm ja ehkä myös koko 1600 x 2100mm.
- Seinäkkeitä 4-5 kpl + ehjää seinäpintaa kahdella seinällä.

TILAPOHJAT 1:100, VAIHTOEHTOISET SEINÄKEMALLIT JA PALVELUTISKI, VAIHTOEHTOISET SEINÄKESIJJOITTELUT

TILAOHJELMASTA

Tilapohjan valittua ja muutostarpeet huomioitua, vein suunnitelmat autocad -piirtoohjelmaan. Kokeilin pohjassa kahta eri seinäke-vaihtoehtoa ja niiden sijoittelua tilassa. Koska pelkkien seinäkkeitä ei ollut mielestäni tarpeeksi havainnollistava tilan toiminnallisuutta ajatellen, toin ihmissymbolit ja liikkumisesteisen symbolin mukaan suunnitelmiin. Tämä lisäys jäsensi tila-ajattelua huomattavasti. Näin sain helpommin käytyä läpi kulkuväyliä ja liikennettä, myös pyörähdysympyrät tulivat samalla mietittyä pohjassa. Pyörähdysympyrän halkaisija pohjassa on 1500 mm RT -ohjeistuksen mukaan, RT 09-10884. Tuulikaappi on aiemmissa suunnitelmissa jo suunniteltu riittävän väljäksi, liikkumisesteisen ulkopyörätuolin pyörähdysympyrä huomioiden. Ulko- ja välioven leveys on 1000mm.

Palvelutiskin muodossa päädyin mahdollisimman eleettömään ratkaisuun. Tila on suorakaiteen muotoinen, mikä ohjasi palvelutiskin muodon valintaa. Mitoitukseltaan tiskit poikkeavat hieman toisistaan. Käyn palvelutiskin pohdintaa tarkemmin läpi kohdassa 6.4 Kalusteet ja varusteet.

VAIHTOEHTOISET TILAPOHJAT ASIAKAS WC -TILASTA

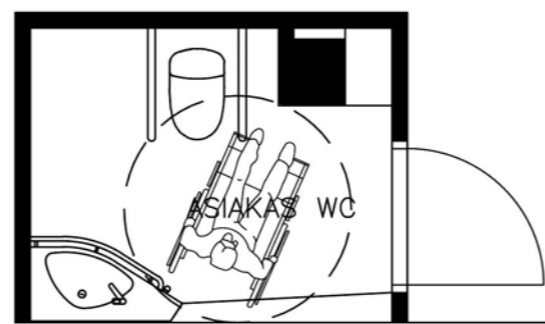
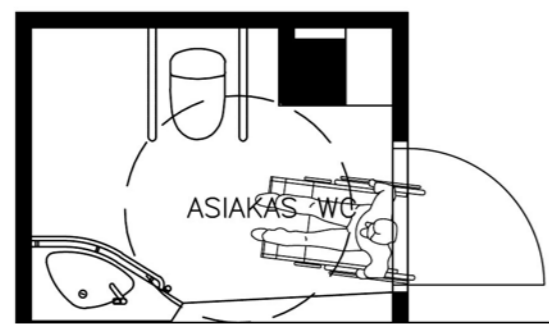
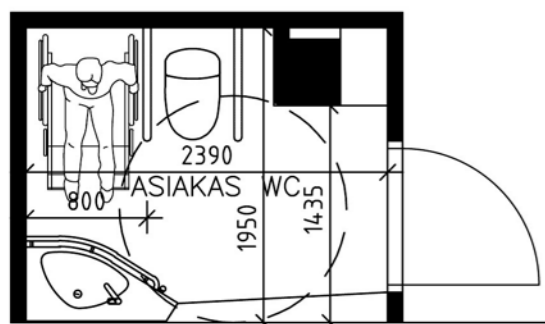
Yhtenä ratkaistava asiana tilapohjassa oli asiakas wc -tilan mitoitus saavutettavaksi. Tein tilasta kaksi eri vaihtoehtoa. Molemmissa vaihtoehdoissa sisäänkäynnin, oven sijoitus on samassa kohtaan. Sitä ei olisi voinut sijoittaa pohjaa katsottaessa tilan yläreunaan, sillä ovi olisi auennut palvelutiskin eteen, mikä ei ole suotavaa. Nyt ovi jää hiljaisemmalla sivulle,

mikä on toiminnallisestikin parempi vaihtoehto. RT -ohjeistuksen mukaan tilan äärimitat on vähintään oltava 1900 x 2200 mm, jotta pyörähdysympyrä 1500 mm saadaan mahtumaan tilaan. Näiden äärimittojen pohjalta tarkastelin tilaa ja kalusteiden sijoittelua liikkumisesteisen symbolin ja pyörähdysympyrän avulla. Tila on oikeäkätinen. Molemminpuolisesti käytettävä

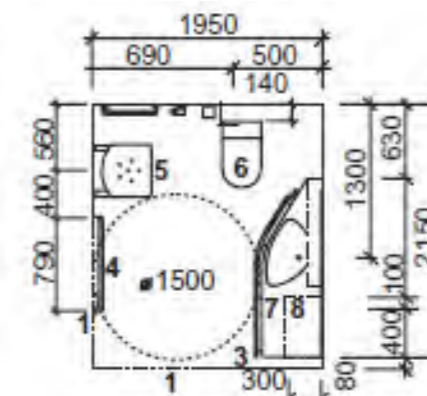
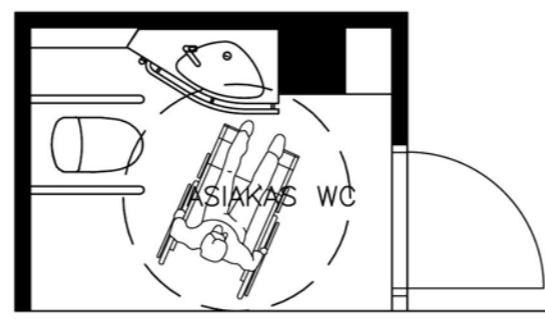
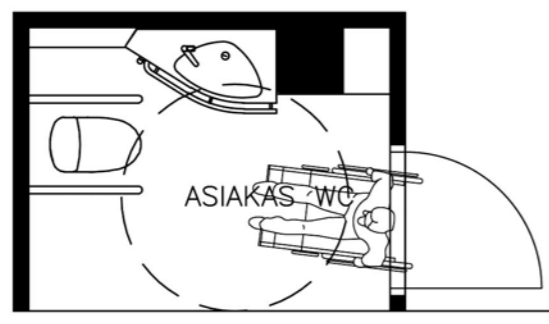
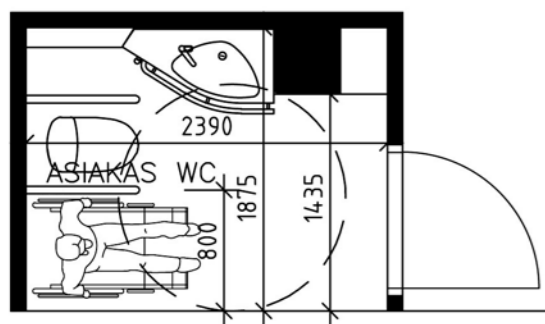
liikkumisesteiselle tarkoitettu wc -tila ei tässä suunnitelmassa ollut mahdollinen. Se olisi pienentänyt palvelutiskin kokoa ja vaikuttanut muuhun liikenteeseen ja kulkuväyliin, vieden liian suuren huomion varsinaiselta käyttötarkoitukselta, näyttelytoiminnalta. Galleriat eivät välttämättä tarvitse asiakas wc-tilaa.

Näistä kahdesta vaihtoehdoista valitsin vaihtoehto 2 suunnitelmiini. Tässä vaihtoehdossa tila jäsentyy selkeämmin. Wc-istuin jää pilarin taakse ikään kuin piiloon, eikä ole suoraan ovea vastapäätä. Myös etutila istuimen edessä on parempi, se on väljempi kuin toisessa vaihtoehdossa. Valitsemassani vaihtoehdossa pesuallas ja sen viereinen laskutaso linjautuvat seinän mukaisesti käytteen hyväkseen koko seinän pituuden. Näin tila on selkeä ja ehjä kokonaisuus.

Vaihtoehto 2

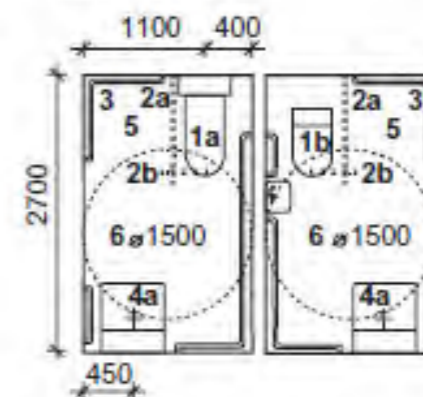

Vaihtoehto 1

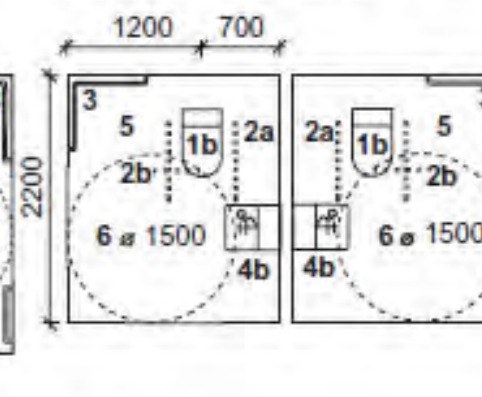

- 1 oviaukko
- 2 vaihtoehtoinen oviaukko
- 3 tila liukuovelle
- 4 tukikaide
- 5 suihkuistuin
- 6 wc-istuin 140 mm
- 7 tasoallas, etureunassa tukikaide
- 8 hylly ja kaappi

A RakMK F1:n mukainen tila

B tila, jossa wc-istuimelta ylettyä pesualltaan hanaan

- 1a wc-istuin, suositus pesu- ja kuivausyksiköllä varustettu ja korkeussäädettävä
- 1b wc-istuin
- 2a wc-istuimen käsituet
- 2b trapetsitanko katossa

- 3 seinäkäsituki/seinätuet
- 4a pesuallas säädettävä
- 4b pikkuallas/käsisuihku
- 5 vapaa tila siirtymiseen pyörätuolilta wc-istuimelle
- 6 pyörätuolin pyörähdystila

RT -OHEJISTUS LIKKUMISESTEISEN WC-TILASTA

Ohjeistus on yksipuolisesti käytettävälle wc-tilalle, oikea tai vasenkätinen. Vapaa tila on wc-istuimen toisella puolella. Tämä ohjeistus soveltuu omatoimiselle pyörätuolin käyttäjälle.

MUUT TOIMINNOT TILASSA

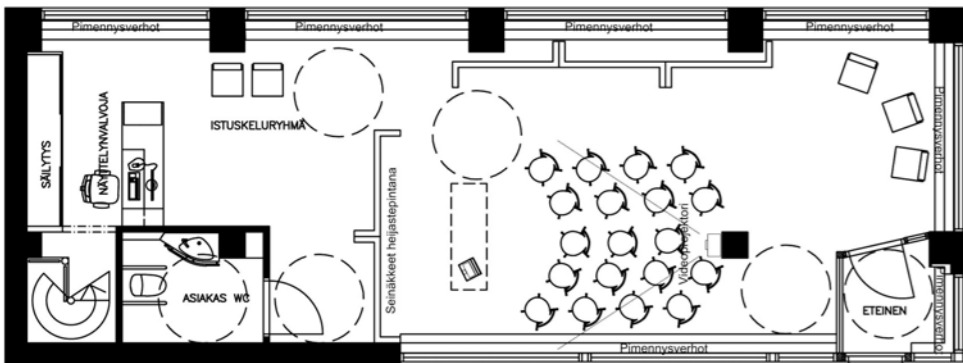
Mainitsin aiemmin otsikon 5.2 alla, että gallerian pyrkimyksenä on järjestää tilassa erilaisia tapahtumia näyttelytoiminnan lisänä. Olen miettinyt tapahtumien järjestämisen toimivuutta kalustettavuuden avulla. Kalusteiden

järjestelyillä tilasta saadaan muodostettua eri käyttötarkoituksiin soveltuvia tilapohjia. Näyttelyseinäkkeet voivat toimia rajaavina tila-lementteinä ja heijastepintoina. Ne toimivat yhtälailla alustana tai kiinnityspintana esimer-

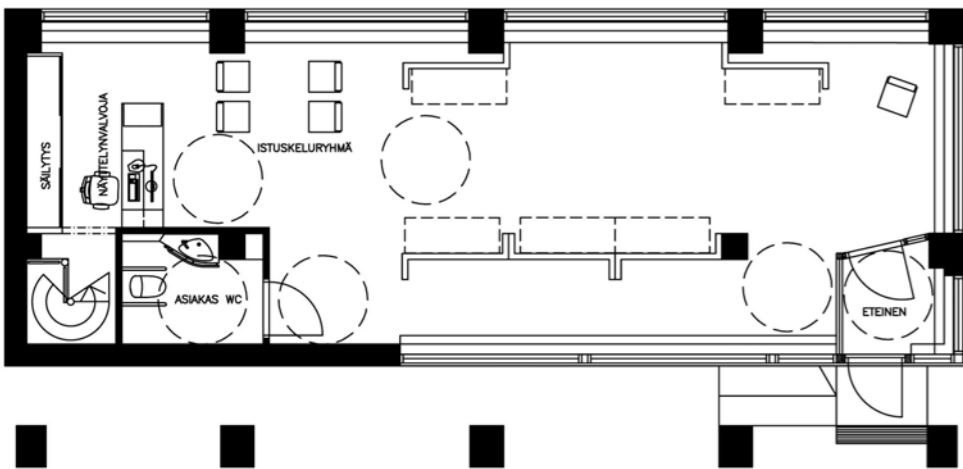
kiksi lopputyönäyttelyn plansseille. Luentojen aikaiset taitto/pinottavat tuolit voidaan varastoida kellarin varastoon, edellyttäen, että tuolit ovat kevyet siirtää. Pohjiin merkityt pöydät ja vaaterakit voisivat olla käyttäjien mukanaan

tuomat. Gallerian istuskeluryhmän kalusteet, asiakastuolit, pikkupöydät ja vaatenaulakot voidaan sijoittaa eri toimintojen mukaan niille parhaiten sopiviin paikkoihin tapauskohtaisesti.

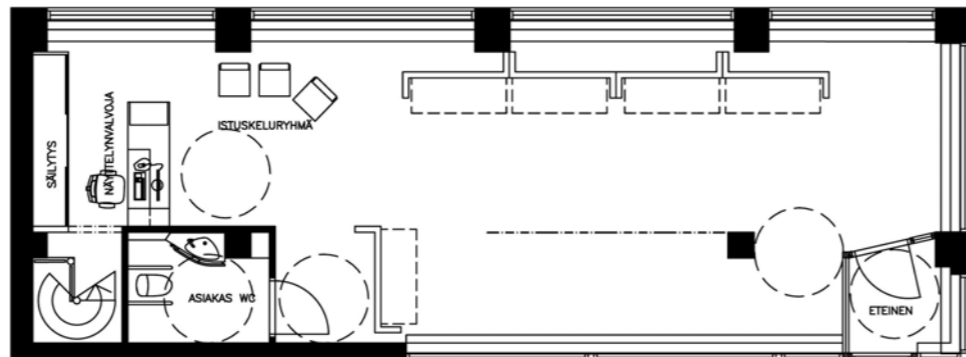
Pecha Kucha, luenneot

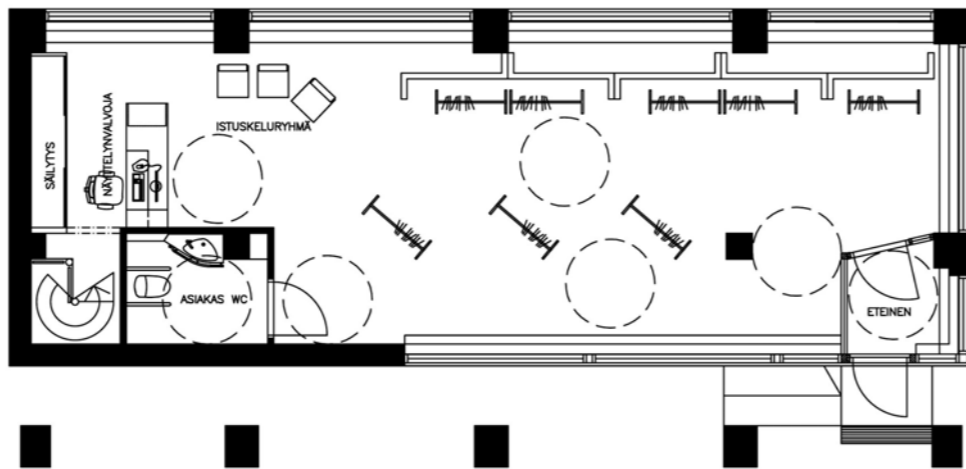
Harrastelijanäyttely

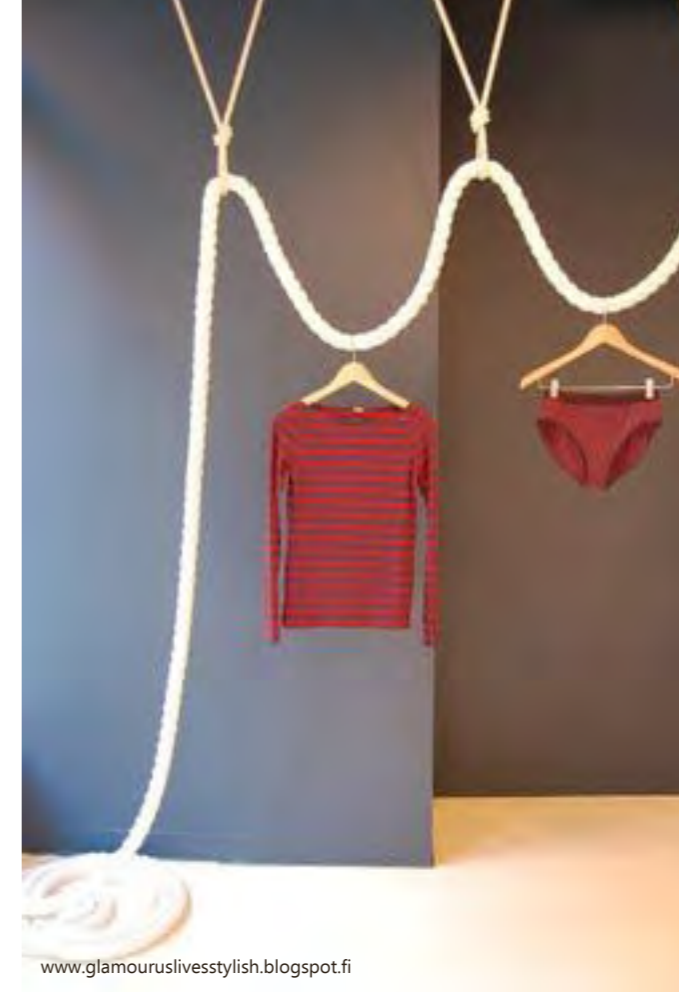
Lopputyönäyttely

Pop up -myymälä

Kuvat: Tanja Väyrynen

www.glamouruslivesstylish.blogspot.fi

www.transart.org

www.core77.com

www.remaish.tumblr.com

Vieressä kuvia tapahtumista, mitä Galleria Aula voisi näyttelytoiminnan ohella järjestää.

6.2 Pinnat, materiaalit, värit

Inspiraatio väreille ja materiaaleille juontaa juurensa rakennuksen julkisivun värytykseen ja materiaaleihin. Kerroin aiemmin luvussa 5.4, että haluan sisustuksellisissa ratkaisuissa kunnioittaa rakennuksen henkeä. Tähän ajatukseen nojautuen olen viereiselle sivulle koonnut inspiraatiokuvakollaasin.

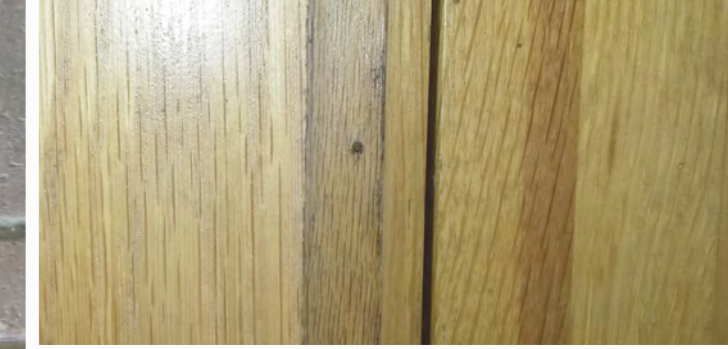
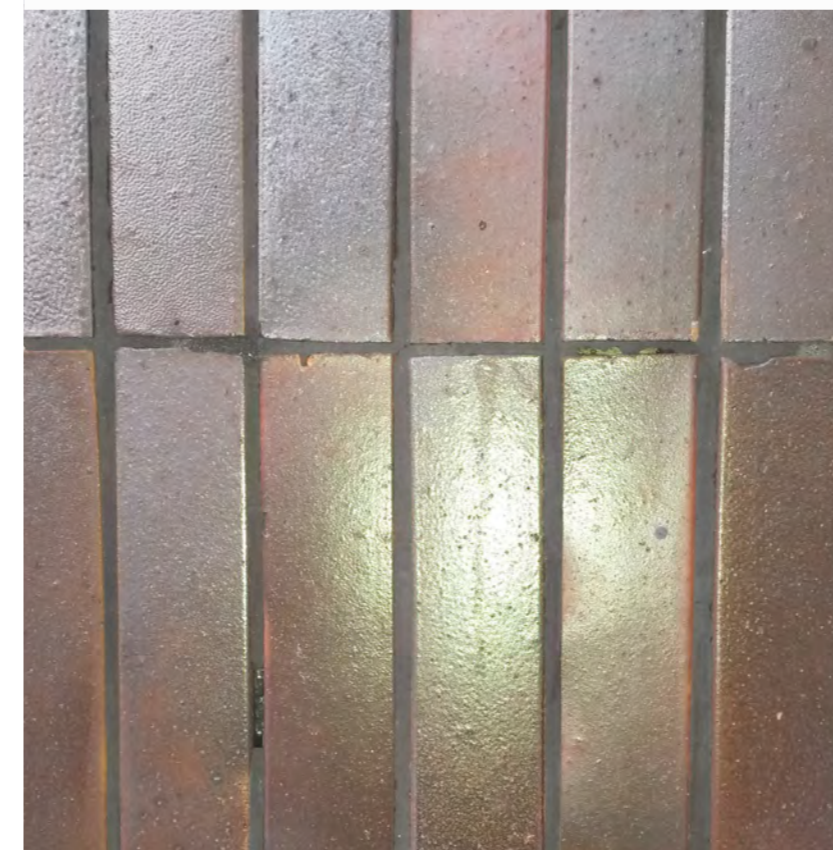
Kuvakollaasissa on esitetty julkisivun vaalea rappauspinta, valomainoksen taustana oleva horisontaalinen profiilevy (aaltopelti), piha-alueen kalanruotokuvioinen betonikiveys, julkisivun tummapolttoinen tiililaatta, parvekkeiden betonilaatta ja punainen akryylilevyseinäke ja ikkunoiden ja ovien tammikarmit ja listat.

Kuvakollaasista minulle nousi voimakkaana kolme vaihtoehtoista sisustusteemaa. Näistä oli vaikea valita vain yksi, mitä viedä tässä vaiheessa eteenpäin, joten otin kaikki kolme vaihtoehtoa mukaan prosessiin. Näiden vaihtoehtojen avulla olen käynyt läpi niin pinnat, materiaalit ja värit kuin valaistuksen ja kalusteetkin. Sisustusteemat huipentuvat detaljiikka, tyyli ja tilan henki -kappaleeseen, jonka viimeiselle sivulle olen tehnyt valinnan lopullisesta sisustusteemasta.

Sisustusteemat olen numeroinut 1,2 ja 3. Miellessäni ne assosioin seuraavasti: 1 = Lady ja mascara, 2= Blondi ja huulipuna, 3=Harikka ja nahkarotsi. Numeroinnit ja teemat kulkevat tästä eteenpäin läpi koko 6. kappaleen.

Kuva: UKI Arkkitehdit Huomisen tekijät, 2009

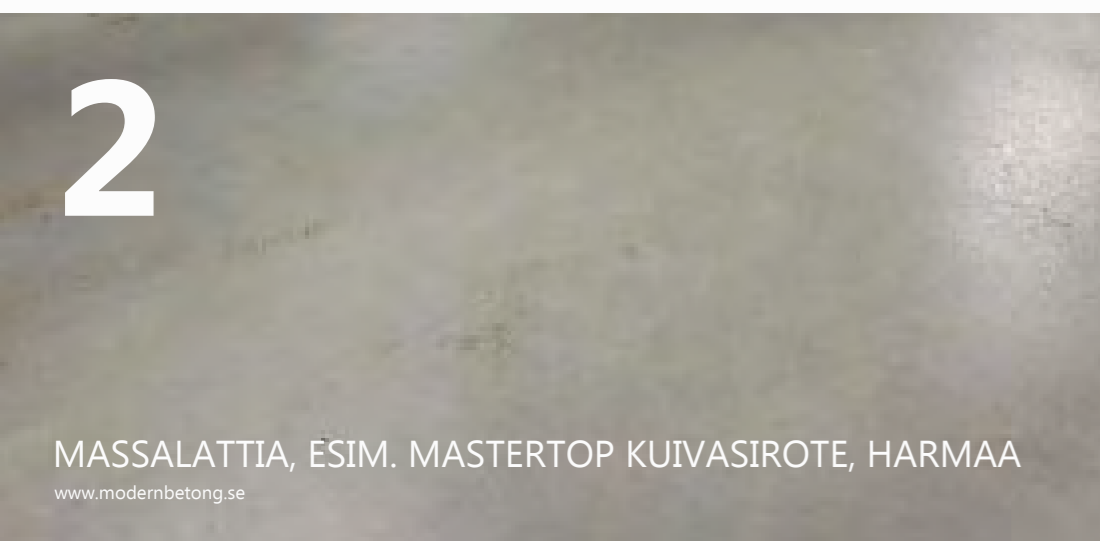
Kuvat: Tanja Väyrynen

3

LATTIALAATTA, SUORAKAIDE, SUORALADONTA, RUSEHTAVA

www.blogit.iltasanomat.fi

2

MASSALATTIA, ESIM. MASTERTOP KUIVASIROTE, HARMAA

www.modernbetong.se

1

TAMMIPARKETTI, KALANRUOTOKUVIO

www.erikoisparketti.fi

KATTO, SEINÄT JA SEINÄKKEET YLEENSÄ MAALATTU VALKOINEN

Seinäkkeen pääty profiililevy

www.pond5.com

Seinäkkeen pääty värillinen akryyli

www.karose.fi

Seinäkkeen pääty peiliä

www.wikiart.org

TEEMA 1, LADY JA MASCARA

Tähän teemaan halusin tuoda mukaan pihakivien kalanruotokuvion yhdistettynä tammeen, jota on käytetty ovi ja ikkunakarmeissa. Näyttelyseinäkkeiden päädyt ovat peiliä tai vaihtoehtoisesti voivat olla peilaavaa materiaalia kuten messinkiä, jota tilassa on käytetty ovien potkupelleissä. Seinien ja kattopinnan yleisvärinä on valkoinen.

Tyyli on herkkä, ehkä feminiininenkin. Se luo hienostuneet puitteet tilalle. Väritys on rauhallinen ja pehmeä. Myös sirous huokuu tyylistä.

TEEMA 2, BLONDI JA HUULIPUNA

Tässä teemassa toistuvat parvekkeiden akryliseinäkkeet näyttelyseinäkkeen päädyissä. Väri ei tule olemaan sama punainen vaan valkoinen, jonka aksenttiparina vihreä tai oranssi. Nämä värit tulevat naapurirakennuksen valomainoksen väreistä "TORNI Parturi". Tästä on kuva kohteen esittely -otsikon alla. Lattiana on betonimainen massalattia, mikä löytää toisintonsa parvekkeiden laatan alapinnasta. Seinät ja kattopinnat ovat yleensä valkoiset. Voisin ajatella tähän teemaan myös vaalean harmaan sopivaksi väriksi seinälle.

Tyyli on nuorekas ja leikkisä, rento ja rupatteleva. Se huokuu raikkautta ja jopa hieman kapi-nallisuutta.

TEEMA 3, HARRIKKA JA NAHKAROTSI

Materiaalien kovuus ja periksiantamattomuus luovat varman pohjan tämän teeman sisustukselle. Tummapolttoinen tiililaatta julkisivussa kääntyy lattiamateriaaliksi ja näyttelyseinäkkeiden päädyt ja palvelutiski saavat pintansa profiililevystä. Vaaleat seinä- ja kattopinnat saavat parikseen tummanpuhuvat, jokseenkin maskuliiniset materiaalit.

Tyyli on rokaava. Se on myöskin voimakas ja jyrkää. Se ei vapise vaan on päätäväinen ja rohkea.

6.3 Valaistus

Valaistuksen suunnittelu on tärkeässä roolissa näyttelytilaa suunniteltaessa. Tutkin valaistukseen liittyviä asioita otsikon 2 alla, josta oli todella paljon apua valaistussuunnittelun laadinnassa. Tässä lopputyössä olen päättänyt käyttää pääasiassa kohdevaloin toteutettavaa valaistusta, jossa valonlähteenä 4000K LED. Puhdas ja raikas, lähellä luonnonvalon spektriä oleva 4000K värilämpötila on Erco:n valaistuskonsultin suositus tämän päivän galleriatiloihin.

Tilaan tulvii paljon luonnonvaloa etenkin kesäaikaan etelän puoleisista ikkunoista. Muun muassa tästä johtuen kaikki kohdevalot on hyvä kytkeä himmennin käyttöön. Himmentimen käytöllä saadaan myös luotua erilaisia valaistusvariaatioita, luomalla vaikkapa dramaattisia tunnelmia tilaan.

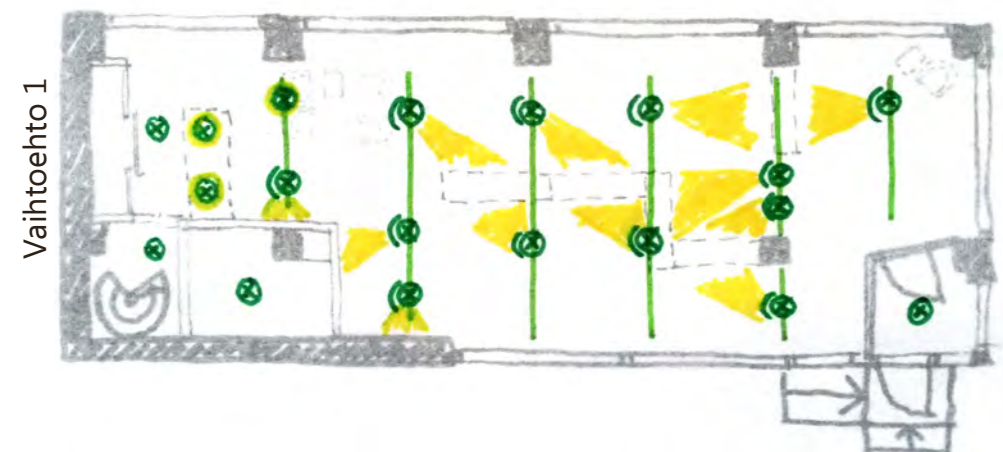
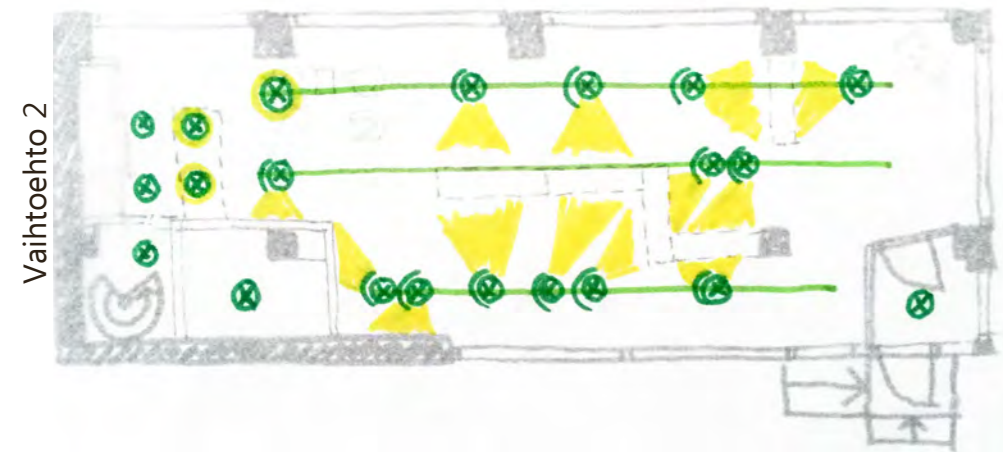
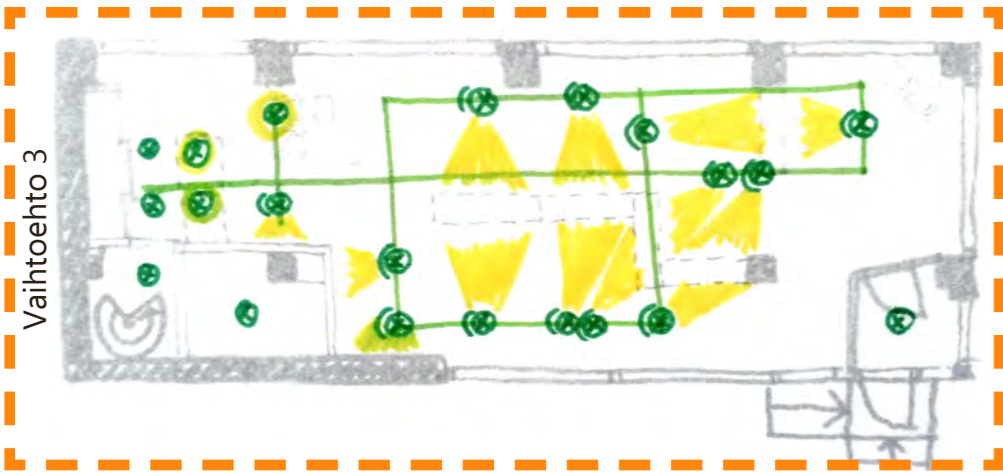
Koska galleriassa on liikuteltavat näyttelyseinäkkeet ja erilaisia toimintoja ja tapahtumia

näyttelytoiminnan ohella, asetti tämä haasteen valaistuksen suunnittelulle. Mietin näyttelyseinäkkeiden mahdollisia sijainteja ja ne ja valaistuksen avauskulmat ja katseluetäisyydet huomioiden tein alustavia skissailuja valaistuksesta ja kiskojen sijainnista. Näiden pohjalta olin yhteydessä Erco:n valaistuskonsulttiin. Näin sen parhaaksi tässä vaiheessa suunnittelua. He ovat valaistuksen ammattilaisia, joiden puoleen on hyvä kääntyä yksityiskohtaisissa asioissa. Kävimme tilaa yhdessä läpi. Oli helppotavaa huomata, että luonnokseni vastasivat melko hyvin hänen ohjeistusta kiskojen sijainnista. Olin valinnut Ercon mallistosta kaksi eri valaisinvaihtoehtoa, joista toista minulle suositeltiin valittavaksi. Perusteluna oli, että siihen saa paremmin erilaisia filttareita, joilla saadaan aikaan eri avauskulmia valoille. Filttareiden käyttö antaa joustavuutta ja mahdollistaa muuntautumisen, luoden samalla hyvät valaistusolosuhteet eri käyttötilanteisiin. Filttareiden

vaihto toiseen malliin on helppoa.

Viereisen sivun valaisinvaihtoehdot sijoittuvat palvelutiskin yläpuolelle ja toimivat arkkitehtonisina valaisimina, visuaalisina elementteinä tilassa. Värilämpötila näissäkin on hyvä olla samainen 4000K kuin kohdevaloissa, jotta tilan valaistuksen väristä saadaan yhtenäinen. Valaisinvaihtoehdot kulkevat aiemmin mainittujen teemojen mukaisesti. Ensimmäisessä vaihtoehdossa tyyli on herkkä ja kevyt. Toisessa vaihtoehdossa on mukana teeman mukainen leikkisyys ja nuorekkuus. Kolmannessa vaihtoehdossa nousevat esiin maskuliinisuus ja lujuus.

Seuraavalla sivulla on luonnoksia valaisinkiskojen sijoittelusta sekä vaihtoehtoiset mallit kohdevalojen valaisintyyppistä.

KISKOJEN SIJAINNIT TILASSA

- VAIHTOEHTO 1: Kiskot on sijoitettu tasavälein tilan syvyys suunnassa. Kiskoja on yhteensä kuusi, joista neljä pidempää ja kaksi lyhyempää. Mietin tässä vaihtoehdossa kiskojen määrää. Tuleeko tilasta levoton ja rikkooko se tilan jänteveyttä.
- VAIHTOEHTO 2: Tässä vaihtoehdossa vaihdoin kiskojen sijainnit pituussuuntaiseksi tilaan nähden. Tilanne rauhoittui huomattavasti edellisestä. Mietin kuitenkin, onko tämä toimiva ratkaisu eri käyttötilanteissa.
- VAIHTOEHTO 3: Tähän vaihtoehtoon yhdistin ensimmäisen ja toisen vaihtoehdon mallit. Pituussuuntaisia linjoja on yksi, josta lähtee haaralinjat kohti ikkunoita tai pilareita ja niiden välissä on vielä pituussuuntaiset linjat. Tämä tuntui toimivimmalta vaihtoehdolta, mutta jäin vielä miettimään haaralinjojen välissä olevia pituussuuntaisia linjoja.

Näiden skissailujen jälkeen olin puhelinyhteydessä Ercon valaistuskonsulttiin. Lähetin hänelle tilasta pohjapiirroksen ilman omia ajatuksiani kiskojen sijainneista. Kävimme läpi valaistusta ja hänen ohjeistuksena oli käyttää mahdollisimman vähän kiskoja ja tehdä kattomaailmasta rauhallinen. Hänen ehdotuksenaan oli käyttää yhtä runkolinjaa, mikä kulkee läpi tilan ja kahta tai kolmea syvyysuuntaista kiskolinjaa, jotka leikkaavat runkolinjan. Skissivaihtoehto 3 osoittautui parhaiten toimivaksi, joten päädyin lopulta tähän vaihtoehtoon ilman haarojen välisiä pituussuuntaisia kiskoja.

KOHDEVALOJEN VALAISINVAIHTOEHDOT

- VAIHTOEHTO 1: Erco, malli Parscan
- VAIHTOEHTO 2: Erco, malli Opton
- VAIHTOEHTO 3: Glamox, malli S70 LED

Näistä valaisinvaihtoehtoista valitsin ensimmäisen vaihtoehdon suunnitelmaani, Ercon Parscan. Osaltaan tähän vaikutti Ercon suositus, mutta myöskin oma näkemys. Mielestäni valaisin on siro ja kevyt, huomaamaton, mikä on tarkoituksenmukaista, jotta itse valaistus saa pääroolin. Vaihtoehto 2 valaisinmalli on ehkä liian huomiota herättävä terävillä piirteillään ja Glamoxin malli ei lopulta tuntunut muotokieleltään enää vertailukelpoiselle Ercon valaisimien rinnalla. Ercon suositus Parscan valaisimelle oli sen mukautuminen eri filttäreille, kuten aiemmin jo mainitsin. Tässä opinnäytetyön suunnitelmassa tulen käyttämään flood, wide flood, spot ja oval food filttäreitä. Avauskulma vaihtelee filttäreiden välillä spotin kapeasta 15 asteisesta oval floodin leveään, ovaalin muotoiseen, 64 asteiseen avauskulmaan.

Vaihtoehto 3

Vaihtoehto 2

Vaihtoehto 1

3

www.martela.fi

www.martela.fi

www.hay.dk

www.modeo.fi

2

www.touchhelsinki.com

www.martela.fi

www.martela.fi

www.martela.fi

1

www.innometsa.com

www.finnishdesignshop.com

www.designisthis.com

6.4 Kalusteet ja varusteet

Pääasialliset irtokalusteet koostuvat istuskeluryhmän tuoleista ja pikkupöydästä sekä vaatenaulakosta. Irtokalusteet on valittu teeman mukaisesti. Halusin kuhunkin teemavalintaan tuoda mukaan näkyvyyttä, niin että kalusteet huomataan, mutta silti puhuvat hiljaista kieltä. Kalusteet eivät ole pääosassa, mutta niillä on selkeä tarkoitus, näyttelykierros päättyy istuskeluryhmään palvelutiskin vieressä.

Kalusteet olen valinnut aikakauden tyylin mukaisesti, -50-60-lukulaisuutta henkien. Ensimmäisessä vaihtoehdossa tuolin pinnat muistuttavat Tapiovaaran Mademoiselle tuolia. Tuolin siro linja toistuu pikkupöydän rungossa sekä vaatenaulakon taipuisassa muodossa. Toisessa vaihtoehdossa Mannermaan -50 -luvun Kilta tuoli saa kaverikseen tämän päivän muotoilua, Martelan pikkupöydän ja vaatenaulakon. Kolmannessa vaihtoehdossa pinottava Kari tuoli -60 -luvun lopulta on mustavalkoisena versiona selkeäpiirteinen ja maskuliininen, jonka seurana on yhtä selkeälinjaiset kaverit pikkupöytänä ja vaatenaulakkona.

mäisessä vaihtoehdossa tuolin pinnat muistuttavat Tapiovaaran Mademoiselle tuolia. Tuolin siro linja toistuu pikkupöydän rungossa sekä vaatenaulakon taipuisassa muodossa. Toisessa vaihtoehdossa Mannermaan -50 -luvun Kilta tuoli saa kaverikseen tämän päivän muotoilua, Martelan pikkupöydän ja vaatenaulakon. Kolmannessa vaihtoehdossa pinottava Kari tuoli -60 -luvun lopulta on mustavalkoisena versiona selkeäpiirteinen ja maskuliininen, jonka seurana on yhtä selkeälinjaiset kaverit pikkupöytänä ja vaatenaulakkona.

Varusteita on lähinnä asiakas wc-tilassa, jotka olen esittänyt irtokalustesuunnitelmassa. En nähnyt tarpeelliseksi tehdä näistä sisustus-teeman mukaisia vaihtoehtoja. Ikkunoiden edessä on pimennysverhona kierrekaihtimet. Pimennysverhot eivät ole 100% pimentävät, koteloidut. Ikkunat tammi karmeineen ovat alkuperäisiä, osa uusittu 2000-luvulla. En halunnut piilottaa alkuperäisiä, kauniita, puisia karmeja kotelointien taakse. Kierrekaitimet olen määritellyt alakattokuvaan. Lisäksi kaikissa ikkunoissa on UV-suojakalvot suojaamassa taideteoksia auringon haittavaikutuksilta.

PALVELUTISKI

Palvelutiskin muotokielestä minulla oli jo aivan alkuvaiheessa selkeä ajatus, mikä se tulee olemaan. Se noudattaa tilan muotoa, suora-kaidetta. Muoto on pelkistetty, selkeälinjainen. Näyttelytilaan avautuva sivu on lähes eleeetön, voisi sanoa hiljainen. Näin halusin sen olevan, jotta pääpaino ja huomio pysyy varsinaisessa tilan käytössä, näyttelytoiminnassa.

Tein tiskistä massoitteluluonnokset, joista valitsin kaksi vaihtoehtoa lähempään tarkasteluun. Näistä vaihtoehdoista tein käsivaraiset skissit ja kävin niissä tarkemmin läpi mitoitusta ja toiminnallisuutta. Muotona tiskit ovat samankaltaiset, poikkeavuutena korkean hyllykköosan sijoittuminen tiskin eri päihin.

Toimintojen pääpaino on tiskin työntekijän puoleisella sivulla sekä päädyissä. Toisessa vaihtoehdossa tiskin matalassa päädyssä on tilavaraus pienikokoiselle kahviautomaatille, korkea pääty voi toimia esimerkiksi esittelyhyllykkönä. Ensimmäisessä vaihtoehdossa sekä tilavaraus kahviautomaatille että esittelyhyllykkö sijoittuvat tiskin korkeaan osaan. Tiskin yläta-

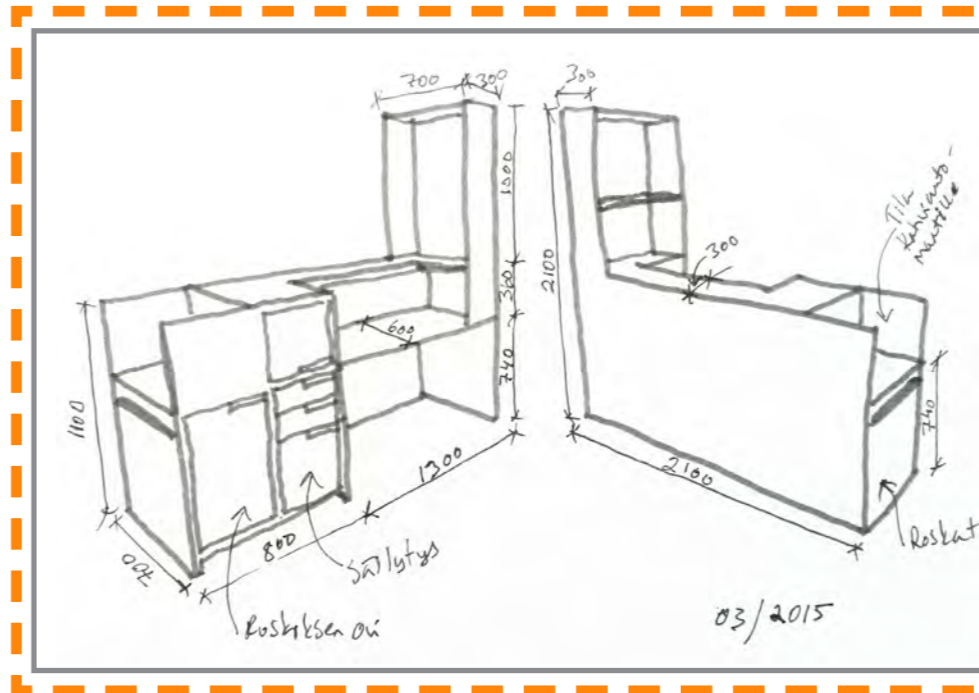
solla voi näyttelyn aikana olla esillä teosluettelot ja taiteilijan CV. Sitä voi hyödyntää myös pienempien tuotteiden esittelypaikkana, kuten taidekorttien esittely. Molemmat tiskit ovat korkeimmillaan 2100 mm korkeita. Korkeus tulee viereisen, kellaritilaan johtavan kulkuaukon mukaan. Ylätason, palvelutason korko on 1100 mm lattiapinnasta. Työntekijän puolella on tilaa säilytykselle, joista osa on mappimittoitettuja, korkeus väh. 320 mm. Kahviautomaatin alapuolella tiskin päädyssä on aukotus roska-astialle, joka tyhjenetään työntekijän puolelta.

Näistä kahdesta vaihtoehdosta valitsin vaihtoehto 2 paremmin tilaan soveltuvaksi. Päädyin tähän ratkaisuun massoitteluluonnoksia tarkastelemalla. Vaihtoehto yhdessä korkea hyllykköosa sijoittuu tiskin avoimeen päätyyn, tilan puoleiseen päätyyn. Korkea osa tilan puolella tekee tiskistä mielestäni suljetun oloisen. Tämä tilanne ei tue ajatustani gallerian vuorovaikutellisuudesta gallerian työntekijän ja kävijän välillä, vaan on enemmän tämän vastainen. Korkea hyllyosa myöskin blokkaa näkymän ja

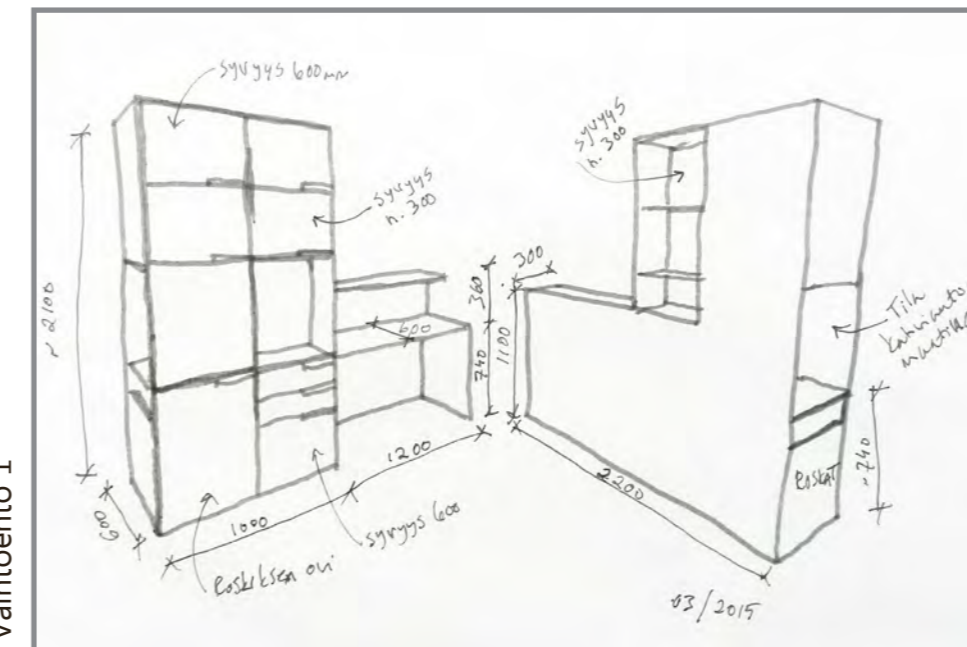
vuorovaikutussyhteyden istuskeluryhmään sekä kahviautomaatille. Hyvänä puolena tässä vaihtoehdossa on runsaampi säilytystila.

Vaihtoehto 2 on selkeämpi. Se tukee vuorovaikutellisuutta tilassa. Se on avoimempi ja sen ääreen on helppo tulla. Näyttelytilaan avautuva sivu on eleeettömämpi ja puhtaampi.

Vaihtoehto 2

Vaihtoehto 1

Kuvat: Tanja Väyrynen

3

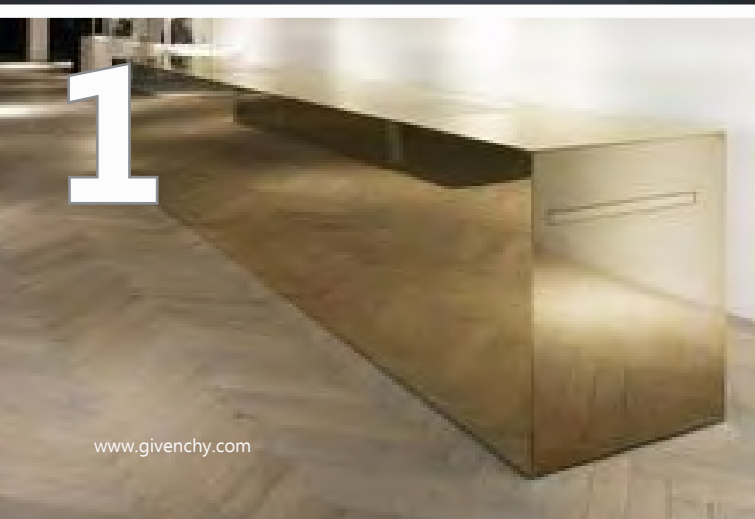
www.pinkeminence.fi

2

www.officerenovationworkindeli.wordpress.com

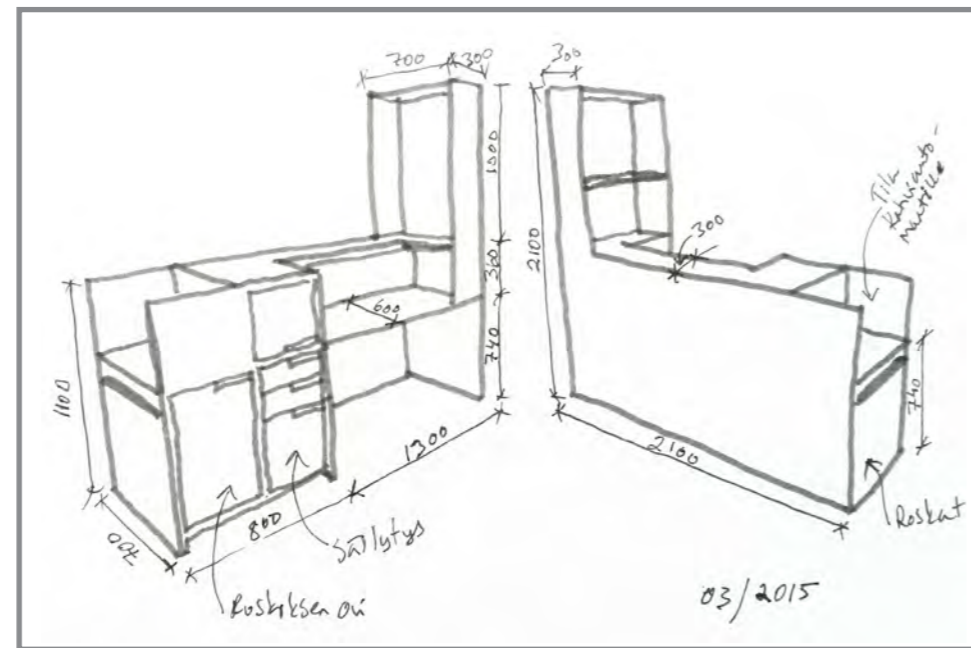
1

www.givenchy.com

PALVELUTISKIN MATERIAALIVAIHTOEHDOT

- VAIHTOEHTO 1: peilaava materiaali, hehkutettu messinki tms., josta kuvastuu lattiamateriaali tai sisäverhouslauta kalanruotokuviona
- VAIHTOEHTO 2: harmaa, laminaattipintainen tai maalattu MDF, lisäksi mahdollisesti harmaa akryyli etupinnassa
- VAIHTOEHTO 3: profiililevy etupinnassa, muut pinnat tumma laminaattipintainen mdf

102

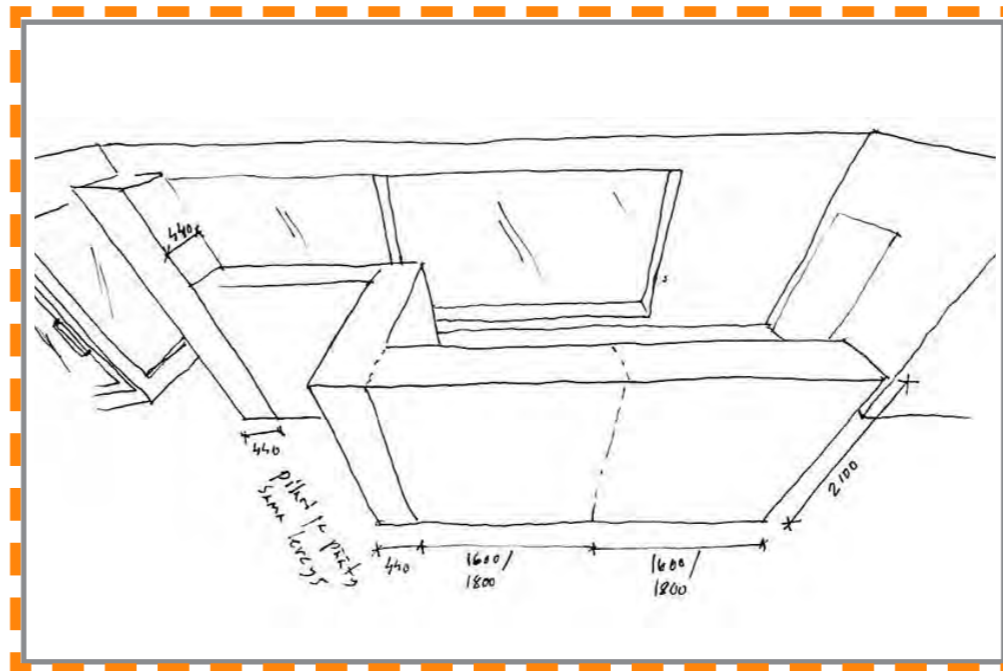
Kuva: Tanja Väyrynen

NÄYTTELYSEINÄKE

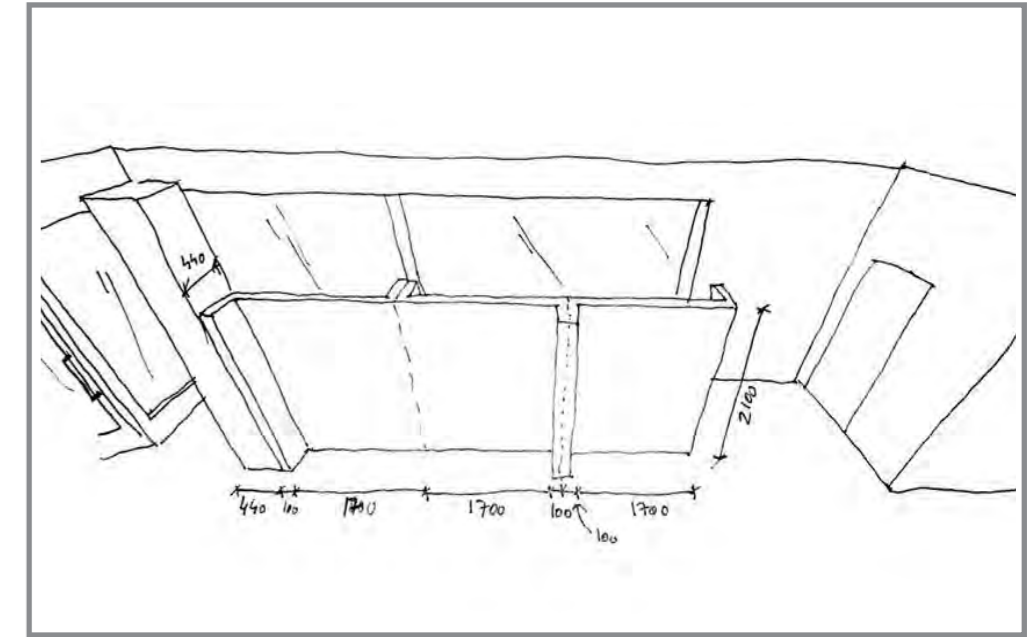
Näyttelyseinäkkeistä tein kaksi erilaista vaihtoehtoa. Toinen vaihtoehtoista on suoralinjainen ja selkeä, toinen on Z -muotoinen. Molemmat ovat korkeudeltaan 2100 mm. Tila on 2665 mm korkea. Päädyin seinäkkeen 2100 mm korkeuteen, jotta alakaton ja seinäkkeen väliin jää väljyyttä. Näin myös valo pääsee kulkemaan vapaasti seinäkkeen yläpuolella. Seinäkkeet ovat 1600 ja 1800 mm leveitä/pitkiä ja keskipilarin vahvuisia, 440 mm. Kahteen eri pituuteen päädyin saadakseni tilaan riittävän

väljät kulkuväylät. Seinäkkeet ovat materiaaliltaan MDF levyä, mikä takaa riittävän lujan kiinnityspinnan teoksien ripustuksille. Seinäkkeet ovat maalattuja ja väriltään valkoiset, kiiltoasteeltaan täyshimmeät. Seinäkkeen päädyt ovat vielä tässä vaiheessa teeman mukaisia, joko peili/messinki, akryyli tai profiililevy. Ajatuksena on, että seinäkkeet ovat liikuteltavia, joten ne tarvitsevat pyörät allensa. Jotta seinäkkeet ovat tukevan oloiset, täytyy rakenne miettiä sen mukaisesti.

Valitsin näistä vaihtoehdoista suorakaiteen mallisen seinäkkeen. Koin Z-mallissa hankalaksi toteuttaa ehjiä, pitkiä seinäjatkeita, sillä kahden Z-seinäkkeen yhdistelmässä Z:n lyhyempi sivu muodostaa ulokkeen keskelle ja seinäkkeen päätyihin. Pitkät liitokset katkeutuvat määrävälein ja ulokkeet voivat muodostua ongelmaksi kulkuväylillä. Suorakaiteen muotoisessa seinäkkeessä sisätilan voi hyödyntää säilytyksenä. Seinäkkeen muoto mahdollistaa selkeät ja ehjät seinäjatkeet.

Kuvat: Tanja Väyrynen

103

3

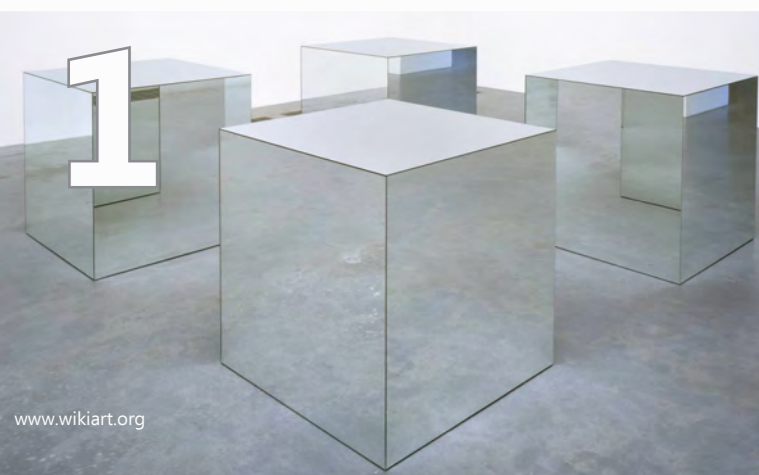
www.pond5.com

2

www.karose.fi

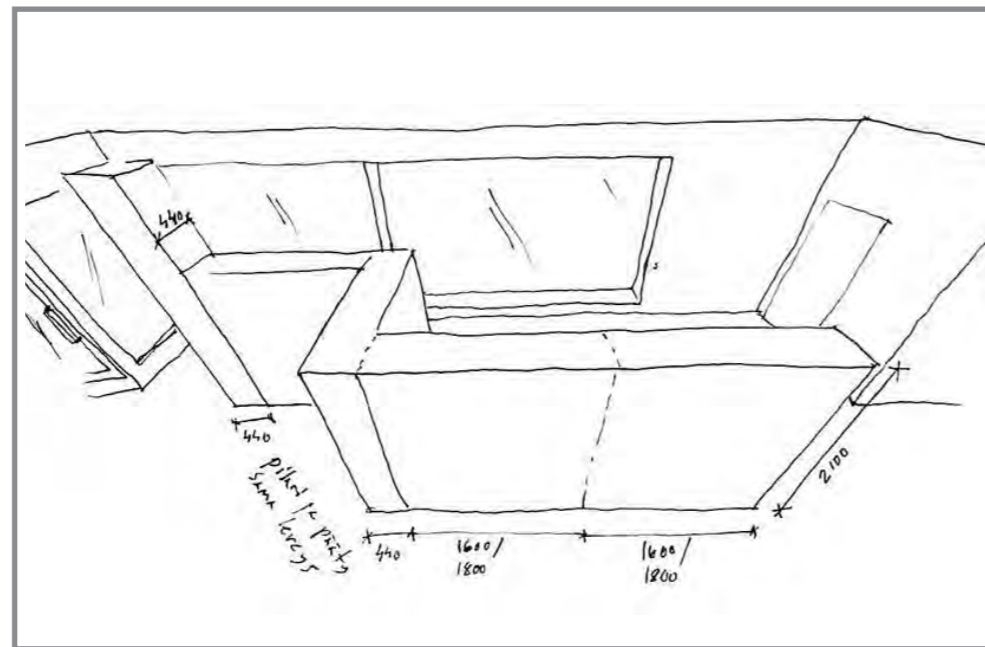
1

www.wikiart.org

NÄYTTELYSEINÄKKEEN MATERIAALIVAIHTOEHDOT

- YLEISVÄRI: näyttelyseinäkkeen materiaali MDF, maalattu valkoinen, päädyissä aksenttiväri tai materiaali eri vaihtoehdoilla
- VAIHTOEHTO 1: päädyissä peilaava materiaali, hehkutettu messinki tms., josta kuvastuu lattiamateriaali
- VAIHTOEHTO 2: päädyissä akryyli, yleensä valkoinen, aksenttina oranssi tai vihreä akryyli osassa seinäkkeiden päätyä, saa tarvittaessa piilotettua seinäkejärjestelyssä
- VAIHTOEHTO 3: päädyissä profiililevy

104

Kuva: Tanja Väyrynen

www.flickr.com

6.5 Detaljiikka, tyyli ja tilan henki

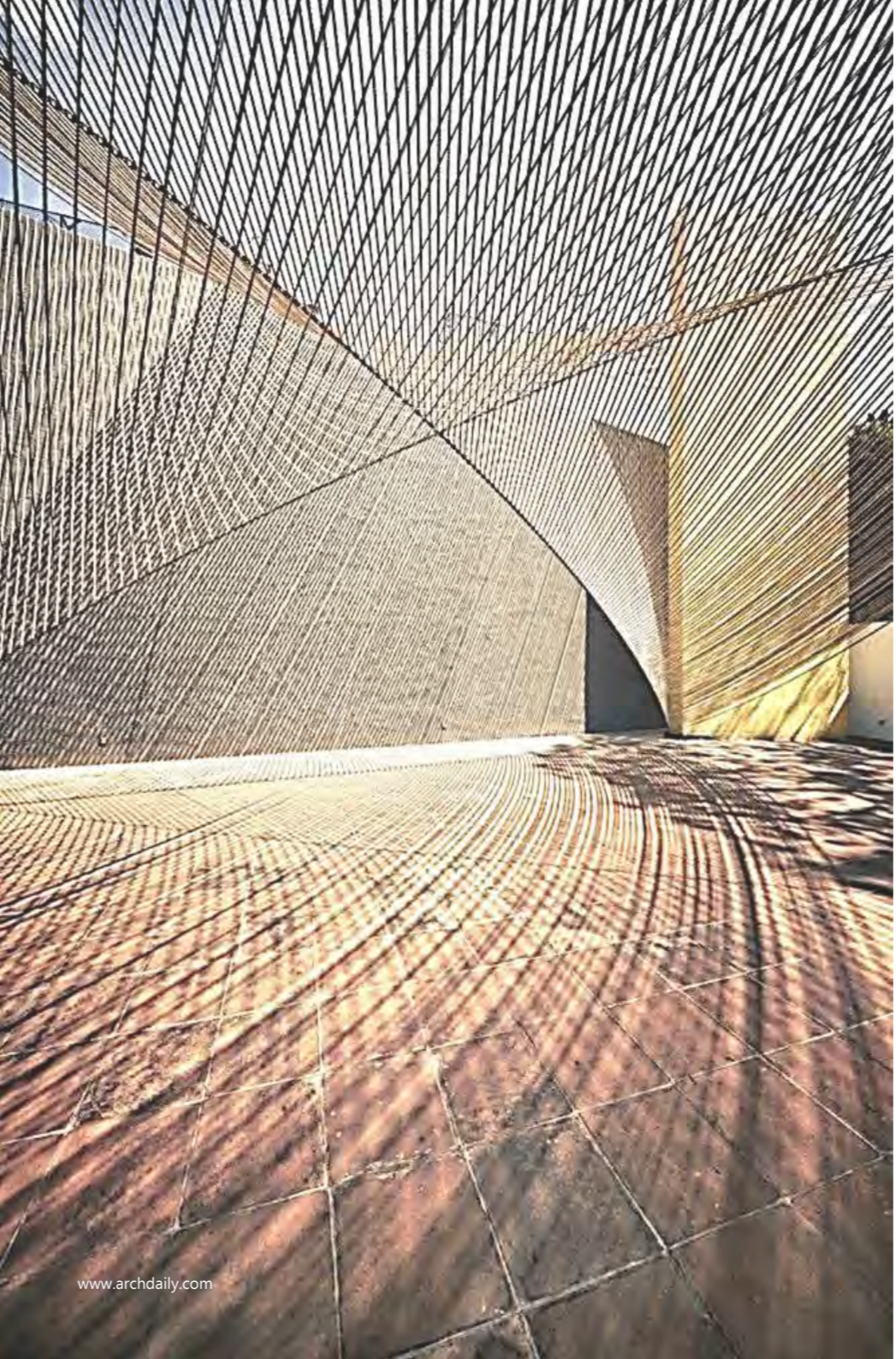
Sisustusteemat huipentuvat tämän otsikon alla. Olen tehnyt kustakin teemasta kuvakollaasin, moodboardin. Teemat ovat eri tyyliä, tarkoituksella. Jokaiseen teemaan olen ottanut poimintoja teemakohtaisesti valaisinmallista ja istuskeluryhmän tuolimallista. Samoin lattiamateriaalit kulkevat teeman mukaisesti.

Moodboardin luominen suunnitteluprosessin viimeisessä vaiheessa kiteytti sisustusteemojen hengen ja tyylin. Tämä helpotti omaa päätöstäni lopullisesta teeman valinnasta.

Kaikki teemat henkivät mielestäni rakennuksen aikakautta omalla tyyllillään. Ensimmäisessä vaihtoehdossa, teemassa Lady ja mascara, tyyli on puettu kalanruotokuvion ympärille. Tyyli on hienostunut, hoikka ja sirolinjainen, kuten on rakennuksen torniosakin. Toisessa vaihtoehdossa, teemassa Blondi ja huulipuna, tyyli on leikkitelevä. Piha-alueen betonikiveys ja rakennuksen betonielementti näkyvät lattiamateriaalivalinnassa. Vahva jalusta antaa varman ja selkeän pohjan hienovaraiselle väri-ilottelulle näyttelytilassa, jatkuen rakennuksen ulkopuo-

lulle parvekkeiden akryyliseinäkkeisiin. Kolmannessa vaihtoehdossa, teemassa Harrikka ja nahkarotsi, tyyli on tumman puhuva. Julkisivun tumma tiililaatta käännettynä lattiamateriaaliksi on kuin myöhäisen illan moottoritie. Pinta, mikä antaa luotettavan alustan määränpään matkatessa.

Teemojen tyyliä aukeavat seuraaville kolmelle sivulle. Lopussa valittu teema ja sen materiaalipaletti.

www.archdaily.com

www.fadors.com

www.scandinavianobjects.com

www.minimalissimo.com

www.erikoisparketti.fi

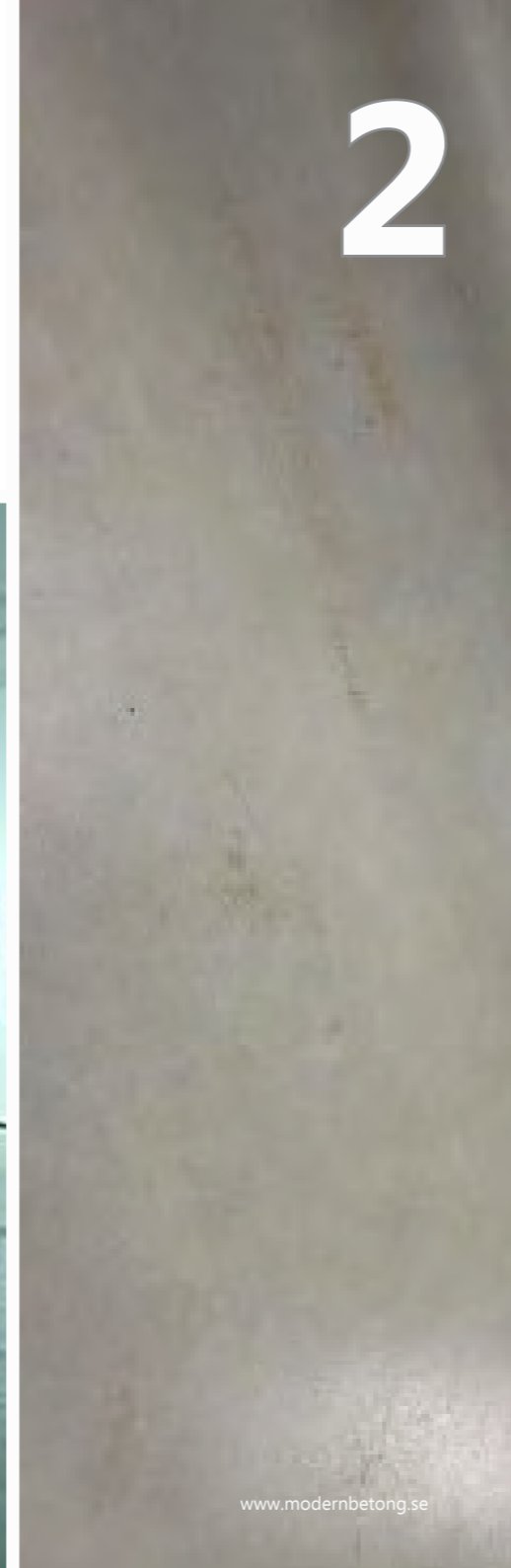
www.touchhelsinki.com

www.paperrooms.com

www.witthoef-latourelle.com

www.modernbetong.se

2

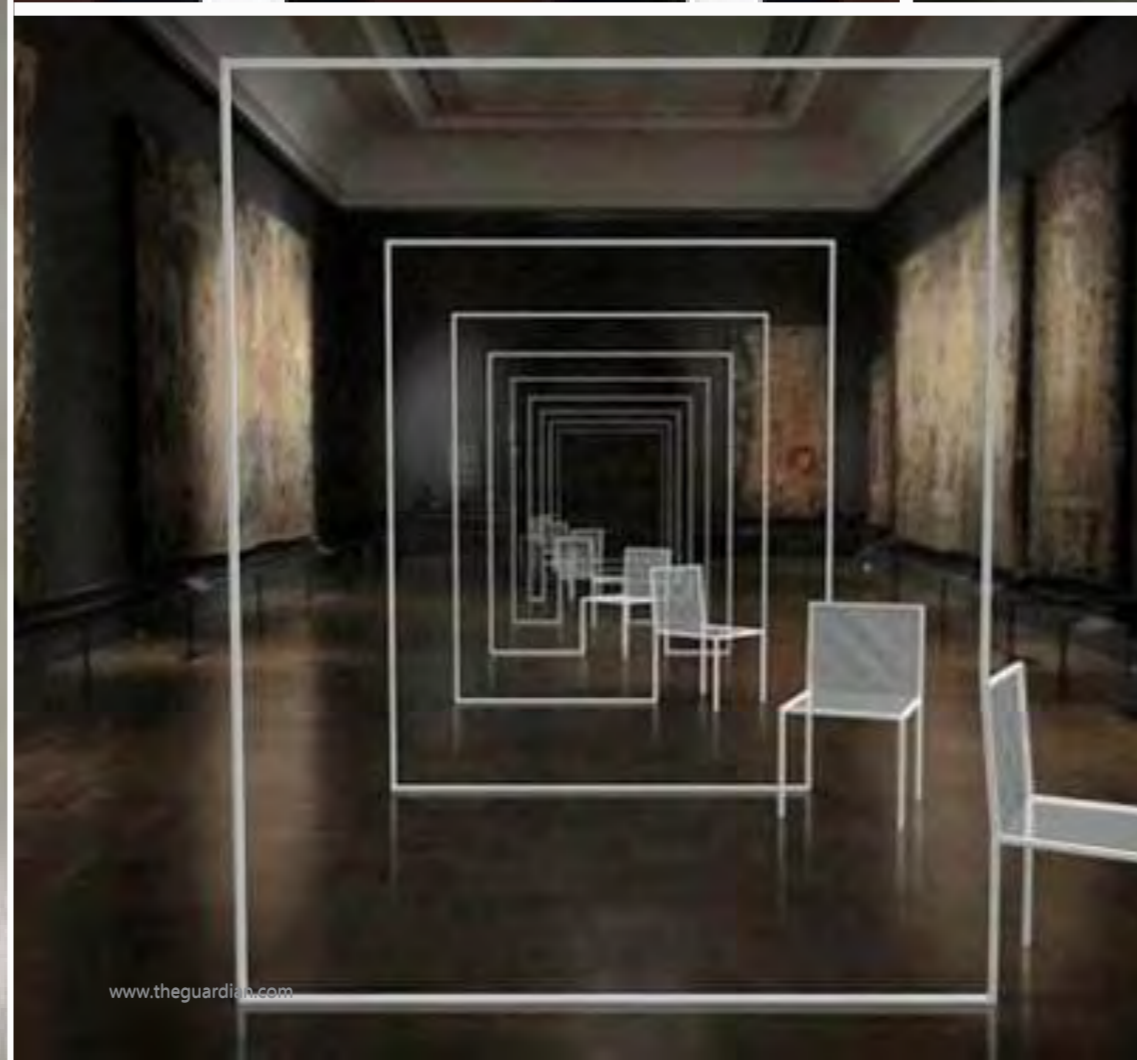

www.designinfinland.blogspot.com

www.oslopassiongeek.blogspot.fi

3

www.theguardian.com

www.martela.fi

www.gnevillebrooks.com

www.blogit.fi

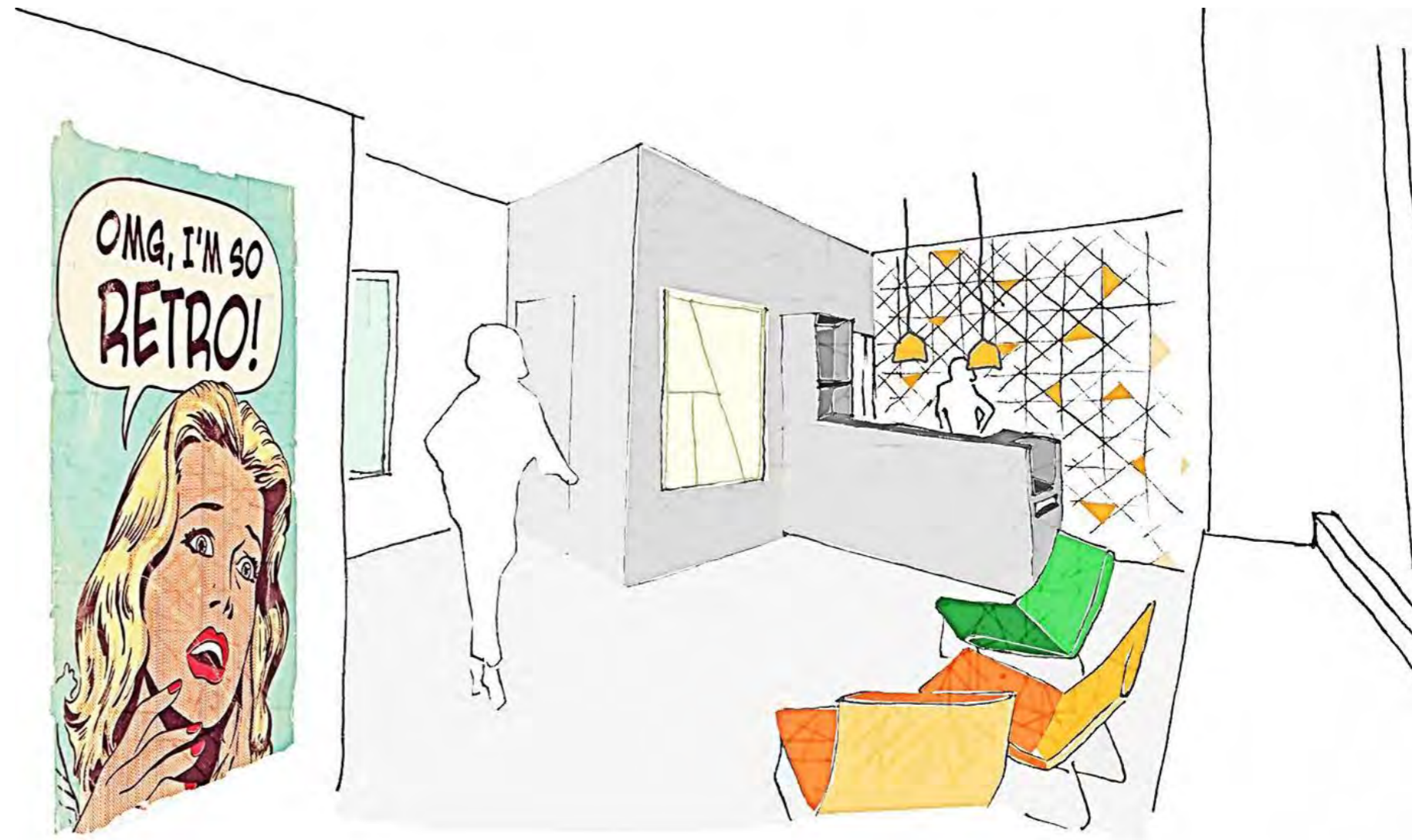
BLONDI JA HUULIPUNA

Lopullinen valintani on teema 2, Blondi ja huulipuna. Tyylin leikkimielisyys puhutti. Uskon sen myös palvelevan parhaiten kohderyhmää, nuoret ja aloittelevat taiteilijat. Tilan muut tapahtumat luennot, lopputyönäyttelyt, pop up myymälä saavat tässä vaihtoehdossa raikkaan taustan toimintoilleen. Seinäkkeiden aksenttivärin, oranssin saa tarvittaessa piilotettua joko pilaria tai toista seinäkettä vasten, mikäli tilanne sitä vaatii. Suuret ikkunat tukevat tyylin raikkautta ja puhtautta. Tarvittaessa ikkunoiden eteen voidaan laskea valkoiset pimennysverhot, esimerkiksi luentotilaisuuksien aikana.

Olen päätökseeni tyytyväinen. Hain tyyllillä vastakohtaisuutta gallerioiden valkoiseen kuu-tioon. Vastakohtaisuus tässä tyyllissä toteutuu esimerkiksi tuolien tekstiilien värivalinnoissa, vihreä ja oranssi, seinäkkeiden oranssissa aksenttivärissä ja palvelutiskin yläpuolella olevissa ripustettavissa valaisimissa. Asiakas wc -tilan seinät näyttelytilan puolelta tulevat olemaan vaalean harmaat. Valkoista seinäpintaa on lähinnä seinäkkeissä sekä pilareissa ja asiakas wc -tilan seinälaatoituksessa. Wc -tilan päätyseinässä voisi rohkeasti kokeilla graffitimaalausta, jossa mukana teemakohtaista väriä.

Koen tyylin vuorovaikutuksellisenä, mutta se antaa myös tilan hiljaiseen taidekokemiseen. Istuskeluryhmän sijainti näyttelykierroksen päätteeksi luo tilan sosiaalisempaan kanssakäymiseen. Voit nauttia tässä "kupposen kahvia" ja katsoa vaikkapa taiteilijan muita teoksia gallerian tarjoaman kannettavan tietokoneen kautta.

Kiitos matkasta!

MATERIAALIT JA VÄRIT

Istuskeluryhmän tuolien verhoilu ja työtuolin verhoilu:

- Oranssit tuolit, yht. 3 kpl + työntekijän tuoli 1 kpl. Kvadrat, malli Remix 2, väri tumma oranssi 443 ulkopuolelta ja väri vaaleampi oranssi 543 sisäpuolelta. 100.000 Martindale.
- Vihreät tuolit, yht. 2 kpl. Kvadrat, malli Remix 2, väri vihreä 412 ulkopuolelta ja väri vaaleampi vihreä 942 sisäpuolelta. 100.000 Martindale.

Asiakas wc-tilan seinälaatoitus:

- Pukkila, malli Arkitekt color, koko 97x297x6mm, väri 785122, valkoinen, mattapinta.

Näyttelyseinäkkeet ja alakatto:

- Pinta maalattu valkoinen, NCS S0300-N, täyshimmeä.

Näyttelyseinäkkeen päädyt:

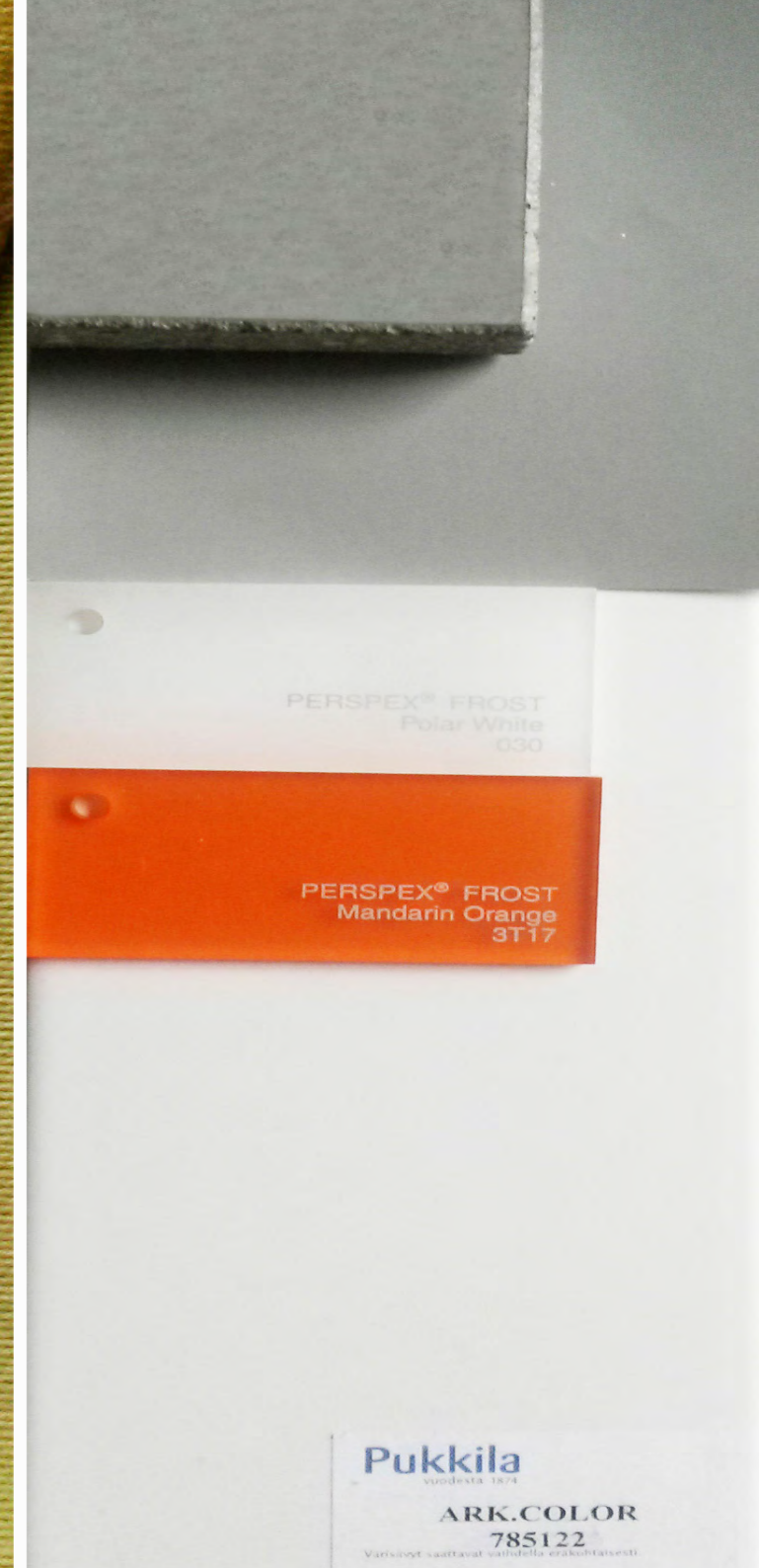
- Akryylilevy, Perspex Frost, 5mm, väri yleensä Opal 030 valkoinen, aksenttiväriä Mandarin Orange 3T17 osassa seinäkkeen päätyjä.

Asiakas wc-tilan seinät näyttelytilan puolelta ja palvelutiski kokonaan:

- Pinta maalattu vaalean harmaa, NCS S4000-N, täyshimmeä.

Lattia:

- Kuivasiroite tasoitepinnoite, Basf, Mastertop 100P, väri Natural.

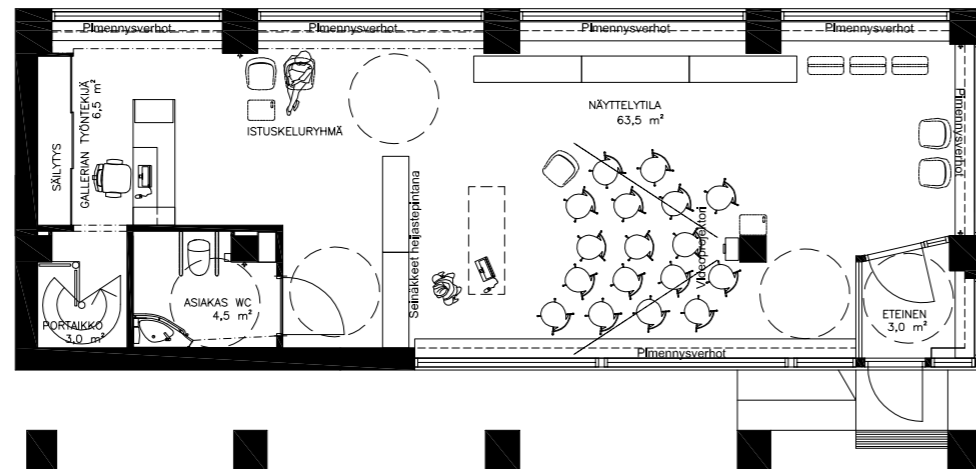

7. TILASUUNNITELMA

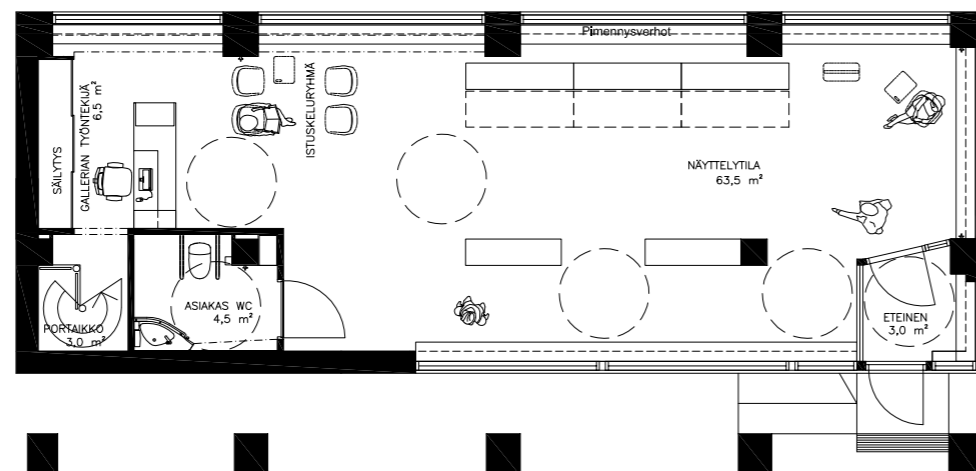
7.1 Tilan toiminta, skenaariot

Tämän luvun alla esitän pohjapiirroksin Galleria Aulan käyttötilanneskenaariot muista toiminoista.

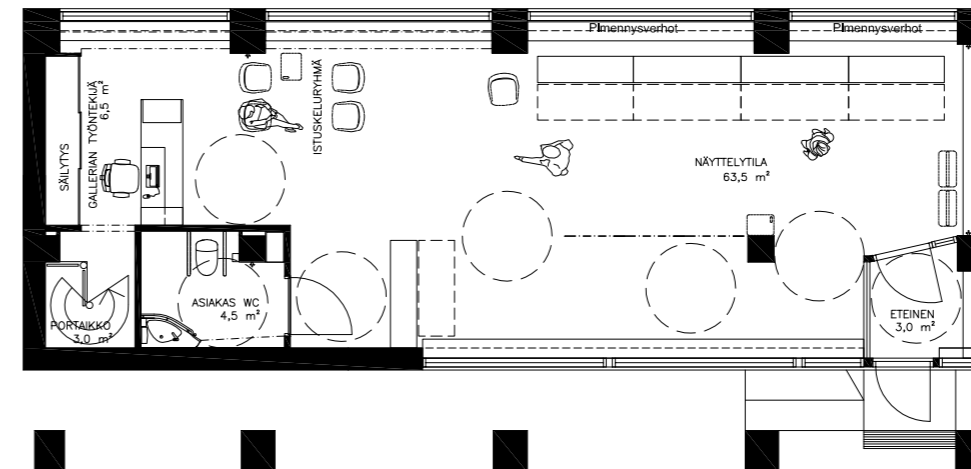
Kuvat eivät ole mittakaavassa.

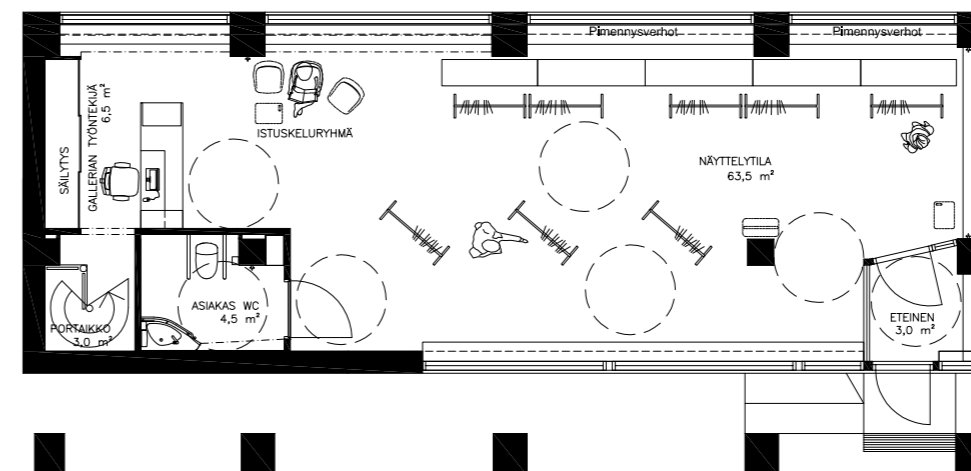
KÄYTTÖTILANNESKENAARIO 1,
LUENNOT, PECHA KUCHA

KÄYTTÖTILANNESKENAARIO 2,
HARRASTELIJANÄYTTELYT

KÄYTTÖTILANNESKENAARIO 3,
OPPILAITOSTEN LOPPUTYÖNÄYTTELYT

KÄYTTÖTILANNESKENAARIO 4,
POP UP-MYYMÄLÄ

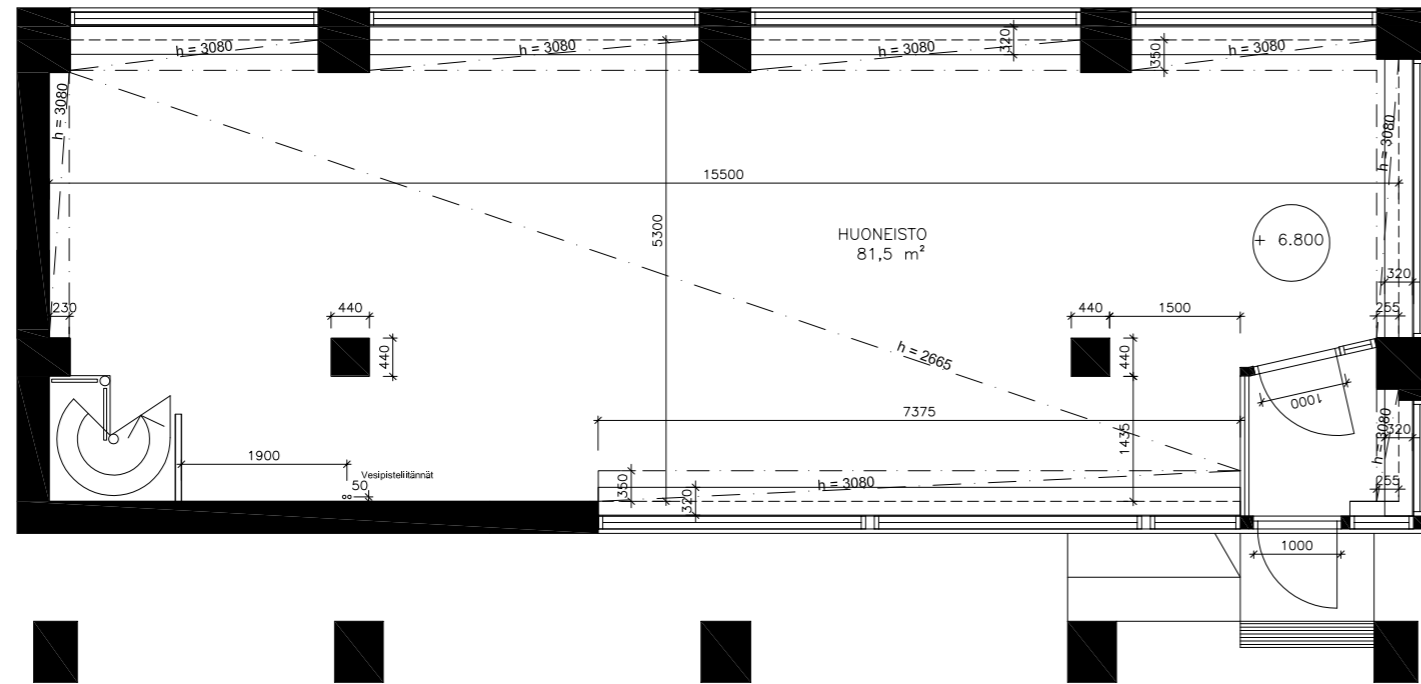
7.2 Kuvat ja suunnitelmat

Tämän luvun alla esitän Galleria Aulan piirustukset lähtötilannepiirustuksesta kalustekuviin.

Kuvat eivät ole mittakaavassa.

LÄHTÖTILANNE JA INVENTOINTIMITOITUS

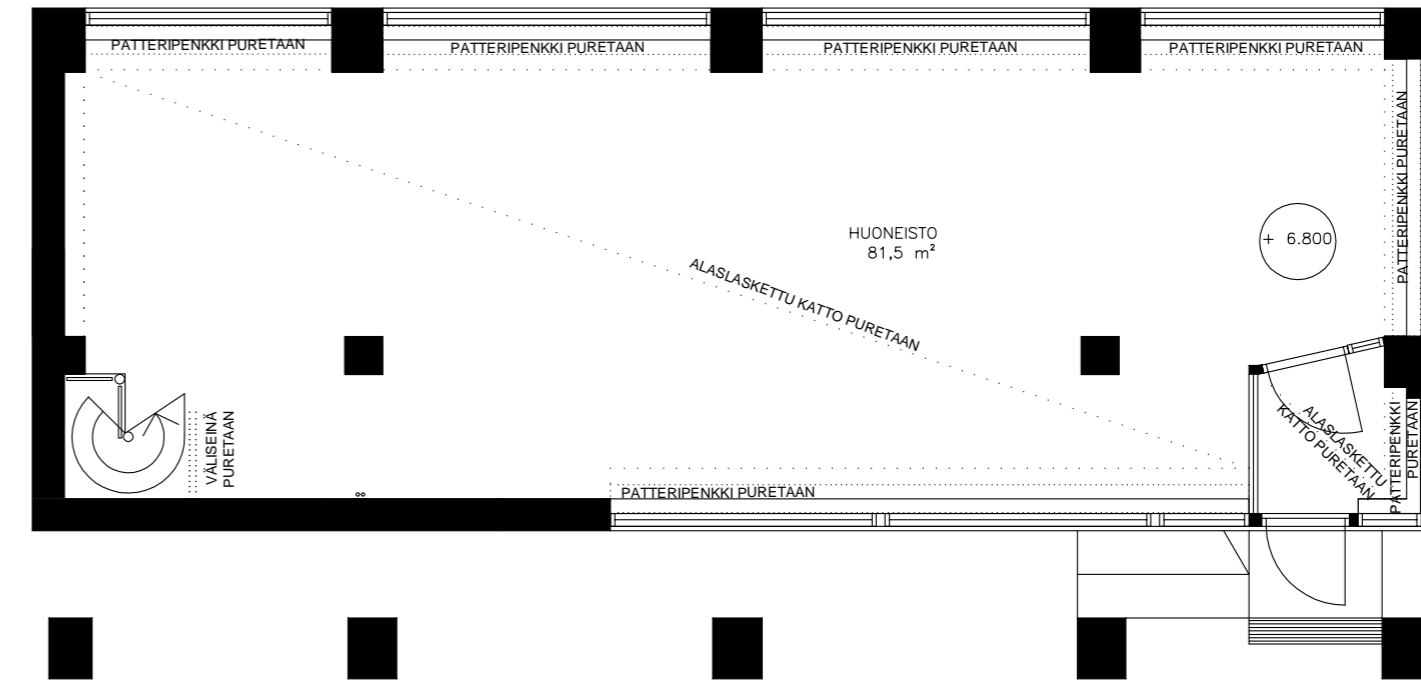
- Inventointimitoitus tehty paikan päällä 17.12.2014.
- Inventoinnissa apuna LähiTapiolalta (kiinteistön omistaja) saatu tulostettu pohjapiirustus.
- Inventointimitoitus tehty kuvan osoittamista paikoista.
- Pohjoisovilla vesipisteitä tulpattu. Liitännät kahvilatoiminnan ajoilta.

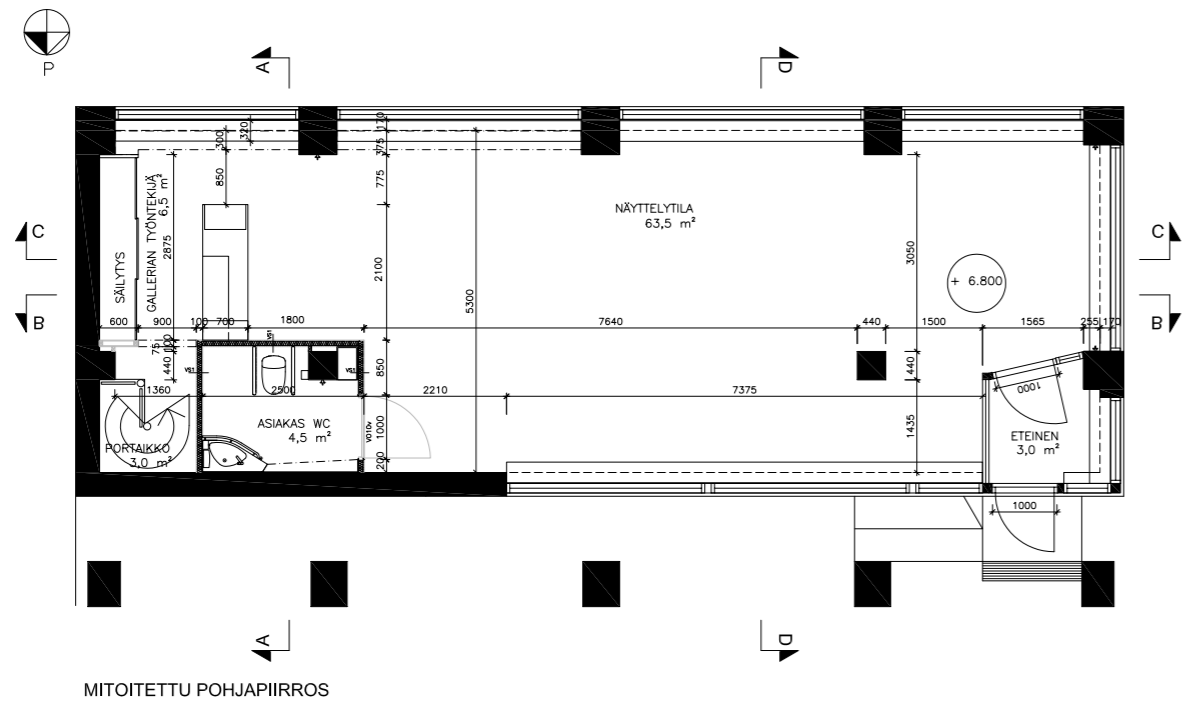
LÄHTÖTILANNE JA INVENTOINTIMITOITUS

PURKUPIIRUSTUS

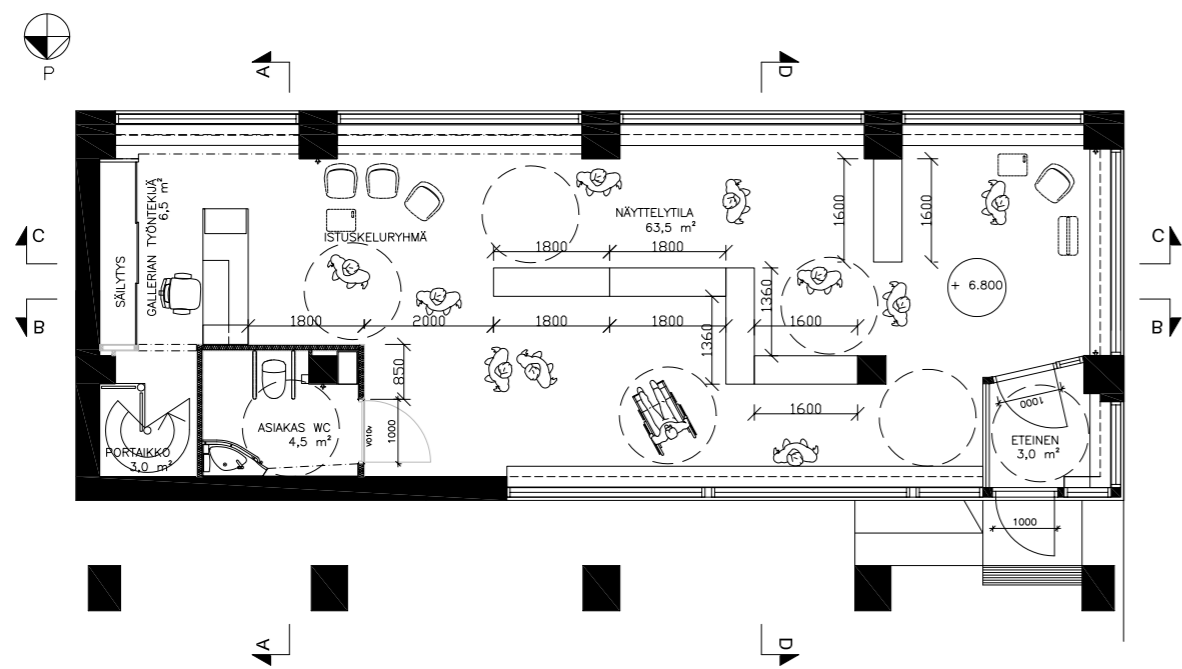
- Ikkunoiden edessä olevat patteripenkit puretaan ja uusitaan vastaamaan nykyisiä.
- Alaslaskettu katto valaistuksineen puretaan.
- Portaikon vieressä oleva väliseinä puretaan.

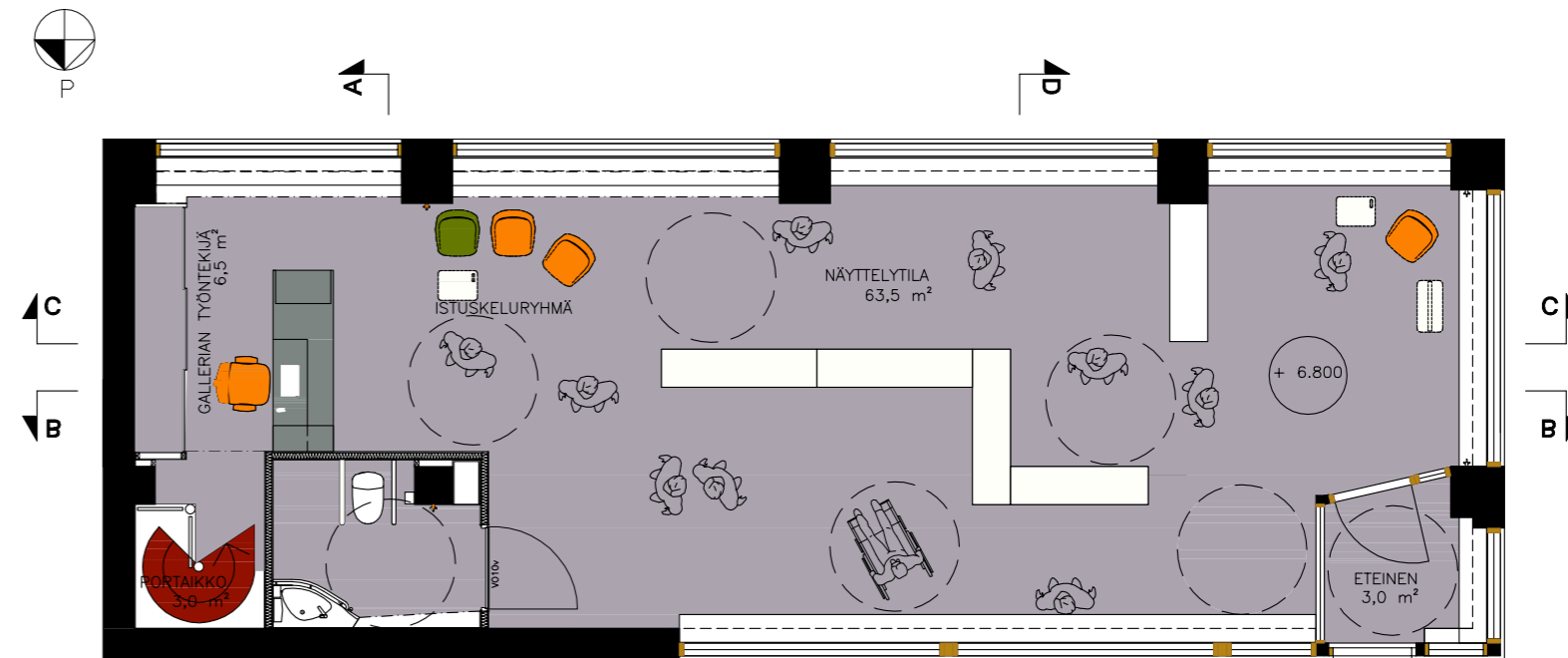
PURKUPIIRUSTUS

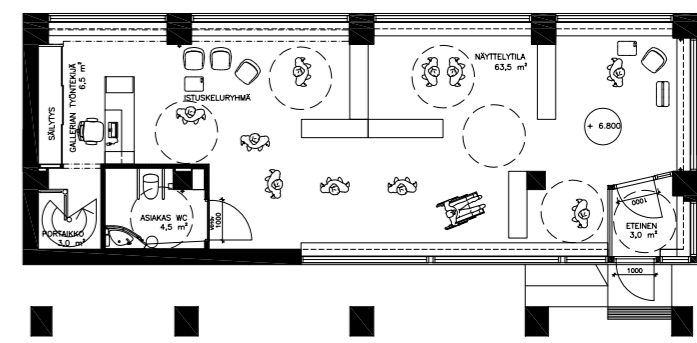
MITOITETTU POHJAPIIRROS

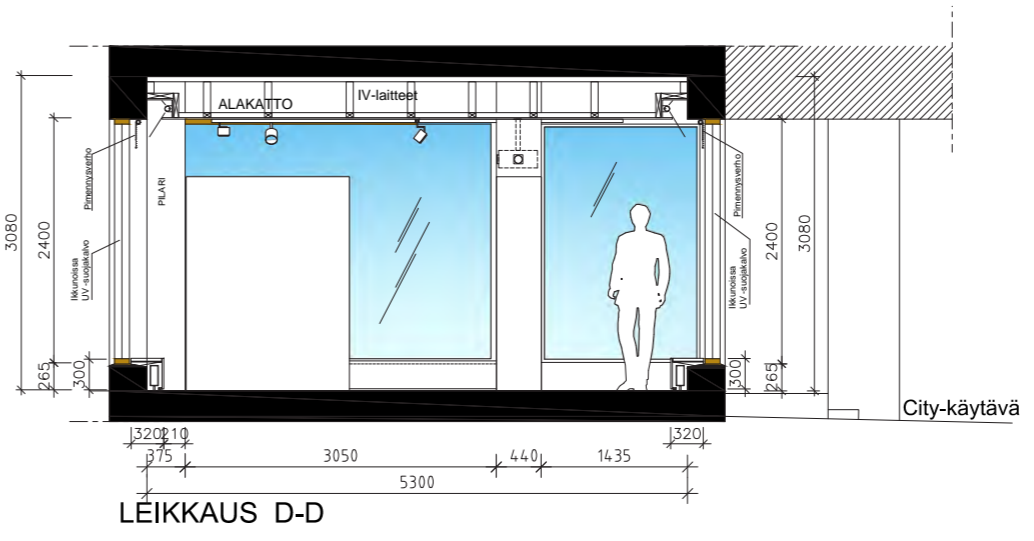
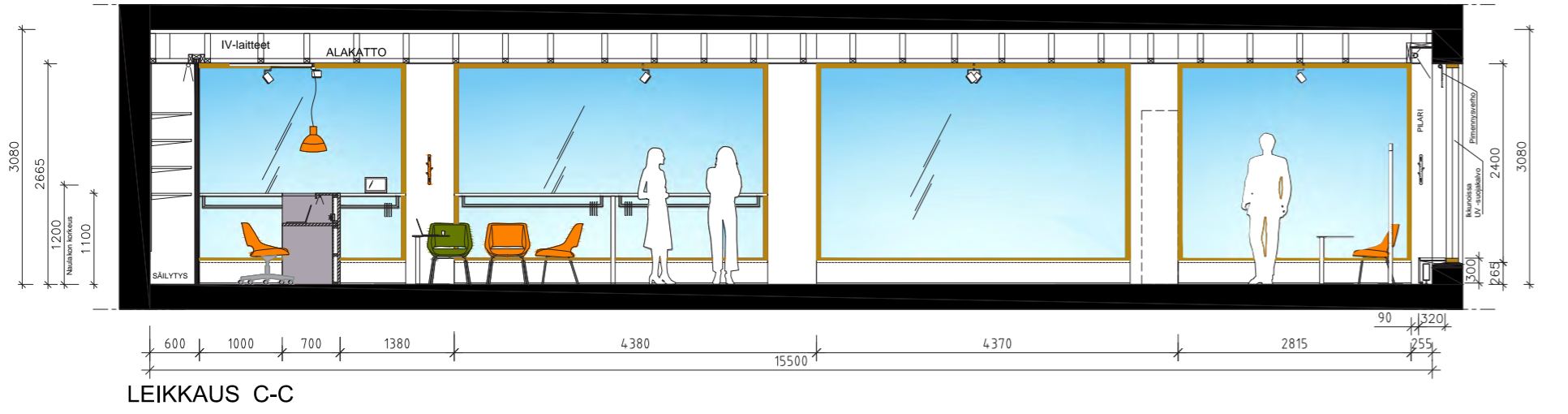
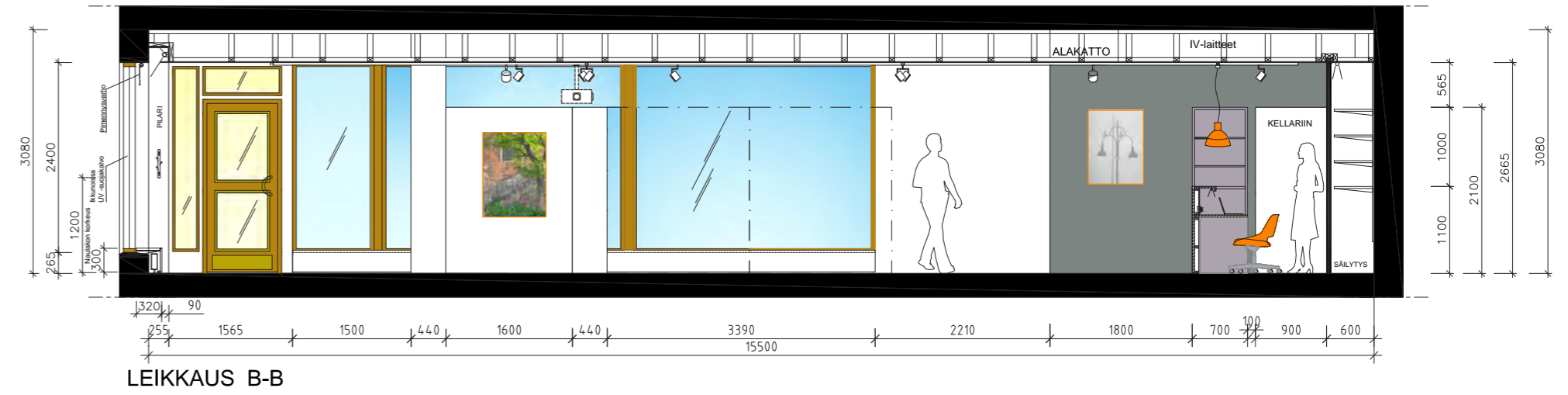
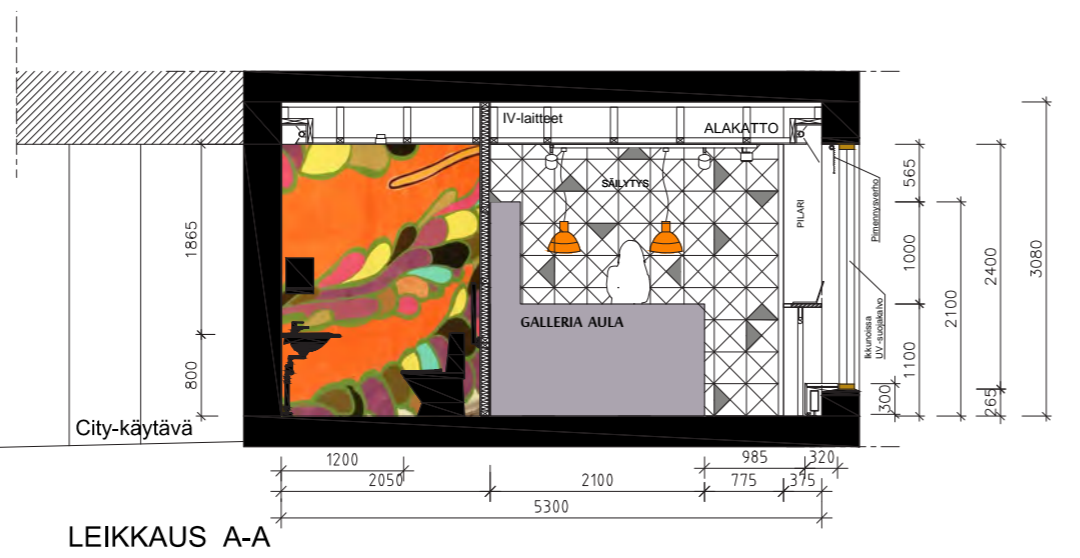
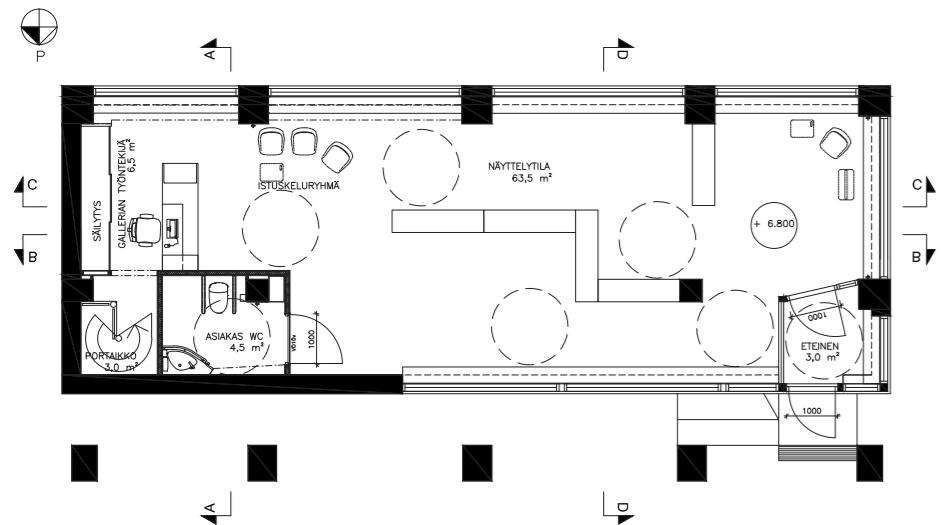
KALUSTETTU POHJAPIIRROS, SAAVUTETTAVUUS JA TOIMINTA, NÄYTTELYSEINÄIN MITOITUS

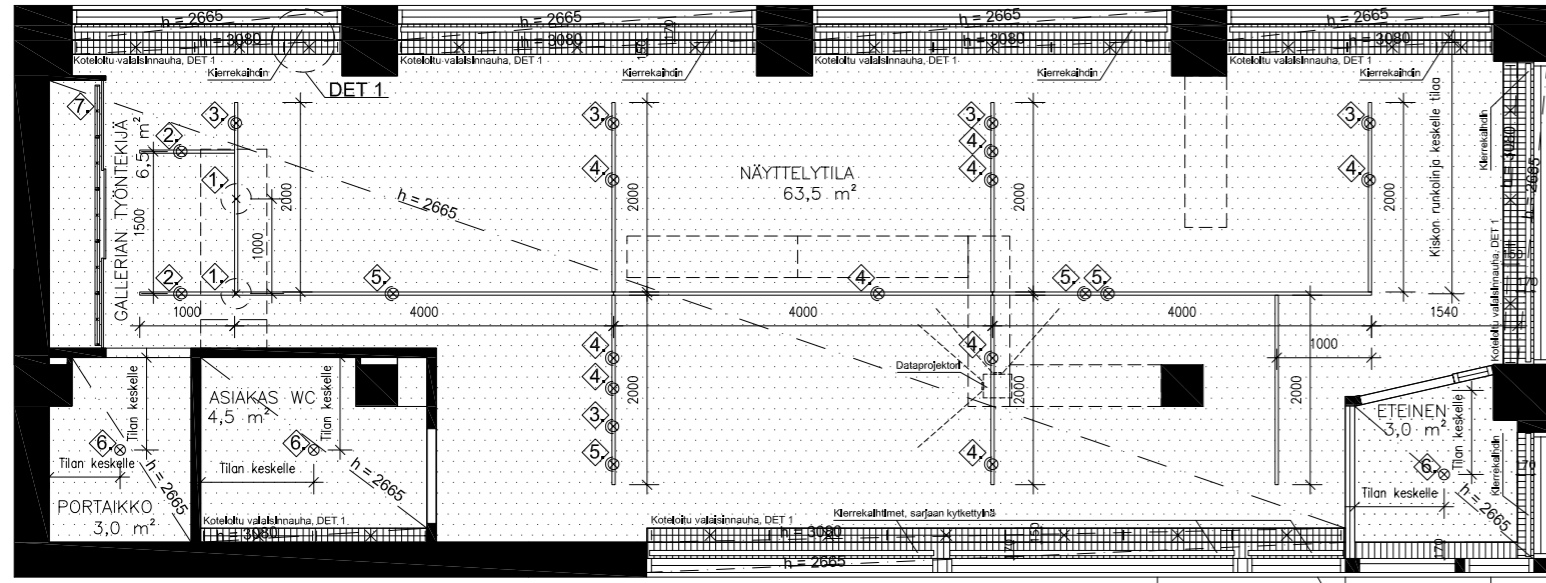

VAIHTOEHTOINEN KALUSTEPOHJA

VAIHTOEHTOINEN KALUSTEPOHJA

Muuto, Unfold, pos. 1

Erco, Starpoint, pos. 6

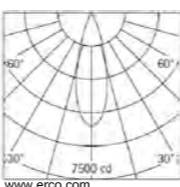
Erco, Parscan, pos. 2-5

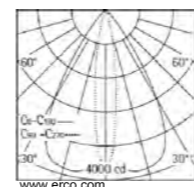
Erco, Starpoint 87638.000

Erco, Starpoint 87644.000

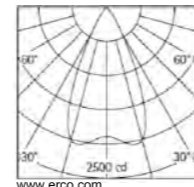
Erco, Parscan 71616.000

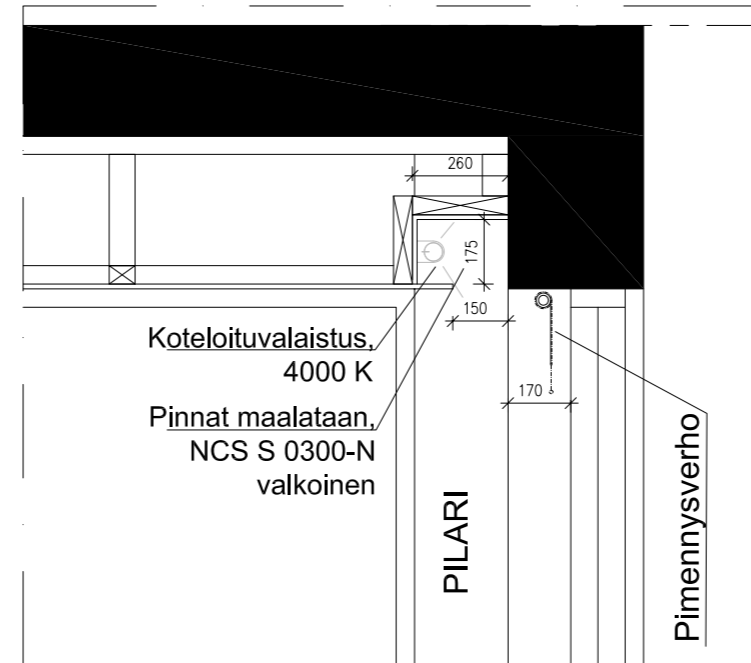
Erco, Parscan 71622.000

Erco, Parscan 71624.000

Erco, Parscan 71630.000

DET 1 1:10, KOTELOITU VALAISTUS NÄYTTELYTILA JA ASIASKAS WC

VALAISIN POSITIOT:

Näyttelytilan pääasiallinen valaistus toteutetaan Erco:n kiskoisiin asennetuilla kohdevaloilla. Kiskotyyppi pinta-asennettava, väri valkoinen, pituudet 1000 mm (koodi 78341.000), 2000 mm (koodi 78342.000) ja 4000 mm (koodi 78344.000). Kiskon runkolinja pituussuuntaisesti keskelle tilaa. Runkolinjasta lähtevät haarat linjan molemmin puolin kohti ikkunoita. Haaralinjojen kiinnitys runkolinjaan Erco:n T, L ja X -yhdysskappalein, väri valkoinen. Runkolinjaa jatkaen jatkoskappalein, päädyissä päatekappaleet, väri valkoinen. Kiskon sijainnit alakattokuvan mukaan. Kiskon valaisintyyppi positioissa 2-5 on kaikissa sama, Erco Parscan, väri valkoinen. Valonlähde kaikissa kiskon valaisimissa pos. 2-5 LED -valo. Valaisinlinssit vaihtelevat positioiden välillä. Valaisimien positiot voidaan helposti vaihtaa näyttelyrakenteen mukaiseksi. Valon kohdentaminen / suuntaus sekä valaisinten sijainnit kiskolla katsottava paikanpäällä näyttelyn mukaan. Valaisinten kytkennät / ryhmittely sovitaan yhdessä sähkösuunnittelijan ja käyttäjän kanssa.

Kiskovalaisimet

- Ripustettava valaisin. Muoto, malli Unfold, silikonikumi ja opaali akryylilasi, 20W energiasäästölamppu. Väri oranssi, halk 320mm, kork. 300mm, johto valkoinen, 2 kpl. Kytetään himmennin käyttöön. Malli sovitetaan Erco:n adapterilla ja koukustolla Erco:n kiskoon sopivaksi. Ei kattokotelo. Korkeus katsottava paikan päällä. Kelvin 4000K.
- Spoti -kattovalaisin kiskolla, Erco Lighting AB, malli Parscan, väri valkoinen, LED 12 W, värilämpötila 4000K. Linssi oval flood 71622.000. Valon suuntaus peräseinälle. Linssin avauskulma 64°. Kytetään himmennin käyttöön. 2 kpl. Kelvin 4000K.
- Spoti -kattovalaisin kiskolla, Erco Lighting AB, malli Parscan, väri valkoinen, LED 12 W, värilämpötila 4000K. Linssi wide flood 71630.000 alavalona. Toimii tilan yleisvalona. Linssin avauskulma 50°. Kytetään himmennin käyttöön. 5 kpl. Kelvin 4000K.
- Spoti -kattovalaisin kiskolla, Erco Lighting AB, malli Parscan, väri valkoinen, LED 12 W, värilämpötila 4000K. Linssi flood 71616.000. Kohdevalo taideoteoksille seinillä / seinäkeillä. Linssin avauskulma 29°. Kytetään himmennin käyttöön. 8-9 kpl. Kelvin 4000K.
- Spoti -kattovalaisin kiskolla, Erco Lighting AB, malli Parscan, väri valkoinen, LED 12 W, värilämpötila 4000K. Linssi spot 71624.000. Kohdevalo taideoteoksille seinillä / seinäkeillä. Linssin avauskulma 15°. Kytetään himmennin käyttöön. 4 kpl. Kelvin 4000K.

Pistevalaisimet

- Upotettava valaisin, Erco Lighting AB, malli Starpoint covered, väri valkoinen, LED 8 W, värilämpötila 4000K. Linssi tilassa Asiakas wc ja Portaikko: wide flood 87644.000 alavalona, määrä 1+1 kpl. Linssi tilassa Eteinen: flood 87638.000 alavalona, määrä 1 kpl. Kehys molemmissa valkoinen, koodi 83980.000. Molemmat kytetään himmennin käyttöön.

Koteloitu valaisinnauha, DET 1

- Loisteputkivalaistus, värilämpötila 4000 K, Ra >90.
- Loisteputkien pituudet sovitetaan valoaukon mukaan, eri pituuksia.
- T5-Loisteputket. Lopullinen tyyppi sähkösuunnitelmien mukaan.
- Näyttelytilassa ikkunoiden kohdilla, lisäksi asiakas wc -tilassa altaan yläpuolella koko tilan leveydeltä.
- Kytetään himmennin käyttöön. Asikas wc -tilassa ei himmennintä.
- Kts. DET -kuva.

Kalustevalaisimet

- Pos. 7. Sensorivalo säilytystilassa/säilytyskomerossa kalustevalona lukuovien takana kattoasennuksena. Tyyppi Savo Design&Technic, malli 82482, 9W energiansäästölamppu, värilämpötila 4000K. Sijainti, kts. kalustekuva.
- Palvelutiskin valaisin Savo Design&Technic, malli 82146 T5 Base, 13W, värilämpötila 4500K. Sijainti, kts. kalustekuva.

Pistorasiat

- Sijainti ja määrä sovitaan sähkösuunnittelijan sekä käyttäjän kanssa.
- Ehdotelma pistorasioista: koteloidaan esim. patteripenkkin saranoidun ovilevyn taakse penkin pilarin puoleiseen pätyyn. Johtotiet alakaton kautta pilarin ulkoreunaa pitkin kääntyen alhaalla patteripenkkiin. Johtokotelo valkoinen, seinävärin mukaan, koko esim. 25 x 16 mm.

Värintoistoindexit

- Kaikissa valonlähteissä värintoistoindeksi >Ra 90

ALAKATTOMATERIAALIT

Kipsilevy tai Mdf, tasoitus ja maalaus, maalin väri valkoinen NCS S0300-N, kiiltoaste täysihimme. Seinä-kattorajassa akryylimassa, yllämaalataan kattomaalilla. Saumakohdat nauhataan ja yllätoistetaan. Mdf -levy = kestävämpi kattokiinnitys taiteen esittelyyn.

Ikkunasyvennyksen oleva betonipinta sekä valaistuskoteloinnin levypinna tasoitetaan ja maalataan. Koteloinnin uudet levypinna tasoitetaan ja maalataan. Maalin väri valkoinen NCS S0300-N, kiiltoaste täysihimme.

KIERREKAIHDIN

Kierrekaihdin Visor Oy, malli 917149-0008, ketjumeکانismita. Kangas pimentävä, väri valkoinen, kangas Visor:n vakio pimentävä kangas, paloturvallinen Trevira CS. Kangas toimii myös valkokankaana. Kattokiinnitys, kannakkeet ja päätytulpat väri valkoinen. Pituudet ja kangasmenikki ikkuna-aukotuksen mukaan, katsotaan paikanpäällä erikseen kullekin kierrekaihtimelle. Pohjoispuolen ikkunanauhan kohdalla kierrekaihtimet kytetään sarjaan.

DATAPROJEKTORI

- Dataprojektorin sijainti keskilattian pilarin kanssa samaan linjaan. Kiinnityspaikan tarkempi positiio katsottava paikanpäällä

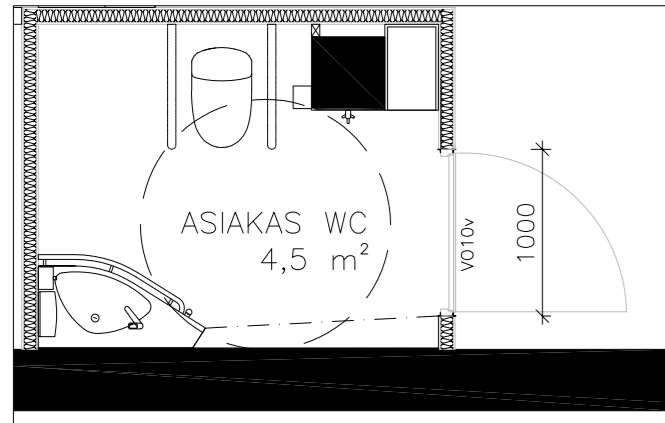
HUOLTOLUUKUT, IV -PÄÄTELAITTEET

- Huoltoluukkujen väri valkoinen, RAL 9003 Signal White
- IV -päätelaitteiden väri valkoinen, RAL 9003 Signal White

VARUSTEET

1. Allas, Väinö Korpinen Oy, malli Gaius Original 500x1000mm vasenkätinen tuotenro 6203H, altaan väri valk. varustetaan vesilukolla, allaskaiteen väri harmaa. Varmistettava riittävän luja tuenta seinärakenteessa kiinnityksen kohdalla. Kosketusvapaa pesuallash ana Oras Electra 6105 ja Bidetta käsisuihku pidikkeellä. Kromi.
2. WC-istuin esim. IDO Seven D malli, tarkempi tyyppi LVI-suunnitelmien mukaan. Seinäkiinnitteinen tukikaide Väinö Korpinen Oy, malli Art1 koodi 10401, molemmin puolin istuinta. Kääntyvä malli. Varmistettava riittävän luja tuenta seinärakenteessa kiinnityksen kohdalla.
3. Pelli, kirkas, reunahiottu, koko 2400 x 1100mm, piilokiinnitys, alumiinilistat ylä- ja alavaakassa.
4. Vaatekoukku, seinäkiinnitys, Modeo Oy, malli Inno Oka-C5, väri oranssi, 1kpl.
5. Roskakori, tilaajan hankintana.
6. Saippua-annostin, Väinö Korpinen Oy, malli RST-Line 1300.
7. Valaisin pelliin yläpuolella, kts. DET 1 Alakattokuva.
8. Paperipyyheannostin, Väinö Korpinen Oy, malli RST-Line 1304, lukittava.
9. WC-paperiteline, Väinö Korpinen Oy, malli RST-Line 1301, 2 rll säilytys, lukollinen.

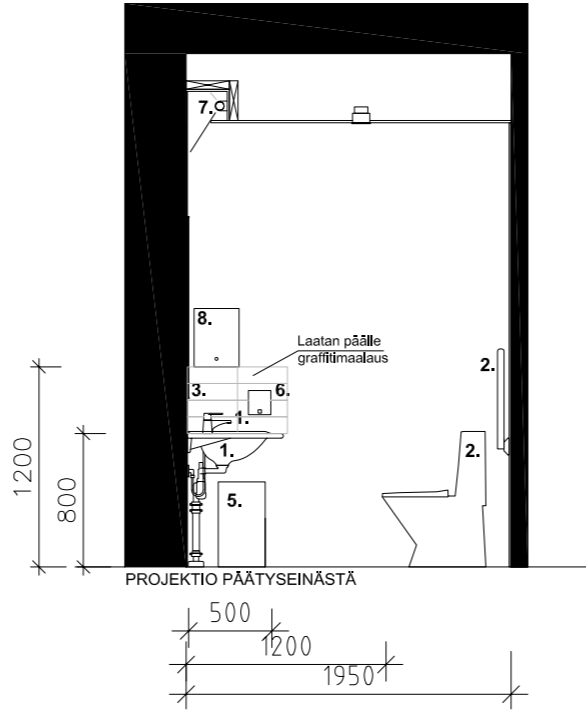
Varusteiden asennuksessa huomioitava Inva-mitoitus!
 HUOM! KAIKKI PINTA-ASENNUSPUTKET KROMATTUJA
 HUOM! Varusteiden asennuskorkeus ohjeellinen / sovitetaan laattajakoon, kts. varusteiden sijainnit kalustekuvista.
 Olevat, alkuperäiset tulpatut vesiliitännät tarkistettava LVI-suunnitelmissa.

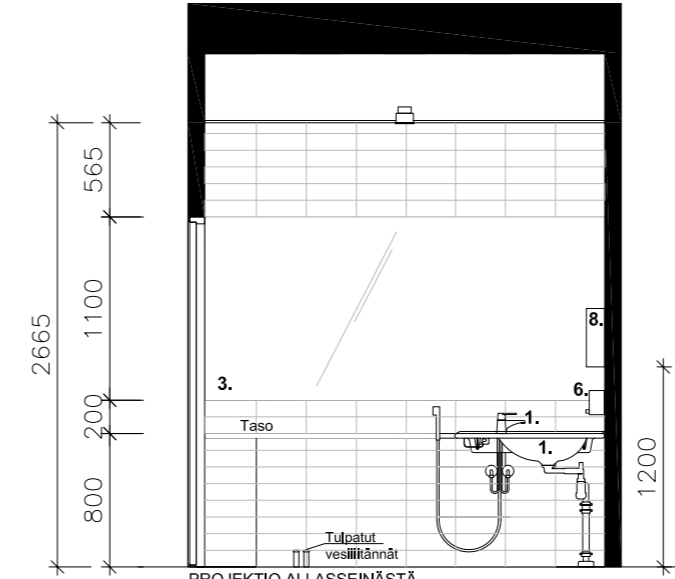
POHJAPIIRROS 1:25

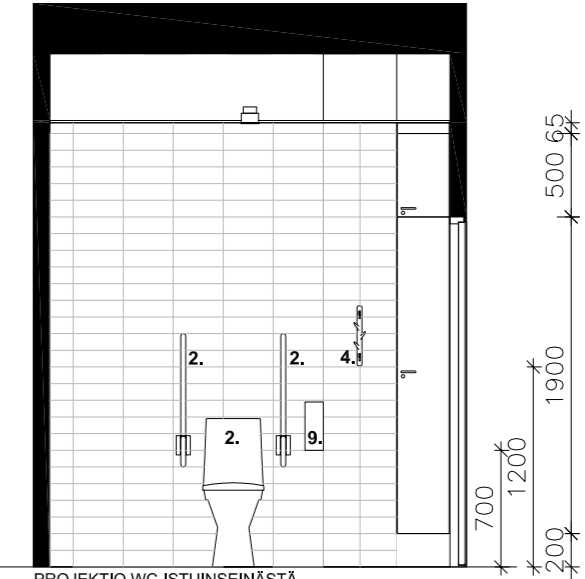
PROJEKTIO PÄÄTYSEINÄSTÄ
 Graffitikuva Pokkittörmä, Oulu. Valokuva Tanja Väyrynen

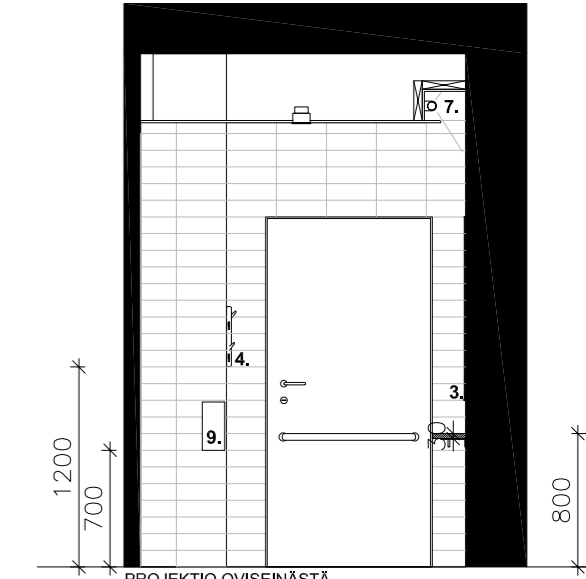
PROJEKTIO PÄÄTYSEINÄSTÄ

PROJEKTIO ALLASSEINÄSTÄ

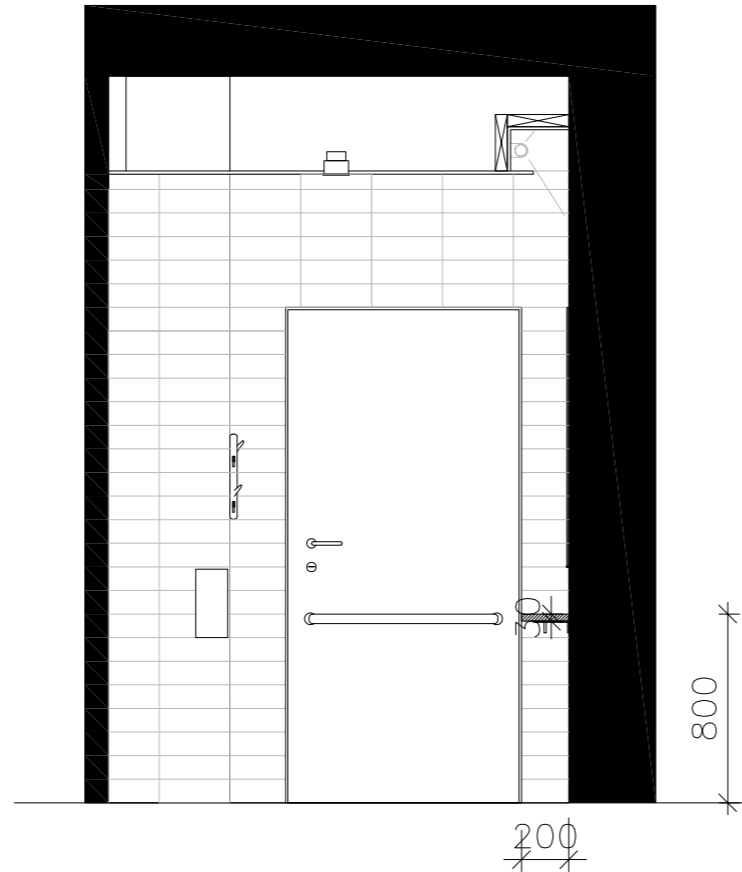
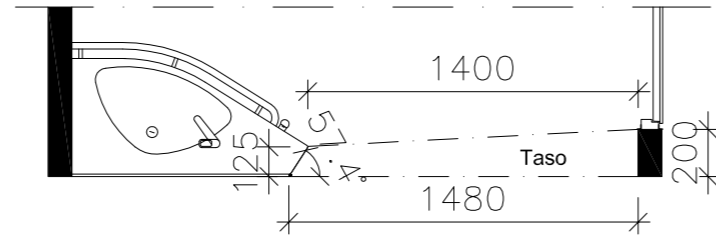
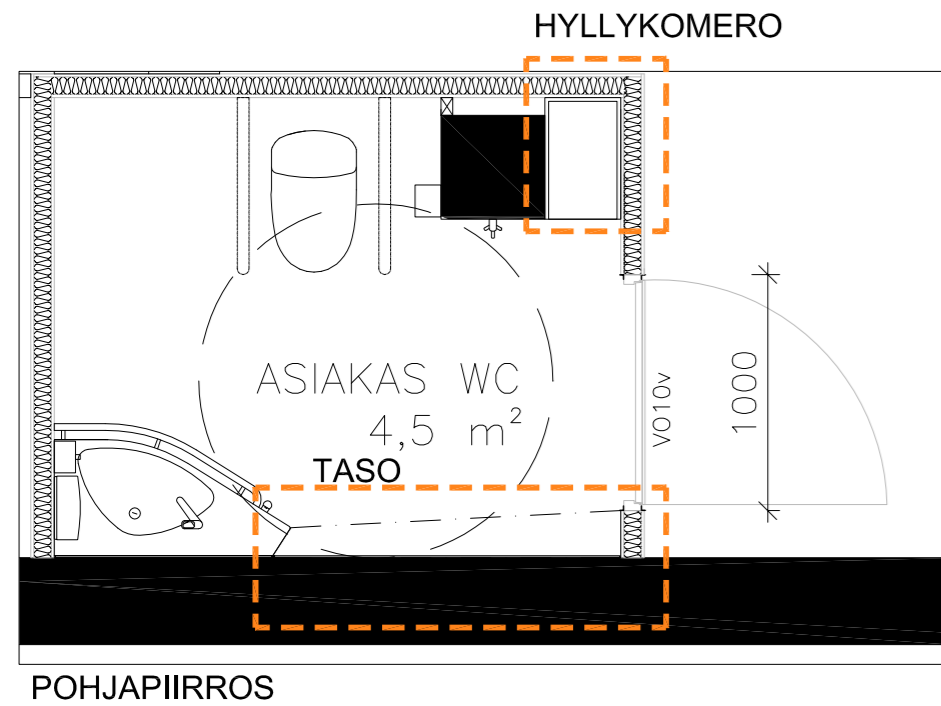
PROJEKTIO WC-ISTUINSEINÄSTÄ

PROJEKTIO OVISEINÄSTÄ

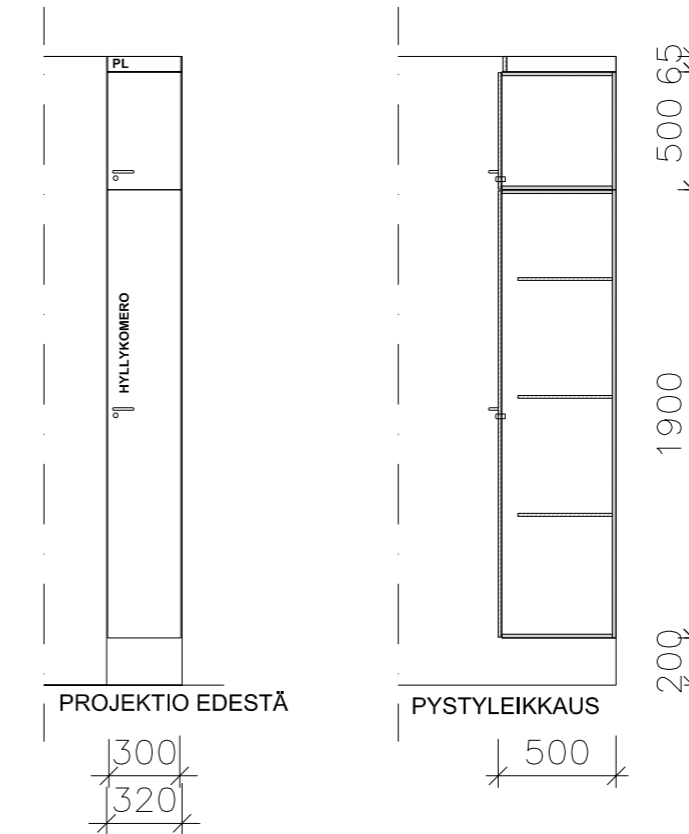
TASO ALTAAN VIERESSÄ

- Laminaattipintainen MDF, paks. 30mm. L aminaatti Formica IKI F3091 Crystal White, MAT -pinta, himmeä. Reunassa ABS reunanauha laminaatin sävyyn.
- Tason ja altaan välissä sekä seinän ja tason liittymäkohdassa silikoonikittaus, valkoinen.
- Reunapyöristys, r = 5 mm etureunassa.
- Tason altaan puoleinen pääty mukaillee altaan reunan muotoa.
- Tason kiinnitys seinään L -kulmakannakkein, väri RAL 9016 valkoinen.
- Varmistettava riittävän luja tuenta kiinnityskohdassa.

HYLLYKOMERO

- Runko laminaattipintainen MDF, laminaatti Formica IKI F3091 Crystal White, MAT -pinta, himmeä. Päädyissä ABS reunanauha laminaatin sävyyn.
- Ovilevy laminaattipintainen MDF, laminaatti Formica IKI F3091 Crystal White, MAT -pinta, himmeä. Oven päätyreunassa ABS reunanauha laminaatin sävyyn.
- Hyllyt melamiinipintainen kalustelevy, valkoinen, hyllyt siirrettävät / irrotettavat.
- Peitelevyt, materiaali kuten ovilevy.
- Vedin, lankavedin perusmalli, halk. 10mm, valkoinen muovi, reikäväli 96 mm, asennus vaakaan, esim. Hokola Oy, malli 9610-1
- Kalustelukko.
- Seinäkiinnitys. Varmistettava riittävän luja tuenta kiinnityskohdassa.

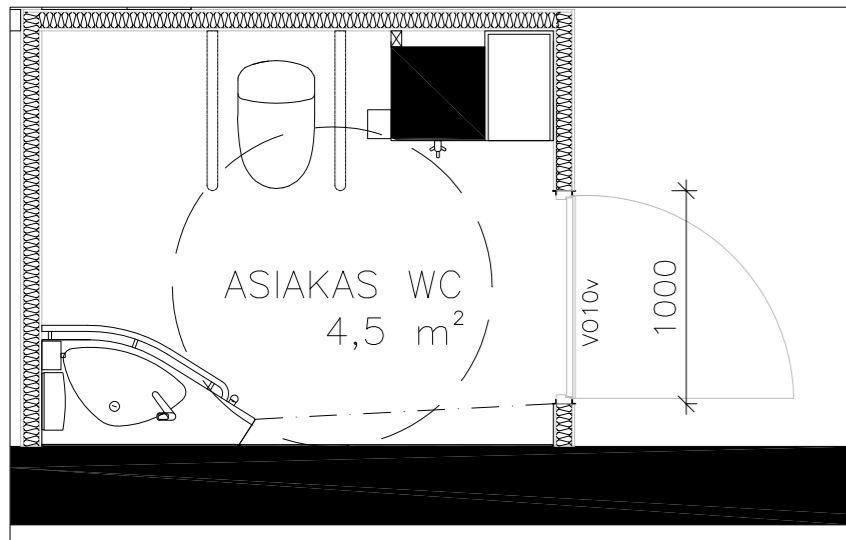
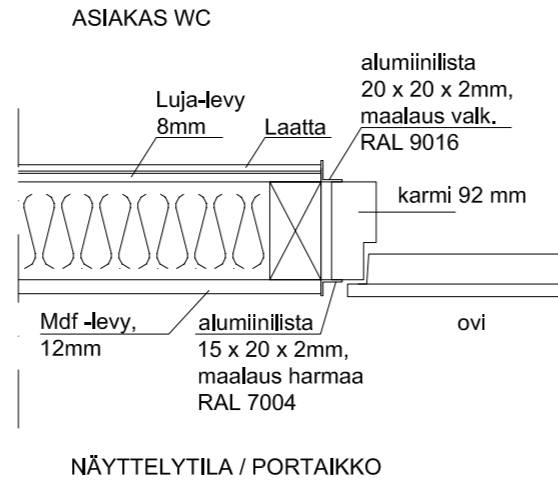

Laakaovi, VO10v
Inva-wc

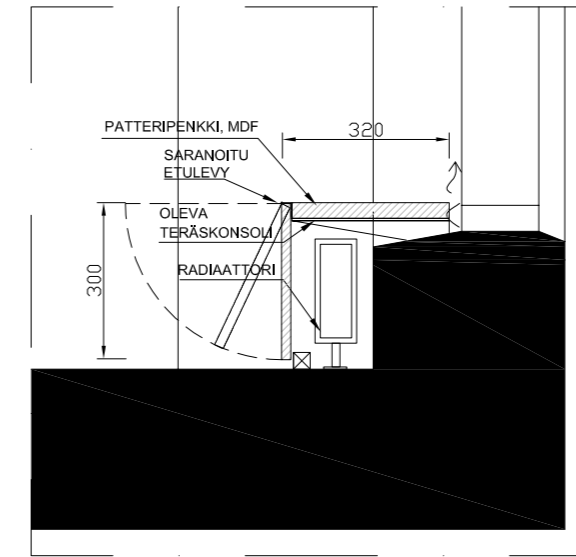
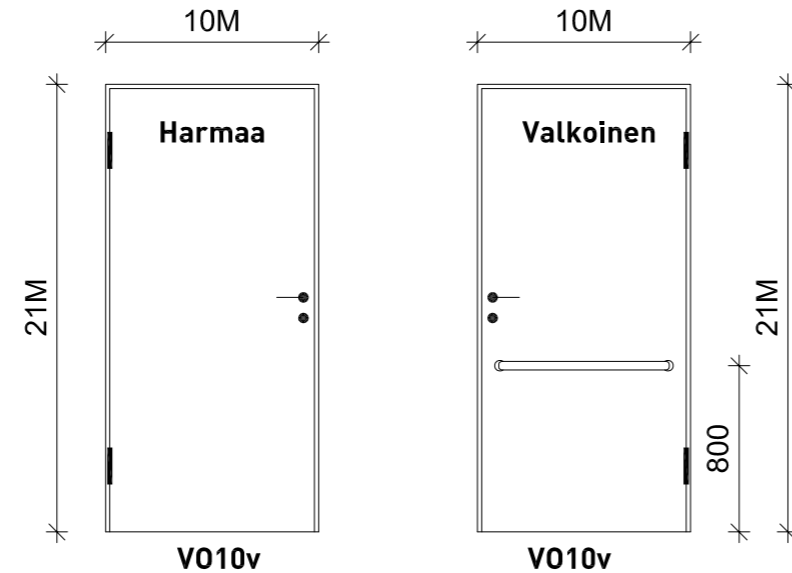
- KARMIT:** Maalattu mäntykarmi, 92 mm, NCS S 0300-N valkoinen, himmeä.
- KYNNYS:** Ei kynnystä.
- OVILEVY:** Kennotäytteinen, huulettu, laminaattipintainen ovilevy, laminaatti Formica IKI, MAT -pinta, himmeä. Väri wc -tilan puolelta F3091 Crystal White, väri näyttelytilan puolelta F7961 Fog harmaa.
- LUKKO:** Abloy 2025.
- PAINIKE:** Abloy, malli WC-painike 6/002, harjattu Ms/HA.
- SARANAT:** Oven painoluokituksen mukaiset, valmistajan vakio.
- TUKIKAHVA:** Väinö Korpinen Oy, malli Animo 1626H harmaa, pituus 800 mm. Tukikahva wc -tilan puolella.

Listoitus detaljikuvan mukaan. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää Avec Oy:n listatonta ovimallia Avec Minimal, väri kuten yllä, valkoinen/harmaa.

PERIAATEKUVA
WC -tilan välioven listoitus.
VS1 Väliseinätyyppi.

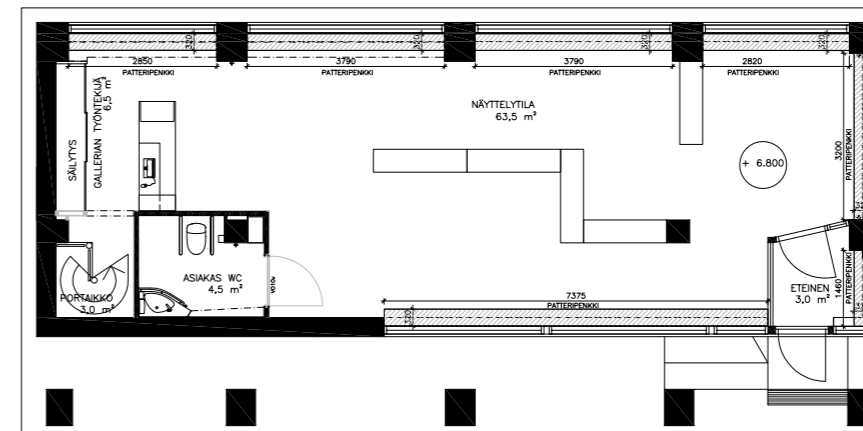
POHJAPIIRROS

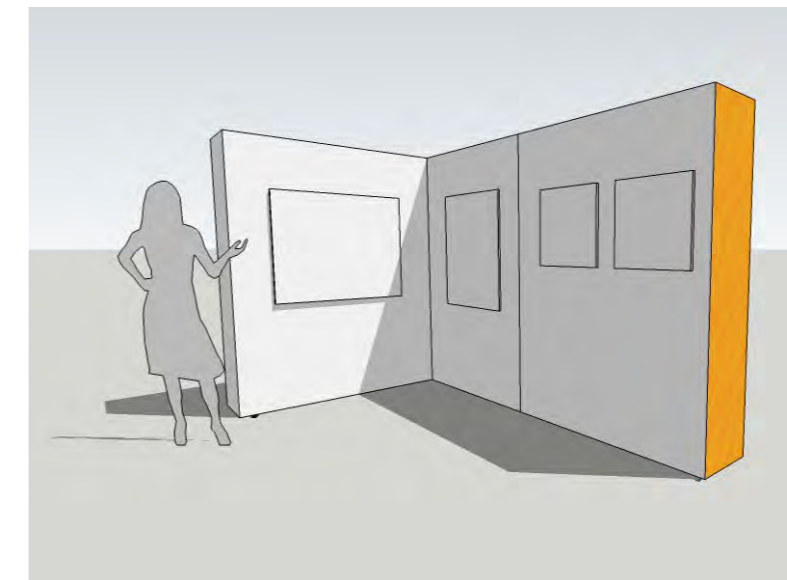
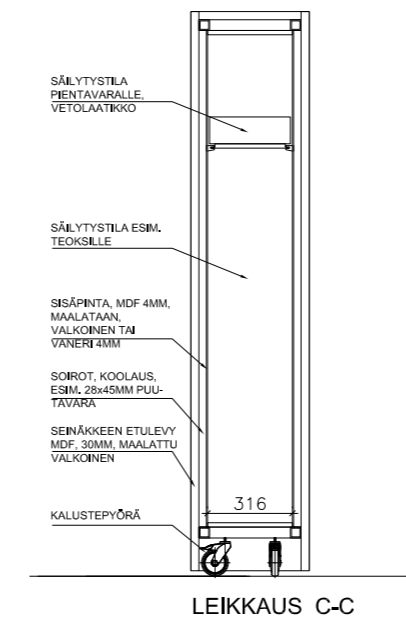
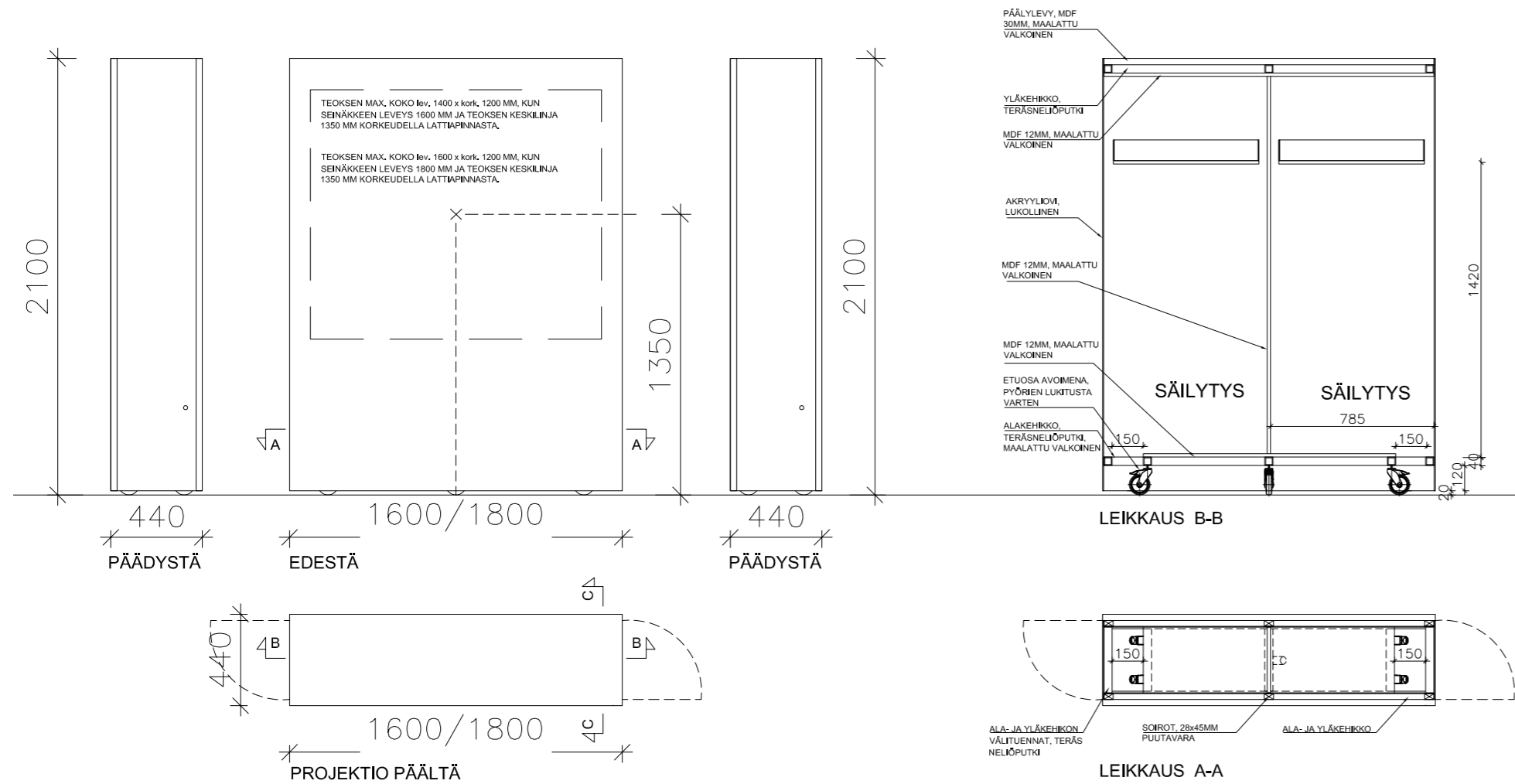
PERIAATEKUVA LEIKKAUKSESTA

PATTERIPENKKI

- Materiaali maalattu MDF, väri NCS S 0300-N valkoinen, täyshimmeä peittomaali.
- Materiaalipaksuus ~30 mm kansiosassa, saranoidussa ovesa ~20 mm.
- Materiaalipaksuudet tarkistettava paikanpäällä radiaattorin korkeuden mukaan.
- Kiinnitys oleviin teräskonsoleihin.
- Kannen ja ikkunan välissä rako ilmankierrolle.
- Pituudet vaihtelevat. Pituudet ikkuna-aukoksien mukaan.
- Pitempien ikkuna-aukoksien kohdalla patteripenkki tehdään tarvittaessa kahdessa tai kolmessa osassa, rakosauma < 10 mm.
- Patteripenkin saranoitu etulevy tehdään kiinteänä ikkunan edessä olevien pöytätasojen teräsalkatukien kohdilla.

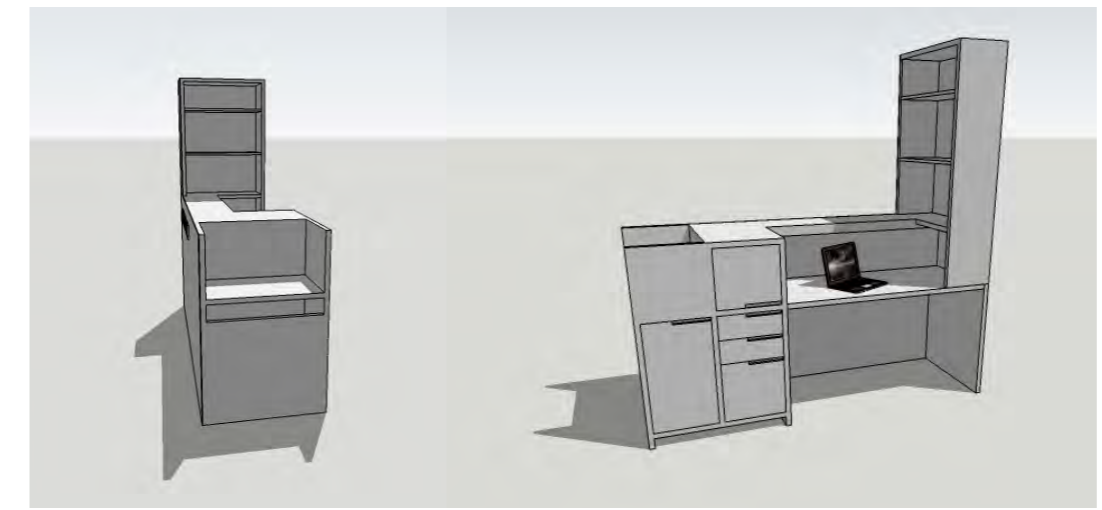
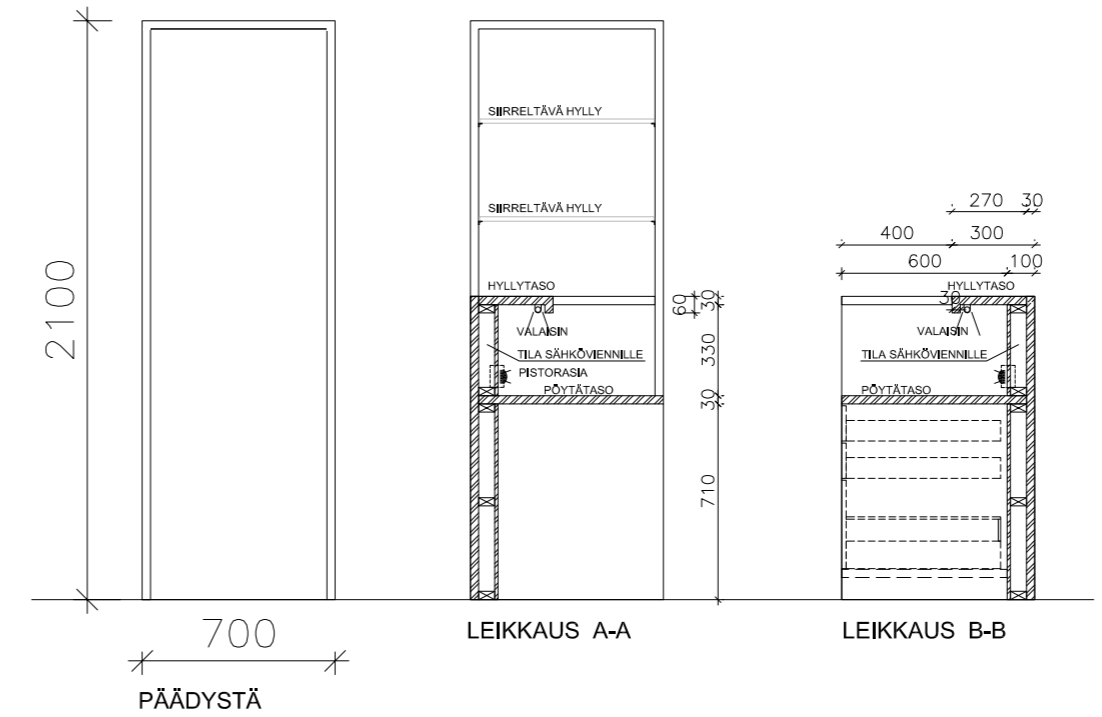
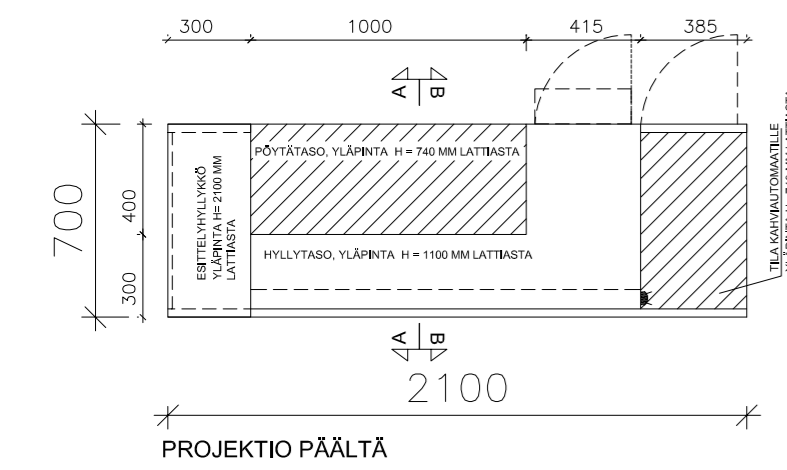
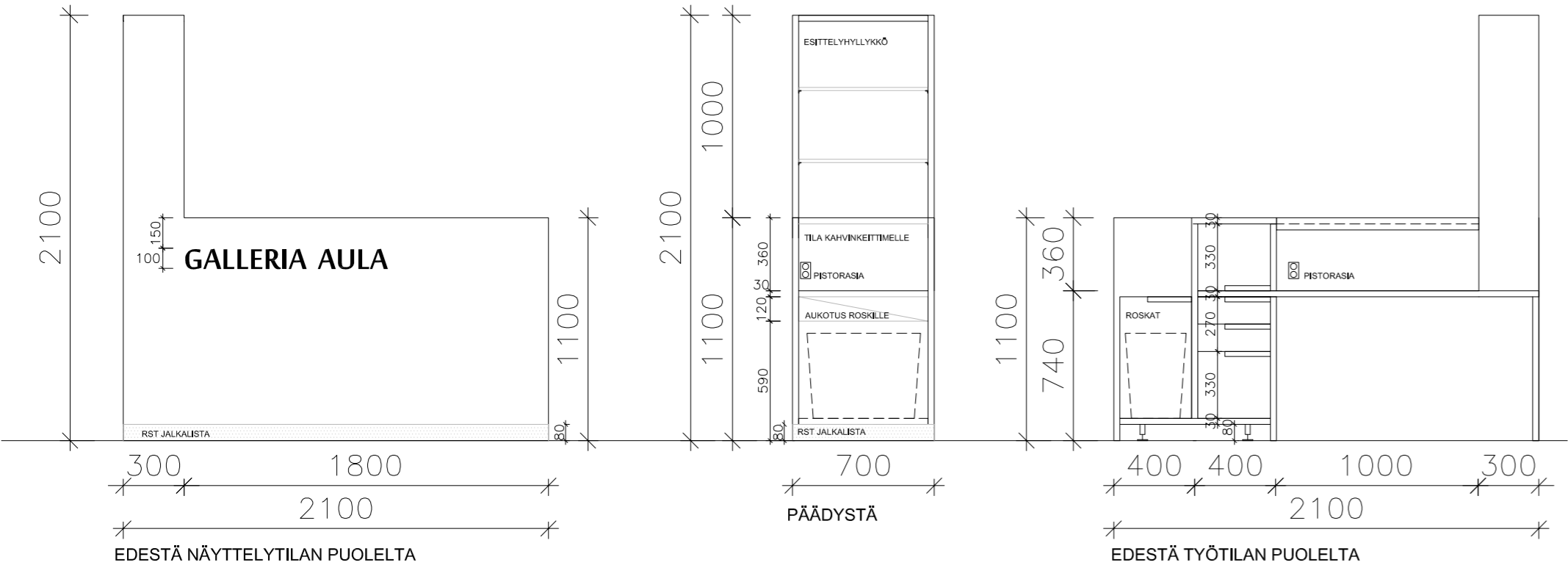
POHJAPIIRROS

NÄYTTELYSEINÄKE

- Näyttelyseinäkkeen äärimitat 1600 x 2100 x 440mm-->2kpl ja 1800 x 2100 x 440mm --> 3 kpl.
- Sisämitat määräytyvät rakennepaksuuden mukaan. Rakenne/tuenta esim. ylä- ja alakehikolla, materiaali teräsneliöputki, kehikon välissä välituennat. Kehikot sidotaan puusoiroihin kulmanaulauslevyin. Soirojen edessä verhoilevynä esim. MDF 12mm, maalataan, valkoinen.
- Seinäkkeen ulkokehän materiaali maalattu MDF, 30mm, väri NCS S 0300-N valkoinen, täyshimmeä peittomaali.
- Kaikki maalattavat pinnat NCS S 0300-N valkoinen, himmeä, peittomaali. Teräspinnat näkyviltä osin maalataan RAL 9016 valkoinen, himmeä, peittomaali.
- Kalustepyörät esim. Manner, mallii ES-JN-S-100K, lukittavat, kääntyvät, kuulalaaakeroidut, umpikumipyörät. Kantokyky 100kg. Yhteensä 5 kpl, reunoissa 2 kpl ja keskellä 1 kpl. Keskimmäiseen pyörään ei lukitusmekanismia. Lukitus seinäkkeen sisäpuolelta.
- Kalusteovi päädyissä, materiaali 5 mm akryyli. Lukollinen. Akryyli Perspex, tyyppi Frost, pääväri valkoinen Opal 030. Aksenttiväriä oranssi Mandarin Orange 3T17 yht. 3 kpl, 1 kpl 1600 mm lev. seinäkkeessä ja 2 kpl 1800 lev. seinäkkeissä. Aksenttiväriä saa tarvittaessa piiloon, kun seinäkkeitä asettaa vastakkain.
- Näkyvissä ulkopinnoissa ei sallita näkyviä ruuvauskantoja. Kiinnitys/ruuvaus sisäpuolelta aina kun mahdollista.
- Sisätila hyödynnetään säilytkselle, esim. näyttelynaikaisten teosten varastointi ja pientavaran säilytys, kuten naulaus-tarvikkeet yms.

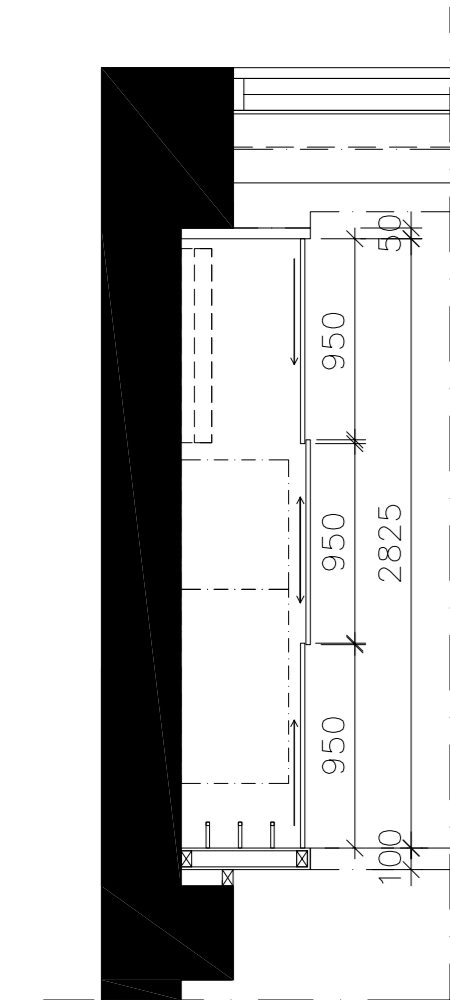
Huom! Maalauksessa käytettävä lyhytnukkaista telaa tai huopatelaa mahdollisemman sileän pinnan aikaansaamiseksi. Maalaus kolmikerroksinen, pohjamaali + 2 krt. pintamaali. Rakennekuvaus periaatteellinen.

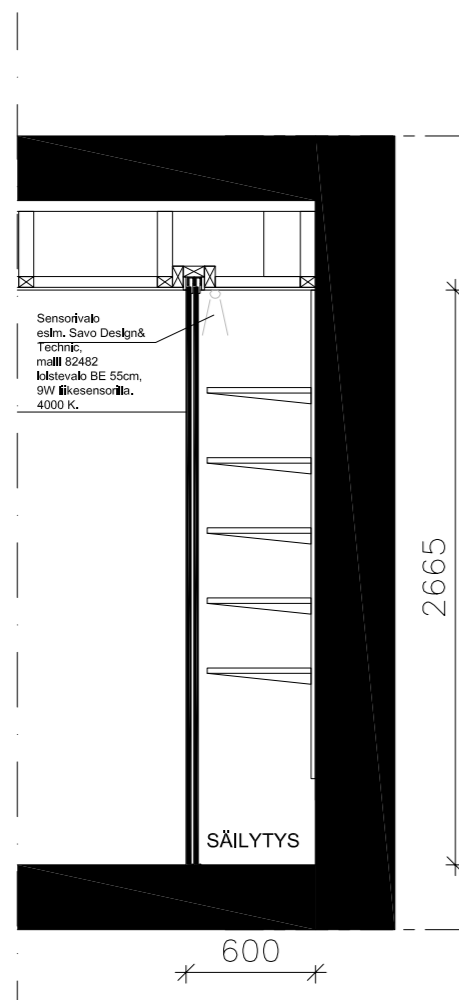
PALVELUTISKI

- Palvelutiskin äärimitat 2100/1100 x 2100 x 700mm.
- Palvelutiskin materiaali maalattu MDF, 30mm, väri NCS S 4000-N vaalean harmaa, täyshimmeä peittomaali.
- Esittelyhyllykön takalevy ja hyllyt ohuemmasta MDF -levystä, esim. 12 tai 16mm. Hyllyt irrotettavat.
- Pöytätason etureuna reunapyörityksellä, r=8mm.
- Näyttelytilan puoleisen etulevyn ja pöytätason koolausvälissä tila sähköviennille, kuten pistorasiat työskentelypisteelle ja kahviautomaattitilalle sekä työpistevalaistus. Valaisin, kts. alakattokuva.
- Etusarjat ja kaapinovat maalattu MDF, vahvuus kalusteovien yleisen materiaalipaksuuden mukaan.
- Etusarjat kokonaan ulostulevat hidastusmekanismilla.
- Vetimien asemasta kalusteoveen ja etusarjoihin lovetaan aukotus kädensijalle, mitat 200 x 25mm. Loveuksien reunat, levyn särmät pyöristetään.
- Roska-astia kahviautomaattitilan alapuolella. Aukotuksen särmät pyöristetään.
- Gallerian nimi sablonimaalataan näyttelytilan puoleiseen etulevyyn, maalin väri NCS S0300-N valkoinen, himmeä peittomaali. Fonttiehdotus Agency FB fontin koko 100. Teksti: GALLERIA AULA, isoin kirjaimin. Fontti tarkistettava myöhemmin paikan päällä.
- Näkyvissä ulkopinnoissa ei sallita näkyviä ruuvauskantoja. Kiinitys/ruuvaus sisäpuolelta aina kun mahdollista.

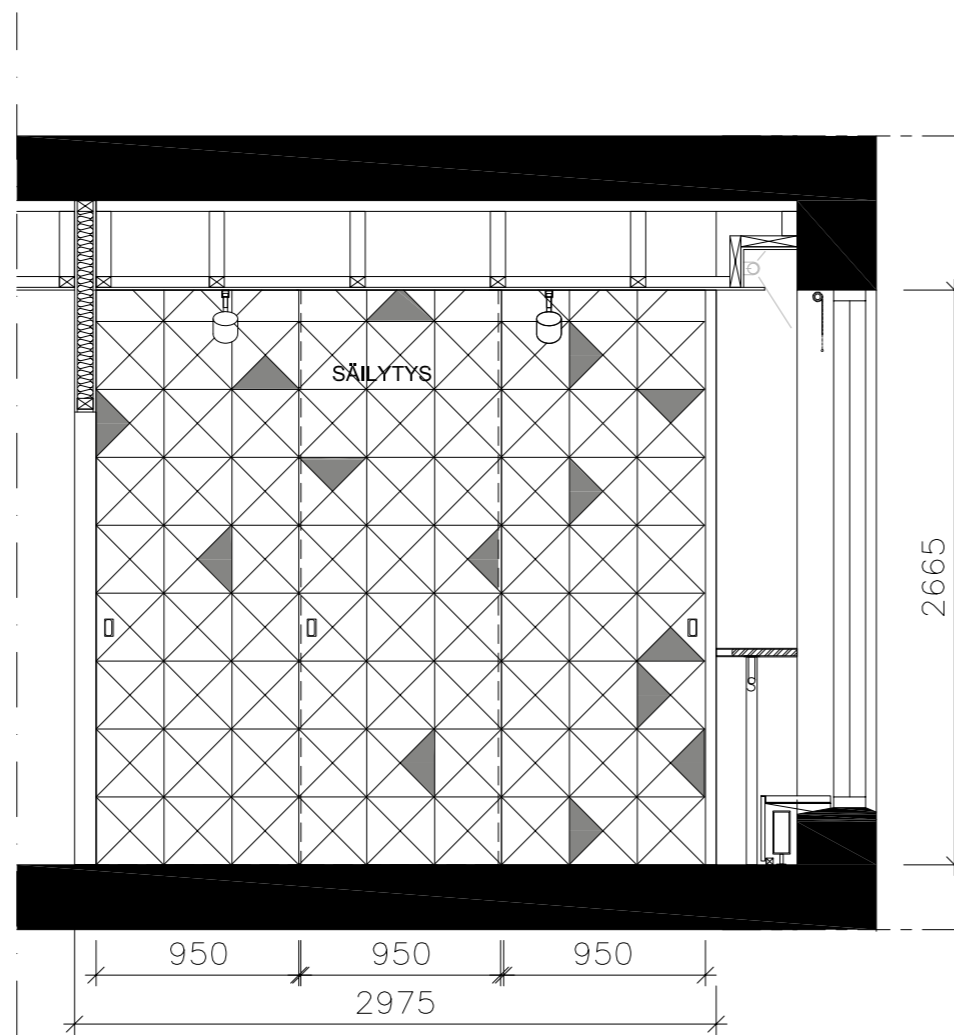
Huom! Maalauksessa käytettävä lyhytnukkaista telaa tai huopatelaa mahdollisemman sileän pinnan aikaansaamiseksi. Maalaus kolmikerroksinen, pohjamaali + 2 krt. pintamaali.

OTE POHJAPIIRUSTUKSESTA

PYSTYLEIKKAUS

OTE LEIKKAUKSESTA A-A

ESIMERKKIKUVA SÄILYTYKSESTÄ

LIUKUOVELLINEN SÄILYTYSTILA

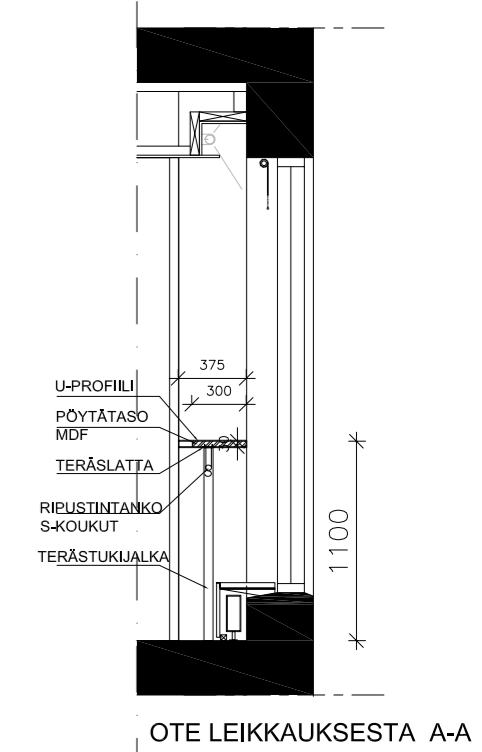
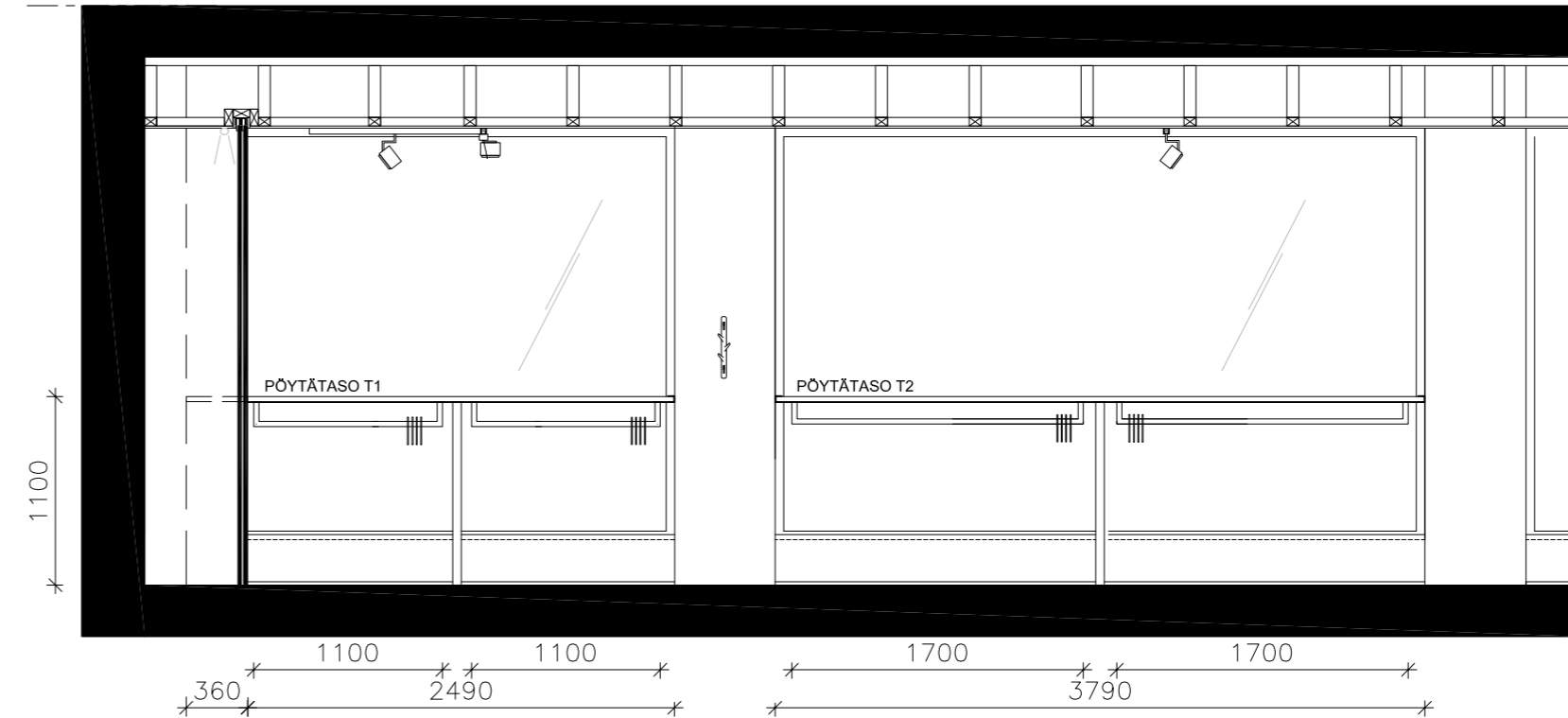
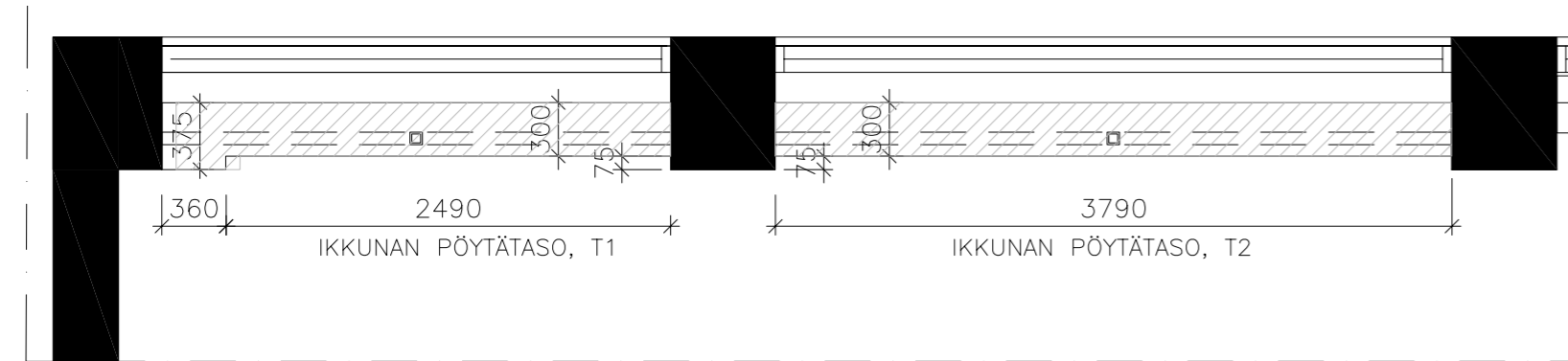
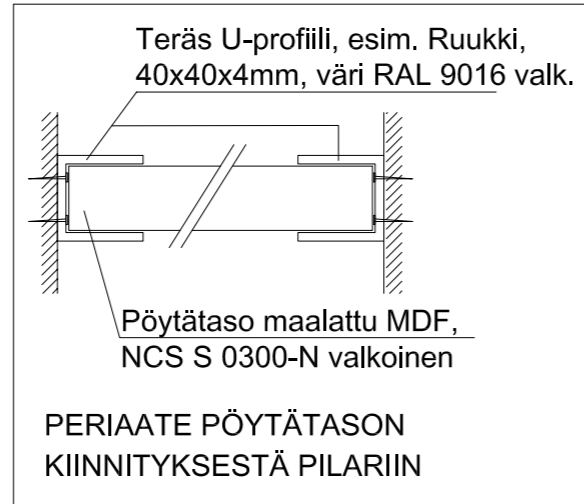
- Ovilevy maalattu MDF, 20mm, NCS S 0300-N valkoinen, täyshimmeä peittomaali, Ovilevyn päätyreunassa ABS-reunanauha oven sävyyn.
- Liukuovia 3 kpl, lev. 950 x huonekorkeus/ovi. Ovilevyt limittyvät/liukuvat toistensa eteen.
- Liukumekanismi kahdella kiskolla, kiskot oven painoluokituksen mukaan; esim. Häfele, malli 407.40.050, yläkisko 940.42.200, alakisko 407.46.320. Liukukiskot upotetaan alakattorakenteeseen.
- Liukuoven vedin, Häfele, malli 129.57.701, valkoinen muovi, upotettu malli.
- Runko portaikon puolella: seinärakenne runkotolpalla, molemmin puolin maalattu MDF -levy. Maalaus kuten liukuovet.
- Runko ikkunaseinän puolella: esim. mänty liimalevy 50mm, maalaus kuten liukuovet.
- Hyllyjärjestelmä esim. Sovella. Säätökiskoilta ja ylävaakakiskolla. Teräshyllyt, valkoiset, koko 900 x 400mm ja 600 x 400mm. Hyllyjen kantavuus 40 kg / hylly. Hyllyjen määrä käyttäjän mukaan.
- Varastokoukut, esim. Pislä Oy, malli 20110080, määrä käyttäjän mukaan.
- Säilytyksessä jätettävä vapaata tilaa taittopöydälle ja taloustikkaille väh. 1000 mm leveydeltä.
- Hyllyjen ja koukustojen asennuskorkeus katsottava paikanpäällä.

Huom! Liukuoviin sablonimaalataan ristikkokuvio paikanpäällä. Ristikkokuvion maalisävy NCS S4000-N vaalean harmaa, himmeä peittomaali. Maalauksessa käytettävä lyhytnukkaista telaa tai huopatelaa mahdollisemman sileän pinnan aikaansaamiseksi. Maalaus kolmikerroksinen, pohjamaali + 2 krt. pintamaali.

PÖYTÄTASOT IKKUNAN EDESSÄ, T1, T2

- Tason materiaali maalattu MDF, 30 mm, väri NCS S 0300-N valkoinen, täyshimmeä peittomaali.
- Reunoissa pyöristys, r = 5mm, pitkillä sivuilla.
- Kiinnitys pilareihin U-teräsprofiililla. Tason alapinnassa jäykisteenä teräslatta läpi pituuden. Keskellä tasoa lisäksi teräksinen, neliönmuotoinen, putkijalka tukemassa rakennetta, maalataan väri RAL 9016 valkoinen, himmeä.
- Teräsjalcatuen sijainti varmistettava paikanpäällä radiaattijaon mukaan. Huomioitava myös etäisyys patteripenkkiin. Patteripenkin saranoitu etulevy tehdään kiinteänä pöytätaason teräsjalcatuen kohdalla.
- Ripustintanko 30 mm teräsputkea, jossa S-koukkuja.
- Pöytätaasojen pituudet vaihtelevat. Pituudet ikkuna-aukokuksien mukaan. Tasoja 2 kpl.

Huom! Rakenteiden lujuus tarkistettava.

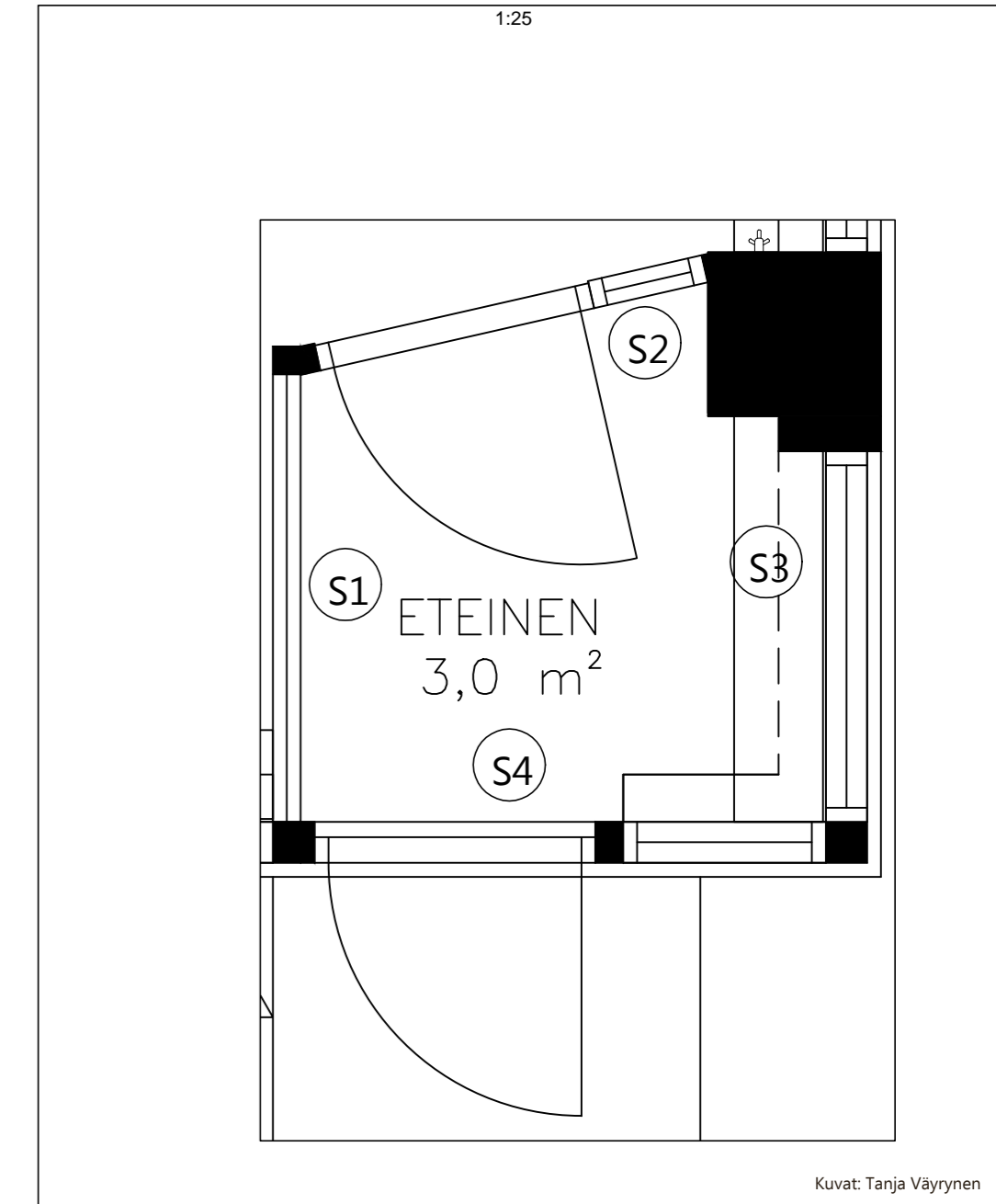

TILASELOSTEET JA IRTOKALUSTEET

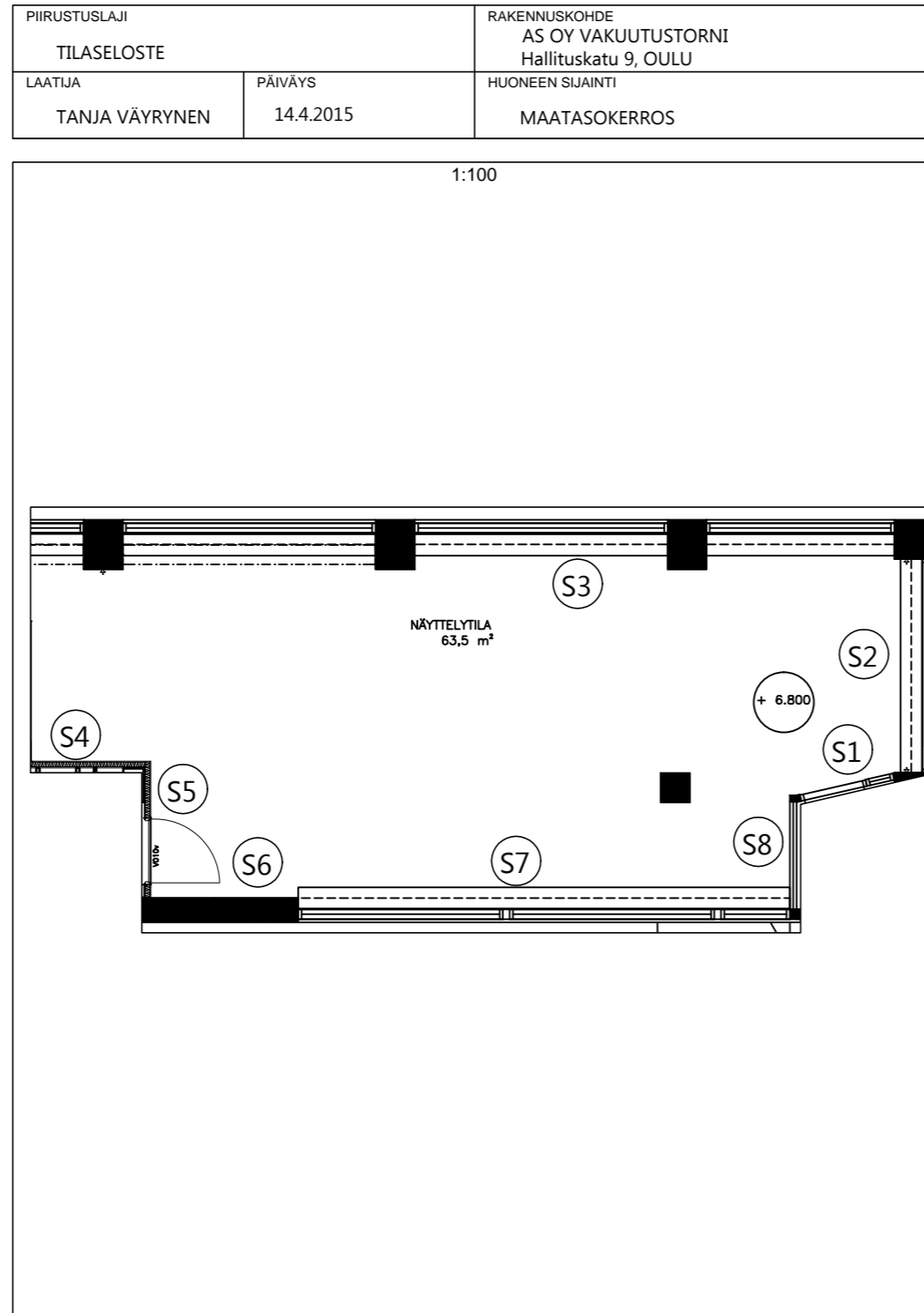
Seuraavilla sivuilla ennen havainnekuvia on esitetty Galleria Aulan tilaselosteet ja irtokalusteet.

SIVU 1 ETEINEN 3,0 m ²			
PINTA / ALUSTA		KÄSITTELY	KÄSITTELY- YHDISTELMÄ
LATTIA	Betoni	Kuivasirotepinnoite, Basf, tuote Mastertop 100 P, pumpattava tasoitepinnoite, kalvovahvuus 5mm, käy saneerauskohteisiin, väri Natural (ei pigmenttiä)	-
JALKALISTA	-	Ei jalkalistoja.	
SEINÄPINNAT / PILARIT	S3, S4: Betoni S1, S2: Kipsilevy Puukarmit	Paikkatasoitetaan ja maalataan. Väri NCS S0300-N valkoinen, täyshimmeä peittomaali. Ikkunoiden tammikarmien kunto tarkistetaan. Tarvittaessa uudelleen lakataan, kirkas lakka, mattapinta.	Betoni 31201 Kipsilevy 31206 Puukarmit kuntotarkistuksen mukaan.
KATTO	Betoni Mdf	Uusi alakatto alakattokuvan mukaan.	Betoni 31102 MDF 31103
KATTOLISTA	-	Akryylimassa, ylimaalataan, valkoinen	
HUOMIOT! - Olemassa oleva tammikarminen / -puitteinen lasiaukollinen ulko-ovi ja väliovi säilytetään pohjapiirustuksen mukaan. Ovien ja karmien kiinnitys runkoon tarkistetaan ja karmien tiivistyksen uusitaan tarpeen vaatiessa. - Ulko-oven kulunvalvonta ja lukitus / turvallisuus varmistettava gallerian turvallisuustasoa vastaavaksi. - Olemassa olevat ikkunat säilytetään pohjapiirustuksen mukaan. Kuntotarkistetaan. - Ikkunoissa UV -suojakalvot, opitsesti kirkas, esim 3M - Pimennysverhot alakattokuvan mukaan. - Patteripenkki uusitaan vastaamaan nykyistä patteripenkkikuvan mukaan.Käytetään olemassa olevaa teräskonsolikiinnitystä. - Valaistus alakattokuvan mukaan. - Olemassa oleva tammikynnys säilytetään. Kynnyskorkeus <20mm.Hiotaan ja lakataan, kirkas lakka, mattapinta. - Olemassa oleva alaslaskettu katto puretaan ja uusitaan alakattokuvan mukaan. - Purkutyön jäljiltä seinäpinnat paikkatasoitetaan ja puhdistetaan ennen pinnoitustöitä.Lattian olemassa oleva muovimatto poistetaan, betonialusta puhdistetaan liimasta yms.liasta ja hiotaan ennen uuden lattiapinnan asennusta.Lattian asennus pohja- ja valutöineen valmistajan ohjeen mukaan. - Maalauksessa käytettävä lyhtynukkaista telaa tai huopatelaa.			

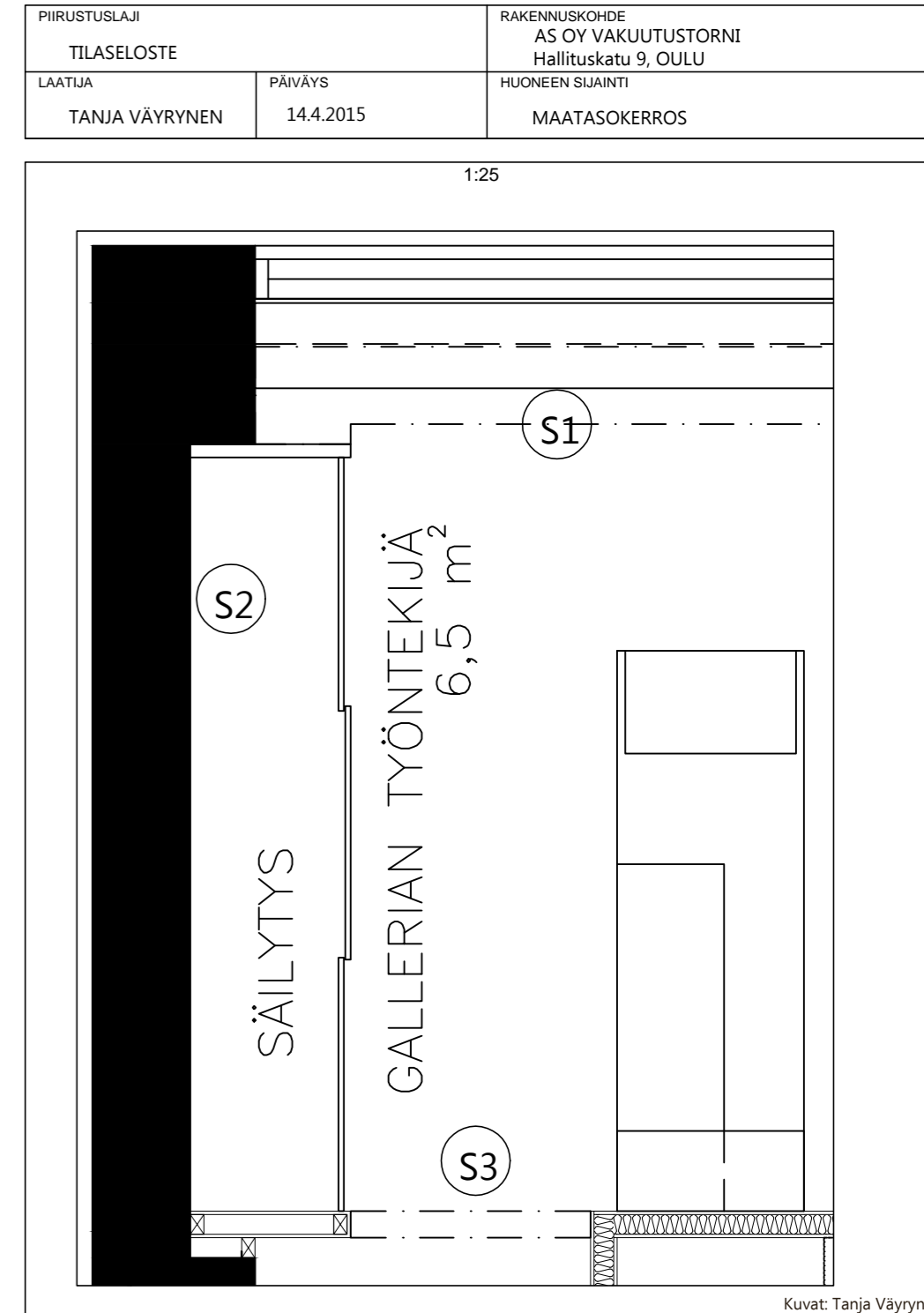
PIIRUSTUSLAJI		RAKENNUSKOHDE
TILASELOSTE		AS OY VAKUUTUSTORNI Hallituskatu 9, OULU
LAATIJAN	PÄIVÄYS	HUONEEN SIJAINTI
TANJA VÄYRYNEN	14.4.2015	MAATASOKERROS

SIVU 2		NÄYTTELYTILA 63,5 m ²	
PINTA / ALUSTA	KÄSITTELY	KÄSITTELY- YHDISTELMÄ	
LATTIA	Betoni	Kuivasirotepinnoite, Basf, tuote Mastertop 100 P, pumpattava tasoitepinnoite, kalvovahvuus 5mm, käy saneerauskohteisiin, väri Natural (ei pigmenttiä)	
JALKALISTA	-	Ei jalkalistoja.	
SEINÄPINNAT / PILARIT	S2, S3, S6, S7 : S1, S8:	Betoni Kipsilevy Puukarmit	Betoni 31201 Kipsilevy 31206 Puukarmit kuntotarkistuksen mukaan.
S4, S5:	MDF	S4, S5: Uusi seinärakenne, MDF pinta, tasoitetaan ja maalataan, väri NCS S4000-N vaalean harmaa, täyshimmeä.	
KATTO	Betoni Mdf	Uusi alakatto alakattokuvan mukaan.	
KATTOLISTA	-	Akryylimassa, ylimaalataan, valkoinen	
HUOMIOT! <ul style="list-style-type: none"> - Olemassa olevat ikkunat säilytetään pohjapiirustuksen mukaan. Kuntotarkistetaan. - Ikkunoissa UV -suojakalvot, opitsesti kirkas, esim 3M - Pimennysverhot alakattokuvan mukaan. - Patteripenkki uusitaan vastaamaan nykyistä erillisen piirustuksen mukaan. Käytetään olemassa olevaa teräskonsoliikiinnitystä. - Ikkunoiden edessä olevat pöytätasot erillisen piirustuksen mukaan. - Näyttelyseinäkkeet erillisen piirustuksen mukaan. - Uusi seinärakenne VS1 mukaan (erillisiipiirustus, WC projektiot). - Valaistus alakattokuvan mukaan. - Olemassa oleva alaslaskettu katto puretaan ja uusitaan alakattokuvan mukaan. - Purkutyön jäljiltä seinäpinnat paikkatasoitetaan ja puhdistetaan ennen pinnoitustöitä. Lattian olemassa oleva muovimatto poistetaan, betonialusta puhdistetaan liimasta yms.liasta ja hiotaan ennen uuden lattiapinnan asennusta. Lattian asennus pohja- ja valutöineen valmistajan ohjeen mukaan. - Maalauksessa käytettävä lyhytnukkaista telaa tai huopatelaa. 			
Kuvat: Tanja Väyrynen			

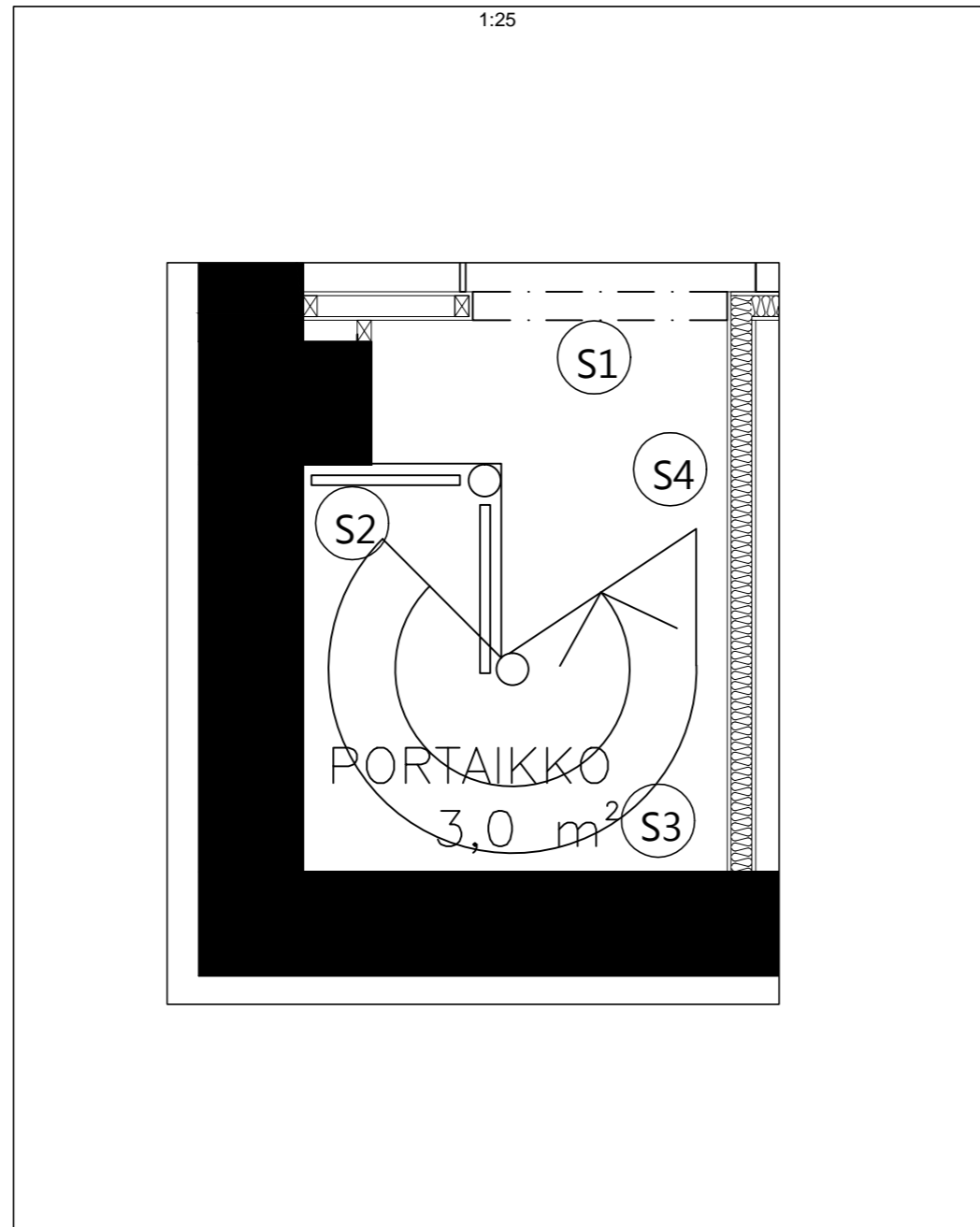

SIVU 3		GALLERIAN TYÖNTEKIJÄ 6,5 m ²	
PINTA / ALUSTA	KÄSITTELY	KÄSITTELY- YHDISTELMÄ	
LATTIA	Betoni	Kuivasirotepinnoite, Basf, tuote Mastertop 100 P, pumpattava tasoitepinnoite, kalvovahvuus 5mm, käy saneerauskohteisiin, väri Natural (ei pigmenttiä)	
JALKALISTA	-	Ei jalkalistoja.	
SEINÄPINNAT / PILARIT	S1, S2 :	Betoni Puukarmit	Betoni 31201 Puukarmit kuntotarkistuksen mukaan.
S3:	MDF	S3: Uusi seinärakenne, MDF pinta, tasoitetaan ja maalataan, väri NCS S4000-N vaalean harmaa, täyshimmeä.	
KATTO	Betoni Mdf	Uusi alakatto alakattokuvan mukaan.	
KATTOLISTA	-	Akryylimassa, ylimaalataan, valkoinen	
HUOMIOT! <ul style="list-style-type: none"> - Olemassa olevat ikkunat säilytetään pohjapiirustuksen mukaan. Kuntotarkistetaan. - Ikkunoissa UV -suojakalvot, opitsesti kirkas, esim 3M - Pimennysverhot alakattokuvan mukaan. - Patteripenkki uusitaan vastaamaan nykyistä erillisen piirustuksen mukaan. Käytetään olemassa olevaa teräskonsoliikiinnitystä. - Ikkunoiden edessä olevat pöytätasot erillisen piirustuksen mukaan. - Palvelutiski erillisen piirustuksen mukaan. - Liukuovellinen säilytyskaluste erillisen piirustuksen mukaan. - Valaistus alakattokuvan mukaan. - Olemassa oleva alaslaskettu katto puretaan ja uusitaan alakattokuvan mukaan. - S3 Seinä: seinärakenne kuten VS1 (erillisiipiirustus, WC -projektiot), mutta ilman laattaa portaikon puolella. - Purkutyön jäljiltä seinäpinnat paikkatasoitetaan ja puhdistetaan ennen pinnoitustöitä. Lattian olemassa oleva muovimatto poistetaan, betonialusta puhdistetaan liimasta yms.liasta ja hiotaan ennen uuden lattiapinnan asennusta. Lattian asennus pohja- ja valutöineen valmistajan ohjeen mukaan. - Maalauksessa käytettävä lyhytnukkaista telaa tai huopatelaa. 			
Kuvat: Tanja Väyrynen			

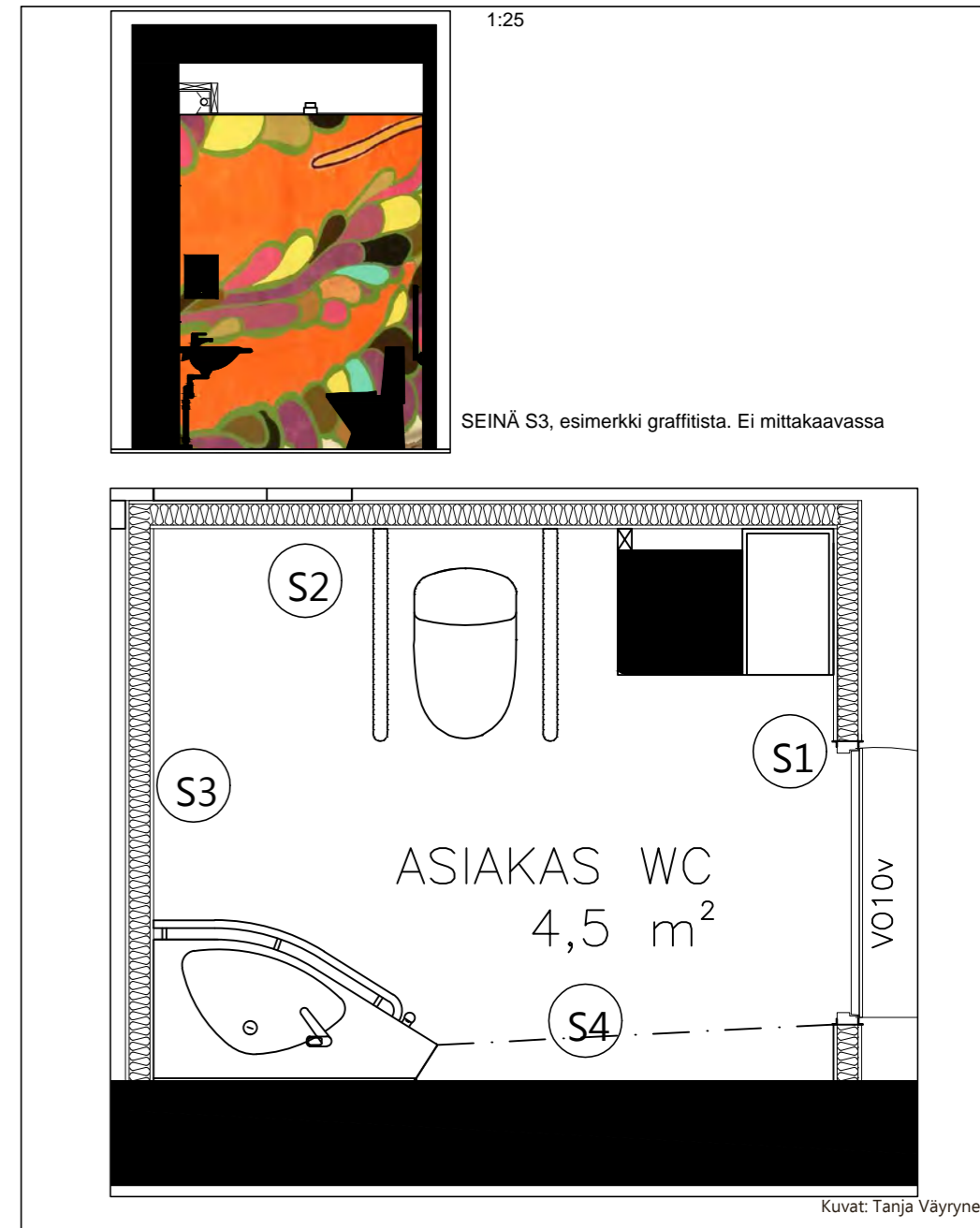
SIVU 4 PORTAIKKO 3,0 m ²		
PINTA / ALUSTA	KÄSITTELY	KÄSITTELY- YHDISTELMÄ
LATTIA	Betoni	-
JALKALISTA	-	Ei jalkalistoja.
SEINÄPINNAT / PILARIT		
S2, S3:	Betoni	Betoni 31201 Paikkatasoitetaan ja maalataan. Väri NCS S0300-N valkoinen, täyshimmeä peittomaali.
S1, S4:	MDF	MDF 31201 S1, S4 Uusi seinärakenne, tasoitetaan ja maalataan, väri NCS S0300-N valkoinen, täyshimmeä.
KATTO	Mdf	MDF 31103 Uusi alakatto alakattokuvan mukaan.
KATTOLISTA	-	Akryylimassa, ylimaalataan, valkoinen
HUOMIOT! - Valaistus alakattokuvan mukaan. - Olemassa oleva alaslaskettu katto puretaan ja uusitaan alakattokuvan mukaan. - S1 Seinä: seinärakenne kuten VS1 (erillispiirustus, WC -projektiot), mutta ilman lujalevyä ja laattaa, lujalevy vaihtuu MDF:ksi. - Olemassa oleva kierreporras kellaritilaan säilytetään. Ei kunnostustöitä. - Purkutyön jäljiltä seinäpinnat paikkatasoitetaan ja puhdistetaan ennen pinnoitustöitä. Lattian olemassa oleva muovimatto poistetaan, betonialusta puhdistetaan liimasta yms.liasta ja hiotaan ennen uuden lattiapinnan asennusta. Lattian asennus pohja- ja valutöineen valmistajan ohjeen mukaan. - Maalauksessa käytettävä lyhytnukkaista telaa tai huopatelaa.		
Kuvat: Tanja Väyrynen		

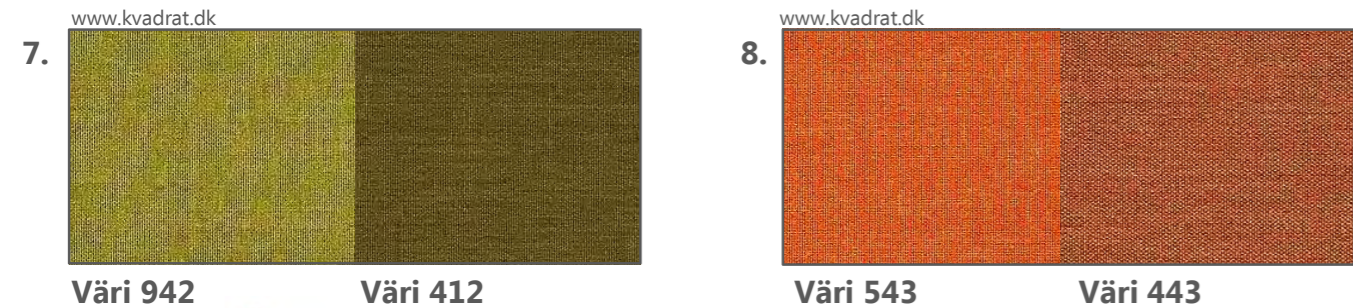
PIIRUSTUSLAJI		RAKENNUSKOHDE
TILASELOSTE		AS OY VAKUUTUSTORNI Hallituskatu 9, OULU
LAATIJAN	PÄIVÄYS	HUONEEN SJAINTI
TANJA VÄYRYNEN	14.4.2015	MAATASOKERROS

SIVU 5 ASIAKAS WC 4,5 m ²		
PINTA / ALUSTA	KÄSITTELY	KÄSITTELY- YHDISTELMÄ
LATTIA	Betoni	-
JALKALISTA	-	Ei jalkalistoja.
SEINÄPINNAT / PILARIT		
S1, S2:	Lujalevy	Vesieriste
S4:	Betoni	
S3:	Lujalevy graffitimaalaus	S1, S2, S3 Uusi seinärakenne. Betoni ja lujalevy pinnat laatoitetaan. Laatta Pukkila, malli Arkitekt color, koko 97x297x6mm, väri 785122, valk., mattapinta, asennus vaakaan, saumat kohdikkain. Sauma Pukkila F12 vaal.harmaa. Nurkkien saumaus saniteettitiloihin soveltuva elastinen saumamassa, sauman värinen. Ladonta täydellä laatalta alhaalta ylöspäin, vaakaladonta ovisseinästä päätyseinää kohti. Ovisseinällä ladonnan vaakasuunta vasemmalta oikealle.
KATTO	Mdf	MDF 31103 Uusi alakatto alakattokuvan mukaan.
KATTOLISTA	-	Akryylimassa, ylimaalataan, valkoinen
HUOMIOT! - Uusi väliovi, VO 10v ovikortin mukaan. - Pöytätaaso erillispiirustuksen mukaan. - Hyllykomero erillispiirustuksen mukaan. - Valaistus alakattokuvan mukaan. - Olemassa oleva alaslaskettu katto puretaan ja uusitaan alakattokuvan mukaan. - Olemassa olevat vesiliitännät tarkistettava LVI -suunnitelmissa. - Purkutyön jäljiltä seinäpinnat paikkatasoitetaan ja puhdistetaan ennen pinnoitustöitä. Lattian olemassa oleva muovimatto poistetaan, betonialusta puhdistetaan liimasta yms.liasta ja hiotaan ennen uuden lattiapinnan asennusta. Lattian asennus pohja- ja valutöineen valmistajan ohjeen mukaan.		
Kuvat: Tanja Väyrynen		

PIIRUSTUSLAJI		RAKENNUSKOHDE
TILASELOSTE		AS OY VAKUUTUSTORNI Hallituskatu 9, OULU
LAATIJAN	PÄIVÄYS	HUONEEN SJAINTI
TANJA VÄYRYNEN	14.4.2015	MAATASOKERROS

IRTOKALUSTEET

NÄYTTELYTILA:

- Kuva 1: **KA1**, työtuoli, Martela, malli Mini Kilta 221RG, ympäriverhoiltu, viisisakarainen jalusta rullilla väri kiillotettu alumiini. Korkeussäätö ja keinumekanismi. Verhoilu oranssi Kvadrat Remix 2, ulkopuoli 443 ja sisäpuoli 543. Tuoleja 1 kpl.
- Kuva 2a: **KA2** asiakastuoli, Martela, malli Mini Kilta 221A, ympäriverhoiltu, nelipistejalka, jalustan väri harmaa. Verhoilu vihreä Kvadrat 2 kpl ja oranssi Kvadrat 3 kpl.
- Kuva 2b: pinottava jakkara, esim. Ikea, malli Marius, väri valkoinen, istuinkannen halkaisija 32 cm. 15-20 kpl.
- Kuva 3: **KA3** pystynaulakko, Martela, malli Kaari 937A, kapasiteetti 5 koukku (kaksipuoleinen koukku), kork. 170 cm, väri valkoinen. 3kpl, joista 2 kpl varastoidaan → kapasiteetti 10 x 3 = 30.
- Kuva 4: **KA4** pikkupöytä, Martela, malli Trailer 849, materiaali teräs jalusta, alumiini kansi, väri maalattu valkoinen. 2 kpl.
- Kuva 5: **KA5** seinänaulakko, Inno Oka C5 naulakko, edustus Modeo oy, viidellä koukulla, väri valkoinen 2 kpl ja väri oranssi 1 kpl.
- Kuva 6: **KA6** ripustettava valaisin, Muuto, malli Unfold, väri oranssi, halk. 32 cm, kork 30 cm. Silikonikumi. 2 kpl.
- Kuva 7: verhoilu, Kvadrat, malli Remix 2, väri vihreä 412 ulkopuolelta ja väri vaaleampi vihreä 942 sisäpuolelta. 100.000 Martindale.
- Kuva 8: verhoilu, Kvadrat, malli Remix 2, väri tumma oranssi 443 ulkopuolelta ja väri vaaleampi oranssi 543 sisäpuolelta. 100.000 Martindale.

VARUSTEET

ASIAKAS WC:

- Kuva 9: pesuallas, Väinö Korpinen Oy, malli Gaius Original, 6203 H, valkoinen, allaskaiteen väri harmaa., koko 500 x 100 mm, vasenkätinen.
- Kuva 10; wc-istuim, esim. Ido Seven D –malli.
- Kuva 11: paperipyyheannostin, Väinö Korpinen Oy, malli RST-Line 1304, lukittava
- Kuva 12: wc –paperiteline, Väinö Korpinen Oy, malli RST-Line 1301, 2 rll säilytys, lukollinen.
- Kuva 13: saippua-annostin, Väinö Korpinen Oy, malli RST-Line 1300.
- Kuva 14: seinäkiinnitteinen tukikaide, Väinö Korpinen, malli Art 1, 10401, kääntyvä malli, sivulle ja ylös, kantokyky 130 kg.
- Kuva 15: kosketusvapaa hana, Oras, malli Oras Electra 6105, käsisuihku Bidetta. Kromi.
- Kuva 16: oven painike ja lukko, Abloy, painike malli wc-painike 6/002, lukko Abloy 2025. Pintakäsittely harjattu Ms/HA
- Kuva 17: oven tukikahva, Väinö Korpinen Oy, malli Animo 1626H harmaa, pituus 800 mm.
- Kuva 18: hyllykomeron vedin, Hokola Oy, malli 9610-1 lankavedin perusmalli, halk. 10mm, reikäväli 96 mm, valkoinen muovi.
- Kuva 5: kts. Edellinen sivu.

7.3 Havainnekuvat

Tämän luvun alla esitän Galleria Aulan havainnekuvat näyttelytoiminnasta ja tilan muista toiminnoista.

Kuva: Tanja Väyrynen

Kuva: Tanja Väyrynen

Kuva: Tanja Väyrynen

Kuva: Tanja Väyrynen

Kuva: Tanja Väyrynen

Kuva: Tanja Väyrynen

7.4 Jatkokehitys

Mikäli Galleria Aula tul-taisiin toteuttamaan, tarvitsisi se vielä jatkokehitystä. Galleria Aulan toiminta voisi näkyä ulospäin. Ikkunoissa olisi hyvä olla graafikon miettimät ja suunnitellut Galleria Aula -teippaukset logoineen. Toimintaa voisi laajentaa ulkotilaan. Kahvi-Aulan aikoina rakennuksen eteläpuoleiselle sivulle aukaistiin kesäisin ulkoilmakahvila kahvittelua varten. Galleria Aulan teemana voisi myös olla ulkoilmatapahtumat. Tälle täytyisi rakentaa tarkoituksenmukaiset puitteet. Esimerkiksi rakennuksen eteläpuolen piha-alueelle tai länsipäätyyn vois-in ajatella istuskelualueen veistoksellisilla penkeillä. Ne palvelisivat käyttäjänsä niin kesäisin kuin talvisinkin erilais-ten tapahtumien aikaan. Veistoksellisuutensa vuoksi ne toimisivat tilataiteena yksistäänkin, ilman käyttäjiä.

Sisääntulon ilmettä voisi kohentaa edustavam-maksi. Sisäänkäyntiin johtavan luiskan päivittä-minen ohjeistuksen ja määräysten mukaiseksi olisi tarpeellinen, jotta saavutettavuus toteu-tuisi sisä- ja ulkotilan välillä. Henkilökunnan sosiaalityilat kellaritilassa tulisi niin ikään suunnitella vastaamaan näyttelytilan sisustuksellista tyyliä.

Ehjä, selkeä ja toimintaa tukeva kokonaisuus on tärkeää. Suunnittelu ei rajoitu pelkästään sisätilaan. Se miten tila jäsenyy kaupunkiku-vallisesti, miten hyvin se on saavutettavissa ja kuinka se tukee rakennuksen arkkitehtuuria, ovat oleellisia asioita suunnittelussa. Nyt Galle-ria Aula jää mielestäni irralliseksi. Kokonaisku-van kannalta jatkokehitys olisi tarpeellinen.

8. ARVIOINTI

8.1 Tila

Galleriatilan keskeisimpiä suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä ovat tilan valaistus, pintojen värit ja materiaalit, tilan kulkuyhteydet niin sisäliikenteessä kuin ulko- ja sisätilojen välillä sekä varastointitilat. Pintojen täytyy olla helposti puhdistettavia ja paikattavia, kiinnityksen ja kovan käytön kestäviä. Valaistuksen on hyvä olla muunneltava ja luonnonvalon tulee olla säädeltävissä tai tarvittaessa pimennettävissä. Kulkuyhteyksissä tulee huomioida liikuntaesteiset ja yleisöliikenteen joustavuus sekä näyttelyesineiden kuljetus kuormaustilasta näyttelytilaan. Laitteille, varusteille ja työkaluille tulee olla asianmukaiset säilytystilat.

Nämä asiat sain mielestäni toimimaan suunnitelmassani. Tilan muunneltavuutta helpottavat liikuteltavat seinäkkeet. Niillä saadaan myös yleisöliikennettä ohjattua. Seinäkkeiden materiaali on valittu kestävämpään taideteosten ripustamiseen. Kulkuyhteyksissä on huomioitu liikuntaesteiset. Näyttelyn purku ja pakkaus voidaan toteuttaa keskilattialla. Liikuteltavat seinäkkeet voidaan tällöin siirtää tilan reunoille, jotta vapaata tilaa saadaan muodostettua riittävästi. Näyttelyn purku- ja pakkaustöihin liittyvät työkalut ja varusteet, kuten taloustikkaat ja taittopöytä, ovat lähellä liukuovellisen säilytyksen takana. Pienemmät säilytystavarat voi säilöä esimerkiksi näyttelyseinäkkeen sisälle. Vähemmällä käytöllä olevat asiat varastoidaan

kellariin. Valaistus on joustava, eri käyttötarkoituksiin yltävä ja muuntautuva. Ikkunoiden edessä olevat pimennysverhot voidaan kesän kirkkaimpina hetkinä tai luentotilaisuuksien aikana tarvittaessa laskea alas.

Tunnelmaltaan tila henkii -50-60-lukulaisuutta, aikaa jolloin rakennus valmistui. Sitä tavoitelin. Gallerian työntekijän toimipisteessä on huomioitu valvonta, info ja toimistotyöntekijän tarpeet. Istuskeluryhmillä ja kahvittelumahdollisuudella sekä hienovaraisella värileikkelyllä tila tarjoaa toisenlaiset galleriapuitteet, mihin yleensä on totuttu.

Lopputuloksena tila koki melkoisen muutoksen. Toisenlaisen gallerian ajatus mielestäni toteutuu. Se ei ole valkoinen kuutio vaan ja lähtökohtaisesti tila ihmisille ja taiteelle. As Oy Vakuutustorni sai suunnitelmieni myötä uuden käyttäjän maatasokerroksen liiketilaan, Galleria Aulan. Fiktiivisyydestään huolimatta tyhjä tila sai elämän ja uuden kerrostuman historian kirjoihin.

8.2 Prosessi

Opinnäytetyöprosessi on ollut kaiken kaikkiaan antoisa. Taustastani, työkokemuksesta huolimatta, työ on ollut hyvin opettavainen, aiemmin en ole galleriatilaa suunnitellut.

Prosessin eri vaiheet, taustoitukset, tutkimus, tavoitteet etenivät järjestelmällisesti aihe kerrallaan. Jokainen osa-alue tuntui olevan jatkumoa edelliselle. Työ eteni loogisesti. Suuren osan ajasta lohkaisi taustoitukset ja tutkimustyö. Perheydyin muun muassa aikaisemmin tehtyihin gallerioihin liittyviin pro gradu -tutkielmiin. Näistä sekä KOTI + TAIDE, Taidesisustamisen käsikirjasta oli suunnaton apu gallerian toiminnan ja tilan luonnehdinnassa. Kirjallisuuslähteet tukivat toisiaan, tosin jonkin verran koin niissä gallerian elitististä nostetta. Toisaalta tämä elitismin korostaminen vain voimisti opinnäytetyöni viitekehystä ja ajatustani toisenlaisesta galleriasta.

Haastattelemani henkilöt, galleristit ja taiteilijat, edustivat työssäni käyttäjiä. Heiltä sain näyttelytoiminnan hoitamiseen liittyvää rikkautta ja konkreettista tietoa. Gallerioiden tila-analysointi syvensi tilallista ajattelua. Ilman näitä taustoituksia olisi tietoni ja suunnitelmani perustuneet pelkästään kirjalliseen lähdeaineistoon ja RT -ohjeistuksiin. Käyttäjien mukana olo on ensisijaisen tärkeää suunnitteluprosessissa.

Historiaan pohjautuvan tiedon kartoittaminen oli mielenkiintoista. Koin sen myös tärkeäksi ymmärtääkseni, minkälaisessa asemassa opinnäytetyöni kohde on oululaisille aiemmin ollut, miten he ovat tilan kokeneet ja tunteneet. Lopputuloksen kannalta taustoitukseen perehtyminen vahvisti työlleni asettamia tavoitteita.

Varsinainen suunnittelutyö, tilan suunnittelu, eteni luonnosvaiheiden ja niihin liittyvien eri vaihtoehtojen kautta SIS -piirustuksiin. Teknisten kuvien piirtäminen on luontevaa minulle, enkä niissä kokenut niinkään suuria ongelmia. Sen sijaan havainnekuvien teossa olen enemmän käsivarainen skissailija kuin fotorealististen kuvien aikaansaaja. Tässä minulla on vielä opittavaa. Havainnekuvien tekeminen vaatii yllättävän paljon aikaa. Uuden piirto-ohjelman, Archicadin oppiminen ja haltuunotto lyhyellä aikavälillä ei ”lyikkäri-ruutupaperi-pyyhekumi”-ihmiselle sisäistynyt aivan siten kuten kuvittelin. Olen silti tyytyväinen aikaansaannoksiini.

Tein opinnäytetyölleni projektiaikataulun kevätkaudelle 2015. Työ eteni aikataulun mukaisesti, pienet viivästymiset sain kurottua kiinni seuraavaan etappiin mennessä. Tämän opinnäytetyönprosessin aikana suurimpana asiana opin syvällisen taustoituksen merkityksen, sen tärkeyden uuden oppimisen edessä. Innostuin ja paneuduin työhöni antaumuksella.

Ehkä minun taiteilijasielussani asustaa myös pieni tutkija, joka tämän työn kautta on alkanut kuiskailun olemassaolostaan.

- Hetken. Vain hetken verran haluan kylpeä tässä taiteen ylitsevuotavassa ammeessa. Puhdistaa sieluni matkasta. Nähdä värit ja tuntea, miten ne väreilevät kehossani. Hetken. Vain hetken verran saan kokea kaiken sen kauneuden silmilläni. Kohdata itseni taiteen näyttämöllä. Vapista ja olla rohkea, olla läsnä itsessäni. Tämän hetken otan matkaani ja vien sen seuraavaan. Siellä jossain, matkani määränpäässä, näyttely on valmis. -

Tanja 15.4.2015

Kuva: Tanja Väyrynen

KIITOS

Äidilleni
Läheisilleni
Opinnäytetyön ohjaajille
Asika 12

PAINETUT LÄHTEET

Feinik, P., Laine, J. & Mäkelä, A. 2014. Koti + Taide. Taidesisustamisen käsikirja. Tammi.

Jyrämä, A. 1999. Contemporary Art Markets – Structure and Actors: A Study on Art Galleries in Finland, Sweden, France and Great Britain. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin kauppakorkeakoulu.

Laitinen-Laiho, P. 2003. Taide sijoituskohteena. Helsinki: WSOY

Niskala, K., Okkonen, I. 2009. UKI Arkkitehdit: Huomisen tekijät. UKI Arkkitehdit Oy.

Rämä, J. 2014. Näkymätön kuraattori. Täydellinen ympyrä 2/2014, 27. ISSN 2324-0598.

ELEKTRONISET LÄHTEET

Hyrkäs, A. 2007. Taiteen kentän kaksoisagentit. Galleriat talouden ja taiteen yhdistäjinä [verkkodokumentti]. Helsinki: Helsingin yliopisto, Sosiologian laitos [viitattu 17.1.2015]. Pro gradu -tutkielma. Saatavissa: http://melinda.kansalliskirjasto.fi/F/7B2XBUTC4Q68FX13L6JYG6UGU-GE4VHU9VHPP6B3DRYA86F2GAJ-00985?func=find-b&request=-hyrk%C3%A4s%2C+antti&find_code=WRD&x=40&y=9

Kinnunen, E. 2014. Valot ja värit näyttelytilassa. Valintojen vaikutus tilakokemukseen ja aistimukseen [verkkodokumentti]. Oulu: Oulun ammattikorkeakoulu, Kuvallinen viestintä [viitattu 6.2.2015]. AMK-opinnäytetyö. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/75532/Opinnaytetyo_Kinnunen_Elina.pdf?sequence=1

Muhonen, K. 2009. Kummitus galleriassa: näkökulmia sponsori- ja yritys yhteistyöhön galleriakentällä [verkkodokumentti]. Humanistinen ammattikorkeakoulu, Kulttuurituotannon koulutusohjelma [viitattu 6.2.2015]. AMK-opinnäytetyö. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/5465/Muhonen_Katri.pdf?sequence=1

Mänttari-Buttler, A. 2010. Helsingin galleriakenttä, kentän muutokset ja positiot vuosina 1983–2009 [verkkodokumentti]. Helsinki: Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos [viitattu 6.1.2015]. Pro gradu -tutkielma. Saatavissa: <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/19563/helsinki.pdf?sequence=1>

Altogame [viitattu 7.2.2015]. Saatavissa: http://www.altogame.com/exhibition/Galleristit_ry [viitattu 6.1.2015]. Saatavissa: http://www.galleriat.info/Katri_Antell.Kahviloiden_tarina [viitattu 13.2.2015]. Saatavissa: <http://www.antell.fi/kahvilat/kahviloiden-tarina.html> Korjaustieto. Maankäyttö ja rakennuslaki [viitattu 19.2.2015]. Saatavissa: <http://www.korjaustieto.fi/viranomaistieto/saadokset-ja-maaraykset/valtiolliset-lait-ja-asetukset/maankaytto-ja-rakennuslaki.html> Rakennettu ympäristö. Käyttötarkoituksen olennainen muutos [viitattu 19.2.2015]. Saatavissa: <http://www.rakennustieto.fi/lehdet/ry/index/lehti/5ipETE9vV.html> Rakennusvalvonta Oulu. Esteettömyys selvitys [viitattu 16.2.2015]. Saatavissa: http://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=4382b5d9-a38b-4884-861e-2da1ac1d42a5&groupId=486338 Rakennusvalvonta Oulu. Lupamenettelyt [viitattu 19.2.2015]. Saatavissa: <http://www.ouka.fi/oulu/rakennusvalvonta/milloin-tarvitaan-lupa>

RKY Museovirasto [viitattu 12.2.2015]. Saatavissa: http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4488 Työterveyslaitos. Valaistusvoimakkuus, valaistussuureita, luminanssi [viitattu 16.2.2015]. Saatavissa: <http://www.ttl.fi/fi/tyoymparisto/valaistus/valaistusvoimakkuus/sivut/default.aspx> [http://fi.wikipedia.org/wiki/Galleria_\(arkkitehtuuri\)](http://fi.wikipedia.org/wiki/Galleria_(arkkitehtuuri)) [viitattu 6.1.2015]. http://fi.wikipedia.org/wiki/Kaupunginojan_puistovyöhyke [viitattu 12.2.2015]. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kuraattori> [viitattu 7.2.2015]. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Taidegalleria> [viitattu 6.1.2015]. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Taidekritiikki> [viitattu 7.2.2015]. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Värintoistoindeksi> [viitattu 24.1.2015].

SUULLISET LÄHTEET

Harju, P. 2015. Arkkitehti. Puhelinhaastattelu 19.1.2015.

Heikkinen, M. 2014. Rakennusneuvos, arkkitehti. UKI Arkkitehdit Oy. Haastattelu 30.12.2014.

Kuloaho, M. 2015. Valaistuskonsultti. Erco Lighting Ab. Puhelinhaastattelu 6.2.2015.

Niskala, K. 2015. Kotiseutuneuvos, arkkitehti. Puhelinhaastattelu 16.1.2015.

Rantasaari, E. 2015. Näyttelysuunnittelija. Tampereen Taidemuseo. Haastattelu 3.2.105.

Ristiluoma, J. 2015. Varatuomari, As Oy Vakuutustornin taloyhtiön hallituksen puheenjohtaja. Haastattelu 18.2.2015.

Roine, J. 2014. Kiinteistöpäällikkö, LähiTapiola. Haastattelu 17.12.2015.

LAIT, SÄÄDÖKSET JA OHJEISTOT

RT -ohjeistus ihmisen ulottuvuuksista [viitattu 16.2.2015]. RT 09-11137 Ihmisen mitat ja ulottuminen. Ohjetiedosto.

RT -ohjeistus luvan hakemisesta rakentamiseen [viitattu 16.2.2015]. RT 11-10781 Luvan hakeminen rakentamiseen. Ohjetiedosto. 2002.

RT -ohjeistus näyttelytiloista [viitattu 16.2.2015]. RT 96-10509 Näyttelytilat. Ohjetiedosto

RT -ohjeistus päivän valon hallinnasta [viitattu 16.2.2015]. RT 07-10912 Päivänvalon hallinta sisätiloissa. Ohjetiedosto.

RT säännökset, rakennusten paloturvallisuudesta [viitattu 16.2.2015]. RT RakMK-21502, E1 Rakennusten paloturvallisuus. Säännökset.2011.

KUVALÄHTEET

Sivu 14 Kuva vasemmalla [viitattu 6.2.2015]. http://fi.wikipedia.org/wiki/Galleria_%28arkkitehtuuri%29

Sivu 14 Kuva oikealla. Tanja Väyrynen.

Sivu 16 Kuva [viitattu 31.3.2015]. http://www.saatchigallery.com/schools/talks_workshops.htm

Sivu 21 Kaavio. Tanja Väyrynen.

Sivu 22 Kuvat vasemmalta oikealle ja alhaalta ylös [viitattu 31.3.2015]. <http://www.archlighting.com/books/erco-s-light-perspectives.aspx> <https://www.behance.net/gallery/KUB-Bregenz/223672> http://www.erco.com/service/press-release/products_1/euroshop-2011-the-quintessenc_2412/en_us/en_us_euroshop-2011-the-quintessenc_press_1.php <http://www.archexpo.com/prod/erco-leuchten/led-track-light-square-dimmable-adjustable-11264-863296.html>

Sivu 25 Taulukko valon värilämpötilojen käyttökohteita [viitattu 6.2.2015]. Saatavissa: <http://www.lightopedia.com/characteristics-of-light>

Sivu 25 Kelvin taulukko [viitattu 9.2.2015]. Saatavissa: <http://share-dappetite.com/food-photography-2/an-introduction-to-food-photography/>

Sivu 28 Kuva. Tanja Väyrynen.

Sivu 29 Kuva. Leikkauskaavio näyttelytilasta sekä Etäisyys ja katselukulma esineeseen nähden [viitattu 16.2.2015]. RT 96-10509 Näyttelytilat.

Sivu 29 Kuva, Mittasuosituksia istumatyölle ja asiakaspalvelulle [viitattu 16.2.2015]. RT 09-11137 Ihmisen mitat ja ulottuminen

Sivu 31, Näyttelytilan kulkuyhteydet [viitattu 16.2.2015]. RT 96-10509 Näyttelytilat.

Sivu 31 Kuva oikealla, Tanja Väyrynen.

Sivu 33 Kuva, Valaistusperiaatteita [viitattu 16.2.2015]. RT 96-10509 Näyttelytilat.

Sivu 33 Kuva. Opimaallinen katseluetaisyys ja valaisimen sijoitus [viitattu 16.2.2015]. Good Lighting for Museums, Galleries and Exhibitions 18. No. 18 in the series Information on Lighting Applications. Published by Fördergemeinschaft Gutes Licht (FGL). Available only as pdf file, download at www.all-about-light.org

Sivu 37 Taulukko. Gallerioiden tila-analyysi. Tanja Väyrynen.

Sivu 38 - 39 Referenssikuvat gallerioista. Tanja Väyrynen.

Sivu 42 Kuva [viitattu 31.3.2015]. <http://www.rakennuslupa.fi/>

Sivu 45 Kuva, Kaavio rakennusluvan liittymisestä hankkeen vaiheisiin ja osapuoliin [viitattu 16.2.2015]. RT 11-10781 Luvan hakeminen rakentamiseen.

Sivu 45 Kuva. Kaavio piirustusten laatimisesta [viitattu 16.2.2015]. RT 15-10849 Muutos- ja korjausrakentamisen piirustukset.

Sivu 48 Oulun kartta [viitattu 11.2.2015]. Saatavissa: <https://www.google.fi/maps/@65.0148928,25.4615016,15z>

Sivu 48 Kuva rakennuksesta, Tanja Väyrynen.

Sivu 50 Kuvat kohteesta, Tanja Väyrynen.

Sivu 51 Nykytilan pohjapiirrokset [viitattu 11.2.2015]. LähiTapiola, Oulu.

Sivu 51 Kuva oikealla, Tanja Väyrynen.

Sivu 52-55 Kuvat kohteesta, Tanja Väyrynen.

Sivu 56 Kuva [viitattu 13.4.2015]. Pohjois-Pohjanmaan museo. Uuno Laukan kuvakokoelma. <http://oulu.ouka.fi/ppm/laukka/kuvat/4/3846.jpg>

Sivu 57-57 Alkuperäiset kuva-aineistot, skannattu materiaali [viitattu 12.2.2015]. Oulun Rakennusvalvonta

Sivu 61, 63 Kuvat kohteesta, Tanja Väyrynen.

Sivu 66 Kuva Mitä? Miksi? [viitattu 2.4.2015]. <http://www.thiscolossal.com/2012/03/bouncy-ball-installation-by-nike-savvas/>

Sivu 68, 70 Kuvat Miten? Kenelle? [viitattu 2.4.2015]. <http://weburbanist.com/012/04/02/surreal-art-spaces-15-stunning-gallery-transformations/>

Sivu 73, 77 Kuvat, Tanja Väyrynen.

Sivu 78-86 Kuvat, Tanja Väyrynen.

Sivu 87 Kuva. Liikkumisesteisten wc –tiloja [viitattu 10.3.2015]. RT 09-10884 Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö

Sivu 88 Kuvat, Tanja Väyrynen.

Sivu 89 Kuvat vasemmalta oikealle ja alhaalta ylös [viitattu 31.3.2015]. <http://remaish.tumblr.com/>

<http://glamorouslivesstylish.blogspot.fi/2011/05/chic-in-ny-chance-pop-up-shop.html>

<http://www.core77.com/gallery/22420/salone-milan-2012-ventura-lambrate/#image=50>

<http://www.transart.org/transart-pecha-kucha-series/>

Sivu 91 Kuva julkisivusta. Niskala, K., Okkonen, I. 2009, 122. UKI Arkkitehdit: Huomisen tekijät. UKI Arkkitehdit Oy.

Sivu 92 Kuva. Kalanruotokuvio tammiparketti [viitattu 31.3.2015]. <http://www.erikoisparketti.fi/PARADOR-Trendtime-3-Tammi-kalkittu-kalanruoto-lakattu-parketti.html>

Sivu 92 Kuva. Massalattia [viitattu 31.3.2015]. <http://www.modernbetong.se/REFERENSER/VOLVO-LASTVAGNAR/>

Sivu 92 Kuva. Laattalattia [viitattu 31.3.2015]. <http://blogit.iltasanomat.fi/liv/2014/02/27/laattaa-ja-saumaa/laatta-3/>

Sivu 92, 104 Kuva. Peilikuutio [viitattu 31.3.2015]. <http://www.wikiart.org/en/robert-morris/untitled-mirrored-cubes-1971>

Sivu 92, 104 Kuva. Akryylit [viitattu 31.3.2015]. <http://www.karose.fi/muovit.php?alasivu=akryyli>

Sivu 92, 104 Kuva. Profiililevy [viitattu 31.3.2015]. <http://www.pond5.com/fi/photo/22200330/ruosteinen-aaltopelti-metallinen-aita-lahikuva-sinkki-seina.html>

Sivu 94 Kuvat alarivi vasemmalta oikealle [viitattu 31.3.2015]. http://www.designboulevard.fi/tt_garland.html

https://www.scandinavianobjects.com/somaterial/pape_lamp/lisa-johansson-pape-pendant-lamp-265mm.html

http://www.nordhjem.dk/?_LAMPER_og_LYSEKRONER_21120_21123/pl

Sivu 94 Kuvat keskimäinen rivi vasemmalta oikealle [viitattu 31.3.2015]. <http://www.stardust.com/artek-aalto-a338.html>

http://www.aliexpress.com/store/product/DHL-freeshipping-5pcs-Muuto-E27-socket-lamp-Chandelier-lamp-lights-Hanging-Silicone-chandelier-no-Bulb/1073490_1733944749.html

<http://paperrooms.co.uk/muuto>

Sivu 94 Kuvat ylärivi vasemmalta oikealle [viitattu 31.3.2015]. <http://www.retrogo.com/2013/02/special-edition-artek-alvar-aalto-a110-pendant-lamp-by-mike-meir%C3%A9.html>

<https://www.mso.fi/koti-piha/sisustus/sisavalaisimet/kattovalaisimet/laatukaluste-artek-tw003-riippuvalaisin-3317112>

<http://archinew.altervista.org/2014/08/05/lightjunction-to-make-second-appearance-at-london-design-festival-in-2014/>

http://oslopassiongeek.blogspot.fi/2011_02_01_archive.html

Sivu 96 Kuva, Tanja Väyrynen

Sivu 97 Kuvat alhaalta ylöspäin [viitattu 31.3.2015]. <http://www.erco.com/ci/productdata/articles/en/article/71717.000/>

<http://www.erco.com/products/indoor/swf-3circuit/opton-5116/en/>

<http://glamox.com/gsx/products/s70-led>

Sivu 98 Kuvat alarivi vasemmalta oikealle [viitattu 31.3.2015]. http://www.innometsa.com/board/product/list.html?board_no=4&page=3

<http://www.finnishdesignshop.fi/huonekalut-poydat-hay-dlm-poyta-dlm-poyta-puuteri-p-7031.html>

<http://www.designisthis.com/us/design-house-stockholm-order-vallet-stand>

Sivu 98 Kuvat keskimäinen rivi vasemmalta oikealle [viitattu 31.3.2015]. <http://touchhelsinkiblog.com/2013/08/>

<http://www.martela.fi/julkitilakalusteet/poydat-ja-sohvapoydat/trailer-sivupoyta>

<http://www.martela.fi/toimistokalusteet/nalulakot/kaari-naulakko>

Sivu 98 Kuvat ylin rivi vasemmalta oikealle [viitattu 31.3.2015]. <http://www.martela.fi/julkitilakalusteet/yleistuolit/kari-3-tuoli>

<http://hay.dk/#/site/furniture/tables/tray-table>

<http://modeo.fi/fi/hay-loop-naulakko-130-cm.html>

Sivu 101 Kuvat, Tanja Väyrynen.

Sivu 102 Kuvat alhaalta ylös [viitattu 31.3.2015].
<http://www.givenchy.com/en/node/461/popin/3/>
<https://officerenovationworkindelihi.wordpress.com/2014/12/21/searching-contractor-for-renovation-remodeling-renew-modernize-of-flat-home-commercial-building-hospital-retail-showroom-institute-school-apartment-guest-house-in-delhi-gurgaon-noida-far/>
<http://pinkeminence.fi/hans-valimaen-ronski-midhill-ravintola-muuttaa-mielikuvan-helsingin-citykaytavasta/>
Sivu 102, 103 Kuvat, käsivarainen piirros. Tanja Väyrynen
Sivu 104, Kuva, käsivarainen piirros. Tanja Väyrynen
Sivu 105 Kuva [viitattu 31.3.2015]. <https://www.flickr.com/photos/mis-hakitty/5230499361/>
Sivu 107 Kuvat vasemmalta oikealle ja alhaalta ylös [viitattu 31.3.2015].
<http://www.archdaily.com/123775/eco-pavilion-2011-mx/1300995019-007-lowres-666x1000/>
<http://minimalissimo.com/2009/09/donald-judd/>
https://www.scandinavianobjects.com/somaterial/pape_lamp/lisa-johansson-pape-pendant-lamp-265mm.html
http://www.fodors.com/news/story_5232.html
<http://www.erikoisparketti.fi/PARADOR-Trendtime-3-Tammi-kalkittu-kalanruoto-lakattu-parketti.html>
Sivu 108 Kuvat vasemmalta oikealle ja alhaalta ylös [viitattu 31.3.2015].
<http://www.witthoef-latourelle.com/#904>
<http://mathiole.deviantart.com/art/So-Retro-106753498>
<http://touchhelsinki.com/2013/08/>
<http://paperrooms.co.uk/muuto>
<http://www.modernbetong.se/REFERENSER/VOLVO-LASTVAGNAR/>
Sivu 109 Kuvat vasemmalta oikealle ja alhaalta ylös [viitattu 31.3.2015].
<http://www.theguardian.com/artanddesign/2012/sep/18/10-best-london-design-festival>

http://designfinland.blogs.com/designfinland/2006/08/maiya_isola_pat.html
<http://www.gnevillebrooks.com/?f>
<http://www.martela.fi/julkitilakalusteet/yleistuolit/kari-3-tuoli>
http://oslopassiongeek.blogspot.fi/2011_02_01_archive.html
<http://blogit.iltasanomat.fi/liv/2014/02/27/laattaa-ja-saumaa/laatta-3/>
Sivu 111 Kuva, Tanja Väyrynen.
Sivu 113 Kuvat materiaaleista. Tanja Väyrynen.
Sivu 116 – 145 Kuvat, piirustukset. Tanja Väyrynen.
Sivu 150 - 155 Havainnekuvat, Tanja Väyrynen.
Sivu 156 Kuva [viitattu 31.3.2015]. http://divisare.com/projects/184212?utm_campaign=ec_newsletter&utm_content=project_184212&utm_medium=email&utm_source=newsletter_215
Sivu 163 Kuva. Taulu "Matkalla". Tanja Väyrynen.

KUVALÄHTEET SIVU 146-147, IRTOKALUSTEET JA VARUSTEET

Kuva 1, työtuoli <http://www.martela.fi/julkitilakalusteet/yleistuolit/kil-ta-tuoli-rullillasisäverhouslauta-kalanruotokuviona>
Kuva 2a, asiakastuoli <http://touchhelsinki.com/2013/08/>
Kuva 2b, pinottava jakkara <http://www.ikea.com/fi/fi/catalog/products/90184047/>
Kuva 3, pystyaulakko <http://www.martela.fi/toimistokalusteet/nalulakot/kaari-naulakko>
Kuva 4, pikkupöytä <http://www.martela.fi/julkitilakalusteet/poydat-ja-sohvapoydat/trailer-sivupoyta>
Kuva 5, seinäaulakko <http://modeo.fi/fi/inno-oka-c5-seinanaulakko.html>
Kuva 6, ripustettava valaisin http://www.muuto.com/collection/Unfold_Pendant_Lamp/
Kuva 7, Kvadrat Remix 2 verhoilu kangas <http://kvadrat.dk/collection/filter/typ/upholstery/nme/2968/view/medium>
Kuva 8, Kvadrat Remix 2 verhoilukangas <http://kvadrat.dk/collection/filter/typ/upholstery/nme/2968/view/medium>
Kuva 9, pesuallas <http://www.korpinen.com/fi/tuotteet/altaat>
Kuva 10, wc istuin <http://www.ido.fi/tuotteet/wct-uri-naalit-ja-pesuistuimet/lattialle-asennettavat/ido-seven-d-37212-39212-33212-36212/7372/>
Kuva 11, paperipyyheannostin <http://www.korpinen.com/fi/tuotteet/paperipyyheannostimet>
Kuva 12, wc –paperiteline <http://www.korpinen.com/fi/tuotteet/wc-paperitelineet>
Kuva 13, saippua-annostin <http://www.korpinen.com/fi/tuotteet/saippua-annostimet>

Kuva 14, seinäkiinnitteinen tukikaide <http://www.korpinen.com/fi/tuotteet/tukikaiteet/art>
Kuva 15, kosketusvapaa hana <http://www.oras.com/fi/professional/products/Pages/ProductVariant.aspx?productcode=6105>
Kuva 16, oven painike ja lukko <http://www.abloy.fi/fi/abloy/abloyfi/Tuotteet/?groupId=1338&productId=438>
Kuva 17, oven tukikahva <http://www.korpinen.com/fi/tuotteet/tukikahvat>
Kuva 18, hyllykomeron vedin <http://www.hokola.fi/index.php/tuotteet>

HAASTATTELUKYSYMYKSET GALLERIOITA VARTEN

Gallerian tehtävä: Mikä on taidegallerian tehtävä ja tavoite?

Galleristi: Mikä on galleristin työnkuva?

Gallerian toiminta: Miten galleria toimii?

- Onko gallerianne yksityinen vai yhdistyksen tms. omistama?
- Ketä gallerian toiminnassa mukana, kuka pääasiassa vastaa toiminnasta? Mikä on yleinen käytäntö
- Miten galleria löytää asiakkaansa, ostajat/kävijät? Miten markkinointi tapahtuu??
- Miten, mistä galleria löytää taiteilijat?
- Mitkä seikat vaikuttavat taiteilija valintaan?
- Kuinka kauan näyttely kestää?
- Näyttelytoiminta: yhteis- vai yksityisnäyttelyitä?
- Mitä muodollisuuksia galleriatoimintaan liittyy? Avajaiset, kutsukortit yms.
- Tilavuokra, myyntiprovisio, avajaisjärjestelyt?
- Pääsymaksu?
- Mitä muita toimintoja galleriassa on/voi(si) olla kuin vain näyttelytoimintaa?

Galleriakenttä: minkälaisia gallerioita taidekentällä on?

- Minkälaisia eroja gallerioiden välillä on? Konseptigalleriat, myyntigalleriat, yksityiset galleriat, yhdistysten ylläpitämät galleriat, julkiset tilat kuten kirjasto yms.
- Mikä on näiden toimintatapa?

Gallerian käyttäjät: ketkä ovat gallerian käyttäjiä?

- Taiteen keräilijät?
- Vakiintuneet kävijät?
- Taiteilijat?
- Ikä/sukupuoli?
- Sosiaalinen asema (voiko päätellä)?
- Nuoret?

LIITE 1

Galleriatila: tilavaatimukset?

- Luonnonvalo vai keinovalo?
- Valaistus: kohde-, epäsuoravalaistus, yleisvalo?
- Tilan korkeus?
- Ikkunaton vai ikkunallinen tila?
- Akustiikka?
- Ehjää seinäpintaa vai keskilattiaseinäkkeet?
- Värimaailma
- Seinävärin/maalin kiiltoaste?
- Materiaalivalinnat?
- Varastointitila? kuinka paljon fyysistä tilaa tarvitaan, mihin tarkoitukseen tarvitaan?
- Henkilökunnan sos.tilat?
- Asiakas wc –tilat?
- Saavutettavuus, sijainti?
- Palvelutiski ja sen tarpeet, säilytys?
- Irtokalustuksen tilantarve, tuolit, naulakko?
- Nettyyhteys asiakkaille?
- Kahvittelu?
- Minkälainen olisi ideaali galleriatila?

Galleria ja taide: Taiteen vaatimukset tilassa?

- Taiteen esillepano, ripustusjärjestelmä?
- Valon määrä/kohdistus/UV –suoja/ valon värilämpötila Kelvin K/värintoistoindeksi Ra?
- Avaraa tyhjää tilaa vai pieni intiimi tila?
- Kuinka tärkeä tyhjä tila on taiteen ympärillä?
- Kuinka tärkeä rooli valkoisella kuutiolla on taidekokemukseen?

Taidenäyttelyt: Miten taiteen voisi tuoda lähemmäs ihmistä?

HAASTATTELUKYSYMYKSET TAITEILJOITA VARTEN

Galleria tilana: Tilavaatimukset

- mitkä ovat taiteen vaatimukset galleriatilalta
- millainen on hyvä galleriatila
- mitä taiteilija odottaa galleriatilalta
- mikä on näyttelytilan tärkein kriteeri
- valot→ keinovalo, auringonvalo
- värimaailma→ valkoinen kuutio, onko välttämätön
- materiaalimaailma→ akustiikan merkitys
- tilan tuntu→ avara/iso vai pieni/intiimi –tila
- lämpötilan ja ilmankosteuden vaikutus teoksiin
- sijainti, saavutettavuus

Näyttelytilat: yksityinen vai julkinen/yhdistysten ?

- milloin kaupallinen, yksityinen galleria?
- milloin kaupungin, yhdistysten, taiteilijaseurojen ylläpitämä galleria?
- mikä ero näiden välillä on? onko näyttelytilallisia eroja? onko uskottavuuseroja?

Taidenäyttely: näyttelyn järjestäminen

- haetaanko näyttelyaikoja vai kutsutaanko näyttelyihin?
- näyttelyn kesto?
- miten taideteokset tuodaan näyttelyyn? kuka vastaa logistiikasta?
- teosten esillepano, seinät, keskilattiakalusteet, vitriinit
- kuka teokset laittaa esille, mille korkeudelle, sommittelu, mitä huomioitava
- valaistuksen suuntaamisen merkitys
- taidemuodot ja niiden tilalliset vaatimukset
- kuka markkinoi ja miten

Taide: mikä on taiteen tehtävä?

- herättää tunteita
- poliittinen kannanotto, yhteiskunnallinen tehtävä→ vaikeiden asioiden esille tuominen

LIITE 2

Kuraattori: mikä on kuraattorin tehtävä taidekentällä?

Galleristi: minkälainen rooli galleristilla on taiteilijaan taiteilijakentällä?

Kriitikko: kuinka tärkeä on kriitikon rooli?

